

Vsem bralcem
in naročnikom
voščimo vesel božič

Primorski dnevnik

SOBOTA, 24. DECEMBRA 2011

št. 303 (20.318) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Iskali so ga trije ...

DUŠAN JAKOMIN, DUHOVNIK

Človeško iskanje in dajanje. Na podlagi poročanja evangeljskih zgodovinarjev.

Iskali so ga pastirji, najrevnejši med revnimi. Dobili so namreč res čudno sporočilo. Kje naj bi bila tista družina? In takšno rojstvo! Našli so ga. Mlademu paru so pastirji dali, kar so imeli. »Ubogi smo, a oni še bolj!« Vrnili so se na svoje delo veseli, da so bili tam.

Iskali so ga »trije kralji«, učenjaki, smetana tedanje inteligence. Pričakovali so »rojstvo«, saj je bilo večkrat napovedano, in odpravili so se na dolgo in tudi tvegano pot, in ga iskali prepričani, da je tisti otrok nekaj posebnega. Našli so ga, mlademu paru so poklonili dragocena darila, da sta se Jožef in Marija kar spogledala, in se vrnili zadovoljni.

Tudi Herod ga je iskal, »da bi ga počastil«. Hinavščina pa taka! Nič novega v oblasti! Iskal ga je, a ga ni našel. Sledil je umor nedolžnih otrok.

Iskali so ga in mu poklonili svoje darove. Tudi jaz ga iščem. Marsikaj me vznemirja, marsikaj me zelo moti, zato ga tudi jaz iščem. Včasih se niti ne zavedam, da ga iščem. Tudi Koran pravi: »O Jezusu, Marijinem Sinu, odličnem v tem svetu in v drugem in eden izmed najbližjih Bogu. Govoril bo ljudem iz jasli kot odrasel in bo med najboljšimi.« (Sura III 45-46).

Da. Moj duh je nemiren, zato ga vedno išče. Njega, neskončnega, a dosegljivega.

(Nadaljevanje na 2. strani)

ITALIJA - Kljub odobritvi Montijevih varčevalnih ukrepov

Javni dolg še vedno pod pritiskom trgov

Donos obveznic spet čez 7 odstotkov - Monti o drugi fazi ukrepov

PALAČA GOPČEVIĆ - Pobuda Založništva tržaškega tiska

Vodnik Kako lep je Trst precej več kot običajen turistični vodnik

TRST - V palači Gopčević je Založništvo tržaškega tiska včeraj predstavilo turistična vodnika Kako lep je Trst v slovenski in italijanski inačici. Predstavitve je uvedel tržaški občinski odbornik za kulturo Andrea Ma-

riani (foto KROMA). O vodniku, ki sta ga napisali Poljanka Dolhar in Erika Bezin, je govoril novinar Carlo Muscatello, predsednik deželnega novinarskega sindikata. Vodnik se po njegovem lahko bere tudi kot roman,

vsekakor ne gre za običajni turistični vodnik, je poudaril Muscatello.

Založništvo tržaškega tiska je na zelo dobro obiskani predstavitvi zastopala urednica Martina Kafol.

Na 4. strani

RIM - Kljub odobritvi varčevalnih ukrepov je Italija še vedno pod pritiskom spekulacije na finančnih trgih. Donos desetletnih obveznic je včeraj spet presel kritično mejo 7 odstotkov, razlika z nemškimi pa je dosegla 515 točk. Analitiki ocenjujejo, da ukrepi Montijeve vlade še niso prepričali trgov. Premier poudarja, da so bili prvi ukrepi namenjeni sanaciji bilance, druga faza pa bo šla v smer krepitve gospodarske rasti. O tem se je včeraj pogovarjal z delegacijo Ljudstva svobode in tretjega pola.

Na 16. strani

Iskanje možnih koalicij v Sloveniji

Na 2. strani

Tržaški občinski vrtci: spremenjen pravilnik

Na 4. strani

Socialna bilanca Ad formanduma

Na 6. strani

Za tržaško kvesturo je bilo to leto naporno

Na 6. strani

Goričan se na Katinari bori za življenje

Na 11. strani

OBVESTILO BRALCEM

Zaradi božičnih praznikov jutri Primorski dnevnik ne bo izšel. Naslednja številka dnevnika bo spet med bralci v torek, 27. decembra.

POHIŠTVO KRALJ

ul. Carsia, 45, na Opčinah (nasproti gasilske postaje)
Tel. 040/213579 - Fax 040/2159742 - info@kralj.it

POHIŠTVO	PROJEKTIRANJE
VRATA	IN OPREMLJANJE
STOPNIŠČA	NOTRANJIH
POHIŠTVENI DODATKI	PROSTOROV
MIZARSTVO	

Voščimo vam vesele božične praznike!

Preveri zapadlost tehničnega pregleda tvojega vozila!

TELEFON 040 412399

CENTRO REVISIONI Rolano

TEHNIČNI PREGLEDI ZA osebna vozila, tovorna vozila do 3,5t, motorna kolesa, kolesa z motorjem, trikotlesnike in štirikotlesnike.

Vesele praznike!

UL. SOLITRO, 1/2
PON-PET 8.00 - 17.00

SLOVENIJA - Iskanje možnih koalicij za sestavo vlade

Janković se pogovarja naprej, v igro vstopila tudi Janševa SDS

Dogovor o sodelovanju Liste Virant, SLS in DeSUS - Lista Virant zadovoljna s pogovori z Jankovićem

LJUBLJANA - Gregor Virant je včeraj dejal, da je svet njihove stranke v četrtek sprejel zahtevo, da v koalicijo z Jankovićem vstopi tudi SLS, oziroma, da če v koaliciji ne bo SLS, vanjo ne bo vstopila niti Lista Virant. Na odgovor iz SLS ni bilo treba dolgo čakati. Predsednik stranke Radovan Žerjav je poudaril, da ne pristaja na to, da se Slovenska ljudska stranka uporablja kot element pri pogajanjih ene politične stranke za vstop v koalicijo. »To ni korektno,« je bil oster Žerjav. Povedal je, da je SLS glede vstopa v koalicijo z Jankovićem svoje že povedala in ponovil, da so obljubili, da bodo v vsakem primeru pomagali katerikoli koaliciji, da rešijo ključne probleme v državi.

Še pred sestankom je Virant izrazil željo, da se oblikuje širša koalicija. Očitno tudi že nastaja neka nova možna koalicija. O tem pričajo pogovori med Virantom, Žerjavom in Erjavcem, ki so se dogovorili, da se sodelovanje, ki je nastalo pred tretjim krogom glasovanja za predsednika parlamenta v sredo, lahko

Janković zdaj bolj kooperativen

nadaljuje. Virant je včeraj tudi potrdil, da je naklonjen tehnični vladi.

V stranki NSi sodelovanja med strankami SLS, Desus in Listo Virant ne nasprotujejo. Predsednica NSi Ljudmila Novak je dejala, da stranka k sodelovanju ni bila povabljen. Poslanec Pozitivne Slovenije Jani Möderndorfer pa v tem sodelovanju ne vi-

di nič posebnega. »Normalno je, da se stranke med seboj pogovarjajo. Vse dokler ne bo sklenjena koalicija, je takšno pogovarjanje nekaj povsem normalnega,« je dejal.

Po drugi strani pa je vodja pogajalske ekipe Liste Virant Janez Šušteršič po včerajšnjem srečanju z Zoranom Jankovićem povedal, da so na vseh področjih, ki so bila vprašljiva, našli neko pot, da se pogovarjamo naprej. Po besedah Šušteršiča sta stranki sedaj vsebinsko bližje, svoje predloge pa bodo Pozitivni Sloveniji poslali še v pisni obliki. Dodal je, da so se strinjali, da je dokapitalizacija NLB iz proračuna slaba rešitev ter da dvig DDV ni potreben na začetku mandata. Dejal je še, da je bilo ključno tudi poglavje o korupciji v koalicijski pogodbi, ki ga bodo delali z bolj konkretnimi ukrepi.

Predsednik Pozitivne Slovenije Zoran Janković je po sestanku povedal, da sta stranki na ekonomskem področju našli skupen jezik, sicer pa so predelali vse točke. Pogovor je ocenil kot zelo dober, poudaril pa je, da je z izvolitvijo Viranta za predsednika DZ zadovoljen.

Glede sestanka s predsednikom stranke SD Borutom Pahorjem, s katerim se je sestal v četrtek, pa je Janković povedal, da je bil pogovor konstruktiven. Po njegovih besedah so reševali posamezne točke programa, njihove pisne pripombe pa so prejeli že prej. »In jaz sem to z veseljem sprejel, te pripombe kažejo, da obstaja želja, da se vlada formira. Ali se bo, pa prepustimo času,« je dejal. Vsekakor pa je vodja poslanske skupine SD Janko Veber napovedal, da bodo socialni demokrati na pogovoru s predsednikom republike podprli Jankovića za mandatarja.

Lista Virant, Desus, SLS in NSi pa so od stranke SDS prejele osnutek koalicijske pogodbe, kar je vodja poslanske skupine SLS Franc Bogovič tudi potrdil za oddajo Svet na Kanalu A. V SLS so dejali, da je osnutek koalicijske pogodbe zelo grob dokument, ki je bil očitno pripravljen zelo na hitro. »Zdaj je jasno, da se tudi druga največja stranka v parlamentu zaveda, da lahko, v kolikor uskladi programska izhodišča, sklene tudi koalicijo,« je še dodal.

GOSPODARSTVO - Zaradi težav z bankami in krize evra

Agencija Moody's znova znižala bonitetno oceno za Slovenijo

FRANKFURT - Bonitetna agencija Moody's je v četrtek znižala bonitetno oceno Slovenije za eno stopnjo na A1 z Aa3, ker bo morala država verjetno dodatno dokapitalizirati največje slovenske banke in s tem obremeniti proračun. Povečujejo se tudi tveganja za Slovenijo zaradi krize v območju evra, ocenjujejo v Moody's in dodajajo, da so tudi napovedi negativne. Opozorili so tudi na nestabilno politično situacijo in na "trenutno nejasne politične večine" za sestavljanje vladne koalicije, kar bi lahko še dodatno zakompliciralo in odložilo sprejemanje gospodarskih in fiskalnih ukrepov.

To je novo znižanje bonitetne ocene Slovenije pri agenciji Moody's v zadnjih treh mesecih. Bonitetna hiša je namreč 23. septembra že znižala oceno za državne obveznice z Aa2 na Aa3. Za znižanje kreditne ocene Slovenije so se pri Moody's odločili predvsem zaradi nadaljnjih tveganj in negotovosti za slovenski proračun, ki jih predstavlja bančni sektor. Kot ocenjujejo, skupna sredstva slovenskih bank predstavljajo približno 136 odstotkov slovenskega bruto domačega proizvoda, "kar je relativno veliko glede na druge sisteme v Vzhodni Evropi". Pri Moody's ocenjujejo, da bodo slovenske banke ob nadaljevanju krize, slabitev kapitala in slabšanja donosov potrebovale več, morda celo veliko pomoči države.

Tudi napoved gibanja je negativna, bi pa pomagale vse gospodarske in fiskalne politike, ki bi bile podlaga za znatno in trajnostno izboljšanje proračunskega stanja, torej če bi prišlo do proračunskega presežka, s čimer bi začeli zmanjševati zadolženost, so zapisali v obrazložitvi.

Moody's je včeraj znižala bonitetno oceno tudi za štiri slovenske banke - Novo Ljubljansko banko, Novo Kreditno banko Maribor, Abanko Vipava in SID Banko.

OKOLJE - Plinski terminali

AAG postavlja Potočnika na črno listo

LJUBLJANA - Mednarodna nevladna okoljska organizacija Alpe Adria Green je evropskega komisarja za okolje Janeza Potočnika postavila na črno listo za njegovo vlogo pri upravljanju okoljskega konflikta v zvezi s projekti plinskih terminalov v Tržaškem zalivu. Potočnika AAG obenem predlaga v izbor za najbolj neekološko osveščeno osebnost leta 2011. Kot je poudaril predsednik AAG Vojko Bernard, je Potočnik zavestno ravnal proti svoji državi in kršil njeno ustavo. "Potočnik je predlagan za najbolj črno osebo v zvezi z varovanjem okolja pri nas, ker je lagal v zvezi s pomembnim okoljskim problemom, to je umeščanjem plinskih terminalov v Tržaški zaliv," pa je na novinarski konferenci danes v Ljubljani poudaril član AAG in okoljevarstvenik Franc Malečkar.

V AAG so pojasnili, da je glavni direktorat Evropske komisije za okolje štiri dni pred obravnavo peticije AAG v Evropskem parlamentu peticijo zavrnili. "Evropski komisar za okolje Potočnik pa o tem evropskih parlamentarcev ni obvestil. Isti dan, ko je bila obravnavana omenjena peticija, je sklical novinarsko konferenco," je pojasnil Malečkar in dodal, da Potočnik na tej konferenci ni omenil, da je peticija blokirana.

Komisija je po podatkih AAG Evropskemu parlamentu tako zamolčala novico o blokadi postopka preiskave. Parlament je namreč sprejel peticijo AAG in začel skupno preiskavo kršitev direktive EU o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, do katerih lahko pride zaradi nevarnih snovi (Seveso) in nepravilnosti v procesu za pridobitev gradbenega dovoljenja za terminale v Tržaškem zalivu.

Malečkar je pojasnil tudi, da so dokumenti o varnostnih vplivih gradnje terminalov sprva vsebovali podatke o možnostih vžiga v terminalu in širjenja nesreče izven "tovarniškega dvorišča". Ti podatki pa so bili kasneje, po podatkih AAG, ob posredovanju na Evropsko komisijo izbrisani.

AAG je preko svojega predstavništva v Italiji (AAG Greenaction Transnacional) že vložil ugovor na zahtevo za blokado postopka za kršitev direktive Seveso in vložilo novo peticijo na Evropsko komisijo za peticije zaradi pomanjkanja enotne študije domino efekta v Tržaški pokrajini.

V AAG se sprašujejo tudi o smotnosti gradnje plinskega terminala v Tržaškem zalivu, kajti Furlanija - Julijska krajina ima po njihovih navedbah že dovolj energije, saj je deset odstotkov izvažna. So pa opozorili, da italijanska vlada omogoča, da četudi investitor v plinski terminal dela z izgubo, to pokrijejo italijanski prebivalci preko cene plina.

V Cankarjevem domu obeležili obletnico plebiscita

LJUBLJANA - Včeraj je minilo 21 let od izvedbe plebiscita, na katerem se je prepričljiva večina volivcev odločila za samostojno Slovenijo, rezultate pa so razglasili tri dni kasneje. Osrednji govornik na osrednji proslavi v Cankarjevem domu v Ljubljani je bil predsednik ustavnega sodišča Ernest Petrič, spomnili pa so se tudi 20. obletnice sprejema ustave.

Plebiscit leta 1990 je sledil demokratičnim spremembam, ki so se začele sredi 80. let prejšnjega stoletja in so aprila tega leta pripeljale do prvih po-vojnih demokratičnih in večstran-karskih volitev. Volitve, na katerih je zmagal Demos, so bile tudi ključnega pomena pri pospešitvi procesa ustanavljanja slovenske države.

Legitimacijo odločitve politike za samostojno Slovenijo je dal prav izid plebiscita. Na vprašanje, ali naj Slovenija postane samostojna in neodvisna država, je od 93,2 odstotka udeleženi volivcev okoli 95 odstotkov odgovorilo pritrdilno, kar je 88,5 odstotka vseh volivcev.

Sinočnja proslava v počastitev dneva samostojnosti in enotnosti - državni praznik v Sloveniji obeležujejo 26. decembra, na dan, ko so razglasili izide plebiscita - je minila tudi v znamenju dneva ustavnosti. 23. decembra 1991 je bila namreč sprejeta slovenska ustava. S proslavo so sklenili tudi enoletni lok aktivnosti, ki so spremljale 20 let samostojnosti.

Interventni zakon sprejet

LJUBLJANA - Državni zbor je s 86 glasovi za in nobenim proti sprejel zakon o interventnih ukrepih. Z njim bodo socialni transferji, pokojnine ter plače javnih uslužbencev in funkcionarjev zamrznjeni v prvem polletju leta 2012. Izjema so nadomestila za čas brezposelnosti. Kljub temu, da zakon podpirajo praktično vsi sindikati, pa je Sindikat policistov Slovenije napovedal začetek zbiranja podpisov za referendum, s čimer bi ustavili izvajanje zakona, je zapisano na spletni strani sindikata.

Zaradi velikega zanimanja Aleksandrinke spet na TV

LJUBLJANA - Dokumentarni film Metoda Pevca Aleksandrinke, ki je bil na sporedu v sredo si je ogledalo povprečno 9,6% ali 177.800 gledalcev, starih nad 10 let, oz. 21% delež vseh gledalcev televizije v času filma. Aleksandrinke je, v časovnem pasu od 20. ure dalje in v primerjavi z vsemi televizijami, spremljalo največ gledalcev. Kdor je film zamudil, si ga lahko ogleda v ponedeljek, 26. decembra, ob 11.30 na 2. programu TV Slovenija.

Iskali so ga trije ...

Bog je prišel med nas v obliki otroka, ki ne bogljen potrebuje veliko ljubezni. Edini otrok, ki se je odločil, da pride med nas.

Božič, to je mali Bog. Božič je šola za vsakogar, dan za dnem.

Na svoji poti srečujem pastirje, tiste tri kralje, Herode, srečujem ljudi različnih obrazov in različnega stanu. Srečujem ljudi, ki nimajo najnujnejšega, niti lastnega dostojanstva. Božja podoba je najprej v človeku v stiski, v težavah. Zato je za Božič klic k solidarnosti tako aktualen.

V duhu stopimo v kraj Božjega rojstva. Oglejmo si jaslice in razumeli bomo, kaj je revščina, kaj je preprostost, kaj je ljubezen, kaj je človek. Zato Božič doživljamo predvsem in najprej v sebi in zato ne moremo preslišati njegovega klica. Naša solidarnost bo prinesla potrebnemu utehu in zavest, da ni pozabljen, zavržen, in da še obstaja ljubezen.

Solidarnost in ne samo za Božič.

Dušan Jakomin, duhovnik

svet slovenskih organizacij
confederazione organizzazioni slovene

Zato tudi slovenska kultura na tem prostoru, ki nam ga je naklonila Previdnost in ki ga zgodovinska logika le potrjuje, bodi še naprej pristna, res naša, prepojena s tradicionalnimi dubovnimi vrednotami slovenskega naroda, obenem pa tudi odprta, pogumna in samozavestna na poti do širše dubovne skupnosti članov velike družine narodov Evrope in sveta.

Prof. Andrej Bratuž,
30. let Zveze slovenske katoliške prosvete -
Gorica, oktober 1989

Blagoslovljen Božič ter srečno in uspeha polno Leto 2012.

Slovenska skupnost

želi ob božičnih praznikih in ob vstopu v novo leto 2012 vsem svojim članom, somišljenikom, kandidatom in izvoljenim predstavnikom ter vsem Slovencem v deželi Furlaniji – Julijski krajini veliko uspešnega delovanja pod skupno evropsko streho brez meja

**SLOVENSKA SKUPNOST
Trst - Gorica - Videm**

il Frutteto

Kotiček "Okusov Krasa" vse leto, z barvami in vonjavami vrto in sadovnjakov s Trsta in okolice: vino, med, olje in druge sezonske dobrote.

Il frutteto - Marchesich Claudio
Trst - Largo Piave 3, Tel. +39 040360146
e-mail: cmarchesich@yahoo.it

Vedno sveži sendviči, tramezini in ...
Na razpolago velika dvorana!

Ul. dell'Istria 8/E - Sveti Jakob, TRST

Hotel in restavracija
"Pesek"

Hotel z vsemi udobnostmi in
v restavraciji veliki dvorani za vsakovrstne priložnosti

Hotel - Pesek 69/a
Restavracija - Pesek 69

Tel. 040 226294
Fax 040226889

Fiori Savina

izdelovanje šopkov
in vencev za vse
priložnosti z možnostjo
dostave na dom

Ul. dell'Istria 8/b - Trst
Tel. 040 763856

Vesel Božič

PEKARNA

SLAŠČIČARNA

Voščimo vsem
vesele praznike!

DUNAJSKA CESTA, 3 OPČINE TS
TEL. 040213645

PRODAJALNA ČASOPISOV
Zaccaria Tania
vošči vsem
vesele praznike

tipične domače jedi

Gostilna

"POD TABROM"

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO!**

COL 8 - Repentabor Tel. 040 3271 20

■ PRAZNJENJE GREZNIC
IN ČISTILNIH NAPRAV

■ ČIŠČENJE
ODTOČNIH KANALOV
Z VODNIM PRITISKOM

■ PREGLEDI S TV KAMERO
IN ZIDARSKA DELA

V OBRTNI CONI ZGONIK
PROSEŠKA POSTAJA 29/C
TEL. 040 2528113 - FAX 0402528124
e-mail: info@danev.it

Maida

FRIZERSKI SALON

Urniki:
ob sobotah 8.00 - 16.30
OPČINE (TS)
Tel. 040211359
Proseška ul. 20

pizzeria - bar - gostilna

»VETO«

DEBENJAK NADA snc

TIPIČNE DOMAČE JEDI DIVJAČINA

OPČINE
Proseška ulica 35
Tel. 040.211629
ob torkih zaprto

BIZJAK BORIS

Nabrežina Kamnolomi 63/A

- Izkopi - rušenje - kanalizacija
- gradbena, gozdna in cestna dela

Trl. 040.200103 - Fax.040.2024145 - Mob.335.6939992
impresabizjak@spin.it

**Bar
Kanarin**
na Opčinah

Voščimo vsem
vesel Božič!

OPČINE, DUNAJSKA c. 50/A
Tel. 040 212147

VODOPIVEC

PROFESIONALNI MEHANIK

Edini center tehničnih pregledov v občini Zgonik.

Zgonik 50/a (pri županstvu) tel. 040.229122 - 34010 Zgonik

**Vesele božične in
novoletne praznike!**

OBČINA TRST - Zadnja seja občinskega sveta pred prazniki

S spremenjenim pravilnikom občinski vrtci prijaznejši do tujcev

Za spremembe glasovala večina in del opozicije - Sprejeli tudi predhodni načrt za nov pokopališki krematorij

Tržaški občinski svet je na včerajšnji zadnji seji pred božičnimi prazniki izglasoval spremembe k pravilniku za občinske vrtce, pri čemer so spremenili oz. odstranili določila, ki jih svojčas vključili na predlog Severne lige v zvezi z omejevanjem števila otrok priseljencev v vrtcih oz. določilom, da za vstop v vrtec mora družina vsaj pet let prebivati v občini. Za spremenjen pravilnik je glasovalo 29 svetnikov, proti so bili štirje, prav tako štirje pa so se vzdržali. Pozitiven glas so tako dali vsi svetniki levsredinske večine, katerim so se iz opozicije pridružili še predstavniki Gibanja petih zvezd, Liste Dipiazza in Prihodnosti in svobode, medtem ko so proti volili svetniki Severne lige in Drugega Trsta, predstavniki Ljudstva svobode pa so se vzdržali.

Razprava in glasovanje o spremembah pravilnika je zaobjela ves dopoldan. Začelo se je z uvodnim posegom odbornice za šolstvo Antonelle Grim, ki je poudarila, kako spremembe zadevajo predvsem dva člena, 12. in 14. Pri prvem se določa, da je lahko v posameznem vrtcu največ 40 odstotkov tujih otrok, pri čemer občina prepušča ravnateljem, da preverijo znanje jezika. Občina pa je črtala 14. člen, kjer je bilo za sprejem v vrtec predvidenih vsaj pet let stalnega bivanja na ozemlju občine. Prejšnja desnosredinska uprava je namreč upoštevala določila ravno tako desnosredinske deželne uprave, ki pa so naletela na nasprotovanje državne vlade in sodstva.

Predlagane spremembe so naletale na kritike dela opozicije, zlasti Severne lige, Drugega Trsta, Ljudstva svobode, Liste Dipiazza in Prihodnosti in svobode. Prvi dve stranki sta zagovarjali stališča, da je glede obiskovanja občinskih vrtcev treba dati prednost družinam, ki imajo že več let stalno bivališče in so integrirani v krajevno okolje, drugi pa so občinskemu odboru predvsem očitali, da več mesecev ni naredil nič, zdaj pa hiti s sprejemanjem sklepov pred koncem leta, poleg tega so zahtevali umik sklepa tudi zaradi nekaterih napak v predloženih popravkih, ki jih je osvojil odbor. Prav tako je bilo več opazk izrečenih na račun negativnega tehničnega mnenja uradov o nekaterih popravkih, ki pa so bili v dobri meri politične narave, desnosredinski opoziciji pa je šel v nos tudi popravek Zveze levice, ki se je nanašal na razpela v učilnicah.

V opoziciji pa niso bili vsi tega mnenja: pri Gibanju petih zvezd so npr. menili, da je spremembe pravilnika narekovala zdrava pamet, saj je treba težave družin analizirati in reševati ne glede na to, koliko časa prebivajo v določenem kraju, po mnenju svetnikov leve sredine (Demokratske stranke, Zveze levice, Italije vrednot, Levice ekologije in svobode, Cosolinijeve liste in Občanske svobode) pa se s predlaganimi spremembami zopet vzpostavlja normalnost ter se prihaja na pravi konkretni zahtevi ljudi. Po dveh prekinitvah za sestanek načelnikov svetniških skupin je prišlo do kompromisa z umikom nekaterih popravkov desne sredine ter popravka Zveze levice o razpelih in je glasovanje o ostalih popravkih steklo hitreje, na koncu pa je občinski svet kot že rečeno sklep sprejel z glasovi večine in dela opozicije.

Občinski svet je na včerajšnji seji izglasoval še tri sklepe: prvi, ki ga je orisal odbornik za kulturo Andrea Mariani, se je nanašal na konvencijo z Univerzo v Trstu o večernem odprtju zbirke časopisov v mestni knjižnici med 19. in 23. uro, drugega je orisala odbornica za javna dela Elena Marchigiani in se je nanašal na varianto k prostorskemu načrtu o športnem polu pri Sv. Ivanu, s tretjim, ki ga je orisal odbornik za gospodarski razvoj Fabio Omero, pa so svetniki sprejeli predhodni načrt za gradnjo novega krematorija na pokopališču pri Sv. Ani. (iž)

Arhivski posnetek tržaškega občinskega sveta

KROMA

OBČINA - V četrtek na Velikem trgu ob 18.30

Veselje za Eugenia Bona

S pročelja županstva so včeraj sneli velik transparent oranžne barve z zahtevo po njegovi izpustitvi

Občinska uprava bo priredila praznik za tridesetletnega tržaškega mornariškega častnika Eugenia Bona, ki so ga v sredo izpustili somalijski pirati skupaj z drugimi člani posadke tankerja Savina Caylyn. Praznik bo na Velikem trgu v četrtek, 29. decembra, in bo odprt za vse.

Vest je sporočila občinska uprava, ki je včeraj popoldne tudi snela s pročelja županstva velik transparent oranžne barve. Transparent z napisom Osvobodite jih so razobesili septembra z zahtevo po izpustitvi Bona in Francesca Azzaraja (tega so izpustili nekaj dni pred Bonom) ter drugih ugrabljenih mornarjev.

Praznika na Velikem trgu se Eugenio Bon žal ne bo mogel udeležiti, je povedal njegov oče Adriano, ki mu je včeraj končno uspelo govoriti s sinom prek telefona. Potrebni bo vsaj deset dni, preden se bo lahko Eugenio vrnil v Trst, je povedal in izrazil upanje, da bodo skupaj praznovali novo leto. V teh dneh popravljajo motorje ladje Savina Caylyn z namenom, da čim prej pripluje v varno pristanišče. Adriano Bon je vsekakor izrazil veselje, ker je sinovo počutje dobro, čeprav je seveda izmučen zaradi 10-mesečne ugrabitve.

POLITIKA - Stari in novi obrazi za krmilom Slovenske skupnosti

Močnik tajnik, Merkù predsednik

V stranki so začeli razpravo o predlogu za neposredno izvolitve manjšinskega predstavništva

Peter Močnik je bil po pričakovanju spet izvoljen za pokrajinskega tajnika Slovenske skupnosti (na tem mestu je že od leta 1994), za novega predsednika strankinega pokrajinskega sveta pa so izvolili Igorja Pavla Merkùja, ki je na tem mestu nasledil Sergija Mahnič. Zasedanje novega pokrajinskega sveta je pozdravil in začel Igor Švab, kot podpredsednik pokrajinskega kongresa, saj je bil predsedujoči na kongresu, Maurizio Vidali zaseden v tržaškem pokrajinskem svetu. Soglasno so bili izvoljeni za predsednika Igor Pavel Merkù, za podpredsednico Eva Fičur ter za tajnika predsedstva Matia Mosenich.

Švab je nato prepustil vodenje seje novoizvoljenemu predsedniku Merkùju, ki se je najprej zahvalil pokrajinskemu svetu SSK za izvolitev ter dolgoletnemu predsedniku Mahničju za požrtvovalno in uspešno opravljeno delo. Dal je nato na glasovanje izvolitev pokrajinskega tajnika in tajništva. Za pokrajinskega tajnika je bil soglasno potrjen Močnik, ki se je zahvalil za po-

novno izkazano zaupanje in voščil vsem, da bi čim složneje sodelovali za dobrobit zbirne slovenske stranke in naše narodnostne skupnosti. Spomnil je, da sta po funkciji člana tajništva deželni svetnik Igor Gabrovec in predsednik tržaškega pokrajinskega sveta Vidali ter napovedal, da bodo na seji tajništva vabljeni sekcijski tajniki stranke. Močnik je predlagal pokrajinskemu svetu, da bi postali člani pokrajinskega tajništva SSK Maja Lapornik, Marko Milkovič, Aljoša Novak, Tanja Peric, Joži Peterlin, Boris Slama, Tomaž Špacapan in Igor Švab, kar je svet stranke tudi soglasno potrdil.

Najviški vodstveni organ SSK je nato načel razpravo o predlogu za demokratično izvoljeno predstavništvo manjšine, ki sta ga pred kratkim iznesla deželna svetnika Gabrovec in Igor Kocjančič. SSK je svoj predlog o tem že objavila in v letih 1995-1996 o tem izvedla anketo. Svet je sklenil, da bo v kratkem pričel razpravo o tej pomembni in aktualni tematiki.

Predsedstvo sveta SSK z dosedanjim predsednikom Sergijem Mahničem

ZGONIK

Župan Sardoč solidaren z ZKB

MIRKO SARDOČ

Tudi zgoniški župan Mirko Sarđoč, podobno kot kolega iz repentabske občine Marko Pisani, ni prav nič zadovoljen s tratmajem, ki ga je bila Zadružna kraška banka deležna v Vipavi. Sarđoč je na občinski seji poudaril, da so ga dogajanja v Vipavi ter stališča o »Italijanih, ki kupujejo našo banko« pri-zadela, kot so prizadela marsikaterega Slovenca v Italiji. Občina Zgonik od vedno stavi na čezmejno sodelovanje in na krepitev medsebojnega spoznavanja, na področju katerega, je dejal Sarđoč, bo treba očitno še marsikaj postoriti.

Zgoniški občinski svet je soglasno odobril obnovo sporazuma s sosednjo Občino Repentabor o skupnem upravljanju občinskih tehničnih služb. Medobčinska konvencija zadeva pobiranje in odvažanje komunalnih odpadkov ter vzdrževanje občinskega premoženja. Sarđoč je podčrtal, da se je sodelovanje z repentabsko občinsko upravo zelo dobro obneslo, zato je obnovo konvencije za 18 mesecev povsem logična stvar.

Župan je na zadnji občinski seji v tem letu predstavil svojo dejavnost in dejavnost občinskega odbora v zadnjem obdobju. Med drugim je poročal o hudi nesreči v centru Avalon pri Bričikih ter o požaru v hlevu družine Zidarich v Praprotnu, ki se sicer nahaja v devinsko-nabrežinski občini. Zgoniška uprava je prizadetim ponudila pomoč, s tem, da je dala na razpolago svoja vozila za obnovitvena dela v poškodovanem poslopju.

POKRAJINA - Tiskovna konferenca svetniške skupine Demokratske stranke o proračunu 2012

Vloga pokrajine strateška Še naprej vlaganje v šolo

Simultano prevajanje v dvorani pokrajinskega sveta utrjuje mednarodno vlogo tržaške pokrajine

Svetniška skupina Demokratske stranke v pokrajinskem svetu je priredila včeraj tiskovno konferenco, na kateri so poglobili postavke pokrajinskega proračuna za leto 2012. Pokrajinski podpredsednik in pokrajinski odbornik Igor Dolenc, pokrajinska odbornica Adele Pino in pokrajinski tajnik Demokratske stranke Francesco Russo so se na srečanju z novinarji osredotočili na najpomembnejše točke novega pokrajinskega proračuna in poudarili prednostne izbire, za katere so se odločili izvoljeni predstavniki Demokratske stranke.

Francesco Russo je v svojem uvodnem posegu podčrtal angažiranost upraviteljev Demokratske stranke na vseh ravneh, od parlamenta do lokalnih uprav, da bi se na težaven gospodarski trenutek nudilo odgovorile preko dveh ključnih izhodišč pravičnosti in razvoja. V trenutku, ko se razpravlja o vlogi in koristnosti pokrajini je Demokratska stranka vložila ves svoj trud, da se na najboljši način izkoristi finančna sredstva te ustanove, ki še vedno ohranja nekatere strateške pristojnosti.

Načelnik skupine Demokratske stranke v pokrajinskem svetu Sandy Klun je podčrtal nekaj ključnih postavk proračuna in še predvsem pozornost do šolskih poslopij. V tem smislu bo pokrajinska uprava še naprej zagotavljala velike naložbe, kot je to že storila v preteklosti. Starost šolskih poslopij je zahtevala korenite posege, ki so seveda zahtevalo gmotne investicije. Poleg tega je Klun poudaril ukrepe, ki gredo v smer šolskih polov, prizadevanja za reševanje težav, ki jih je povzročila gospodarska kriza, z oblikovanjem specifičnih ukrepov, pa tudi pozornost do cestnega omrežja in okolja.

Dolenc in Adele Pino sta na kratko spomnila na posege, ki jih predvidevata vsak na svojem področju in sta nato prepuščala besedo posameznih svetnikom. Predsednik proračunske komisije Luca Salvati je poudaril, da je tržaška pokrajina s tem proračunom dokazala, da je virtuozna ustanova. Izživ naslednjih let bo vsekakor povečanje lastnih sredstev preko evropskih skladov, s prodajo nepremičnin ter izboljšavo načrtovanja in racionalizacijo stroškov.

Podpredsednica pokrajinskega sveta Maria Monteleone je poudarila neutemeljenost kritik na račun obnovitvenih del sedeža pokrajinske ustanove, ki je med drugim stavba pod nadzorstvom zavoda za spomeniško varstvo. Ta stalno preverja stanje, poslopije pa je nujno potrebovalo posege, še zlasti za prilagoditev varnostnim normativom. Monteleonova je glede na polemike, ki jih je sprožila Severna liga na šolskem področju, med drugim spomnila, da je pokrajinska uprava v prejšnjih letih stalno zahtevala od deželne vlade potrebna sredstva. Poleg tega da ligaški deželni odbornik in tržaški deželni svetniki Severne lige dobro poznajo stanje stanje na tržaških šolah, ker so jih obiskovali v mladosti, je dejala Maria Monteleone.

Predsednik komisije za delo Matteo Puppi je v tej zvezi opozoril, da je dejstvo, da so se investicije na šolskem področju povišale in ne zmanjšale nezanevarljiva stvar. To velja še zlasti, če se upoštevajo obdobje hude gospodarske krize in zmanjšana finančna sredstva v proračunih. V tem smislu so bili ukrepi na šolskem področju edinstveni, je povedal Puppi.

Štefan Čok in Nadja Debenjak sta z zadoščenjem poudarila postopek za odobritev proračuna. Pri tem so bile udeležene občine, ki so se sestale s pokrajinskim odborom v prejšnjih mesecih, a tudi npr. dijaki, s katerimi se je pokrajinska uprava soočila. Čok in Debenjakova sta tudi poudarila pomembnost izbire pokrajinske uprave, da vključi v obnovitvena dela pokrajinske stavbe postavko za namestitev naprav za simultano prevajanje v dvorani pokrajinskega sveta. To ni le končni dosežek dolgoletnih prizadevanj slovenskih izvoljenih predstavnikov, temveč daje tudi pokrajini možnost uporabe koristne in sodobne tehnologije ter utrjuje njeno vlogo v okviru mednarodnega sodelovanja, ki ga pokrajinska uprava vselej spodbuja.

Tiskovna
konferenca
Demokratske
stranke
je bila na sedežu
pokrajinske uprave

KROMA

DOLINA - Tiskovno sporočilo levosredinskih strank

Kdo je bil v Dolini pobudnik spontane nestrankarske skupine?

Tajniki levosredinskih strank v dolinski občini so v tiskovnem sporočilu poudarili, da »smo vzeli na znanje iz časopisnega članka ustanovitev "spontane nestrankarske skupine" na ozemlju dolinske občine«. Tajniki Demokratske stranke, stranke Slovenske skupnosti, Stranke komunistične prenovne in Civilne svobode Emil Coretti, Sergij Mahnič, Igor Ota in Elisabetta Sormani v tem smislu sprašujejo, kdo je pobudnik oz. so pobudniki tega neuvrčenega gibanja, saj ti ni razvidno iz članka in niti iz na občini protokoliranega dokumenta. Na koga naj se torej obrnemo, so vprašali.

V demokraciji lahko vsakdo posamezno ali skupinsko izrazi svoje mnenje ali pripravi peticijo, piše v tiskovni noti, a problem nastane, ko te posamezniki ustavljajo po cesti in ti skušajo raztolmačiti, da njihov podpis ni bil namenjen temu, marveč raznim okoljskim pobudam v prid celotne krajevne skupnosti. Mnogi se opravičujejo in ne soglašajo z rabo njihovega podpisa, ki je bil iztrgan v dobri veri, z lažjo in raznimi demagoškimi obljubami. Poudariti moramo, da smo stranke večine z izvoljenimi organi stalno na terenu in skušamo probleme reševati, se nadaljuje sporočilo za javnost. Žal večkrat ni lahko premoščati vseh težav in prejemati popolnih in točnih informacij, saj je treba vedno imeti pred sabo dejstvo, da je občina le eden od tolikih akterjev, ki so soudeleženi pri odločitvah.

Sedanja uprava v težkem kriznem obdobju skuša premoščati ovire in reševati vsakodnevne probleme s tistim ma-

lim, kar ima na razpolago. Nismo neumni, saj poznamo okoljske probleme našega teritorija, ki jih skušamo s pomočjo strokovnjakov rešiti ali vsaj omiliti, ugotavljajo tajniki večinskih strank v občinskem svetu.

Peticija se dotika tudi pojma soudeležene demokracije, čeprav gre v bistvu za vprašanje komuniciranja. »Objasnimo: podpisniki menijo, da nimajo možnosti dialoga z izvoljenimi predstavniki, kar bi privedlo do občutka, da so odločitve sad nečesa, kar je vsiljeno z vrha,« piše v sporočilu. »Tega tolmačenja ne moremo sprejeti, saj smo člani strank in izvoljeni povsem dosegljivi in nadvse odprti na vprašanja, ki prihajajo s strani občanov. Pripravljeni smo na dialog z vsemi občani, ki bi si tega želeli, saj mislimo, da kot predstavniki večinskih strank imamo tudi dolžnost, da obrazložimo razloge za vsako odločitev in da upravo spodbujamo k ustrezni podajanju informacij v primeru vprašanj, ki zadevajo širšo skupnost. Na drugi strani pa imamo tudi dolžnost, da informacije, ki jih dobivamo od posameznih občanov ali skupin, javimo našim predstavnikom, ki sedijo v občinskem svetu, v odboru ali sami županji,« še piše v tiskovni noti.

Tajniki levosredinskih strank zato pozivajo vse, ki so zbirali podpise, da se raje zglasijo pri njih ali pri županji, »namesto da bi mesec dni pobirali podpise in dajali lažne obljube ter zavajali ljudi. Ne skrivamo se, možnosti za srečanja je vsak dan veliko, volje pa za konstruktivno sodelovanje ocitno ni«.

KMEČKA ZVEZA

Tekoči račun ZKB za pomoč Zidariču

Po strahovitem požaru, ki je pred desetimi dnevi razdejal senik živinorejsko-sirarske kmetije Daria Zidariča v Praprotnu, so se pri Kmečki zvezi takoj aktivirali, da bi na katerikoli način pomagali Zidariču, ki je utrpel ogromno škodo. »Med drugim smo se obrnili tudi na Pokrajino Trst, saj so na zadnji seji pokrajinskega sveta na predlog pokrajinske svetnice Nadje Debenjak soglasno sprejeli sklep za ureditev solidarnostnega sklada za nabavo krmila za praprovske kmetije,« nam je povedal predsednik Kmečke zveze Franc Fabec.

Po dogovoru s pokrajinskimi upravitelji je Kmečka zveza v četrtek odprla tekoči račun na Zadrugi kraški banki. Kdor želi, lahko na račun IT 98 C 08928 02201 010000031340 nakaže svoj prispevek in na tak način pomaga Zidariču pri ponovnem zagonu dela.

Sicer velja opozoriti, da se je Kmečka zveza aktivirala tudi v Sloveniji. Kmetijsko-gozdarska zbornica je na primer zagotovila, da bo spodbudila akcijo med svojimi člani-kmetijami, da bi vsakdo poskrbel nekaj sena za Zidaričevo kmetijo.

Cosolini o Sertubiju

Tržaški župan Roberto Cosolini je včeraj sprejel vodstvo družbe Jindall Saw Italia (indijske grupacije Jindall), ki je prevzela v najem dejavnost podjetja Sertubi. Namen srečanja, ki so se ga udeležili tudi predstavniki sindikatov, je bilo razpravljati o usodi podjetja in še predvsem 200 delavcev podjetja Sertubi, za katere je vodstvo družbe najavilo, da se namerava od 16. januarja leta 2012 poslužiti dopolnilne blagajne. Cosolini je povedal, da namerava Sertubi to storiti zaradi poslabšanja stanja na trgu, zaradi molka javnih institucij in zaradi negotovosti glede usode švedenske železarne (delovanje Sertubija je vezano na škedenjski obrat). Stanje Sertubija bo župan predložil deželnemu predsedniku Renzu Tondnu na srečanju, ki bo 29. decembra namenjeno spremembi dejavnosti železarne.

OBČINA - Na srečanju so analizirali opravljeno delo in načrtovane pobude

Laureni sprejel Kmečko zvezo

Med glavnimi točkami sta bila ustanovitev občinskega zelenega omizja in izvajanje sporazuma o uresničitvi Prosecco DOC

Občinski odbornik za kmetijstvo Umberto Laureni se je včeraj srečal s predstavniki tržaške Kmečke zveze. Namen srečanja je bilo preveriti opravljeno delo in podrobno proučiti načrtovane pobude, ki jih namerava tržaška občinska uprava sprejeti v korist krajevnega kmetijstva in teritorija.

Podpredsednik Kmečke zveze Andrej Bole se je zahvalil odborniku za sprejem in prizadevnost, ki jo uprava in odbornik sam izkazuje do problemov, ki jih je zveza nakazala in ki jih je treba rešiti v korist razvoja kmetijstva. Na srečanju so sodelovali še pokrajinski tajnik KZ Erik Masten, odbornik David Peric in deželni tajnik Edi Bukavec. Podrobno so analizirali pobude, ki zadevajo ustanovitev občinskega zelenega omizja, vključitev občinskega območja v konzorcij za kmetijske bonifikacije in melioracije, izvajanje sporazuma o uresničitvi Prosecco DOC, revizijo davka na odpadke, ki zadeva kmetijske obrate, pripravo upravljaljskih načrtov za območja Natura 2000 in nenazadnje financiranje in izvajanje načrta za razvoj kmetijstva in teritorija Masterplan, ki ga je konec oktobra pripravil LAS Kras.

Odbornik Laureni je zagotovil najširšo podporo in svojo neposredno angažiranost za ugod-

Predstavniki
Kmečke zveze
z občinskim
odbornikom za
kmetijstvo
Umbertom
Laurenijem

KROMA

no rešitev težav. V razpravi so prišli na dan še drugi predlogi v zvezi s poenostavljanjem upravnih in birokratskih postopkov, promocijo proiz-

vodov, pridobivanjem kmetijskih površin in pravo posveta o perspektivah razvoja kmetijstva na Tržaškem. -eb-

FERNETIČI - Predstavitev socialne bilance socialnega podjetja Ad formandum

S podjetniško logiko upoštevajo potrebe skupnosti

Povečali število tečajnikov in skoraj izničili osip - Spremenljiva količina javnih sredstev, bilanca ni izenačena

V Gostinskem učnem centru na Fernetičih so v sredo zvečer predstavili socialno bilanco podjetja Ad formandum. Socialno podjetje, ki je septembra 2009 na pobudo Slovenskega izobraževalnega konzorcija (Slovik) prevzelo vlogo, uslužbenca in dejavnosti Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje (SDZPI), preživlja po besedah direktorja Massimiliana Iacona fazo tranzicije. Rezultati so kljub očitnim težavam, ki so značilne za sektor poklicnega izobraževanja, vsekakor spodbudni in prepričani, da je pot prava.

Predsednik upravnega odbora Roberto Vidoni se je med drugim zahvalil uslužbencem, ki so sprejeli nove izzive in so v zadnjem obdobju aktivno soudeleženi v organizacijskih spremembah. Boris Peric, predsednik Slovika, je razložil, da je Ad formandum podjetje in da je kot tako dejavno na trgu izobraževanja, kjer velja pravila konkurence. Po drugi strani pa je za socialno podjetje značilno to, da ne deli dividend v denarni obliki, marveč jih izplačuje v obliki intelektualne vrednosti, se pravi z izobraževanjem.

Glavno besedo je imel Massimiliano Iacono, ki je direktorsko mesto prevzel septembra letos. Prvi italijansko govoreči direktor kake slovenske ustanove je svoj poseg začel s slovenskim besedilom. Povedal je, da je socialna bilanca priložnost za predstavitev podatkov, a tudi razvojnih perspektiv podjetja, ki se na tržišču kosa s konkurenco in je v koraku s časom. Med posegom in pozneje ob robu srečanja je Iacono povedal, da je bilo sprejetih 60 odstotkov predstavljenih septembrskih projektov, omenil je predvsem gostinski tečaj in podiplomski tečaj za turistične storitve. Z rezultatom je zadovoljen. »Razpoložljiva sredstva evropskega socialnega sklada zelo nihajo in trenutno ni lahko delati v našem sektorju,« je povedal. Ad formandum posluje tako kot ostale podobne ustanove s pogledom na šolsko leto, bilance pa upoštevajo sončno leto. Iacono nam je povedal, da bo slika čez eno leto bolj jasna, letos pa je razmerje med prihodki in odhodki negativno (za okrog 45.000 evrov), kar je po njegovi oceni posledica krize. »Ena glavnih težav je v tem, da so razpisana javna sredstva zelo spremenljiva,« je poudaril.

Zanimanje za tečaje je veliko, pred dnevi je potekala selekcija za 25 mest, zainteresiranih pa je bilo 40 oseb. Prihodnji razpisi bodo na vrsti februarja, direktor in sodelavci pa že razmišljajo o strategijah za šolsko leto 2012-2013. Iacono je poudaril, da je naloga Ad formanduma uresničiti sa-

Poročilo direktorja
Ad formanduma
Massimiliana
Iacona

KROMA

nje tečajnikov, tečaji pa morajo odgovarjati potrebam slovenske skupnosti v Italiji. »Če ne upoštevamo teh potreb, tvegamo, da zdrknemo v samoreferenčnost, ki je vedno na preži. Izobraževalne ustanove naj prireajo tečaje za skupnost in ne zase,« je razložil direktor. Ad formandum je v svoje delovanje uvedel podjetniške poglede, zlasti v odnosu do tržišča in pri izbiranju proizvodov - tečajev. Zelo pozitivni pa so podatki o šolskem osipu, ki ga v bistvu skorajda ni. V kriznem letu 2009-2010 je znašal kar osem odstotkov, tečajnikov pa je bilo samo 440. V letu 2010-

2011 je bil osip pod enim odstotkom, tečajnikov pa skoraj osemsto.

Ad formandum šteje 21 uslužbencev v treh sedežih - v Trstu, Gorici in Špetru. V preteklem letu je organiziral 62 tečajev (obiskovalo jih je 791 ljudi) za skupnih 11.500 ur izobraževanja. Izobraževalni program zaključijo kar 98 odstotkov vpisanih. Ad formandum vlaga v svoje dejavnosti 1,6 milijona evrov na leto, 45 odstotkov tega zneska predstavljajo stroški za osebje, preostalo pa stroški za upravljanje in poslovanje. Glavna vira sta javno financiranje iz skladov za temeljno poklicno

izobraževanje in iz evropskega socialnega sklada. Iz prvega črpa Ad formandum sredstva za izvajanje gostinskega izobraževalnega programa za mlade, medtem ko z evropskimi sredstvi prireja tečaje iz sklopa vseživljenjskega izobraževanja.

V Gostinskem učnem centru se srečanje seveda ne bi moglo zaključiti brez okusne predpraznične večerje, ki so jo za uslužbenca Ad formanduma in ostale goste pripravili dijaki pod vodstvom Klavdije Bizjak, strežbo pa je koordiniral Marjan Vrenjak. Vina je podaril konzorcij kraških proizvajalcev. (af)

GLASBA - Koncert, ki je 12. decembra odpadel zaradi nesreče

Jovanotti 2. februarja

Nastopil bo v tržaški športni palači, v kateri bodo prihodnji teden na delu pooblaščen izvedenci

Italijanski pevec Lorenzo Cherubini - Jovanotti (*na sliki Kroma na četrtkovem pogrebu v Trstu*) je že prek Twitterja napovedal, da se bo njegova turneja spet pričela v Trstu. Včeraj sta vest potrdila organizatorja Trident Management in Azalea Promotion, ki sta na svojih spletnih straneh objavila nove datume koncertov. Prvi bo 2. februarja v Trstu, nakar bo nastopil v Bologni (4. 2.), Tarantu (6. 2.), Acirealeju (8. in 9. 2.) itd. Turneja se bo zaključila 28. in 29. februarja v Rimu. Tržaški koncert bo po napovedih v športni palači, katere parket je trenutno sicer še zasežen, saj si bodo tehniki prihodnji teden začeli ogledovati odrosko strukturo, ki se je podrla in pokopala dvajsetletnega Francesca Pinno. Azalea Promotion sporoča, da vstopnice za odpovedani decembrski koncert omogočajo ogled februarke predstave. Kdor se slednje ne bo udeležil, lahko na prodajnih mestih zahteva povračilo denarja, in sicer najpozneje do 15. januarja. (af)

KVESTURA - Predstavitev koledarja policije in obračun kvestorja Giuseppeja Padulana

Za sabo imajo zahtevno leto

Pomembnejše kriminalistične primere so razrešili - Kvestor pojasnil, da ni nikoli zmanjkalo bencina - Koledar za Unicefov načrt v Kamerunu

Predstavitev koledarja, v sredini tržaški kvestor Giuseppe Padulano

KROMA

»Leto 2011 je bilo za nas zelo zahtevno, uspelo pa nam je razrešiti najtežje primere.« S temi besedami je tržaški kvestor Giuseppe Padulano na včerajšnji novinarski konferenci komentiral letošnje delovanje tržaške policije. Predstavil je tudi koledar policije, ki ga tako kot vsako leto prodajajo v dobrodelne namene.

Koledar za leto 2012, ki so ga pred časom predstavili v Rimu, je namenjen predvsem mladim. Kvestor je podčrtal, da »fotografije združujejo ironijo, nežnost in resnost policistov ter njihovih prijateljev«. Protagonisti koledarja so namreč poleg predstavnikov posameznih oddelkov tudi znane televizijske in športne osebnosti, na primer Paolo Bonolis, Piero Angela, Bud Spencer, Cristina Chiabotto, Loris Capirossi, Yuri Chechi in Fiona May. Z belo haljo policistov forenzičnega oddelka pa se je slikal tudi voditelj Bruno Vespa, ki v svojih oddajah vztrajno »vrta« v odmevnejše primere črne kronike ...

Letošnji izkupiček bo policija namenila projektu organizacije Unicef za boj proti otroški podhranjenosti v Kamerunu. Lani so s prodajo koledarja zbrali 170.000 evrov za Unicefove dejavnosti v Bangladešu, točneje za spodbujanje osnovnih socialnih storitev za revne otroke.

Kvestor Padulano je mimogrede podal krajši letni obračun in poudaril, da je bilo leto 2011 za policijo kar zahtevno. »Najtežje kriminalistične primere pa smo razrešili,« je pristavil. Poleti je imela kvestura najprej opravka s preiskavo o izginotju finančnega posrednika Roberta Menicalija, v sodelovanju s slovensko policijo so nato našli njegovo truplo in tudi domnevna storilca, ki sta se zatekla v Črno goro. »Potem smo se ukvarjali s srhljivim in neverjetnim zločinom na Greti, nazadnje tudi s smrtjo priletnega glasbenika, ki je bil žrtev roba pri Sv. Justu,« je spomnil kvestor. Policija je ob tem razbila tolpo gruzijskih tatov, ki so bili zelo dejavni v tržaških stanovanjih, pred meseci pa je spretno prišla skupino ban-

LEVA SREDINA

Nabrežina: februarja primarne volitve

V devinsko-nabrežinski občini bodo primarne volitve v levi sredini predvidoma šele sredi ali v drugi polovici februarja. Tako so se večeraj dogovorili pokrajinski in lokalni tajniki strank leve in leve sredine, ki bodo enotno nastopile na spomladanskih občinskih volitvah. Na seji so se okvirno dogovorili o pravilniku izvedbe volitve po zgledu podobne preizkušnje v tržaški občini, ki je potem privedla do volitve župana Roberta Cosolinija.

Zastopniki leve sredine niso govorili o imenih županskih kandidatov, ki se v javnosti pojavljajo že več dni, če že ne tednov. O kandidatu ali kandidatki Demokratske stranke bo vsekakor odločal strankin pokrajinski svet. Na primarnih volitvah bo morda sodelovala tudi nastajajoča devinsko-nabrežinska občanska lista.

ŠKEDENJ - Tri prijave

Policisti prijeli nočne tatiče

Policija je v noči med četrtkom in petkom prijavila sodstvu tri mlade, osumljeni so tatvine v obteževalnih okoliščinah in prikrivanja ukradenega blaga. Nekdo je trojico opazil na eni izmed škedenjskih ulic, mladeniči so se z orodjem spravili na parkiran skuter. Očividec je poklical policijo, patrolja pa je prispela pravočasno in prišla enega storilca, medtem ko sta ostala dva bežala. Kmalu pa so ju v bližini ustavili. Med osebno preiskavo in preiskavo avtomobila so policisti našli na razno orodje, anteni za avtoradio ter vijake, filtre in druge dele skuterja. Pozneje so policisti ugotovili, da je trojica nekaj ur pred prijetjem že kradla na območju Sv. Andreja in Sv. Justa. Sredi noči so policisti na parkiranih vozilih pustili pisno sporočilo za prizadete lastnike.

Izročili ga bodo Romuniji

Mlad romunski državljani se je z avtobusom peljal v domovino, na cesti med Opčinami in Fernetiči pa ga je v četrtek zvečer po kontroli aretirala mejna policija. 26-letnik je bil v Romuniji obsojen zaradi kraje mobilnih telefonov, zdaj pa v tržaškem zaporu čaka na ekstradicijo.

čnih roparjev iz Neaplja in Trsta. Zelo dejavni sta bili tudi mejna in poštna policija ter policijske patrolje, ki vsak dan tiho nadzorujejo opazljive. Padulano je omenil tudi številne demonstracije, ki so zaradi težkega trenutka v državi vse bolj pogoste. »Vzpostavili smo dialog z organizatorji protestnih pobud in spremljali dogajanje. Naša naloga ni lahka, saj moramo hkrati zagotavljati pravico do protesta in javni red,« je pojasnil.

Kvestura pa veliko vlaga v čim tesnejše stike z občani, »saj moramo vsi skupaj graditi temelje za kakovosten življenjski standard v mestu in okolici«. Na vprašanje, ali policiji res primanjkuje bencin, pa je kvestor odgovoril tako: »Naj jasno povem, da se nismo nikoli znašli brez goriva. Vsak konec leta je čas za pripravljanje obračunov in letos smo bili pred hipotetično nevarnostjo, da bi se količina goriva zmanjšala. Ko bi se to zgodilo, bi delo drugače organizirali, občanom pa moram zagotoviti, da v nobenem primeru nismo omejili dejavnosti na ozemlju.« (af)

PALAČA GOPČEVIĆ - Predstavitev slovenske in italijanske izdaje

Vodnik Kako lep je Trst se lahko bere tudi kot roman

Prireditev je uvedel občinski odbornik za kulturo Andrea Mariani

Vodnika Kako lep je Trst-Comè bella Trieste sta nekaj več kot turistična vodnika, saj ju lahko beremo tudi kot roman o mestu in njegovi okolici. Knjiga, ki izraža večjezičnost, večkulturnost in »večdušnost« mesta in ki predstavlja lepo božično darilo Trstu, kot je na včerajšnji predstavitvi dejal novinar Carlo Muscatello, predsednik deželnega novinarskega sindikata As-sostampa-FNSI. Založništvo tržaškega tiska (na predstavitvi ga je zastopala urednica Martina Kafol) je kot kraj predstavitve izbralo palačo Gopčević v osrčju Trsta, ki pooseblja večjezičnost mesta ter tudi njegovo slovansko kulturno-umetniško dušo.

Vodnik svoje bistvo in svoje namene po Muscatellovem prepričanju odraža že na platnici, ki dejansko pove vse ali skoraj vse. Veliki trg, ki se uradno imenuje Trg Zedinjenja Italije, v ozadju županstvo z Mihcem in Jakcem ter v ospredju dekle in fant (Roža Počkar in Silvan Mesesnel), ki rado vedno prebirata Primorski dnevnik.

Naš Mario Magajna je s to fotografijo, ki je bila posneta kmalu po drugi vojni, dejansko povedal že vse, vodnik, ki sta ga napisali Poljanka Dolhar in Erika Bezin pa ta enkrat Mariotov posnetek »le« dopolnjuje. Trst ni bil in tudi nikoli ne bo velemesto, je bilo in bo pomembno mesto, le če bo znalo ceniti ter vrednotiti svoje jezikovne, kulturne in verske posebnosti.

Poljanka Dolhar je prepričana, da včasih sami Tržačani (vključno s Slovenci, ki smo tukaj doma) premalo poznajo tržaško okolje in njegove znamenitosti, kar velja tudi za Slovence iz Slo-

Predstavitve vodnikov o Trstu v slovenščini in italijanščini v palači Gopčević se je udeležilo veliko ljudi

KROMA

venije. Parola Trst je naš je imela in ima delno še danes politični prizvok, Kako je lep Trst po citatu iz poezije Srečka Kosovela se ji zdi posrečena izbira za vodnik. Trstu so bili posvečeni že številni turistični vodniki v številnih jezikih, ta knjiga pa je prva, ki turistu-bralcu celovito predstavi tudi slovensko dušo mesta ob zalivu, je dejal Muscatello.

Erika Bezin je številnemu občinstvu v konferenčni dvorani Bobi Bazlen podrobneje predstavila vsebino vodnika ter njegove temeljne značilnosti. Tudi ona, kot soavtorica in Muscatello, je

prepričana, da so bili tržaški Slovenci na turističnem področju doslej še kar nevidni. Delno tudi po lastni krivdi. Pobuda Založništva tržaškega tiska prihaja pozno, a gotovo ne prepozno. Bezinova si želi, da se bo splošno vzdusje v Trstu še dodatno izboljšalo in da bomo nekoč ob vhodih ter izhodih iz mesta doživeli cestno tablo: Trieste, Trst, Triest.

Predstavitev je uvedel občinski odbornik za kulturo Andrea Mariani. Dvojezični vodnik o Trstu in dejansko tudi o Tržačanih se mu zdi zelo koristna in dobrodošla pobuda. Po njegove-

vem predstavlja dvojezična inačica vodnika tudi neke vrste kažipot za odborništvo za kulturo ter za ostale mestne institucije. Turistični vodnik torej, nato roman, kot ga je označil Muscatello, in - če hočemo - še politična knjiga, če politiko smatramo kot tudi kot plemenito in nezainteresirano kulturno poslanstvo. Skratka res lepo praznično darilo Trstu in vsem, ki že poznajo ali hočejo boljše spoznati to posebno, včasih staromodno in konservativno, a res edinstveno mesto.

Sandor Tence

ZGONIK - Na OŠ 1. maja 1945

Poglobili so se v stare božične običaje

Na osnovni šoli 1. maja 1945 v Zgoniku je že nekaj časa v teku projekt o starih običajih. V sklopu slednjega je potekala tudi letošnja božičnica in nekateri dnevi okrasila pred njo. Učenci so z učiteljicami namreč obudili stare božične običaje.

Začeli so na Andrejevo, ko se začenja adventni čas. Najprej so obiskali kmetijo Zbogar v Samatorci, kjer so izdelovali božične okraske, kot so jih nekoč. Nakar so pri Žigonu v Zgoniku spoznali, kako se prideluje žganje. Ob sv. Miklavžu so na šoli okrasili božično smreko. Na veje niso obesili barvanih bunk, ampak mandarine in želode, ovite v srebrne papirčke, z učiteljico Zulejko pa so se naučili peti stare božične pesmi. Voščila, ki jih učenci vsako leto pripravijo za starše, so letos sešili, ob tem pa so tudi redno obiskovali knjižnico in prebirali o starih običajih. Pretekli ponedeljek so s pomočjo kuharja šolske kuhinje pekli presnč oziroma potico (na sliki). Najstarejši učenci četrtega in petega razreda so med poukom spoznali še praznovanje božica okrog po svetu. Tudi združenje staršev se je poglobilo v stare običaje in po pouku priredilo božične delavni-

ce v društvu v Saležu, kjer so otroci izdelovali bunke iz blaga. Četrtek pa je bil posvečen modernemu času. Priredili so pravi kino s pokovno.

Božičnico so učenci in učitelji zgoniške osnovne šole priredili v telovadnici skupaj z ostalimi društvu v občini Zgonik že 15. decembra. Tudi ta je potekala v sklopu projekta starih običajev. Učenci so prebrali, kako so se priprave na božič nekoč začele na Andrejevo in je Miklavž otrokom prinesel le skromno darilo. Zadovoljni so bili že s suhiimi hruškami in orehi. Nekoč je bil božič zelo drugačen kot današnji. Otroci so hodili k maši, mame pa so jim obljubljale bogato številno fancjev. Drevesce ni bila smreka, temveč brin, ki so ga očetje sami posekali v gozdu. Nanj so obesili sladkorčke v svetlečih ovitkih, bonbone, orehe, rožiče in mandarine, pod drevesce pa so postavili jaslice. Na božično vigilijo so za večerjo jedli pretežno ribe, ker so se ljudje postili, pa tudi božičnih daril niso poznali. Božič je bil le praznik, ki je vzbujal lepe spomine, ki so se prebudili, ko so zaznali vonj po ocvrtih fancjih, kadilu, smoli in mahu, po domačnosti. (and)

RADIO TRST A - Drevi z začetkom ob 20. uri

Na božično vigilijo bogat radijski spored

Za božično vigilijo bo tako kot običajno na valovih Radia Trst A na sporedu priložnostni program do 1. ure. Raznolik spored bo spremljal poslušalce vse do polnoči, ko bodo lahko prisluhnili polnočnici v neposredni povezavi iz cerkve sv. Antona v Borštu.

Najprej bodo prišli na vrsto otroci: Katerina Citter bo namreč našim najmlajšim poslušalcem ob 20. uri postregla z otroško radijsko igro z naslovom Pastir Samuel. Avtorica igre je Mariza Perat. Nato bomo lahko prisluhnili spletu otroških misli in voščil na temo To je božič!

Ob 21. uri bo na sporedu drugačna podoba božiča oziroma pogovor, v katerem bo beseda tekla o sedanjih gospodarski krizi oziroma o najbolj šibkih plasteh naše družbe, o ljudeh, ki so se do pred kratkim dostojanstveno preživljali, danes pa so t.i. novi reveži. Gostje v studiu bodo škedenjski kaplan, monsijor Dušan Jakomin, Krstovoljec pri karitativni ustanovi Karitas v Trstu Dario Filippi, štandreški župnik Karlo Bolčina ter Valentina Battigelli, socialna delavka v okraju 1.1, ki vključuje občine Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor. Z njimi se bo pogovarjala Luana Grilanc.

Stalnica prazničnega sporeda na vigilijo je zborovski koncert, za katerega je poskrbela Tamara Stanese. Ob 21.55 bo namreč sledil koncert Zveze cerkvenih pevskih zborov, ki je bil v tržaški stolnici januarja letos. Koncert so oblikovali Otroški pevski zbor Kraški cvet, ki ga vodi sestra Karmen Koren, Mladinska vokalna skupina Anton Martin Slomšek, ki jo vodi Zdenka Kavčič Krizmančič, Moški pevski zbor Sv. Jernej z Opčin, ki ga vodi Mirko Ferlan ter združena mešana pevska zborja Mačkolje in Jacobus Gallus iz Trsta pod vodstvom Andreje Štucin in Marka Sancina.

Ob 23. uri bomo lahko prisluhnili poročilu, takoj za tem pa še intervjuju, ki ga je Marko Tavčar posnel z gospodom Simonom Prešernom, domačinom iz Ukevi, ki že dolga desetletja živi na Trbižu. Gospod Prešeren, ki je novembra praznoval 90 let, je v pogovoru obujal spomine na svoje otroštvo v Kanalski dolini in na svojo dolgo in zanimivo življenjsko pot. V nadaljevanju pa se bo neposredno tik pred polnočnico iz cerkve sv. Antona v Borštu oglasil Ivo Jevnikar. Kot običajno bo spored na božično vigilijo sklenila polnočnica.

ŠTIVAN Na štefanovo tradicionalno žegnanje konj

Na štefanovo, v ponedeljek, 26. decembra, bodo člani slovenskega amaterskega konjeniškega društva Skuadra Uoo spet obudili blagoslov konj pri novi cerkvi svetega Janeza Krstnika v Štivanu. Konjeniki se bodo na ta dan zbrali ob 10. uri v Medji vasi, na ranču Moj mir Nadje in Walterja, od tod pa se bodo ob 11.30 podali proti Štivanu, kjer bo ob 12.30 blagoslov konj.

V skladu s tradicijo bodo konji dobili košček blagoslovljenega kruha, konjeniki pa podkev, okrašeno s trakcem s slovenskimi barvami, v spomin na dogodek. Po obredu bo poskrbljeno za topel obrok pripravljen na konjeniški način.

Slovenske polnočnice na Tržaškem

Božična vigilija je dan, ko se katoličani opolnoči zberejo pri t.i. polnočni maši oz. polnočnici, ki je tako prva božična maša, s katero v katoliškem svetu obhajajo rojstvo Jezusa Kristusa. Pri polnočnicah se bodo tako jutri zbrali tudi slovenski verniki na Tržaškem, čeprav v mestnih župnijah maše povečini ne bodo opolnoči, ampak pred to uro.

Tako bo že ob 20. uri slovenska polnočnica v cerkvi Novega sv. Antona, medtem ko bodo ob 22. uri stekle slovenske polnočnice v Škednju, Rojanu, pri Sv. Barbari in v cerkvi sv. Vincencija v Ul. Petronio ter v Boljuncu, Ricmanjih, na Proseku in Kontovelu. Ob 22.15 bo slovenska polnočna maša v cerkvi sv. Jakoba. Edina slovenska polnočnica v mestnih in predmestnih predelih, ki bo ob 24. uri, bo tista, ki bo potekala v stari cerkvi sv. Janeza in Pelagija v Ul. Capofonte pri Sv. Ivanu. Opolnoči bodo tudi ostale slovenske polnočnice v okoliških župnijah. Kdor ne bo mogel v cerkev, bo lahko slovenski polnočni maši prisluhnil tudi po radijskih valovih: Radio Trst A bo namreč ob 24. uri oddajal polnočnico iz cerkve v Borštu.

Slovenski verniki v mestu pa se bodo na Štefanovo v ponedeljek, 26. decembra, zbrali pri tradicionalnem skupnem božičnem slavu, ki bo ob 16. uri v cerkvi Novega sv. Antona.

Srbi praznujejo god sv. Spiridona

Čeprav se srbsko-pravoslavna Cerkev drži starega julijanskega kalendarja, po katerem bo božič praznovala komaj prihodnjega 7. januarja, bodo ti dnevi vseeno praznični tudi za tržaško srbsko-pravoslavno skupnost, ki bo praznovala god svojega župnijskega zavetnika sv. Spiridona, ki pade prav na jutrišnji dan, 25. decembra. Praznovanja se bodo začela že danes, ko bodo v cerkvi sv. Spiridona ob 17. uri slovesne večernice z delitvijo blagoslovljenega kruha, pri katerih bo pel tamkajšnji cerkveni zbor, katerega petje bo spremljalo tudi jutrišnja slovesna liturgija ob 10. uri.

Božični koncert proseške godbe

V športnem centru Ervatti bo v ponedeljek, 26. decembra, ob 17. uri pod taktirko Iva Bašiča zaživel tradicionalni božični koncert Godbenega društva Prosek. Po intenzivnem poletju koncertov doma in v tujini - glasbeni večeri Zaigraymo skupaj na Proseku ter nastopi v Sloveniji in San Marinu, so se proseški godbeniki jeseni lotili popolnoma novega programa. Raznolika izbira melodij sega od izvirnih skladb za pihalni orkester sodobnih evropskih in ameriških avtorjev do priredb latinskoameriške, filmske in pop glasbe. Ob svetovno znanih zimzelenih temah bo zazvenela tudi domača slovenska glasba v duhu nepozabnih Avsenikovih polk in Privškovih popevk. Gostje večera bodo tokrat gojenici Mladinskega orkestra Prosek, ki od leta 2007 deluje v okviru glasbene šole Godbenega društva in ga vodi Irina Perosa. Z božičnim koncertom zaključujejo tudi mladi glasbeniki pestro leto nastopov na Proseku, ko so domačim dokazali, kako glasbeno doraščajo, pa tudi na festivalih mladinskih orkestrrov iz Turriaca in miljskega Arcobaleno junior.

Godbeno društvo Prosek zaključuje s koncertom na Štefanovo staro in zelo uspešno glasbeno leto, vsem vaščanom, ljubiteljem glasbe in prijateljem pa želi voščiti vesele praznike in nazdraviti novemu letu

BAZOVICA - Cerkev sv. Marije Magdalene

Celoletni niz prireditev ob 150-letnici cerkve

Prvi koncert bo na sporedu že v ponedeljek, 26. decembra, osrednja prireditev pa bo 20. maja 2012

Cerkev svete Marije Magdalene v Bazovici bo v letu 2012 praznovala 150-letnico, kar bodo v vasi obeležili s celoletnim sporedom dogodkov, ki bodo potekali pod pokroviteljstvom tržaške pokrajinske in občinske uprave.

»Cerkve že s svojo mogočnostjo kaže na veličino Boga. Zvonik nas usmerja proti nebu, zvonovi kličejo in zvonijo ob veselih in žalostnih trenutkih. Ura nam meri ta minljivi zemeljski čas. Lepota fresk in barvnih oken nas razveseljuje in uči verske resnice«, je napisal župnik **Žarko Škerlj** in njegove besede že uvajajo v raznolikost pogledov in fokusov jubilejnega programa, za katerega med drugimi skrbi domačinka, glasbenica **Tamara Ražem Locatelli**. »Sam jubilej je naša vezna nit. Želimo, da bi se okrog cerkve stalno nekaj dogajalo skozi celo leto: koncerti, razstave, predavanja. V ta namen smo ustanovili ožji umetniško-organizacijski odbor, ki si je zamislil in bo v sodelovanju z drugimi prostovoljci vodil celotni program. Župnik Žarko Škerlj je glavni pobudnik, z idejami za kulturni spored sva prispevali podpisana in Zdenka Kavčič-Križmančič, tehnično oporo pa nam nudi Boris Grgič.

Katere bodo vsebine koncertne ponudbe?

»V ospredju pozornosti ne bo samo sakralna glasba, temveč raznoliki koncerti v širšem smislu. Začeli bomo v ponedeljek, 26. decembra, s koncertom, ki bo povezal vse zборе naše župnije v duhu božičnih pesmi. 21. januarja bo že na vrsti prvi instrumentalni koncert z nastopom tria Art, ki ga sestavljamo jaz, flautistka Tamara Tretjak in klarinetist Branislav Trifkovič. 19. februarja bo z nami mešani zbor Jacobus Gallus, aprila bomo imeli koncert irske glasbe s skupino Girotondo d'arpe, maja pa bo z nami dekliška skupina Bodeča neža. Zborovska glasba bo ponovno v ospredju pozornosti s koncertom furlanskega vodilnega mešanega zbora Portelli iz Mariana. Glasbena matica bo sodelovala z učenci podružnice v Bazovici, ki bodo prihodnje leto oblikovali predbožični koncert, pred tem pa bo večer posvečen izključno domačim glasbenikom. Jubilejno leto se bo zaključilo točno eno leto po začetku, 26. decembra 2012, s koncertom božičnih pesmi.

Ob koncertni ponudbi bi omenila še posebno, glasbeno bogatitev nekaterih nedeljskih maš: vokalna skupina Slomšek bo 11. marca pela med mašo in po maši in tako bo tudi 15. aprila z nastopom moške skupine sv. Jernej, tržaška

Bazovska cerkev bo v letu 2012 slavila visok jubilej

skupina gregorijanskega petja Laetare pa bo oblikovala mašo v srednjeveškem tonu 13. maja in 16. septembra.

Kako bo obletnica vplivala na redne praznike in obrede?

»V župniji imamo štiri cerkve (poleg Bazovice še Gropada, Padriče in Pesek) in povsod bomo posebno slovesno počastili praznike zavetnikov. Tudi septembrska maša v spomin na bazoviške junake bo spadala v okvir jubilejnega programa in isto velja za druge praznične obrede in procesije, ki bodo nosili pečat 150-letnice. Julija pa bomo imeli sveto mašo v dolini Lipice, kjer se bo obnovila stara navada igre na prostem, pri kateri bo vas združena. Osrednja prireditev ob obletnici bo na sporedu 20. maja, ko bo mašo vodil nadškof msgr. Crepaldi. Nastopil bo zbor Lipa z gosti pod skupnim imenovalcem dolgoletne povezave naše vasi z bratoma

Krt. Člana te družine sta pred nekaj desetletji, pogosto sodelovala z bivšim župnikom pri raznih glasbenih pobudah. Eden od bratov se je nato preselil v Švico, drugi pa v Stranje in oba se še zmeraj ukvarjata z glasbeno dejavnostjo. S svojimi pevci moškega zbora Glattfelden in mešanim zborom Gačnik bosta sodelovala pri liturgiji z izvedbo latinske maše Jakoba Dehana.«

Ob glasbi bo tudi beseda ...

»Predavanja na teme, ki se direktno ali obrobno dotaknejo cerkvene tematike, se bodo odvijala takoj po nedeljskih mašah. Oblikovali jih bodo v glavnem domači strokovnjaki. Predavatelji bodo spregovorili o stilih v cerkvenem stavbarstvu, o nastanku ikon in fresk, o duhovnikih-pisateljih, o biološki oporoki, o Marijinem čaščenju, o vlogi evharistije, o pomenu cerkvene glasbe in o vlogi cerkvene službe kot tudi o načinih pokopavanja. Med glavnimi pobudami ob obletnici bo izid knjige o naši cerkvi, za katero zbiramo dokumentarno in fotografsko gradivo. Župljani sodelujejo z osebnimi doprinosi, vodilno vlogo pa je v tej fazi prevzel raziskovalec Ravalico. Omenila bi še rastavo domačih ustvarjalcev, ki jo bomo priredili že ob koncu januarja v prostorih Gospodarske zadruge.« (ROP)

Božičnica v vrtcu Ubalda Vrabca

Zlobni Gargamel in njegov mačkon Azrael sta Smrkcem (otrokom iz vrtca) odnesla vsa darila in okraske iz božičnega drevesca. Ata Smrk je, kot običajno, pripravil čarobni napoj, vendar tokrat napoj ni bil dovolj učinkovit. Mrcini sta na predbožično noč uspeli vse odnesti. Na božično jutro se je prva zbudila Smrketa. Ta je vsa navdušena želela odvijati darila, vendar pod drevescem ni bilo več polne košare, tudi okraske iz drevesca so izginili.

Ata Smrk se je odločil, da Gargamela in Azraela povabi na smrkcevo božično praznovanje z namenom, da bi ju Smrkci naučili spoštovanja, ljubezni in dobrosrčnosti. Čeprav Gargamel in Azrael sta vedno osamljena in sovražita Božič, sta tokrat

pristala na povabilo ter se znatno poboljšala.

Prav vsi bazovski Smrkci so se res lepo izkazali saj so z bogatim nastopom razveselili številčno publiko staršev, učencev OŠ in znancev.

Vzgojiteljici

LICEJ FRANCETA PREŠERNA - Pred božičnimi prazniki

Boljši sejem v dobrodelne namene, za zaključek pa tradicionalna božičnica

Zadnje dni pred božičnimi počitnicami je na Liceju Franceta Prešerna zavladalo posebno vzdušje, ki je značilno za božične sejme. V večji se namreč dijakinja I. in II. razreda klasičnega liceja pod nadzorstvom profesorice Lidije Rupel postavile boljši sejem, pri katerem so radodarno sodelovali nemara vsi na šoli. Organizacija boljšega sejma v dobrodelne namene je poleg prvega srečanja sodelujočih šol druga večja pobuda, ki so jo profesorji in dijaki tretjih in četrtyh razredov na Prešernu letos izvedli v sklopu novega evropskega projekta Comenius Believing in Humanity. Izkupiček sejma in prostovoljne prispevke bodo namenili bolnici v Luandi, kjer bodoči zdravniški tržaške otroške bolnice Burlo Garofolo nudijo svojo pomoč pri zdravljenju podhranjenih otrok.

Boljši sejem je v sredo sklenila tradicionalna božičnica, ki se zadnja leta odvija med obema glavnima odmoroma v sejni dvorani na Prešernu. Za glasbeni trenutek, ki je tokrat potekal v okviru projekta Comenius pod naslovom »... a ven-

dar ni sreče, če v sreči si sam...«, je tudi letos poskrbel profesor Dario Viviani.

Na samem začetku sta ponudili pravo glasbeno presenečenje mladi in obetavni Sara Mikolič in Demetra Malalan z jezikovnega liceja; prva nas je pritegnila s temperamentnim glasom ob izvajanju uspešnice Mariah Carey All I Want for Christmas, medtem ko nas je druga naravnost očarala z občutenim in dovršenim podajanjem Adeline uspešnice Someone Like You. Po enoletnem premoru smo lahko spet prisluhnili kvartetu kitar Santa's Swingin' Sisters, ki ga letos sestavljajo Jennifer Antonini, Petra Carli, Karen Klobas (4.c) in Milena Legiša (3.b). Izvajalke so črpale iz železnega repertoarja angleških božičnih pesmi in nam ubrano zapele Jingle Bells, Frosty the Snowman, We Wish You A Merry Christmas, Rudolf the Red-nosed Reindeer in Sveto noč v več jezikih. Najbolj številčna pevska kupina, pri kateri sodelujejo dijakinja vseh vzporednic, nam je ogrela srca s sporočilom pesmi Tih večer in tradicionalno Adeste fideles. Dijaki višjih razredov jezikovne smeri so po-

trdili svojo predanost Beatlesom, tako je Virginia Veronese ob klavirski spremljavi sošolca Igorja De Luise (3.c) in Karen Klobas na kitari ustvarila magično vzdušje z zimzeleno Imagine. Ravno tako magično je zadonela Yesterday v izvedbi Virginie, ki jo je skupaj s Karen na kitari spremljal še Matija Arrighetti iz 1.b razreda. Martina Zerjal iz 4. razreda jezikovnega liceja je tokrat izvajala Santa Claus Is Coming to Town in nas ponovno presenetila s svojim izrednim pevskim talentom.

Med glasbenimi točkami so Igor Valič, Denis De Vecchi in Jakob Terčon, z avdski dijaški predstavniki iz 4.b razreda, podali nekaj svojih misli in iskrena voščila, le-tim so se pridružila voščila ravnateljice Loredane Guštin šolskemu osebju in vsem dijakom in dijakinjam ter njihovim družinam. Profesorica Barbara Lapornik, zagnana koordinatorka projekta Comenius, pa se je ob koncu zahvalila prav vsem, ki so sodelovali pri solidarnostni akciji in pripomogli k uspehu obeh predbožičnih pobud.

prof. Melita Valič

Boljši sejem je uspel

Včeraj danes

Danes, SOBOTA, 24. decembra 2011

EVA

Sonce vzide ob 7.44 in zatone ob 16.25
- Dolžina dneva 8.39 - Luna vzide ob 7.16 in zatone ob 16.19

Jutri, NEDELJA, 25. decembra 2011

BOŽIČ

VREME VČERAJ: temperatura zraka 9 stopinj C, zračni tlak 1024,5 mb raste, vlaga 43-odstotna, veter 6 km na uro, severo-vzhodnik, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 11,8 stopinj C.

OKLICI: Andrea Fratik in Ada Vanon, Angelo Dalo' in Michela Conti, Michele Gregori in Chiara Kisvarday, Mauro Castorio in Susanna Bandi.

Lekarne

Nedelja, 25. decembra 2011

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg Goldoni 8, Ul. Revoltella 41, Ul. Tor San Piero 2, Žavlj - Ul. Flavia di Aquilina 39/C, Božje polje 1.

Lekarne odprte

tudi od 13.00 do 16.00

Trg Goldoni 8 - 040/634144, Ul. Revoltella 41 - 040/941048, Žavlj - Ul. Flavia di Aquilina 39/C - 040/232253, Božje polje 1 040/232253 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Trg Goldoni 8, Ul. Revoltella 41, Ul. Tor San Piero 2, Žavlj - Ul. Flavia di Aquilina 39/C, Božje polje 1 - 040/225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Tor San Piero 2 - 040/421040.

Ponedeljek, 26. decembra 2011

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg Valmaura 11, Campo San Giacomo 1, Ul. Ginnastica 44, Opčine - Piazzale Monte re 3/2.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Valmaura 11 - 040/812308, Campo San Giacomo 1 - 040/639749, Opčine - Piazzale Monte re 3/2 - 040/211001.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Trg Valmaura 11, Campo San Giacomo 1, Ul. Ginnastica 44, Opčine - Piazzale Monte re 3/2 - 040/211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprte od 20.30 do 8.30

Ul. Ginnastica 44 - 040/764943.

Od torka, 27.,

do sobote, 31. decembra 2011

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte

tudi od 13.00 do 16.00

Campo San Giacomo 1 - 040/639749, Trg Valmaura 11 - 040/812308, Opčine - Piazzale Monte re 3 - 040/211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte

tudi od 19.30 do 20.30

Campo San Giacomo 1, Trg Valmaura 11, Ul. Ginnastica 44, Opčine - Piazzale Monte re 3 - 040/211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Ginnastica 44 - 040/764943.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnice: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaskih bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

ISKRENA ZAHVALA

prijateljem, znancem, sošolcem, staršem, učiteljem, vsem dobrim ljudem, ki so pripomogli s prispevki za izgradnjo invalidskega dvigala. Še posebna zahvala Slovenskemu prosvetnemu društvu MAČKOLJE, kot pobudniku in organizatorju plemenitega dobredelnega koncerta v isti namen, z nastopajočimi gosti: Mladinski zbor Primož Trubar iz Gorice, domači zbor, harmonikar Marko Manin in socialna delavka Kristina Martelanc
Matija in družina Smotlak

Bodi srečen na božični dan, dragi

Dario,

ko praznuješ 70. rojstni dan.

Vse najboljše, polno zdravja in veselja ti želimo

Carmela,
Suzana in Michela z družinama

Na tržaški fakulteti za arhitekturo je uspešno diplomiral naš član

Diego Umari

Iskreno mu čestita

Godbeno društvo Prosek

Čestitke

Na dan Božička praznuje naš zlati NONO DARIO 70. rojstni dan. Manuel, Nicole in Giulia mu voščimo vse najboljše ter pošljamo koš poljubčkov.

Osmice

FERLUGA vabi na osmico pri Piščancih.
OSMICO sta odprli Mavrica in Sidonja v Medji vasi št. 10. Tel. 040-208987.
V LONJERJU ŠT. 255 je odprl osmico Damjan Glavina. Tel. št.: 348-8435444.

Navodila za prostovoljne prispevke

Vsem bralcem in naročnikom sporočamo, da prostovoljne prispevke sprejemamo v tajništvu Primorskega dnevnika v Trstu, ul. Montecchi, 6 (2 nadstr.) in v Gorici, ul. Garibaldi 9 ter v uradih Kruta v ul. Cicerone 8, kjer je darovalcu na razpolago ustrezen obrazec.

Darovalec lahko tudi nakaže prispevek na bančni tekoči račun družbe DZP Prae, ki bo poskrbela za naknadno nakazilo prispevka prejemniku: če darovalec želi, da se v tem slučaju prispevek objavi v časopisu, mora naši redakciji posredovati (tudi po faksu) ustrezno dokumentacijo (kopija bančnega naloga) iz katere so jasno razvidni točni podatki darovalca in prejemnika.

Prispevek lahko darovalec izroči neposredno prejemniku v gotovini ali z bančnim nakazilom na njegov bančni tekoči račun: v tem slučaju, če želi da se prispevek objavi, mora nam posredovati (tudi po faksu) kopijo bančnega naloga, iz katerega so jasno razvidni njegovi podatki in podatki prejemnika, ali potrdilo s strani prejemnika o prejemu prispevka s podatki darovalca.

Prijatelj mi je rekel:

KAR TE NE UPOGNE, TE UTRDI !

...jaz pravim: Še posebno, če imaš okoli sebe toliko ljudi, ki ti v nesreči nesebično in s srcem ponudijo pomoč in podporo.

Najlepša hvala vsem, ki so nam z mislijo, besedo in dejanji pomagali premostiti najtežje trenutke.
Dario Zidarič

Kino

AMBASCIATORI - 15.20, 17.40, 20.00, 22.20 »Sherlock Holmes: Gioco di ombre«.

ARISTON - 16.30 »The Artist«.

CINECITY - 15.20, 19.20 »Il gatto con gli stivali 3D«; 17.20 »Il gatto con gli stivali 2D«; 15.45, 17.55, 20.05 »Finalmente la felicità«; 15.10, 17.35, 20.00 »Vacanze di Natale a Cortina«; 14.30, 17.05, 19.05, 19.40 »Sherlock Holmes - Gioco di ombre«; 15.05, 17.30, 19.10, 19.55 »Capodanno a New York«; 15.00, 17.05 »Il figlio di Babbo Natale 3D«; 14.55, 17.00 »Arthur e la guerra dei 2 mondi«.

FELLINI - 15.30 »Arthur e la guerra dei due mondi«; 17.10, 18.50, 20.30, 22.15 »Midnight in Paris«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 15.20, 16.40, 18.05, 19.30, 20.55, 22.20 »Emotivi anonimi«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Il principe nel deserto«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 15.20, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Le idi di marzo«.

KOPER - KOLOSEJ - 16.00, 17.45 »Alvin in veвериčki 3«; 17.00 »Arthur Božiček 3D«; 19.10 »Koža, v kateri živim«; 19.30 »Silvestrovo v New Yorku«; 16.50 »Somrak saga - Jutranja zarja 1. del«; 19.00 »Traktor, lju-bezen in rock'n'roll«.

KOPER - PLANET TUŠ 15.50 »Le kako ji tu uspe?«; 12.10, 15.00, 17.00 »Arthur Božiček 3D«; 11.40, 13.50, 16.20, 18.30 »Arthur Božiček«; 12.30, 15.20 »Misija nemogoče 4«; 12.00 »Pisma sv. Nikolaju«; 11.00, 13.00, 15.05, 17.05 »Alvin in veverički 3«; 10.45, 13.25, 16.05 »Sherlock Holmes: Igra senc«.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

ADRIA: Proseška postaja 35
AGIP: Furlanska cesta 5, Istrska ul. 155, Ul. A. Valerio 1 (univerza)
SHELL: Ul. Locchi 3
ESSO: Ul. Flavia 120/1, Sesljan center, Ul. Carnaro - državna cesta 202 - km 3+0,67

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24
AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36
TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24
AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36
TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE
TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Miramarski drevored 233/1
AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin - Državna cesta. 14
ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Trg Valmaura, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Opčine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738
ADRIA: Proseška postaja 35
SHELL:Ul. Locchi 3, Fernetiči
TOTAL:Ul. Brigata Casale, Sesljan RA km 27
V sodelovanju s FIGISC Trst.

Godbeno društvo
Prosek vabi na

33. koncert na Štefanovo

v ponedeljek, **26.12.**, ob **17.00**
v Domu Ervatti pri Briščikih

Godbo vodi *prof. Ivo Bašič*

Sodeluje
Mladinski orkester GD Prosek
pod vodstvom *prof. Irine Perosa*

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Vacanze di Natale a Cortina«; Dvorana 2: 15.30, 17.10 »Il gatto con gli stivali 3D«; 18.45, 21.00 »Sherlock Holmes: Gioco di ombre«; Dvorana 3: 15.30, 17.10, 18.45, 20.20, 22.00 »Il gatto con gli stivali 2D«; Dvorana 4: 15.30, 17.10 »Il figlio di Babbo Natale«; 18.45, 20.30, 22.15 »Finalmente la felicità«.

SUPER - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Capodanno a New York«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.00, 17.10, 19.45 »Sherlock Holmes - Gioco di ombre«; Dvorana 2: 15.30, 17.40, 20.10 »Vacanze di Natale a Cortina«; Dvorana 3: 15.00, 16.45, 18.30, 20.30 »Il gatto con gli stivali 3D«; Dvorana 4: 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Finalmente la felicità«; Dvorana 5: 14.45, 16.30 »Il figlio di Babbo Natale«; 18.15, 20.15 »Le idi di marzo«.

Šolske vesti

DTZ ŽIGE ZOISA sporoča, da bodo uradi zaprti ob sobotah: danes, 24., 31. decembra ter 7. januarja.
RAVNATELJSTVO LICEJA FRANCE-TA PREŠERNA sporoča, da bodo uradi tajništva in ravnateljstva med prazniki zaprti ob sobotah: danes, 24., 31. decembra ter 7. januarja.

Izleti

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira nočni pohod na Nanos ob ponovnem »rojevanju« sonca in k polnočnici danes, 24. decembra. Zbirališče v Razdrtem ob 19. uri. Pohod bo ob vsakem vremenu, zato se

Kam po bencin

Jutri bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

ADRIA: Proseška postaja 35
AGIP: Furlanska cesta 5, Istrska ul. 155, Ul. A. Valerio 1 (univerza)
SHELL: Ul. Locchi 3
ESSO: Ul. Flavia 120/1, Sesljan center, Ul. Carnaro - državna cesta 202 - km 3+0,67

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24
AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36
TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24
AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36
TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE
TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Miramarski drevored 233/1
AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin - Državna cesta. 14
ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Trg Valmaura, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Opčine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738
ADRIA: Proseška postaja 35
SHELL:Ul. Locchi 3, Fernetiči
TOTAL:Ul. Brigata Casale, Sesljan RA km 27
V sodelovanju s FIGISC Trst.

primerno oblecite in opremito. Informacije: Dušan, 00386-41634750.
OGLED JASLIC V LJUBLJANI: Mladinski dom Boljunec in Slomškov dom Bazovica prirejata izlet v Ljubljano v četrtek, 29. decembra. Odhod avtobusa iz Boljunca ob 14. uri (pri gledališču) s postankom v Bazovici in Pesku. Po ogledu jaslic in stojnic nas bo popestril prihod Dedka Mraza. Večer sklenemo s skupno večerjo. Povratek približno ob 22.30. Program ni naporen in primeren za družine z otroci. Vpis na tel. 335-8045700 (Albert) ali 040-226117 (g. Žarko).

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS iz Sežane organizira silvestrsko novoletni izlet na Moravsko v Češki republiki in Dunaj, odhod 30. decembra in povratek 1. januarja. Še nekaj prostih mest. Informacije: Dušan (+386)41634750 ali elektronska pošta: dusan.pavlica@siol.net
SPDT prireja v nedeljo, 1. januarja 2012, tradicionalni novoletni pohod na Medvedjak. Zbrali se bomo ob 14. uri na Poklonu pri restavraciji Furlan na Repentabru. Pristrčno vabljeni.
SEKCIJA VZPI-ANPI BOLJUNEC organizira v petek, 13. januarja, izlet na tradicionalno proslavo ubitih partizanov na pragu svobode 13. januarja 1945 na Sveti Ani pri Ložu. Za prijavo in info 333-6843573

Prispevki

V spomin na Verinega očeta Maria Meulo darujejo Neva Ferluga, Bojana Vatovec in Franka Slavec 45,00 evrov za KK Adria.
V spomin na nepozabljenega moža Vikota daruje žena Milka 50,00 evrov za DPZ Kraški slavček.

Kam po bencin

V ponedeljek bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

AGIP:Drevored Campi Elisi 59, Naselje sv. Sergija - Ul. Forti 2, Devin - državna cesta 14
SHELL: Drevored Sanzio
ESSO: Trg Foraggi 7, Opčine - križišče
Q8: Istrska ulica 212
TAMOIL: Miramarski drevored 233/1

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24
AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36
TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24
AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36
TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE
TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Miramarski drevored 233/1
AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin - Državna cesta. 14
ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Trg Valmaura, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Opčine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738
ADRIA: Proseška postaja 35
SHELL:Ul. Locchi 3, Fernetiči
TOTAL:Ul. Brigata Casale, Sesljan RA km 27
V sodelovanju s FIGISC Trst.

Namesto cvetja na grob dragega Ljubota Grudna darujejo Fani, Miloš, Danijel in Laura Rebula 40,00 evrov za SKD Vigred.

Ob božičnih praznikih darujeta Aldo in Elda 30,00 evrov za ŠD Primorec, 30,00 za cerkev Sv. Andreja, 30,00 evrov za SPD Krasje, 30,00 evrov za Godbo Viktor Parma, 30,00 evrov za SKD Primorec, 20,00 evrov za Sklad Mitja Čuk ter 20,00 evrov za Sklad Luchetta-Ota-D'Angelo-Hrovatin.

V spomin na Renata in Rudija Gombača darujeta Lidija in Ervin 15,00 evrov za cerkev Sv. Trojice na Katinari in 10,00 evrov za Krut.

45-lletniki iz Brega darujejo 65,00 evrov za Center za rakasta obolenja. Ob obletnici smrti Marjana Medveščka daruje žena Cvetka 100,00 evrov za Zvezo vojnih invalidov in 50,00 evrov za povratnike taborišč.

Ob 50-letnici skupnega življenja, se Ana in Svetko s hvaležnostjo spominjata svojih staršev ter darujeta 50,00 evrov za KD Slovan.

Namesto cvetja na grob gospe Milke Calzi vd. Crismancih darujeta družini Križmančič (Jurjevi) 50,00 evrov za združenje Amici del cuore.

† Zapustila nas je naša draga

Alda Zorzut por. Rossetti

Žalostno vest sporočajo

mož Flavio, mama Dora, hčerki Lara s Sebo in Letizio in Sara z Giuliom ter ostalo sorodstvo

Od nje se bomo poslovili v torek, 27. decembra, od 10. do 11.20 v ulici Costalunga.

Pogreb z žaro bo v petek, 5. januarja, ob 10.30 v boljunski cerkvi.

Boljunec, 24. decembra 2011
Pogrebno podjetje Alabarda

Za drago prijateljico Aldo žalujejo soletniki 1949

ZAHVALA

Hvala vsem, ki ste nam bili ob strani, ko nas je zapustila naša draga

Milka Calzi vd. Crismancich

Še posebej se zahvaljujemo župniku Žarku in MePZ Lipa.

Svojci

Bazovica, 24. decembra 2011
Pogrebno podjetje Alabarda

ZAHVALA**Severina Buzečan por. Sacolich**

Iskrena zahvala vsem, ki so počastili spomin naše drage. Posebna zahvala sodelujočim pri pogrebnih obredih v Trstu in v Istri: gospodom Milanu Nemacu, bratoma Marjanu in Jožetu Jakopiču, Francu Prelcu ter pevskega zboroma od Sv. Ivana in iz Sočerge.

Svojci

Ob smrti moža FABIA FRANCHINA iskreno sočustvujemo z našo Silvo

otroci, starši, učno in neučno osebje, sedanji in bivši sodelavci

vrtna E. Kralj in COŠ P. Tomažič iz Trebč

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

SILVESTRSKI VEČER V SSG-JU

T.I.P. Teater
Radoslav Zlatan Dorić

SEZONA NAROČENIH UMOROV (komedija)

režija: Gojmir Lešnjak-Gojc

sledi ples s triom **Bodeča roža**

v soboto, 31. decembra od 21. ure dalje
vstopnica: 35 evrov!

predprodaja pri blagajni SSG od ponedeljka do petka z urnikom 10-15
Tel. št. 800214302 (brezplačna)
ali 040 362542. www.teaterssg.com
spletna prodaja na www.vivaticket.it

Obvestila

KMEČKA ZVEZA poroča, da je na pobudo Tržaške pokrajine odprt solidarnostni račun za zbiranje sredstev za pomoč govedorejskemu obratu Daria Zidariča, ki je utrpel veliko škodo zaradi požara. Številka računa IBAN IT98C0892802201010000031340.

ŽEGNANJE KONJ, starodavni slovenski obred, prireja slovensko konjeniško društvo Skuada Uoo v ponedeljek, 26. decembra, ob 12.30 v Štivanu pri cer-

KRT v sodelovanju z DRUŠTVOM SLOVENSkih UPOKOJENCEV V TRSTU
ZVEZO INVALIDOV
PODPORNIM DRUŠTVOM V ROJANU

prireja tradicionalno

SREČANJE OB KONCU LETA

v sredo, 28. decembra 2011, ob 17.00
v Slovenskem dijaškem domu "S. Kosovel"
ul. Ginnastica 72, Trst

Z nami bodo MoPZ Fran Venturini in glasbeni trio, prislunili bomo igranju na keltsko harfo.

kvi Sv. Janeza Krstnika. Vabljeni konjeniki, ljubitelji konj in slovenskih običajev.

SKD LIPA, AŠD ZARJA IN ZADRUŽNI PAŠNIK IZ BAZOVICE vabijo v ponedeljek, 26. decembra, po božičnici, na srečanje v Bazovski dom, da na zdravimo novemu letu ter predstavimo koledar Bazovica 2012.

SLOVENSKO AMATERSKO KONJENIŠKO DRUŠTVO SKUADRA UOO vas pristrčno vabi v ponedeljek, 26. decembra, ob 12.30 v Štivan h cerkvi sv. Janeza Krstnika na »žegnanje konj«. Program za konjenike: 10.00 zbiralističe v Medjevasi v ranču »Moj mir« Nadje in Walterja; 11.30 odhod v Štivan; 12.30 blagoslov konj. Za informacije in potrditev udeležbe: Boris Pernarčič, tel. 00386-51691676, e-mail fruske1@alice.it.

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV obvešča cenjene člane, da bo tržaški urad zaprt za božične praznike od 26. decembra do 6. januarja. **ŠTEFANOVANJE V BOLJUNCU** Ob 14.30 tradicionalno lučanje na G'rici v organizaciji Dekliške Boljunec. Ob 18.00 v Mladinskem Domu v Boljuncu ogled veseloiigre Nadje Jakomin »Kunic'a na pu« v priredbi KD Šavri in anka Šavrinke iz Gračišča, pod vodstvom Marije Knez. Sledila bo se zdravica v društvenem baru na trgu. SKD France Prešeren in Dekliška Boljunec vas topla vabita!

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA bo zaprta od 27. do 30. decembra. **TAJNIŠTVO GLASBENE MATICE** bo med božičnimi prazniki odprto s sledečimi urniki: 27., 28., 29. decembra ter 4. in 5. januarja od 9. do 12. ure.

KRUT vabi na tradicionalno »Srečanje ob koncu leta«, ki bo v sredo, 28. decembra, v Slovenskem dijaškem domu S. Kosovel, Ul. Ginnastica 72. Prijave in informacije na sedežu krožka Kruta, Ul. Cicerone 8b, tel. 040-360072.

JUS NABREŽINA vabi člane, vaščane in prijatelje na veselo srečanje in dru-

žabnost, ki se bo vršila v četrtek, 29. decembra, od 17. ure dalje na nabrežinskem trgu. V prijateljskem vzdušju se bomo poslovili od starega leta 2011 in si bomo izmenjali iskrena voščila za novo leto 2012. Za veselo vzdušje bo poskrbela nabrežinska godba.

SKD VIGRED sporoča, da se dobijo društveni koledarji v gostilni Gruđen v Šempolaju, v kavarni Gruđen in v knjižarni Terčon v Nabrežini.

ZSKD obvešča včlanjene zbere, da je rok prijave na mednarodno revijo Primorska poje, 31. decembra. Tudi letos bo edini možni način prijavljanja, elektronski. Na spletni strani www.zpzzp.si je aktivna povezava do spletne prijavnice.

TEČAJ ZA NOSEČNICE - ŠC M. Klein obvešča, da se bo predporodni tečaj v bazenu začel januarja in se bo odvijal ob četrtek jutraj. Vpisovanje: Ul. Cicerone 8, ponedeljek in petek 9.00-13.00, sredo 16.00-18.00. Število mest je omejeno. Info na www.melanieklein.org, tel. 328-4559414.

AŠD SK BRDINA - nadaljuje se vpisovanje glede tečajev smučanja za sezono 2012. Informacije na sedežu društva, Repentabrska ul. 38 na Opčinah, ob ponedeljkih od 20. do 21. ure. Tel. št. 340-5814566 (Valentina). V nedeljo, 8. januarja, bo možen avtobusni prevoz za člane društva v Forni di Sopra. Predviden odhod avtobusa ob 6.30 iz parkirišča izpred črpalke ESSO na Opčinah. Tel. 335-5476663 (Vanja).

SPDT prireja celodnevne tečaje smučanja za osnovnošolske otroke 4., 11., 25. februarja in 3. marca 2012 na Zoncolanu. Informativni sestanek bo v četrtek 12. januarja 2012, na Štadionu 1. Maj ob 19. uri. Dodatne informacije www.spdt.org, smucanje@spdt.org in tel. št. 339-5000317 od ponedeljka do petka od 19. do 20. ure.

BABY BAZEN - ŠC M. Klein obvešča, da se bo tečaj v bazenu za dojenčke in otroke do 4. leta začel v soboto, 14. januarja. Vpisovanja: Ul. Cicerone 8, po-

nedeljek in petek 9.00-13.00, sredo 16.00-18.00. Število mest je omejeno. Info na www.melanieklein.org, tel. 328-4559414.

NARAVNI OBRAZNI LIFTING pri Skladu Mitja Čuk - ponovni začetek tečaja v januarju. Vljudo vabljeni (info: Maša 340-9116828 ali e-mail prava.narava@gmail.com)

ZDRUŽENJE O.N.A.V. sporoča, da se je začelo vpisovanje v tečaj za pokušalce vina, ki bo od 24. januarja dalje vsak torek in petek zvečer. Informacije lahko dobite na www.onav.it, kjer je opisan program tečaja, na tel. št. 334-7786980 in 340-6294863. Vpisovanje bo ob ponedeljkih, od 18. do 19. ure na sedežu združenja v Lonjerju.

MARKETINŠKE STRATEGIJE ZA PROMOCIO TERITORIJA: tečaj na diplomski stopnji, namenjen odraslim brezposelnim osebam z univerzitetno diplomom in z bivališčem na območju dežele FJK; trajanje: 80 ur - od februarja do junija 2012. Vsebine: osnove marketinga, analiza tržišča, segmentacija proizvodov in kupcev, marketing mix. Izbor kandidatov: 13. februarja 2012. Za dodatne informacije in vpisovanja: Ad formandum, Ul. Ginnastica 72, Trst (tel. 040-566360, ts@adformandum.eu).

TEČAJ PRIPRAVE NA POROKO v februarju in marcu v prostorih Marijanišča. Vabljeni so vsi, ki se želijo poročiti v cerkvi. Tečaj želi prispevati k kvalitetnejšemu življenju v dvoje, ovrednotiti pomen družine ter z spodbujanjem življenjskega optimizma, prispevati k oživljanju naše narodne skupnosti. Prvo od sedmih srečanj bo v sredo, 8. februarja, ob 20.30. Nadaljnji raspored bo vsakdo dobil na prvem srečanju.

TI JE VŠEČ PLES? V Bazovici organiziramo začetni plesni tečaj latin-sko/ameriškega plesa salsa za mlade in manj mlade. Tečaj bosta vodila spretna vaditelja in plesalca Vesna & Branko in se bo odvijal ob sredah v dveh skupinah: prva ob 20.00 in druga ob 21.00 (urnik po izbiri in največ 13 parov na skupino) v telovadnici športnega centra Zarje. Začetek tečaja je predviden 29. februarja. Info: 346-0192763 - od torka do petka - od 15.30 do 18.30.

Prireditve

TRADICIONALNA RAZSTAVA JASLIC iz celega sveta bo na ogled od 25. decembra do 8. januarja, v nabrežinski župnijski dvorani. Urnik: ob sobotah od 16. do 19. ure in ob praznikih od 10. do 12. ter od 16. do 20. ure. Vabljeni! **150 LET CERKVE V BAZOVICI** V ponedeljek, 26. decembra, se bo v cerkvi v Bazovici z božičnim koncertom do-

mačih zborov pričelo praznovanje 150-letnice cerkve Marije Magdalene. Vabljeni ste ob 18.30 na podoživljanje Jezusovega rojstva v pesmi in besedi.

ŽUPNIJSKA SKUPNOST IZ MAČKOLJ IN SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO MAČKOLJE vabita na koncert božičnih pesmi v ponedeljek, 26. decembra, po sveti maši ob 9.30 v župnijski cerkvi v Mačkoljah. Nastopata MePZ Mačkolje, pod vodstvom Mateja Lazarja, in domača otroška skupina.

GODBENO DRUŠTVO PROSEK vabi na 33. koncert na Štefanovo, v ponedeljek, 26. decembra, ob 17. uri v Domu Ervatti pri Briščkih. Godbo vodi prf. Ivo Bašič. Sodeluje Mladinski orkester GD Prosek pod vodstvom prof. Irine Perosa.

SLOVENSKA VINCENCIJEVA KONFERENCA v Trstu prireja v torek, 27. decembra, ob 16. uri koncert božičnih pesmi v Domu za ostarele in onemogle ITIS v Trstu (Ul. Pascoli 31). Koncert bo izvajala Mladinska vokalna in instrumentalna skupina Caticcoro - Katizbor iz Katinare, ki jo vodi prof. Carlo Tomasi.

Poslovni oglasi

VINO KVALITETNO SORTE rumeni moškat, chardonay, sauvignon, cabernet sauvignon in merlot prodam.

Cena 1,20 eur.
Tel. 33-91-99-7101

Mali oglasi

AVTO FIAT PUNTO S model 55, 100.000 prevoženih km, letnik '98, zelene barve, prodam za 50,00 evrov. Poklicati tel. št. 340-4099209.

ENOSOBNO STANOVANJE v Sežani dajem v najem. Tel. št.: 392-4628911.

GOSPA Z IZKUŠNJAMI išče delo kot negovalka starejših oseb, trikrat tedensko po 3-4 ure dnevno. Tel. št.: 347-0641636.

GOSPA s priporočili išče delo v popoldanskih urah. Klicati na tel. št. 327-9767632.

GRELEC lamborghini-calor za kurilno olje, moč 0,53 KM prodam za 250,00 evrov (novi stane 1.600,00 evrov). Tel. št.: 348-4462664.

IŠČEM DELO kot gospodinjska pomočnica ali negovalka starejših oseb. Tel. št. 349-5169954.

PRODAMO HIŠO v dolinski občini. Poklicati na tel. št. 392-3842937 od 12. do 17. ure.

ŠTUDENTKA išče zaposlitev kot varuška otrok. Tel. 340-2762765.

SKD SLAVKO ŠKAMPERLE
vošči vsem svojim članom in prijateljem
VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 2012

Pokrajinski odbor VZPI-ANPI
vošči bivšim partizanom, aktivistom in vsem antifašistom
vesele praznike in **SREČNO 2012!**

SKD Slovenec iz Boršta in Zatrežca
vošči članom, vaščanom in vsem kulturnim delavcem
vesel Božič in srečno 2012

SKD Krasno polje Gročana, Pesek, Draga
vošči vsem članom in vaščanom
vesele božične praznike in srečno novo leto 2012!

Slovenska Vincencijeva Konferenca v Trstu
želi vsem rojakom, še posebno svojim članom, dobrotnikom in prijateljem, lepe, miru polne in blagoslovljene božične praznike ter srečno, uspeha polno in zdravo
Novo leto 2012

Vesel Božič in srečno novo leto 2012
vošči vsem svojim članom, prijateljem in vaščanom
JUS NABREŽINA

ŠKD Cerovlje-Mavhinje
želi vsem vesel Božič in srečno novo leto!

Društva in organizacije voščijo!

Vesel Božič in srečno 2012
želi vsem članom in vaščanom
SKD France Prešeren iz Boljunca

Vesel Božič ter srečno in uspešno novo leto
želi svojim članom, kmetom in prijateljem
DEŽELNA KMEČKA ZVEZA

Kriška sekcija VZPI-ANPI
Evald Antončič
vošči vsem članom in vaščanom
vesel božič in srečno novo leto

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST
želi vsem članom, prijateljem in sorodnim društvom
srečen Božič ter veliko sreče, zdravja, trdno skalo in varen korak v leto 2012!

Slovensko dobrodelno društvo
želi vesel Božič ter obilo zdravja in sreče v novem letu
svojim dobrotnikom, prijateljem in znancem

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

TRŽIČ - Skupina Mangiarotti zgradila obrat pri Moščenicah

Januarja bodo v novi tovarni pognali stroje

Zaposlenih bo 200 tehnikov, delavcev in uradnikov - Del osebja še iščejo

Z januarjem bo v Trziču začel delovati nov obrat družbe Mangiarotti, ki je med svetovnimi liderji na področju izdelovanja strojev na pritisk za plinski in naftni sektor ter naprav za jedrske centrale. Po dveletni fazi načrtovanja in zaključku gradbenih del bo torej sodobna tovarna pri Moščenicah, v kateri bo zaposlenih 200 tehnikov, delavcev in uradnikov, končno zaživela. Obrat, ki je prejel posebno dovoljenja za delovanje s strani pristojnih mednarodnih ustanov, je inovativen in edinstven, saj razpolaga z najnovejšimi stroji.

Skupina Mangiarotti, ki je že več let prisotna v kraju Pannellia di Sedegliano, je v času dosegla zelo visoko raven tehnološkega znanja. S svojimi kompetencami in novo lokacijo v Trziču, kjer ima dostop do morja, je dobila zelo pomembna naročila, ki so povezana s pridobivanjem energije iz fuzije (Iter), izrednim vzdrževanjem jedrskih central in varnim shranjevanjem radioaktivnih odpadkov. Te pango so kljub upadu zanimanja za jedrsko energijo, ki je bil posledica tragičnih dogodkov v Fukušimi na Japonskem, vseeno v razcvetu: obstoječi jedrski obrati bodo delovali še dolgo let, zato jih je potrebno vzdrževati in obnoviti, da bodo čim bolj varni.

Tržiško tovarno, kot predvideva dogovor s konzorcijem za industrijski razvoj, so zgradili na površini 4.000 kv. metrov. Selitev strojev iz sedeža v kraju Pannellia se je začela v teh dneh, zaključila pa se bo sredi januarja. Po selitvi strojev bodo na vrsti uslužbenci: podjetje Mangiarotti je leta 2010 zaposlilo 100 ljudi, od katerih je polovica iz Laškega. Gre za visoko kvalificirane figure, od programatorjev antropomorfnih robotov do inženirjev in varilcev avtomatskih strojev. Družba Mangiarotti pravzaprav še vedno išče visoko usposobljeno osebo za tržiško tovarno, na Goriškem in v deželi Furlaniji-Juljski krajini nasploh pa teh figur ni veliko. Da bi rešilo ta problem, je podjetje začelo sodelovati s krajevnimi institucijami pri organizaciji specifičnih tečajev, ki so namenjeni usposabljanju bodočih uslužbencev.

FINCANTIERI Sindikat FIM zadovoljen, FIOM pa ne

Pri sindikatu FIM-CISL so zadovoljni z dogovorom, ki so ga v sredo skupaj s sindikatom UILM podpisali z ladjedelniškim koncernom Fincantieri. »Na podlagi dogovora si bo družba Fincantieri prizadevala za ohranitev vseh svojih ladjedelnic in za maksimalno znižanje negativnih posledic na zaposlitveno raven,« pojasnjuje iz sindikata CISL in opozarja, da dogovor predvideva organizacijo izobraževalnih tečajev za delavce ter možnost prostovoljne mobilnosti in dopolnilne blagajne.

Kot znano dogovora ni podpisal sindikat FIOM-CGIL, ki opozarja, da je v njem na državni ravni predvidena odslovitev 1.200 delavcev, nobenih zagotovil pa ni za nadaljnjo proizvodnjo v ladjedelnicah v krajih Castellammare di Stabia in Sestri Ponente. Odločitev sindikata FIOM, da ne podpiše dogovora z družbo Fincantieri, je včeraj v imenu Združenih komunistov iz Trziča podprl Alessandro Perrone.

GORICA - Huda prometna nesreča v Ulici Garzarolli

Pod avto na prehodu za pešce, Goričan se bori za življenje

Z zelo hudimi poškodbami se v tržaški bolnišnici na Katinari zdravi 47-letni Goričan P.F., ki je doživel prometno nesrečo včeraj nekaj pred 13.30. Moški je s kolesom ob sebi prečkal Ulico Garzarolli po prehodu za pešce pred pekarno Il Fornaio. Da bi moškemu omogočil prečkanje, je pred črtami pristavil avtomobil tipa Ford escort. Moški se je takoj zatem odpravil čez cesto; ko je prišel čez sredino cestišča na drugi vozni pas, je po Ulici Garzarolli privozil avtomobil tipa Fiat Grande punto, ki je moškega podrl. Voznik avtomobila - 34-letni L.G. iz Gorice - moškega s kolesom baže ni opazil, tako da je bil trk izredno silovit. 47-letni moški je zgrmel na tla in drsel po cestišču kakih petnajst metrov; med padcem se je hudo poškodoval, jopič se mu je strgal, tako da je bil gosji puh razpršen povsod naokrog.

Po nesreči je bil poškodovanec v nezavesti; osebe službe 118 mu je prvo pomoč nudilo v rešil-

Poškodovanca so prepeljali na Katinaro s helikopterjem (zgoraj); kraj nesreče v Ulici Garzarolli (desno)

FOTO D.R.

cu na koncu Ulice Garzarolli, nato so ga s tamkajšnjega travnika s helikopterjem odpeljali v katinarsko bolnišnico pri Trstu, kjer so ga sprejeli na zdravljenje s smrtno prognozo. Na kraj nesreče so prišli tudi prometni policisti, ki so av-

tomobiliste preusmerjali na stranski vozni pas, opravili so tudi vse predvidene meritve in zbrali pričevanja očitvecev. Po razpoložljivih podatkih naj bi bil moški v smrtni nevarnosti, saj številne poškodbe resno ogrožajo njegovo življenje.

GORICA - Pokrajina odkupila 10-odstotni delež podjetja UCIT

Učinkovitejši nadzor nad delovanjem kurilnih naprav

Pravilno delovanje in redno vzdrževanje kurilnih naprav za centralno ogrevanje je pomembno iz varnostnega, pa tudi iz okoljskega vidika. Zato se je goriška pokrajina, ki je na podlagi zakona št. 10/1991 pristojna za nadzor ogrevalnih naprav, odločila za vstop v podjetje UCIT, ki ji bo na tem področju zagotovilo večjo učinkovitost. Pokrajina je za 43.000 evrov odkupila 10-odstotni delež podjetja, ki je v lasti videmske pokrajine in občine; sklep o odkupu deleža, pravilniku ter odnosih med pokrajino in podjetjem je goriški pokrajinski svet sprejel na zadnjem zasedanju po poglobljeni razpravi.

»Pravilno delovanje kurilnih naprav je potrebno iz dveh razlogov: za omejevanje škodljivih izpustov in za zagotavljanje varnosti,« je povedala podpredsednica pokrajine Mara Černic in spomnila, da so se tudi na Goriškem pred leti zgodile nesreče, povezane s pomanjkljivim vzdrževanjem kurilnih naprav. »Z letom 2012 se bomo na podlagi sprejetih sklepov tudi v naši pokrajini začeli po-

služevati sistema nadziranja, s katerim razpolaga podjetje UCIT. Le-to uporablja računalniško podatkovno bazo, ki jo ažurirajo tehniki-vzdrževalci po vsakem pregledu. Tako zlahka ugotovijo, kdo vzdržuje napravo enkrat letno in kdo ne,« je povedala Černičeva. Po njenih besedah morajo pokrajine po zakonu letno pregledati pet odstotkov vseh ogrevalnih naprav (na Goriškem jih je okrog 35.000), kontrole pa bodo - predvidoma od leta 2013 dalje - opravljali inšpektorju podjetja UCIT. Svoj obisk bodo najavili s priporočenim pismom. »Če bo inšpektor ugotovil, da občan ni poskrbel za pregled ogrevalne naprave, mu bo dal mesec časa, da pokliče tehnika in to naredi. V primeru, da občan ne bo poskrbel za pregled, se bo inšpektor vrnil in mu naložil plačilo 63 evrov.« Pri pregledu, je spomnila Černičeva, plačajo občani vsaki dve leti oz. vsaka štiri leta tudi pokrajinski davek, ki je doslej znašal 7 oz. 14 evrov. »Od leta 2012 bo davek nižji, znašal bo 6,50 oz. 13 evrov. Tudi plačilo bo poenostavljeno, saj bomo uvedli sistem nalepk, ki bodo

jamčile, da je občan davek plačal. Tehnik bo po pregledu nalepil nalepko na knjižico občana, drugo bo poslal pokrajini, tretjo pa bo obdržal,« je pojasnila Černičeva in pristavila, da bo pokrajina za olajšanje prehoda k novemu sistemu sklicala tudi omizje s stanovskimi organizacijami in združenji potrošnikov. (Ale)

Ponarejen denar unovčevali v igralnici

Novogoriški kriminalisti so po več mesecih preiskav v sredo zvečer aretirali Hitovo krupjejo in 55-letnega italijanskega državljanja. Dvojica je novogoriško igralnico Park zapustila z lisicami na rokah. Osumljena sta unovčevanja ponarejenih bankovcev in velike tatvine. Italijan je pri kriminalnih dejanjih sodeloval s še 66-letnim sodržavljanom, ki je v jeseni tudi unovčil večje število ponarejenih bankovcev. Novogoriški kriminalisti so po obvestilu pristojnih Hitovih služb za nadzor v igralnici že poleti postali pozorni na 55-letnega italijanskega državljanja, ki je v igralnici unovčil večje število sto evrskih bankovcev. Z nadaljnjimi preiskavami so ugotovili njegovo povezanost z omenjenim 66-letnim Italijanom. Tudi ta je unovčil večje število ponarejenih bankovcev. Z obema moškima je sodelovala 25-letna krupjeja, doma iz Nove Gorice, ki je v času unovčevanja ponarejenih bankovcev delala v igralnici. Ponaredek je sprejemala, čeprav je vedela, da niso pravi bankovci. Toda to še ni vse, skupaj s 55-letnim Italijanom je podjetje Hit oškodovala za večjo vsoto denarja, saj mu je kot gostu igralnice neupravičeno izplačala dobiček, čeprav do njega ni bil upravičen. Novogoriški kriminalisti so zoper vse tri osumljence podali kazensko ovadbo, in sicer za tri kazniva dejanja zaradi ponarejevanja denarja in za dve kaznivi dejanji velike tatvine. Krupjeja in 55-letni italijanski državljan sta bila včeraj s kazensko ovadbo izročena pristojnemu preiskovalnemu sodniku okrožnega sodišča v Novi Gorici. Na Hitu pa pojasnjujejo, da so uslužbenki, ki je vsa dejanja priznala, včeraj popoldan takoj po prihodu iz pripora vročili vabilo na razgovor, kateremu so sledila odpoved delovnega razmerja. »Šlo je za usklajeno akcijo naše videokontrole in kriminalistov. Uslužbenci naše videokontrole enako dosledno nadzorujejo goste kot tudi delo zaposlenih,« pojasnjuje Katja Kogej iz kabineta uprave Hita, kjer so v zadnjih desetih letih že imeli nekaj primerov, ko so njihovi zaposleni poskušali na različne načine ogoljufati podjetje. (km)

Muzej odprt dopoldne

Muzej sv. Klare v Gorici, v katerem je na ogled razstava »Od pejsaža do teritorija - Umetnost tolmaci kraj«, bo danes odprt samo med 10. in 13. uro, jutri pa bo zaprt. Med avtorji so Carrà, Sironi, Soffici, Guttuso, Mušič, Santomaso, Birolli, Vaccari, La Pietra in Viton.

Vodeni ogledi med prazniki

V galeriji Fundacije Goriške hranilnice v Ulici Carducci v Gorici si bo razstavo »Rivelazioni. Quattro secoli di capolavori« mogoče ogledati tudi danes med 10. in 13. uro, jutri med 16. in 19. uro z vodenim ogledom ob 17. uri, v ponedeljek, 26. decembra, pa med 10. in 19. uro z vodenim ogledom ob 17. uri.

Goriška preteklost na ogled

Včeraj so v kavarni HIC v Ulici Don Bosco odprli fotografsko razstavo Armanda Rogantinija. Stare fotografije mesta Gorica bodo na ogled do konca januarja.

GOSPEL 2011
KONCERT VRHUŠKE ČRNSKE DUHOVNE GLASBE

EARL BYMUN & AS WE ARE in CORA »SISTER« ARMSTRONG
Torek, 27. decembra 2011, ob 20.30
v Kulturnem domu v Gorici (ul. I. Brass 20)

Vstopnina: redni 10,00 €; znižani 7,00 €
Info: Kulturni dom Gorica
tel. 0481-33288; email info@kulturnidom.it

GORICA - Pri Ad formandumu so se izobraževali vinarji

Do ovrednotenja vin s promocijo na spletu

Februarja se začena podiplomski tečaj marketinških strategij

Srečanje ob zaključku tečaja o uspešni komunikaciji

FOTO M.H.

Osem proizvajalcev vina, 33 ur izobraževanja in izobraževalni zavod, pozoren do potreb teritorija: to je edinstvena realnost. Skupina mladih in podjetnih vinogradnikov iz goriških Brd, ki so se srečali v okviru tečaja uspešne komunikacije, je prejšnji četrtek na Ad formandumu v Gorici pripovedovala o vinskih proizvodih in pri tem uporabljala moderne oblike komuniciranja: spletne strani, Fan Page na Facebooku, Ad Words in vse najmodernejše metode komunikacije za promocijo lastnih kleti in lastnega teritorija so bili predmet izobraževalne poti na goriškem zavodu.

Priložnostni in obenem predpraznični večer so uvedli pozdravi predstavnikov izobraževalnega zavoda. Predsednik upravnega odbora Ad formanduma Roberto Vidoni je poudaril pomen uspešnega komuniciranja v današnjem času. Ko imamo instrumente, ki nam omogočajo hitro in takojšnje komuniciranje, pridobi na pomenu vsebina sporočila, je dejal. Komunikacija in sporočanje, tradicija in modernizacija: to sta binoma, s katerima so se soočali tečajniki in ki pridobivajo na pomenu v današnjem času, je dejal direktor zavoda Massimiliano Iacono. »Dejstvo, da so se mladi podjetniki odločili, da poglobijo svoje znanje v uporabi najmodernejših

instrumentov komunikacije in pri tem ohranjajo pomen tradicije, je izjemnega pomena za valorizacijo teritorija in družbe, ki ji pripadamo,« je zaključil.

V svet Facebooka in instrumentov modernega komuniciranja je tečajnike popeljal Enrico Marchetto, izvedenec iz področja spletnega komuniciranja, ki je znal s svojim pristopom posredovati udeležencem tečaja pomen komuniciranja, nastopanja in ovrednotenja bogastva, ki se rojeva z vsakdanjim delom v vinogradih in v kleti.

Tečaja uspešne komunikacije so se udeležili mladi vinogradniki iz Brd, in sicer Matej in Robert Figelj iz kmetije Fiegl, Saša Radikon iz kmetije Radikon, Kristjan Keber iz kmetije Edi Keber, Stefano Bensa iz kmetije La castellada, Roman Rizzi - Piè di Mont, Andrea Prinčič iz kmetije Prinčič, Erik Terpin iz kmetije Franko Terpin, Ivan Vogrič iz Števerjana in Edi Feresin, ki so predstavili svoja vina in kmetije ter ponudili gostom v degustaciji svoja vina. Dijaki gostinskega učnega centra Ad formanduma so za to priložnost ustvarili kulinarčne stvaritve. Dogodek »AdVinum: Brda v mestu« je bil obenem priložnost za izmenjavo voščil ob prihajajočih praznikih.

»Izobraževalna agencija Ad formandum je vsestransko občutljiva do po-

treb teritorija in s svojimi storitvami pomaga pri razvoju prostora in operaterjev, ki na njem delujejo. V to smer gre tečaj na podiplomski stopnji Marketinške strategije za promocijo teritorija,« pravi koordinatorka goriškega sedeža zavoda Majda Klanjšček. Izvedenec v marketingu analizira tržišče (izdelke, potrošnike, konkurenco), določi »target« potrošnikov in njihove potrebe ter segmentacijo porabnikov, opredeljuje najprimernejši marketing »mix« za doseganje izbrane ciljne skupine (kombinacija proizvodov, cen, distribucijskih kanalov in poslovne komunikacije. To so osnove marketinga, ki jih bodo pridobili udeleženci programa na podiplomski stopnji Marketinške strategije za promocijo teritorija. Poleg splošnih osnov bodo udeleženci tečaja imeli priložnost soočanja z operaterji, ki v našem prostoru skrbijo za razvoj in promocijo teritorija in njegovih proizvodov.

Tečaj je namenjen odraslim brezposelnim osebam z univerzitetno diplomom in z bivališčem na območju dežele FJK; izobraževanje traja 80 ur in bo potekalo od februarja do junija 2012. Izbor kandidatov bo 13. februarja: zainteresirani pa se lahko že zdaj vpišejo na tajništvo zavoda v Gorici (Korzo Verdi 51, tel. 0481.81826, go@adformandum.eu).

ŠEMPETER - Dve donaciji za bolnišnico

Sodobna oprema namesto čestitk

Kupili so monitor za ginekološko-porodniški oddelek

Zvonko Šoštarč, predstojnik oddelka ob najsodobnejšem ultrazvočnem aparatu za preiskave v nosečnosti

FOTO K.M.

Šempetrska bolnišnica je včeraj prejela dve donaciji – tako novogoriška mestna občina kot tudi družba Elektro Primorska sta ji ob zaključku leta namenili sredstva, ki bi jih sicer porabili za nakup noveletnih voščilnic in poslovnih daril. Darilni bon v vrednosti 700 evrov je včeraj v bolnišnici izročil novogoriški župan Matej Arčon, medtem ko je direktor bolnišnice Silvan Saksida z zastopnikom družbe Elektro Primorska Darijem Vrabcem na sedežu družbe podpisal donatorsko pogodbo v vrednosti 2.500 evrov. Elektro Primorska je z enakim zneskom obdarila še bolnišnico v Izoli, medtem ko je v vsem letošnjem letu za donacije raznim ustanovam namenila 15.000 evrov.

Donacijo novogoriške mestne občine so v bolnišnici porabili za nakup sodobnega televizijskega monitorja vrhunske lede televizije, ki bo dopolnil aparat za ultrazvočno diagnostiko na ginekološko-porodniškem oddelku bolnišnice. Na omenjenem ekranu bodo lahko nosečnice spremljale štiridimenzionalni prikaz ploda med pregledom. »Tako so opremljene moderne ultrazvočne ordinacije v svetu in Sloveniji,« je povedal Zvonko Šoštarč, predstojnik ginekološko-porodniške službe v bolnišnici.

»V teh izostrenih gospodarskih in finančnih razmerah lahko bolniš-

nica zagotavlja samo to, kar je nujno za njeno delovanje, za nadgradnje pa žal ne more razporejati sredstev. Zato smo v zdravstvu vedno veseli donacij,« je dodal Igor Pavlin, pomočnik direktorja bolnišnice.

Šest županov ožje Goriške je zadnjo večjo skupno donacijo bolnišnici namenilo lani marca, ko so ob dnevu žena bolnišničnemu odseku za boleznijo dojke predali vrednostni bon za 3.500 evrov za nakup aparata Margin proba, ki omogoča učinkovitejše operiranje raka dojke. S pomočjo »Margin-probe« lahko operater že v operacijski dvorani vidi, ali je bilo rakavo tkivo odstranjeno dovolj v zdravo, tako da odpadejo vse dodatne operacije. Zdaj patologi šele po operaciji lahko ugotovijo, ali je bilo odstranjenega dovolj rakavega tkiva. Ker se je zbiranju denarja za nakup tega aparata odzvala tudi širša javnost, se je že lani nabralo dovolj sredstev zanj, vendar pa ga v bolnišnici še ne uporabljajo. »Aparat proizvajajo v Izraelu. V tem času je bilo treba zanj pridobiti ustrezne evropske certifikate in ostalo dokumentacijo. Računamo, da ga bomo čez tri mesece, marca prihodnje leto torej, lahko imeli v bolnišnici,« pojasnjuje Neda Bizjak, vodja odseka za boleznijo dojke v bolnišnici.

Katja Munih

VRH - Božičnica otrok iz rupenskega vrtca in vrhovske osnovne šole

Kako je sonce spet posijalo

Med nastopom so se prepletali petje, ples in recitacije - Za lepše odnose potrebna medsebojna pomoč in prijateljstvo

Udeleženci božičnice na Vrhu (levo); nastopajoči otroci (desno)

BUMBACA

Kulturni center Danica na Vrhu se je v sredo napolnil z občinstvom: s starši, z babicami in dedki, s sorodniki in prijatelji, z domačini, ki so prisostvovali veseli božičnici. Oblikovali so jo otroci iz vrtca v Rupi (ki so začasno nastanjeni v prostorih Civilne zaščite na Vrhu) in osnovnošolci z Vrha. Skupaj so pripravili pristrčno in zelo sporočilno božičnico, v kateri se je prepletalo petje, ples, besedilo. Predstavile so se ljubke gobice in razne gozdne živalice: volk, medvedi, lisice, muce, miške, zajčki, pa tudi sončni žarki, ki so mednje pripeljali malega Jezusa. Gozd je postajal temačen in pust; njegovi prebivalci so nezado-

voljni in se pritožujejo, mnogi so se že izselili. Sončni žarki so se skrili in celo odšli drugam; turisti so pustili za sabo kupe smeti, kurili so kres. Živalice se nad vsem tem hujujejo, a ne obupujejo. Z dobro voljo, s pogumom, s skupnimi močmi - z akcijo - si spet ustvarijo svoj pravi gozd: počistijo, poberejo smeti, postavijo table za varstvo okolja. Predvsem pa se obvežejo za lepše odnose, za medsebojno pomoč in prijateljstvo. In v tako veselo, prijazno vzdušje gozda se vrnejo sončni žarki, ki s sabo pripeljejo malega Jezusa, da bo ogrel srca vseh. Velika sporočilnost in aktualnost igrice v tem času krize in splošnega pritoževanja:

nja: zgani se, poboljšaj se, začni pri sebi, stopi k drugemu, pomagaj - pa bo malo več veselja, več sonca v naših odnosih, v družbi.

Na božičnici sta spregovorili ravnateljica Večstopenjske šole Doberdob Sonja Klanjšček, ki je vsem zaželela poguma in upanja za naprej, in sovo-

denjska županja gospa Alenka Florenin, ki si prizadeva za obstoj in nemo-teno delovanje šole, vrtca in to je tudi s svojo prisotnostjo potrdila. Otroci so s svojim nastopom ustvarili veselo, sproščeno predbožično vzdušje, ki se je nadaljevalo med zakusko, za katero so poskrbeli prijazni starši.

GORICA - ACI Prirejajo tečaj o varnosti otrok v avtomobilu

Varnosti otrok v avtomobilu oz. primerni uporabi varnostnih sedežev bo posvečen tečaj, ki ga prirejajo na goriškem sedežu italijanskega avtomobilskega kluba ACI v sodelovanju s prometno policijo. Kot so pojasnili na včerajšnji predstavitvi projekta, danes vse več staršev uporablja avtomobilski varnostni sedež, tako da se stanje na tem področju v primerjavi s preteklimi leti občutno izboljšuje. Po drugi strani policisti opozarjajo na zelo velik odstotek tistih, ki sedeže ne uporabljajo pravilno, sploh pa številni starši otrok v sedež naj ne bi nepravilno pripeli. Izvedenci kluba ACI in prometni policisti bodo tako o uporabi varnostnih sedežev spregovorili staršem, kdaj bo pravzaprav tečaj potekal, pa ni še bilo določeno. Iz kluba ACI so namreč pojasnili, da morajo šele navezati stike s partnerji, skupaj s katerimi bi enourni tečaj sploh priredili.

Pri klubu ACI zato apelirajo zlasti na občinske uprave, s pomočjo katerih bi lahko tečaj priredili za starše otrok iz jasli in vrtcev.

GORICA - V torek, 27. decembra, prirejata koncert

Kulturni dom in KC Bratuž pobudnika gospel večera

Nastopila bosta pevec Earl Bynum in zbor As we are

»Ko gospel združuje...« je geslo koncerta, ki bo v torek, 27. decembra, ob 20.30, v veliki dvorani Kulturnega doma v Gorici. Nastopila bosta Earl Bynum in Cora »Sister« Armstorong z zborom As we are, ki prihajajo iz Virginie v Združenih državah Amerike. Pobudnika prireditve sta osrednja slovenska kulturna hrama v Gorici, in sicer Kulturni dom in Kulturni center Lojze Bratuž. Ustanovi želita ponuditi mestu kvalitetne kulturne dogodke, istočasno pa poudariti, da je Gorica s skupnimi naporji in koordinacijo lahko zanimiva tudi za širše območje. Kot dodano vrednost koncerta pa naj omenimo, da je v okviru festivala »GO gospel 2011« uspelo pobudnikom pritegniti k sodelovanju - poleg Kulturnega doma Nova Gorica - tudi vse osrednje slovenske in italijanske medije v Gorici: Primorski dnevnik, Novi glas, dnevnik Il Piccolo in tednik Voce Isontina.

Glasbeni gostje iz Virginije Earl Bynum in zbor As we are, ki bodo v torek zvečer nastopili v goriškem Kulturnem domu, se lahko ponašajo s posrečenim klasičnim pristopom, ki vsakemu nastopu vtisne pečat pristnosti in izvirnosti. Odlikuje jih močan interpretativni naboj, poudarjena vokalnost, ki se ujema s posrečeno izbiro programa. Njihovo glasbeno zvrst lahko opredelimo

Earl Bynum
in zbor
As we are

FOTO K.D.

kot gospel, čeprav je prav gotovo zanje utesnjujoča ta kot katerakoli druga oznaka. Njihovi nastopi so povsod znani po močnem vtisu, ki ga pustijo pri občinstvu. Njihove pesmi so polne optimizma in posredujejo sporočilo ljubezni ter vlivajo upanje. Govorijo o tistih vrednotah, ki jih v tem predprazničnem času zelo radi zaželimmo drug drugemu.

Informacije za torkov koncert so na voljo v goriškem Kulturnem domu (tel. 0481-33288, e-pošta info@kulturnidom.it, spletna stran www.kulturnidom.it). Vstopnica stane 10 evrov, znižana 7 evrov. Pokrovitelji glasbenega večera so goriška občina in pokrajina ter mestna občina Nova Gorica.

GORICA - V ponedeljek, 26. decembra, na pobudo ZCPZ

Koncert na Štefanovo

Nastopilo bo devet pevskih zborov in skupin - Uvodno misel bo podal Dario Bertinazzi

Utrinek
s preteklih izvedb

FOTO ZCPZ

Združenje cerkvenih pevskih zborov - Gorica prireja na dan sv. Štefana, v ponedeljek, 26. decembra, ob 16. uri v goriški stolnici Božični koncert. Pobudi je pred več kot petdesetimi leti dal prvi zagon prof. Mirko Filej, ki je začetne nastope vodil sam.

Letos se bo dogodka udeležilo devet skupin, tako da bodo zapeli moški pevski zbor Mirko Filej (vodi Zdravko Klanjšček), moški pevski zbor Štmaver (vodi Nadja Kovic), fantovski pevski zbor Anton Klančič-Miren (vodi Zdravko Klanjšček), moški pevski zbor Anton Klančič-Miren (vodi Zdravko Klanjšček), župnijski mešani pevski zbor Šempeter (vodi Ingrid Kragelj), župnijska vokalna skupina iz Rupe in Peči (vodi Damijana Čevdek Jug), mešani pevski zbor Podgora (vodi Peter Pirih), mešani pevski zbor Štandrež (vodi Mojca Sirk) in mešani pevski zbor Hrast (vodi Hilarij Lavrenčič). Nekateri med nastopajočimi zbori bodo peli tudi ob spremljavi orgel in drugih instrumentov.

Uvodno misel pred začetkom pevskih nastopov bo podal Dario Bertinazzi, predsednik Združenja cerkvenih pevskih zborov iz Gorice. Ob zaključku nastopov bo blagoslov, pri katerem bodo peli prisotni zbori.

SOVODNJE - Osnovno šolo obiskala Helena Jovanovič

Leto sklenili s pravljičami

Avtorica je spregovorila o svoji knjigi in pojasnila, kako se je približala otroški občutljivosti in domišljiji

V sovođenjski osnovni šoli Petra Butkoviča - Domna so zadnji dan pouka v letu, ki se izteka, zabeležili na poseben način. V četrtek so se vsi učenci zbrali v šolski veži ne le za običajna voščila, temveč tudi, da bi se popeljali v pravljični svet odet v zimsko odejo. Avtorica Helena Jovanovič jim je predstavila pred kratkim objavljeno knjigo »Pravljice za bele zimske dni«, ki je izšla pri Goriški Mohorjevi družbi.

Otrokom je povedala, kako so te pravljice nastale. Izpovedala jim je enkratni občutek, da je tudi ona v pravljici, medtem ki jo ustvarja. Pri oblikovanju zgodbe je sledila tudi dragocenim nasvetom devetletnega sina. Skušala se je približati otroški občutljivosti in domišljiji, obenem je v svoje pravljice ponesla realistične utrinke iz vsakodnevne življenja otrok. Tako je, na primer, opisala nestrno pričakovanje božiča in počitnic, napetost pred šolskim nastopom, vezi med dedki in vnuki.

Skrivnost božične noči je pričarala v pravljici, ki jo je otrokom prebrala. Pokazala jim je privlačne ilustracije Štefana Turka. Otroke je spodbudila, naj si tudi sami zabeležijo dobre zamisli, iz katerih lahko razvijejo pravljico. Z aktivnim sodelovanjem so pokazali zanimanje in navdušenje. Na koncu je otrokom, ki so njeno komaj kupljeno knjigo prinesli od doma, z veseljem napisala posvetilo in dala avtogram.

Srečanje s Heleno Jovanovič

BUMBACA

GORICA - V sredo, 28. decembra, predstavitev

V sinjo brezkončnost, bratoma Rusjan posvetili knjigo

V tiskarni Grafica Goriziana te dni tiskajo knjigo z naslovom »V sinjo brezkončnost - Po poteh zapuščine bratov Rusjan, pionirjev letalstva«. Knjigo je ob stoletnici dogajanja napisal Vili Prinčič, publicist in raziskovalec življenja in dela goriških pionirjev letalstva. Izid knjige je bil napovedan že jeseni 2009, ko so na Goriškem s raznimi odmevnimi pobudami praznovali stoletnico prvega poleta motornega letala lastne izdelave. To je uspelo Edvardu Rusjanu 25. novembra leta 1909 na Malih Rojcah v Gorici. Zaradi težav različne narave pa bo knjiga zagledala luč sveta komaj konec letošnjega leta, natanko sto let po smrti mladega konstruktorja in drznega pilota Edvarda Rusjana v Beogradu, januarja 1911. Knjiga je torej upoštevala tudi to obletnico, tako da so na zadnjih straneh opisane prireditve, ki so zabeležile žalosten zgodovinski dogodek.

Knjigo je izdalo Založništvo tržaškega tiska in razdeljena na dva dela. Prvi del je namenjen dogodkom, ki so v zadnjih tridesetih letih skušali postaviti brata Rusjan na mesto, ki jima pripada. Predvsem so opisana naprezanja malostevilnih navdušencev, med katerimi tudi avtor knjige, ki so z raznimi pobudami skušali pomembnost bratov Rusjan predstaviti tudi širši javnosti, zlasti neslovenski, ki do tedaj o njunih someščanih ni videla ničesar. Ker sta bila Rusjana Slovenca, nista bila deležna zanimanja političnih krogov, ki so v predvojnem in tudi povojnem času imeli močan vpliv pri oblikovanju javnega mnjenja. No, zdaj se je to spremenilo in brata Rusjan sta obravnavana kot pomembna meščana posoškega mesta. Pred pokrajinsko palačo v Gorici imata spomenik, na Jeremitišču je občina po njiju imenovala ulico, na hiši, kjer sta živel, stoji spominska plošča, pa tudi časopise in drugi mediji jim posvečata kar precej pozornosti.

Drugi del 255 strani dolge knjige pa je namenjen zgodovini. V tem delu so v glavnem zbrana pričevanja oz. članki iz časopisov izpred stoletja, ki opisujejo takratno dogajanje na vzletnih travnikih Malih in Velikih Rojč, uspešno letenje v Zagrebu in nazadnje smrt Edvarda Rusjana na poizkusnem poletu v Beogradu. Tako prvi kot drugi del knjige sta bogata s fotografijami in drugimi dokumenti, tako da knjiga predstavlja res popoln vpogled na dogajanje pred sto leti in tudi na prizadevanja zadnjih desetletij.

Knjigo bodo predstavili v sredo, 28. decembra, ob 18. uri v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici.

Denar za festival

Deželna vlada bo zagotovila 100.000 evrov prispevka za organizacijo zgodovinskega festivala èStoria, ki bo potekal v Gorici med 18. in 20. majem prihodnjega leta. Za dodelitev prispevka si je zlasti prizadeval občinski svetnik Gaetano Valenti, ki poudarja, da je goriški zgodovinski festival med najpomembnejšimi kulturnimi dogodki v deželi. Nad dodelitvijo prispevka izraža zadovoljstvo predsednik združenja èStoria Adriano Ossola, ki poudarja, da bodo s finančno pomočjo dežele festival dodatno obogatili.

Mobilizacija delavcev

Pred tovarno Spei Orion v Šlovrencu so se včeraj zbrali delavci, ki jim je bila v prejšnjih dneh priznana enoletna dopolnilna blagajna, potem ko so se lastniki obrata odločili za njegovo zaprtje. Delavci - skupno jih je 41 - so sicer že šest mesecev v dopolnilni blagajni, še vedno pa upajo, da bi proizvodnjo spet zagnali, čeprav je za to vedno manj možnosti.

Dobrodelni motoristi

Trideset božičkov na motorjih iz Motokluba Rihemberk bo v družbi petnajstih motoristov iz Italije letos že petič zapovrstjo obdarili otroke v Stari Gori. Na dobrodelno božično pot se bodo odpravili danes ob 12. uri izpred prostorov kluba na Preserjah in pred Mercator center v Kromberk prispeili predvidoma ob 13.15. Tam bodo božički nabrali sponzorska darila po trgovinah v trgovskem centru Mercator in se nato z njimi podala na obdaritev invalidnih otrok v Stari Gori. (km)

Odšel brez plačila

V četrtek nekaj pred 15. uro je na bencinski servis na hitri cesti pri Vogrskem pripeljal voznik italijanskega avtomobila tipa Volkswagen passat in natočil 72 litrov dizelskega goriva. Zatem je stopil v trgovino, vzel še en artikel in vse skupaj hotel plačati z bankovcem za 20 evrov. Ko je trgovec od njega zahteval še razliko, je servis zapustil in se z vozilom odpeljal. Policisti so zoper njega napisali kazensko ovadbo. (km)

MITTELMODA - Praznujejo 20-letnico

Modni defile v Gradežu, v Gorici zgodovina revije

Modna revija Mittelmoda bo prihodnje leto upihnila dvajset svečk, dosego tega pomembnega cilja pa bo praznovala s tremi dogodki, ki bodo povezali Gorico, Gradež in Milan. Pobude ob pomembnem jubileju je v četrtek na goriškem županstvu predstavil Matteo Marzotto, predsednik žirije tekmovalja, ki se ga je v času udeležilo čez 13.000 mladih modnih ustvarjalcev.

»Svojo dvajseto obletnico bo revija Mitemmoda pričakala v polnem zagonu. Dotaknila se bo treh mest, ki so zaznamovale njeno zgodovino in pripomogle k njenemu uspehu, ki bodo tokrat medsebojno sodelovala: v Gorici bodo potekali dogodki v spomin na zgodovino manifestacije, glavni večer oz. defile pa bo tokrat v Gradežu, ki je naša najboljša obmorska lokacija. Poseben dogodek bo ne nazadnje predsednik žirije Matteo Marzotto pripeljal v Milan na septembrski teden mode,« je uvedel goriški župan Ettore Romoli, Marzotto pa je poudaril, da bi ra-

di s temi tremi etapami praznovanja ustvarili sinergijo med kraji, ki so za znamenovali zgodovino modne revije. »Gorica tako predstavlja rojstvo, Gradež razvoj in upanje za turizem, Milan pa izraža odprtost navzven. Natečaj je namreč namenjen mladim, tisti Italiji, ki ima sveže zamisli,« je povedal Marzotto.

Nad tem, da bo defile prihodnje leto potekal v Gradežu, je bil navdušen župan obmorskega letovišča Edoardo Maricchio, ki je poudaril, da bo vsekakor selitev dogodka le časna. »Romoli je podaril vrednost našemu kraju in za to smo mu zelo hvaležni,« je poudaril gradeški župan, predsednik gradeške plaže GIT Marino De Grassi pa je izpostavil tesno sodelovanje med Gorico in Gradežem. »Ponosen sem, da bo nova hala pred toplicami zaživela prav z zaključno revijo Mittelmode,« je dejal. Zadovoljstvo sta izrazila tudi predsednik goriške Trgovinske zbornice Emilio Sgarlata in direktor goriško-videmske sejemске ustanove Maurizio Tripani. (td)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, Korzo Italia 89, tel. 0481-531443.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRACAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 2, Ul. Manlio 14 A/B, tel. 0481-480405.

DEŽURNA LEKARNA V ROMANSU
DEL TORRE, Ul. Latina 77, tel. 0481-90026.

DEŽURNA LEKARNA V VILEŠU
LABAGNARA, Ul. Monte Santo 18, tel. 0481-91065.

Razstave

V GALERIJ ARS na Travniku v Gorici je na ogled skupinska razstava z naslovom »Pravičnost v ljubezni. Umetniki za Karitas«. Na ogled in prodajo pa bodo dela različnih avtorjev, ki so svoje izdelke poklonili v dobrodelni namen.

V GALERIJ MARIA DI IORIA v državni knjižnici v Ul. Mameli v Gorici je na ogled razstava goriške slikarke Tiziane Gallina; do 9. januarja 2012 od ponedeljka do petka med 10.30 in 18.30, ob sobotah med 10.30 in 13.30, vstop prost.

V FRANČIŠKANSKEM SAMOSTANU SVETA GORA je v kapeli prikazanja v baziliki na ogled 10. slovenska razstava jaslic z mednarodno udeležbo. S svojimi izdelki sodelujejo tudi otroci vrtec iz Pevme in Štandrežu ter šole Ludvik Zorzut iz Bračana, Alojz Gradnik iz Števerjana in Dobrovo s skupnim izdelkom; od 24. decembra do 2. januarja in od 6. do 8. januarja vsak dan od 10. do 17. ure, ob nedeljah in praznikih od 9. do 18. ure; od 3. do 5. januarja od 14. do 17. ure.

POKRAJINSKI MUZEJI sporočajo urnike odprtja sedežev med božičnimi in novoletnimi počitnicami. V grajskem naselju: 24. decembra 9.00-13.00; 25. decembra 24. decembra 9.00-19.00; 31. decembra 9.00-13.00; 1. januarja 13.30-19.00. Palača Attems: 24. in 25. decembra zaprto; 26. decembra 10.00-17.00; 31. decembra zaprto; 1. januarja 13.00-17.00. Galerija Spazzapan v Gradišcu: 24. in 25. decembra zaprto; 26. decembra 15.00-19.00; 31. decembra zaprto; 1. januarja 13.00-19.00.

V GALERIJ V DEŽELNEM AVDITORIJU v Gorici je na ogled razstava božičnih razglednic, ki so jih pošiljali od leta 1986 do leta 1918 v Avstroogrski; do 30. decembra od ponedeljka do sobote med 10. in 12. uro ter med 16. in 19. uro.

V GALERIJ KOSIČ (Raštel 5-7/Travniku 62) v Gorici (vhod skozi trgovino obutev Kosič) je na ogled razstava v organizaciji univerze za tretje starostno obdobje (UTE) iz Gorice; do 31. decembra od torka do sobote med 9. in 12.30 ter med 15.30 in 19.30.

26. DECEMBRA V KRMINU
OBČINSKO GLEDALIŠČE: 16.00 »Il Re Leone«; 18.00 »Anche se è amore non si vede«.

Čestitke

Ob rojstvu malega PETRA čestitajo družini Semec prijatelji iz Jamelj.

Koncerti

BOŽIČNI DOBRODELNI KONCERT v spomin na Mirka Špacapana bo v nedeljo, 8. januarja, ob 19. uri v župnijski cerkvi Sv. Justa v Podgori. Priložnostni govor bo imel Marjan Terpin, kulturni spored bodo oblikovali Angelica Špacapan, bariton Nikolaj Pintar, gledališki igralec Bine Matoh in MePZ Hrast iz Doberdoba pod vodstvom dirigenta Hilarija Lavrenčiča. Izkupiček koncerta bo namenjen društvu »Paliativna oskrba - Mirko Špacapan ljubezen za vedno« iz Vidma.

»**VEČERNI KONCERTI**« združenja Rodolfo Lipizer v gledališču Verdi v Gorici: v petek, 30. decembra, ob 20.45 koncert orkestra Balkan festival, nastopata violinist Stefan Tarara in sopranistka Silvia Martinelli; informacije in rezervacije na lipizer@lipizer.it in www.lipizer.it.

Šolske vesti

VEČSTOPENJSKA ŠOLA S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM V GORICI vabi starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. letnik otroškega vrtca, na predstavitev šolske ponudbe: otroški vrtec Ringa Raja v Ul. Brolo v Gorici v torek, 17. januarja, ob 17. uri, otroški vrtec Sonček v Ul. Max Fabiani v Gorici v torek, 24. januarja, ob 17. uri, otroški vrtec Pika Nogavička v Štandrežu v ponedeljek, 23. januarja, ob 17.30, otroški vrtec Pikapolonica v Pevmi v sredo, 11. januarja, ob 17. uri, otroški vrtec Kekec v Števerjanu v ponedeljek, 23. januarja, ob 17. uri in otroški vrtec Mavrica v Bračanu v ponedeljek, 16. januarja, ob 17. uri.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM V GORICI prireja dneve odprtih vrat za starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. letnik otroškega vrtca: v otroškem vrtcu Ringa Raja v Ul. Brolo v Gorici v sredo, 18. januarja, od 10.30 do 11.30, v otroškem vrtcu Sonček v Ul. Max Fabiani v Gorici v sredo, 25. januarja, od 10.30 do 11.30, v otroškem vrtcu Kekec v Števerjanu v torek, 24. januarja, od 11. ure do 11.45, v otroškem vrtcu Pikapolonica v Pevmi v četrtek, 12. januarja, od 10.30 do 11.30, v otroškem vrtcu Kekec v Števerjanu v torek, 24. januarja, od 10.30 do 11.30 in v otroškem vrtcu Mavrica v Bračanu v sredo, 18. januarja, od 10.30 do 11.30.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM V GORICI vabi starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. razred osnovne šole, na predstavitev šolske ponudbe v osnovni šoli Župančič v Gorici v sredo, 18. januarja, ob 17. uri, v osnovni šoli Erjavce v Štandrežu v torek, 17. januarja, ob 17. uri, v osnovni šoli Abram v Pevmi v četrtek, 19. januarja, ob 17. uri, v osnovni šoli Gradnik v Števerjanu v četrtek, 19. januarja, ob 17. uri in v osnovni šoli Zorzut v Bračanu v ponedeljek, 16. januarja, ob 17. uri.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM V GORICI prireja dneve odprtih vrat za starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. razred osnovne šole: v osnovni šoli Župančič v Gorici v petek, 20. januarja, od 8.30 do 9.30, v osnovni šoli Erjavce v Štandrežu v sredo, 18. januarja, od 8.30 do 9.30, v osnovni šoli Abram v Pevmi v sredo, 25. januarja, od 8.30 do 10.00, v osnovni šoli Gradnik v Števerjanu v sredo, 25. januarja, od 8.30 do 9.30 in v osnovni šoli Zorzut v Bračanu v ponedeljek, 23. januarja, od 10.30 do 12. ure.

MARKETINŠKE STRATEGIJE ZA PROMOCIJO TERITORIJA: tečaj na diplomski stopnji, namenjen odraslim brezposelnim osebam z univerzitetno diplomom in bivališčem na območju dežele FJK; trajanje: 80 ur - od februarja do junija 2012. Vsebine: osnove marketinga, analiza tržišča, segmentacija

proizvodov in kupcev, marketing mix. Izbor kandidatov: 13. februarja 2012; informacije in vpisovanja: Ad formandum, Korzo Verdi 51, Gorica (tel. 0481-81826, go@adformandum.eu).

Obvestila

OBČINA SOVODNJE vabi na tradicionalni Novoletni koncert, ki bo v občinski telovadnici v nedeljo, 15. januarja, ob 18. uri. Nastopajo Škofje-loški oktet, Mestni pihalni orkester Škofja Loka in ženska vokalna skupina Grudnove Šmikle iz Železnikov. Sledi skupna zdravica.

BREZPLAČEN AVTOBUSNI PREVOZ DO TRŽIŠKEGA KINEMAXA bo do 8. januarja na voljo vsako soboto in ob praznikih na krožni ronški progi (»Circolare Ronchi destra«) in na progi rajona Panzano. Potniki bodo avtobus prepoznali po rdeči tabli z napisom Kinemax, po vkrcanju pa bodo morali šoferja vprašati za posebno brezplačno vozovnico, s katero se bodo lahko peljali do tržiškega multikina.

GORIŠKA KNJIŽNICA FRANCETA BEVKA v Novi Gorici obvešča, da bo danes, 24. decembra, zaprta.

GORIŠKA PISARNA SKGZ bo za praznike zaprta do 8. januarja.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v KB centru na Korzu Verdi 51 v Gorici (tel. 0481-531733) obvešča, da bo zaprta od torka, 27. decembra, do četrta, 5. januarja.

SPDG - SMUČARSKI ODSEK obvešča, da bodo 22., 29. januarja ter 5. in 12. februarja potekali nedeljski smučarski tečaji v Forni di Sopra, 26. februarja pa bo društveno tekmovanje. Organiziran bo avtobusni prevoz, prijave 4., 11. in 16. januarja na društvenem sedežu v KB centru v Gorici od 18. do 20. ure. Sodelovanje na tečajih je vezano s članstvom v društvu.

SSO obvešča, da bo goriški urad zaprt od torka, 27. decembra, do četrta, 5. januarja.

VIDEMSKA UNIVERZA v Gorici sporoča, da bodo vsi sedeži zaprti med 24. decembrom in 1. januarjem in med 6. in 8. januarjem. Med 2. in 5. januarjem bosta sedeža v palači Alvarez v Ul. Diaz 5 in v Ul. Santa Chiara 1 odprti med 8. in 14. uro, Hiša Lenassi v Ul. IX Agosto med 8.30 in 14. uro, Palača Filma na Travniku bo zaprta med 24. decembrom in 8. januarjem. Knjižnica v Ul. Santa Chiara bo zaprta do 8. januarja.

ZDRAVSTVENO PODJETJE ASS 2 obvešča, da bodo okenca CUP v bolnišnicah v Gorici in Trziču med 27. in 30. decembrom delovala s skrajšanim urnikom do 15. ure.

ZSKD obvešča včlanjene zbere, da je rok prijave na mednarodno revijo »Primorska poje« 31. december 2011. Tudi letos bo edini možni način prijavljanja elektronski, na spletni strani www.zppz.si; aktivna je povezava do spletne prijavnice.

ZSKD obvešča, da bo goriški urad zaprt za božične praznike od 27. decembra do vključno 5. januarja.

ZŠSDI obvešča, da bo goriški urad zaprt do vključno ponedeljka, 2. januarja.

ZSKD organizira delavnice o družinskih postavitvah v nedeljo, 15. januarja, od 15. ure do 18.30 v KB Centru, na Korzu Verdi, 51 v Gorici (v 3. nadstropju v Tumovi dvorani). Organizatorji so zbrali nedeljo, da bi omogočili vsem tistim, ki delajo od ponedeljka do sobote, da spoznajo metodo Berta Hellingerja. Delavnico vodi terapevтка Silvia Miclavež, več informacij o njej na www.alcicostellazioni.it. Na razpolago so tudi darilni boni za obisk delavnice družinskih postavitvev; informacije in prijave na gorica@zskd.org ali po tel. 0481-531 495 (327-0340677).

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča udeležencem silvestrovanja, da bo v sredo, 28. decembra, odpeljal v Pineto pri Gradežu avtobus št. 1 ob 15. uri iz Gorice s trga Medaglie d'oro, nato s postanki pri vagi, v Podgori pri telovadni palači in v Štandrežu na Piloscu, pri Kulturnem domu Andreja Budala. Avtobus št. 2 pa bo odpeljal ob 15. uri iz Sovodenj pri lekarni in občini, nato s postanki na Vrhu pri spomeniku, Poljanah in v Doberdobo pri cerkvi. Organizatorji priporočajo točnost.

DRUŠTVO GORIŠKIH UPOKOJENCEV
vošči članom in prijateljem

vesele božične in novoletne praznike!

DVOJEZIČNI LITERARNI NATEČAJ

»GLAS ŽENSKE - VOCI DI DONNA« prireja goriška pokrajina na temo »Neizrečene besede, odvečne besede«. Natečaj je razdeljen na dva dela, udeležijo se ga lahko do 6. februarja višješolke z obeh strani državne meje oz. ženske nad tridesetim letom starosti; več na www.provincia.gorizia.it.

Prireditve

ZADRUGA KRAS DOL-POLJANE priredi v sredo, 28. decembra, ob 20. uri v družinskih prostorih na Palkišču družabni večer ob koncu leta na temo: »Skrivnostne poti Doljanov do Madgaskarja«.

V CENTRU MARE PENSANTE v parku Basaglia v Ul. Vittorio Veneto 174 v Gorici prireajo srečanje ob prehodu v novo leto z naslovom »Glasbe in tišina duše. (Le musiche e il silenzio dell'anima)« v soboto, 31. decembra od 23. ure do 0.30. Srečanje bosta vodila Susanna Beira in Marco Bertali; vstop prost.

Prispevki

V spomin na zelo cenjenega dolgoletnega ravnatelja Glasbene matice v Gorici, prof. Silvana Križmančiča, daruje Fiorenza Ozbót 50 evrov za Društvo krvodajalcev iz Sovodenj.

Pogrebi

DANES V GORICI: 10.30, Gino Dane-lon (iz Trziča) v cerkvi Srca Jezusovega in na glavnem pokopališču.

DANES V PEVMI: 12.00, Livio Codermaz (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

Kam po bencin

Danes in jutri bodo na Goriškem dejurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
ESSO - Ul. Trieste 106
AGIP - Ul. don Bosco 108
AGIP - Ul. Aquileia 60
TRŽIČ
SHELL - Ul. Matteotti 23
IP - Ul. Boito 57
ESSO - Ul. I Maggio 59
KRMIN
API - Ul. Isonzo
GRADIŠČE
AGIP - Ul. Udine, na državni cesti 305 proti Marianu
TURJAK
AGIP - na pokrajinski cesti 1 (Foljan-Pieris) Ul. XXV Aprile 21
FOLJAN-REDIPULJA
API - Ul. Redipuglia 42

V ponedeljek, 26. decembra, bodo na Goriškem dejurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
ESSO - Ul. Lungo Isonzo 77
ERG - Ul. Brigata Re, na državni cesti 56
AGIP - Ul. Trieste 179
SHELL - Ul. Aquileia 20
TRŽIČ
SHELL - Ul. Boito 43
AGIP - Ul. Matteotti 22
ERG - Ul. G.F. Pocar
KRMIN
SAN MARCO PETROLI - Drev. Venezia Giulia 53
GRADIŠČE
SHELL - Drev. Trieste 60/a, na državni cesti 351
RONKE
AGIP - Ul. Redipuglia, na državni cesti 305 km 14+
ŠTARANCAN
AGIP - Ul. Trieste 47
MARIAN
SAN MARCO PETROLI - Ul. Manzoni 164
ŠKOCJAN
AGIP - Ul. Battisti 22 (Pieris)
ROMANS
API - Ul. del Castelliere 50

SLOVENIJA TA TEDEN

Trojanski in konji kar tako

VOJKO FLEGAR

Zoran Janković, kot relativni zmagovalac četrdecembrskih predčasnih parlamentarnih volitev najverjetnejši mandatar za sestavo naslednje slovenske vlade, niza neuspeh za neuspehom. Bolj ali manj vse, česar se je lotil od prvega povolilnega dne, ko je odhitel na pogovor s poslovodnim predsednikom vlade v odhajanju Borutom Pahorjem, se mu je ponesrečilo. Za vstop v koalicijo ima le načelno pripravljenost Pahorjevih socialnih demokratov in Desusa, a je za večinsko vlado to zdaleč premalo. Pa še oba omenjena partnerja sta nezanesljiva, saj se je tudi z njima javno sporekel.

Vrhunec dosedanjih Jankovićevih napačnih potez je bilo nedvomno konstituiranje novega sklica parlamenta z izvolitvijo prvega med poslankami in poslanci. To mesto po nenapisanem pravilu pripada drugi najmočnejši stranki bodoče koalicije, v tokratnem primeru socialnim demokratom. Ti so se namreč, navzlic javnemu nasprotovanju in svarilom svojega predsednika, da je Jankovićeva Pozitivna Slovenija zanj neprimeren partner in da stranki ne priporoča vstopa v koalicijo, odločili drugače in Pahorja nazadnje vendarle celo prepričali, da je vložil kandidaturu za predsednika parlamenta. Pač v skladu s tradicijo.

Toda besede, ki jih je prejšnje dni izrekal Pahor, so očitno hudo užalile Jankovića. Dan pred konstitutivno sejo poslanskega doma je odpovedal dogovorjene pogovore s socialnimi demokrati in -napovedal lastno kandidatko za predsednico. Večina političnih opazovalcev, presenečenih že zaradi Pahorjevega zasuka, je osupla zajemala sapo. Je mogoče, da se bosta stranki, ki sta se na-

čeloma že odločili za koalicijsko sodelovanje, naslednji dan »pobijali« med seboj v veliko veselje verjetne bodoče opozicije? Je mogoče, da je osební prestiž pomembnejši od vsega drugega ali gre morda vseeno za »kaj več«?

Povsem zanesljivo na drugo vprašanje (še) ni mogoče odgovoriti, toda Jankovićeva lista in Pahorjevi socialni demokrati so se v sredo res merili preko volilnih skrinjic v parlamentu. V dveh krogih sta kandidatka in kandidat dobila enako število glasov, prva 28, kar pomeni le glasove »matične« liste, drugi 31, saj je zanj glasoval tudi del opozicije, potrebovala pa bi jih 46.

Za tretji krog glasovanja Pahor kandidature ni več vložil, a je kandidatka Jankovićeva lista dobila novega tekmeča v Gregorju Virantu, predsedniku na volitvah četrtouvrščene stranke. In medtem ko so socialni demokrati tokrat glasovali z Jankovićevo listo, so vsi drugi poslanci dali glas Virantu. Edina koalicija, ki je tako slabe tri tedne po volitvah razvidna, tako ni vladna oziroma parlamentarna, ampak koalicija 52 glasov za Viranta. V njej je pet parlamentarnih strank, tudi Desus, ki je sicer pripravljen iti v Jankovićevo vladno koalicijo ter seveda Virantova lista, brez katere te vladne koalicije ne more biti.

Razočarani Jankovićevi poslanci so se nemudoma zatekli v teorijo zarote. Ker je Virantovo kandidaturu podprla tudi SDS bivšega premiera Janeza Janše (v njegovi vladi je bil Virant, ki ni bil nikoli član stranke, minister), so obudili tezo o trojanskem konju. Po tej naj bi bila Janša (ki je med predvolilno kampanjo sovsemu nekdanjemu ministru očital verolomnost in konketiranje z Jankovićem) in Virant v

resnici »zmenjena«, da gresta narazen; prvi naj bi pobiral glasove »desno« od desne sredine, drugi pa na sredini - ne zase, ampak za Janšo.

Dokazov za to tezo ni nobenih, nasprotno, Janša je še po volitvah oba Virantova pogovora z Jankovićem (ki ni sta prinesla nobenega zblizanja) označil kot uresničevanje že prej dogovorjene igre na -levici. Z drugimi besedami, medtem ko je Virant za leve paranoike trojanski konj Janše, je za desne trojanski konj Jankovića. Toda v sredo je Janša Virantovo kandidaturu za predsednika državnega zbora podprl, zato so trenutno spet bolj glasni levi paranoiki.

To, da se je državni zbor navsezadnje konstituiral, pa je novim poslancem omogočilo, da so včeraj na predlog odhajajoče vlade zadnji hip pred iztekom leta vendarle sprejeli interventni zakon, ki ga prejšnji sklic parlamenta dvakrat ni mogel. Sprejeta inačica je milejša od prvotnih, saj plače javnih uslužbencev, socialni transferji in pokojnine ostajajo zamrznjene za pol leta (ne za celo leto). To naj bi zadostovalo, da bo nova vlada pripravila celovite ukrepe za sanacijo proračuna oziroma znižanje zadolževanja države.

Toda najprej je vlado treba imeti: Jankovićeve možnosti za sestavo koalicije so po epizodi s predsednikom parlamenta bistveno manjše in odslej si ne sme privoščiti nobene napake več. Še več: do premierskega položaja lahko pride le z vrhunsko modrostjo in spretnostjo, ki mu je po tem, ko se ni izkazal niti s povprečno, mnogi ne pripisujejo več. Nemalo preudarnosti pa bo potreboval tudi predsednik države Danilo Türk, ki je po ustavi pristojen za imenovanje mandatarja.

SKLAD MITJA ČUK SVETUJE

Da bo božič vesel!

Božič je čas, ko lahko otrokom prikažemo, kaj je to strpnost. Nikomur ne oponašajmo prepričanja: brezbožniku ali kristjanu dopustimo biti to, za kar se je odločil. Tako strpno razpoloženje naj bi zrele generacije prenesle na otroke. Ljudje smo si med seboj drugačni, zaradi tega pa ni nihče več ali manj vreden.

Človek vse bolj občuti pomanjkanje miru in časa zase in za družino. To nelagodje še najbolj občutijo otroci. O božičnem času pa se vsi dobri nameni obudijo. Revni in potrebni pomoči so nam bližji, solidarnost se izraža. Dobrodelne pobude se vrstijo. Mnogi zadovoljno primaknemo svoj dar za boljše počutje drugih in včasih le s tem potešimo svojo vest. Zdi se pa, da je za mnoge glavna smuka, potovanje v tople dežele ali vse to, kar si človek še lahko privošči ob ekonomski "krizi".

Kristjani pa doživljajo božič v duhovni in religiozni polnosti. Če ne obiščejo hrama in ne prisostvujejo obredju je praznovanje božičnih praznikov bistveno obubožano. V malem Detetu vidi symbol upanja, rojstvo odrešenika, ki je premagal smrt za novo življenje. Novo (cerkveno) leto so začeli že s prvim adventnim dnem in se sedaj pripravljajo, kot ostali ljudje, še na začetek novega sončnega leta. Leta, ko bodo - tako kaže - morali biti naporji vseh podvojeni, saj bo razglašena kriza zahtevala od najmanjših nove velike in dolgotrajne žrtve.

Drugi, ki jim je vera, verovanje in zaupanje v Boga tuje, iščejo v božiču sledi svojega otroštva, družinske tradicije in občutja skupnosti. Občutki so včasih negotovi. Če izbrisejo vse svetnike in verske praznike, jim ostanejo le počitniški dnevi. Vendar pa je tudi med nereligioznimi ljudmi veliko takih, ki se izogibajo potrošništvu in skušajo iz božičnih dni narediti nekaj posebnega, še zlasti za svojo družino in za otroke.

Po zimskem enakonočju se začne dan daljšati, človek dobiva vse več luči v svoj vsakdanjik. Kristjani iščejo svojo luč v novo-rojenem Bogu, drugi pa se veselijo napovedi daljših in toplejših dni. Za vse pa je občutek prenovljene luči v srcu pomemben kot odraz nove energije.

V sedanjem kritičnem trenutku si vsakdo želi vsaj nekaj miru in spokojnosti. Enim daje gotovost novega upanja osamljeno De-te v jaslicah, rojeno daleč od človeške topline in sprejetosti, na slami med osličem in volom. Ko z otroki postavljajo jaslice, jih starši opominjajo tudi na vse tiste ljudi, ki so revni kot otročiček v jaslicah, zapuščeni, sami in obubožani ter potrebni pomoči.

V božičnem času, ki ob enakonočju nakazuje začetek nove dobe, pa lahko svojo čuječnost do sočloveka povečajo tudi oni, ki jim sicer ni do vere. Nekaj več časa za poslušanje drugih, večja dovtetnost za reševanje tujih problemov. To je čas, ko lahko v svoj notranji mir vnesemo novo spokojnost. Mnogi si za to pomagajo tudi s tehnikami, ki jih poznajo iz vzhodnih kultur in se z njimi bojujejo proti hektiki sodobnega življenja.

Otroci so v tem času v veseljem pričakovanju, pripravljeni na radost. Že to, da mama in očka ni sta tako napeta in sta se znebila začasno svoje "poslovne zamišljenosti" jih lahko osrečuje. Lahko družinski rituali zadihajo v prenovljenem vzdušju in se pretopijo v novo skupno doživetje. Starši si morajo le vzeti čas za svoje otroke.

Ob praznovanju pomagajo simboli; tako je duhovna podoba otrokom bolj predstavljiva. Krasi jo še božična drevesca in se postavljajo jaslice. Bistveno je, da vsaj v tem času ubežimo plehkosti, ki je tako značilna za naše, sodobno vsadkanje življenje. V njem išče sod-

obni človek uspešnost, prestiž, bogastvo, družbeni položaj ..., ob čedalje bolj neusmiljeni notranji lakoti po pravih človeških odnosih, globljih stikih, po bližini in ponotrtranjenosti.

Največ svojega časa posvečamo stodojem: računalniku, televiziji in podobnim napravam, ali pa nas sodobna družba s svojimi posebnimi pritiski in zahtevami popolnoma prevzame, v škodo družinske skupnosti. V božičnem času prisluhnimo pozivu o predruženju in o novem upanju.

Božič je lahko le otroško, družinsko praznovanje v odsotnosti božjega. Drugi pa v spominu na božje rojstvo z zaupanjem zavijajo ro-kave in nadaljujejo svojo naporno življenjsko pot. Božično oznanilo o skromnosti, človeški vzajemnosti, ljubezni in sprejetosti je lahko vsem spodbudno, če je sprejeto kot oznanilo upanja in premagovanja malodušnosti. Zato ni razloga, da bi ga otrokom kratili. Tudi neverni lahko prebirajo svetopisemsko zgodbo o Jezusovem rojstvu in odkrijejo v njej spodbudo. Ne dopustimo, da bi potrošniška hrepennja po vedno dražjih darilih, vedno prestižnejših smučarijah in čedalje ekskluzivnejših potovanjih in križarjenjih, skalila božično pričakovanje našim najmlajšim.

Otroci bodo morebiti spraševali, ali je Jezus resnično živel. Verujoči in neverujoči starši bodo dali različne odgovore. Vendar mimo dejstva, da je Jezus dejansko živel in da mnogi ljudje mislijo, da je bil poseben človek in Božji sin, ne bodo mogli. Kakor tudi ne mimo njegovega nauka o ljubezni do bližnjega, ki je za vse, tudi za neverujočega, enako spodbuden. In če bo otrok nevernih staršev vprašal, zakaj njihova družina na božični dan ne gre v cerkev, bo pač treba povedati, da se takrat prav dobro počutijo doma, četudi ne gredo v cerkev, lahko pa bi obredje obiskali, če si otrok želi videti, kaj se tam dogaja.

Številna božična voščila sedaj obkrožajo svet v pričakovanju lepše, veselejše in bolj zdrave dobe. Za mnoge pa je prav ta čas obdobje največjih depresij: človek se sooča s svojo osamljenostjo, odtujenostjo, preteklostjo, sedanostjo in prihodnostjo, ki ni vedno rožnata. Statistike znajo razkriti, da se prav v tem času zgodi največ samomorov.

Tudi zaradi tega obvarujmo svoje otroke pred medlostjo in zmešnjavo, ki jo vnaša v ta praznik potrošniška mrzlična vsiljivost. Otrok še dobro ni preživel Miklavža, pa ga že oblegata v rdeče odeti Božiček, ponekod še dedek Mraz in druge pojave... Nič več ni tihega pričakovanja in tiste rahle bojazni, da nisi bil dovolj priden, pač pa le še zahteve in pretenzije... Pogled na hlevček v jaslicah nam danes zastira pretirano velik kup daril.

Tudi prevelika nestrpnost do verujočih in posmehljiva izražanje o nazadnjaštvu ovirata pot k medsebojni strpnosti. Tako nespoštljiva drža je lahko v vzgoji osnovna napaka. Prav je, da svojega otroka nauči strpnosti, spoštljivosti in sprejemanja (tudi verske) drugačnosti.

Ne dovolimo torej, da bi božič postal le tema potrošniških pogo-vorov in trgovskih ponudb ali da bi nam čar božiča znale priklicati le še komercialne božične melodije v velikih trgovskih središčih.

V svojih otrocih vzbujajmo željo po iskanju tistega, kar človeka povezuje s človekom. V božičnem času, ki je za ene bolj prežet s tradicijo, za druge pa z vero in molitvijo, poiščimo razlog, da postanemo in učimo mlajše biti bolj človeški, bolj sprejemljivi za drugega, bolj solidarnostni in razumevali. (jec)

ZANIMIVOSTI - V Postojnski jami bodo že dvaindvajsetič po vrsti

V času praznikov marsikje zanimive uprizoritve živih jaslic

Za božič bodo po večini slovenskih cerkvah na ogled postavili jaslice, že tradicionalno pa bodo ponekod praznike bogatile uprizoritve živih jaslic in razstave umetniških jaslic. V Postojnski jami bodo žive jaslice letos uprizorili že dvaindvajsetič po vrsti.

Božično zgodbo v Postojnski jami si bodo obiskovalci tudi letos ogledali ob sprehodu skozi najlepše kapniške prostore, ki se bo sklenil v koncertni dvorani, kjer bodo zapeli slovenski in zamejski pevski zbori. Glasbeni repertoar bosta popestrila zmagovalka oddaje Slovenija ima talent Julija Kramar s skladbo Ave Maria in finalist te oddaje Peter Vode, ki bo zapel Gruberjevo Sveto noč. Predstave bodo med 25. decembrom in 6. januarjem. 6. januarja bodo ob jaslicah zapeli tudi praški filharmonični otroški zbor in Deški pevski zbor Bonifantes iz Češke. Za praznično vzdušje bosta poskrbela še največja podzemna jelka na svetu, božični sejem ter veselo rajanje na ploščadi pred vhodom v jamo. Jaslice si bo

Žive jaslice v Postojnski jami

ARHIV

mogoče ogledati 25., 26., 29. in 30. december 2011 ter 1., 2. in 6. januarja 2012 ob 14., 15. in 16. uri. Vstopnina za ogled Postojnske jame s predstavami živih jaslic znaša 17 evrov za odrasle in 9 evrov za otroke.

Tudi letos bo med 25. decembrom in 2. januarjem (ob 16., 17., 18. in 19. uri) na ogled božična prireditev v ledenem kraljestvu v soteski Mlačca v Mojstrani. Prireditev se začne s sprehomod po kraljestvu Snežne kraljice, ki ga med drugim krasijo v led odeta drevesa, brvi, vodomet. Temu sledi uprizoritev živih jaslic. Predstava, ki je letos bolj plesno obarvana, vsebuje dve zgodbi. Sodobna izpostavlja težave današnjih družin, osrednja zgodba pa ostaja svetopisemska.

V Studenicah (pod Bočem pri Poljčanah, na avtocesti Ljubljana - Maribor izvoz Slovenske Konjice in Poljčane) bo pri živih jaslicah sodelovalo kar 100 ljudi in 50 živali. Prireditev bodo danes ob 22. uri, jutri in 26. decembra ob 17. uri, 7. januarja pa ob 10. uri.

V Ljubljani bodo ob tradicionalnih jaslicah v stolni in frančiškanski cerkvi, od 25. decembra do 2. februarja, jaslice postavljene tudi v kapeli sv. Jurija na Ljubljanskem gradu. Jaslice postavljajo v sodelovanju z župnijskim uradom sv. Jakoba, letos so to umetniške, več kot 100 let stare jaslice neznanega avtorja.

PISMA UREDNIŠTVU

Cosolini: Na Opčinah je bila Občina Trst prisotna

Ne vem, če je šlo za pomanjkljivo informacijo ali kaj drugega, toda tisto, kar je gospod Spetič zapisal v pismu uredništvu v zvezi z domnevno odsotnostjo Občine Trst na nedeljski proslavi na Opčinah, ni resnično. Občino je v imenu župana zastopala odbornica Antonella Grim. Zato so brezpredmetne tudi vse domneve o razlogih za odsotnost, ki je ni bilo. Take domneve naj-

lažje demantira tudi stalna in pomembna pozornost, ki jo župan, odbor in večina, ki vodi to upravo, kažejo v odnosu do slovenske narodnostne skupnosti, kar je jasno razvidno tudi v teh dneh.

Roberto Cosolini, župan Trsta

FINANČNA KRIZA - Kljub odobritvi Montijevega varčevalnega paketa

Italijanski javni dolg še pod pritiskom trgov

Donos obveznic spet čez 7 odstotkov - Monti s strankami načrtuje drugo fazo ukrepov

RIM - Kljub dokončni odobritvi svežnja varčevalnih ukrepov je Italija še vedno pod pritiskom špekulacije na finančnih trgih. Razlika z nemškimi desetletnimi obveznicami je včeraj spet krepko poskočila in dosegla 515 točk, kasneje pa se je ustavila na 508 točkah. Donos je tako spet presegel kritično mejo 7 odstotkov, dosegel najvišjo stopnjo 7,09 odstotka in se ob zaprtju borznega poslovanja znižal tik pod kritično mejo na 6,9 odstotka za desetletne in 4,9 odstotka za dveletne obveznice. Analitiki ocenjujejo, da ukrepi Montijeve vlade očitno še niso prepričali trgov in da je pritisk na Italijo še velik, zlasti z ozirom, da bo morala država v naslednjih mesecih refinancirati kar 350 milijard evrov refinančnega dolga.

Vlada je imela včeraj dopoldne zadnjo sejo pred božičnimi prazniki, na kateri so med drugim sprejeli večnamenski odlok, ki podaljšuje veljavnost vrste določil in finančnih postavk, ki bi sicer zapadli ob koncu leta. Poleg tega so tudi podaljšali vojaške misije v tujini. Seja je trajala štiri ure, to pa zato, ker so ministri podrobno analizirali posamezne ukrepe. »Odlok "milleproroghe" je postal "pocheproroghe",« je ironično komentiral minister Riccardi. Med drugim je vlada dovolila zdravnikom v bolnišnicah, da do konca leta 2012 nadaljujejo z zasebno prakso izven javnih struktur, dežele pa bodo morale za te dejavnosti zagotoviti ustrezne javne prostore do leta 2014.

Vladni varčevalni odlok, ki ga je v četrtek dokončno odobril senat, je še isti večer podpisal predsednik republike Giorgio Napolitano. Ukrepi bodo začeli veljati z objavo v uradnem listu. Guverner Banke Italije Visco je ocenil, da se bo z varčevalnimi ukrepi, ki kar 90-odstotno slonijo na povških davkov, davčni pritisk dvignil na skoraj 45 odstotkov dohodka.

Analitiki te dni ocenjujejo, kako bodo ukrepi bremenili družine. Mimo podaljšanja delovne dobe in drugih predpisov, ki bodo sicer boleči za prizadete državljane, ne bodo pa bistveno vplivali na državni proračun, so v varčevalnem paketu

nekatero postavko, ki bodo državi zagotovile izdatnejši priliv denarja.

Največji bo iz novega davka na nepremičnine IMU, ki naj bi prinesel 10 milijard evrov. Prvo stanovanje bo obdavčeno za 4 tisočinke, ostale nepremičnine pa za 7,6 tisočinke. Upoštevati gre tudi kar 60-odstotno povišanje katastrskih rent. Za prvo stanovanje je predviden odbitek 200 evrov, ki se poviša še za 50 evrov za vsakega otroka do največ 400 evrov.

Dober vir prihodkov je tudi podražitev goriva, ki je že v veljavi in naj bi državi prinesla 5 milijard letno. Po izračunih združenja potrošnikov Codacons bo poln rezervoar stal avtomobiliste do 13 evrov več. Dodatni dve milijardi bo državi prinesla zamrznitev prilaganja pokojnin preko 1400 evrov rasti inflacije, še dve milijardi pa povišanje deželnega dodatka na davek Irpef za 0,33%. Ukrepi je retroaktiven: v mesecu maju bodo s plač odvisnih delavcev odbili celotni znesek razlike za leto

Mario Monti

ANSA

2011, že marca pa bo treba plačati 30-odstotni predjsem na povšek za leto 2012. Upoštevati gre tudi, da se deželni dodatek Irpef izračuna na celotni plači in se ne upoštevajo odbitki na primer za odvisno delo

in družino. Še 3,2 milijarde priliva naj bi prineslo povišanje količnikov davka IVA (z 21 na 23 in z 10 na 12 odstotkov). Stopilo bo v veljavo oktobra vendar le, če vlada ne bo medtem s selektivno odpravo davčnih odbitkov zagotovila enakih prihodkov.

Po teh gotovo težkih ukrepih, ki so po Montijevih besedah nujni za sanacijo državne bilance, naj bi nastopila druga faza ukrepov s ciljem krepitve gospodarske rasti. Premier, ki se je o tem že dan prej pogovarjal s tajnikom DS Bersanijem, je včeraj sprejel delegacijo LS, ki jo je vodil Angelino Alfano, in tretjega pola (Casini in Rutelli). Po srečanju so predstavniki Ljudstva svobode povedali, da je bil govor o reformi trga dela, liberalizacijah in odnosih z Evropo, od katere je v veliki meri odvisna bodočnost Italije. Glede liberalizacij LS nasprotuje sprostitev konkurence za doslej varovane lobije, kot so na primer lekarnariji ali taksi, podpira pa privatizacijo energetike, prevozov in lokalnih javnih storitev.

ZAVOD ISTAT - Najnižja rast plač v zadnjih 12 letih

Inflacija letos dvakrat večja od rasti dohodkov zaposlenih

MILAN - Gospodarska kriza je v letu 2011 in še posebno v zadnjih mesecih močno prizadela denarnice italijanskih državljanov. To, kar sami vsakodnevno občutimo, je od včeraj podkrepjeno tudi s statističnimi podatki zavoda Istat, ki je ugotovil, da je bila v zadnjem letu rast cen več kot dvakrat večja kot pa rast plač. Cene so na letni ravni poskočile za 3,3 odstotka, plače pa le za 1,5. Skupaj z enakim odstotkom oktobra 2010 je to najnižja rast plač vse od leta 1999. Kupna moč povprečnega državljana je torej padla za 1,8 odstotka, kar je tudi največje nazadovanje od leta 1997 dalje.

Istat ugotavlja, da je bilo minulo leto za spoznanje boljše za uslužbence v zasebnem sektorju, kjer so plače zrasle za 1,9 odstotka, medtem ko so dohodki zaposlenih v javni upravi ostali v bistvu nespremenjeni z le redkimi izjemami, kot so na primer gasilci, ki so z novo delovno pogodbo dosegli 3,1-odstotni povšek, kar je vsekar še vedno pod stopnjo inflacije.

V mesecu novembru je 4,1 milijona zaposlenih čakalo na obnovo 30 zapadlih kolektivnih delovnih pogodb, od teh je 16 pogodb v javni upravi za približno 3 milijone uslužbencev. Močno se je v zadnjem letu podaljšal tudi rok

čakanja na obnovo delovnih pogodb in sicer s 13,4 na kar 23,9 meseca.

Statistični zavod tudi ugotavlja, da je močno upadlo zaupanje potrošnikov, kar spriče navedenih podatkov sploh ne preseneča. Splošni indeks zaupanja je v decembru padel za skoraj pet točk, od 96,1 na 91,6, kar je najnižja raven od leta 1996, se pravi, odkar pri Istatu vodijo tovrstno evidenco. Manjše zaupanje beležijo v vseh segmentih raziskave tako glede splošnega gospodarskega stanja (od 83,1 na 77,2), glede osebnih perspektiv vprašanih (od 101,6 na 97,3) in kratkoročnih pričakovanj (od 88,9 na 82,9).

Alfonso Papa spet prost

NEAPELJ - Sodniki neapeljskega sodišča so včeraj sprejeli prošnjo branilcev za preklic hišnega pripora za poslanca Ljudstva svobode Alfonsa Pape. Papa je bil že od junija osumljen raznih kaznivih dejanj v okviru preiskave o aferi P4, tajni skupini vplivnih osebnosti, ki naj bi v navezi s poslovnem Luigiem Bisignanijem izsiljevale in protizakonito vplivale na poslovanje javnih uprav in podjetij. Papa je bil v zaporu od 20. julija, potem ko mu je poslanska zbornica na zahtevo sodnikov odvzela imuniteto, kasneje pa so mu zapor nadomestili s hišnim priporom.

Vatikan ne namerava omejiti obiskov Sikstinske kapele

RIM - V Vatikanu zaenkrat ne nameravajo omejiti števila obiskovalcev znamenite Sikstinske kapele, ki jo krasijo Michelangelove freske. Kot je povedal direktor Vatikanskih muzejev Antonio Paolucci, so prepričani, da številni obiskovalci, njihovo število vsako leto še narašča, ne predstavljajo grožnje temu biseru italijanske kulturne dediščine. V Sikstinski kapele na leto za beležijo štiri milijone obiskovalcev. Po Paoluccijevih besedah trenutno delajo tudi na izboljšanju klimatskih sistemov, saj želijo znižati vsebnosti škodljivih elementov v zraku.

Večina olivnega olja je mešanica s poceni tujimi olji

RIM - Štiri od pet steklenic dragega ekstra deviškega "italijanskega" olivnega olja je v resnici mešanica italijanskega olja s poceni tujimi olji iz Grčije, Španije, Maroka in Tunizije, poroča časnik La Repubblica. S tem proizvajalci olivnega olja zaslužijo pet milijard evrov na leto. Sumljive posle mešanja olivnega olja sta že vzeli pod drobnogled carinska uprava in davčna policija. Problem naj bi bil, da so proizvajalci in izvozniki tujih olivnih olj večinoma podružnice podjetij, ki nato ta olja uvažajo v Italijo in jih tu prodajajo. »V prehranskem sektorju obstaja močna skupina, ki ustvarja premoženje na nezakonit način s pomočjo uvoza in neizsledljivih mešanic olivnega olja,« je zatrdil Stefano Masini iz kmetijske skupine Coldiretti. »Čas je, da začnemo govoriti o 'agromafiji' za olivno olje,« je dodal.

ITALIJANSKO DOGAJANJE V ZRCALU TUJIH MEDIJEV

El País: Italija z Montijevo vlado ponovno prevzema svojo vlogo na evropskem prizorišču

SERGIJ PREMUR

Res je, da je Italija pričakala božič z zvrhano mero tegob in težav, pa ji je prinesel vsaj eno lepo božično darilo: tuji tisk ne piše več prezirljivo kot v času, ko je vlado vodil osmešeni Berlusconi.

»Vuelve Italia« piše *El País*, to se pravi, da se Italija vrača: z nastopom premiera Montija je namreč Italija živela, vrnil ji je ugled in jo spet postavil v Evropo, kamor spada. To je bilo očitno že na prvem srečanju s francoskim predsednikom Sarkozyjem in z nemško kanclerko Merklovo, ko se je izkazalo, kako drugačen je od svojega predhodnika. Berlusconi je zaviral rešitev italijanske krize in s tem evropske, saj je obljubljal bilančne reforme in jih takoj zatem izničil in se proslavljal z vulgarnimi izjavami, n.p. na račun Merklove, tako da predlogov »velikega šarlatana« ni nihče jemal resno. Montijevi predlogi pa izpadejo utemeljeno na evropski in na italijanski ravni. Ureje na Italija koristi tudi nemško-francoski lokomotivi, vsej Evropi in seveda sami Italiji, ugotavlja dnevnik iz Madrida.

Die Zeit pa meni, da so Montijeve reforme ambiciozne in, čeprav ne manjkajo kritike, na koncu pa jih ne bo nihče preprečil. Po pisanju tednika iz Hamburga je novo vzdušje bilo zgovorno prikazano na predstavitvi reforme pokojninskega sistema, ko je ministrica za delo Fornerovi zmanjkalo be-

sed in je pred novinarji bruhnila v jok. Solze so neobičajne v državi, kjer je politična konfrontacija predvsem hrupna, a očitno se je nekaj spremenilo. Jokala pa se ne bo samo ministrica, napoveduje nemški tednik. Montijev maneuver bo namreč terjal velike žrtve, če pa bo obenem spodbudil gospodarski razvoj, se bo Italija pobrala iz krize, kar že nakazuje pozitivnejši odnos mednarodnih investitorjev do italijanskih obveznic. Zaenkrat ne bo posebnega davka na velika premoženja, pač pa samo porast davkov in pristojbin, pa tudi podaljšanje delovne dobe pred upokojitvijo. Sindikati protestirajo, pa tudi združenje industrijev ni zadovoljno. Vendar na tej podlagi nastaja nova Italija in verjetno ne bo nihče metal Montiju polena pod noge, kot bi se zgodilo z Berlusconiem, saj se vsi zavedajo, kako veliko tvega Italija, ugotavlja *Die Zeit*.

»Veliki brat« proti davčni utaji. S tem naslovom *Le Télégramme* uvaja dopis iz Rima o novem super računalniku, s katerim bo finančna uprava preverjala davčne prijave. »Gre za slabo novico za davčne utajevalce v državi, ki je evropski prvak davčnega utajevanja,« piše dnevnik iz francoske Bretanje. Montijeva vlada je izkopala bojno sekuro in odpravila bančno tajnost, tako da bodo odslej banke sporočale davčni upravi podatke o tekočih računih. No-

vi računalnik bo preverjal 22 tisoč podatkov na sekundo, med drugim tudi podatke o stavah, o članstvu krožkov in o plačilih elektrike in plina, kot tudi o lastništvu jaht in luksuznih vozil, in izsledil morebitne nedoslednosti s prijavljenimi dohodki. »Razen v primeru, da denar hranijo pod posteljo in sprejemajo izključno plačila v gotovini, Italijani imajo odslej manj možnosti, da svoje dohodke utajijo davčni upravi,« piše *Le Télégramme*.

Specializirani *Solar Daily* poroča, da je Italija letos prehitela Nemčijo in postala vodilni svetovni trg za fotovoltaično proizvodnjo električne energije. V Nemčiji so namreč postavili nove panele v skupni moči 5,9 gigawatov z 20-odstotnim upadom v primerjavi s prejšnjim letom, v Italiji pa je 6,9 GW novih panojev, kar je skoraj podvojilo rezultat prejšnjega leta. V resnici je postavljanje novih panojev zastalo v drugem polletju, izredni dosežek prvega pa je vseeno zadostoval za rekordni celoletni rezultat, piše kalifornijski bilten o sončni energiji. Na tretje mesto so se uvrstile ZDA z 2,7 GW, na četrto pa Kitajska z 1,7 GW. V zadnjem letu so se cene panojev za domačo rabo znižale, navaja *Solar Daily*.

V II. stoletju si je rimski cesar Hadrijan zgradil vilo pri Tivoliju, da bi se oddalnil od rimskega hrupa in smra-

da. Prav gotovo ni mislil, da bo nekega dne rimska nesnaga oblegala njegovo rezidenco, piše *The Guardian*. Ker so deponije okrog Rima napolnili z odpadki, nameravajo urediti novo odlagališče blizu Hadrijanove vile. Pojavil pa se je plemič, princ Urbano Barberini, potomec papeža iz 17. stoletja, ki vodi protest proti načrtu. Z deponijo v neposredni bližini starorimskih ruševin, ki jih ščiti UNESCO, bi se namreč turisti odločali o času obiska kompleksa Hadrijanove vile na podlagi smeri, iz katere piha veter, pravi princ. Vendar predsednica deželne uprave Polverini kljub protestu ne namerava odstopiti od načrta, piše londonski dnevnik, saj okrog prestolnice ni več drugega prostora za odlaganje odpadkov.

Italija je istočasno svetovna prestolnica mode in cest, tlakovanih s kockami, piše *The Huffington Post*. Gre za protislovje, saj tlak povzroča nemalo težav elegantnim italijanskim ženskam z visokimi petami. Končno so se v Rimu odločili, da bodo na novo tlakovali nekatere ulice v mestnem središču in tako zagotovili »večjo varnost ženskam z visokimi petami«. Newyorški internetni dnevnik poroča, da je rimski župan Alemanno zagotovil, da novi tlak ne bo spremenil tradicionalne podobe ulic v zgodovinskem središču Rima, saj bodo kocke slonele na

betonski podlagi in bodo torej zvarnane in tako zagotovile varnejšo hojo elegantnim italijanskim ženskam.

Od kod izvira božični običaj jaslic? Na vprašanje odgovarja revija *Swide Magazine*, ki jo izdajata italijanska modna kreatorja Dolce & Gabbana. Ponazoritev Jezusovega rojstva v betlehemske revni staji ima globoke korenine in je med drugimi ponazorjena v milanskem Duomu in v Palatinski kapele v Palermu. Verjetno je prve jaslice priredil sv. frančišek leta 1223 v kraju Grece v Umbriji, da bi izpostavil verski značaj božiča v nasprotju z navado materialističnega poklanjanja daril, ki se je uveljavljala že takrat, piše revija dvojice ustvarjalcev materialističnega potrošništva. Jaslice je svetnik iz Assisija uredil v jami z živimi statisti in šele okrog leta 1280 so se pojavile jaslice s kipci, kot jih poznamo danes. Najstarejše poznane jaslice so delo Arnolfa iz Cambia v Toskani in so še danes na ogled v rimski cerkvi Santa Maria Maggiore. V 18. stoletju so se jaslice iz srednje Italije, kjer so nastale, razširile najprej v Neapelj na pobudo burbonskega kralja Karla III, potem pa po ostali Italiji. V 60. letih prejšnjega stoletja je nekaj časa prevladala severna navada božične jelke, po Italiji pa so danes spet na prvem mestu tradicionalne jaslice, piše modna revija.

SIRIJA - Prvi samomorilski napad od začetka vstaje proti režimu

V Damasku odjeknili bombi, ubitih 50 civilistov in vojakov

Sirske oblasti obtožujejo »teroriste«, ki naj bi se skrivali za protirežimskimi protesti

DAMASK - V sirski prestolnici sta se včeraj razstrelila dva samomorilska napadalca in po podatkih sirske oblasti ubila najmanj 50 ljudi, 100 pa jih ranila. Gre za prvi tovrsten napad v Damasku od začetka vstaje proti režimu predsednika Bašarja al Asada, za katero oblasti že ves čas trdijo, da je v resnici maslo teroristov in oboroženih tolpe.

Kot je poročala sirska državna televizija, ki jo povzema ameriška tiskovna agencija AP, sta avtomobila bombi v razmaku le nekaj minut eksplodirala pred poslopjema državne varnosti in obveščevalne službe v Damasku. Po poročanju televizije je bilo pri tem ubito večje število vojakov in civilistov.

Prve ugotovitve preiskovalcev, zbrane takoj po napadih, kažejo na to, da za eksplozijama stoji mednarodna teroristična mreža Al Kaida, je še poročala televizija.

Varnostne sile so takoj po eksploziji zaprle glavne ceste, ki vodijo

do prizorišča tega krvavega napada. Oblasti pa so tudi že prijele več ljudi, poroča nemška tiskovna agencija dpa.

Namestnik sirskega zunanjega ministra Fajsal Mekdad, ki je v spremstvu opazovalcev Arabske lige obiskal kraj eksplozij, je podobno poudaril, da je napad podkrepil trditve vlade, da so nemiri, ki od marca pretresajo državo, delo teroristov. "Od začetka smo trdili, da gre za terorizem. Ubijajo vojsko in civiliste," je poudaril Mekdad.

Po zadnjih podatkih ZN je bilo v devetih mesecih vstaje proti režimu al Asada ubitih več kot 5000 ljudi. Sirske oblasti pa so v četrtek sporočile, da je nasilje v tem obdobju terjalo življenja 2000 pripadnikov varnostnih sil.

V Sirijo je v četrtek prispela predhodnica opazovalne misije Arabske lige, ki bo na terenu nadzirala izvajanje mirovnega načrta za končanje devet mesecev trajajočega nasilja v državi. (STA)

Pokriti posmrtni ostanki žrtev enega izmed dveh samomorilskih napadov ANSA

ČEŠKA - Ikone boja proti komunizmu se je spomnil tudi papež Benedikt XVI.

Na pogrebnih slovesnostih za Vaclavom Havlom številni visoki gosti iz vsega sveta

PRAGA - Z minuto molka in donenjem cerkvenih zvonov so se včeraj v Pragi začele pogrebne slovesnosti za ikono žametne revolucije, prvim predsednikom Češke po padcu komunizma in dramatikom Vaclavom Havlom. Maše zadušnice v katedrali sv. Vída se je udeležilo kakih tisoč ljudi, poleg Havlove družine in prijateljev tudi številni visoki gosti iz vsega sveta.

V prvi vrsti ob krsti, prekriti s češko zastavo, so sedeli Havlova vdova Dagmar, drugi družinski člani pokojnega ter sedanji češki predsednik Vaclav Klaus. Mašo je vodil praški nadškof Dominik Duka, ki je bil v času komunizma enako kot Havel politični zapornik. Za razliko od žalnih slovesnosti v minulih dneh včerajšnja maša ni bila odprta za javnost, vendar pa jo je na tisoče žalujočih Čehov spremljalo na velikih zaslonih v Pragi in drugih večjih mestih po vsej državi. Poleg tega je dogajanje v živo prenašala televizija.

V katedrali so žalujoče nagovorili predsednik Klaus, češki zunanji minister Karl Schwarzenberg in na Češkem rojena nekdanja ameriška državna sekretarka Madeleine Albright. Klaus je svojega predhodnika, s katerim sta bila sicer politična nasprotnika, označil kot "veliko osebnost naše zgodovine", Albrightova pa kot "edinstvenega človeka", ki se je svojim ječarjem zoperstavil z resnico in za katerega "je bil boj za svobodo vedno le sredstvo za nekaj višjega, za resnico". Kot je dejala, ga bodo "grozno pogrešali in nikoli pozabili". Schwarzen-

Madeleine Albright ter Hillary in Bill Clinton ANSA

berg se je Havlu zahvalil za "besede, s katerimi nas je vsake toliko prisilil k razmisleku". "Še naprej se bomo borili za resnico in ljubezen. Lahko se zaneseš na nas," mu je obljubil. Pri tem je imel v mislih sloviti Havlov slogan iz časov žametne revolucije leta 1989: "Resnica in ljubezen morata premagati laži in sovraštvo".

Ikone boja proti komunizmu se je včeraj spomnil tudi papež Benedikt XVI., katerega sporočilo so prebrali na maši. Papež je med drugim spomnil na Hav-

lovo "vizionsko vodstvo, ki je po padcu prejšnjega režima odprlo pot novi politični realnosti", ter na njegov pogumen boj za človekove pravice.

Pogrebnih slovesnostih so se sicer udeležili številni visoki gosti iz vsega sveta, med njimi tudi slovenski predsednik Danilo Türk in bivši predsednik Milan Kučan. V Pragi so se tako med drugim zbrali francoski predsednik Nicolas Sarkozy, britanski premier David Cameron, ameriška državna sekretarka Hillary Clinton in njen soprog Bill Clinton ter predsedniki Avstrije, Črne gore, Estonije, Finske, Gruzije, Hrvaške, Kosova, Latvije, Litve, Madžarske, Makedonije, Nemčije, Romunije in Slovaške. Italijo je zastopal predsednik poslanske zbornice Gianfranco Fini.

Ko je častna četa krsto s Havlovim truplom nesla iz katedrale, jo je s ploskanjem pospremila ogromna množica ljudi. Obenem je z bližnjega Petrinskega griča zadonelo 21 topovskih salv. Kasneje bodo pokojnega v krogu družine in prijateljev upepelili, pokopali pa ga bodo predvidoma po božiču v družinski grobnici na praškem pokopališču Vinohrady, ob njegovi prvi soprogi Olgi, ki je umrla leta 1996.

Vaclav Havel je po dolgi bolezni v starosti 75 let umrl v nedeljo zjutraj v spanju. Nekdanjemu strastnemu kadilcu so decembra leta 1996 zaradi rakavega tumorja odstranili tretjino pljuč, od takrat pa je trpel zaradi kroničnega bronhitisa. (STA)

Erdogan Franciji očita genocid v Alžiriji

Ankara/Praga, 23. decembra (STA) - Turški premier Recep Tayyip Erdogan je Francijo včeraj obtožil, da je izvedla genocid v Alžiriji, saj je v tej državi od leta 1945 pobila več kot 15 odstotkov populacije. Obtožbe na račun Francije je izrekel dan po tem, ko je spodnji doma francoskega parlamenta glasoval za zakon, ki kriminalizira zanikanje genocida nad Armenci. Erdogan je francoskemu predsedniku Nicolasu Sarkozyju tudi sporočil, da lahko o genocidu v Alžiriji povpraša svojega očeta Pala, ki je v 40. letih prejšnjega stoletja služil v legiji v Severni Afriki in mu bo imel gotovo veliko povedati. Obenem mu je očital, da skuša s podpihovanjem sovraštva do muslimanov in Turkov pridobiti točke pri volivcih.

Oster odziv Ankare na četrtkovo potezo francoskega parlamenta je medtem komentiral Sarkozy in ob tem pozval k vzajemnemu spoštovanju stališč. "Spoštujem stališča naših turških prijateljev - to je velika država, velika civilizacija - in oni morajo spoštovati naša," je dejal v Pragi, kjer se je udeležil pogreba Vaclava Havla.

Ukrajinsko sodišče zavrnilo pritožbo Timošenkove

KIJEV - Kijevsko prizivno sodišče je včeraj zavrnilo pritožbo nekdanje ukrajinske premierke Julije Timošenko zoper sedemletno zaporno kazen, ki ji jo je 11. oktobra odredilo okrajno sodišče. Sodišče jo je spoznalo za krivo zlorabe oblasti pri sklepanju pogodbe z Rusijo o uvozu zemeljskega plina leta 2009, ko je zasedala premierski položaj.

Prizivno sodišče je odločilo, da je okrajno sodišče Timošenkovo upravičeno spoznalo za krivo zlorabe oblasti in potrdilo njegov sklep, da je njeno ravnanje Ukrajino prikrajšalo za skoraj 150 milijonov evrov potencialnih prihodkov.

Ruski satelit po izstrelitvi padel nazaj na Zemljo

MOSKVA - Ruski komunikacijski satelit Meridian je včeraj kmalu po vzletu z izstrelišča Pleseck na severu Rusije padel nazaj na Zemljo. Gre za zadnjega v vrsti spodrsrljavev ruskega vesoljskega programa v zadnjem času. Satelit so izstrelili po načrtih, ob 15:08 po srednjeevropskem času. A potem se mu iz doslej še nepojasnjenih razlogov ni uspelo vstopiti v Zemljino orbito. Nato je Meridian padel nazaj na Zemljo, so sporočili z ruske vesoljske agencije. Natančnih podatkov o tem, kam je padel neuspešno izstreljen satelit, še ni. Po poročanju ruske tiskovne agencije RIA Novosti naj bi satelit Zemljo dosegel v bližini zahodnosibirskega mesta Tobolsk.

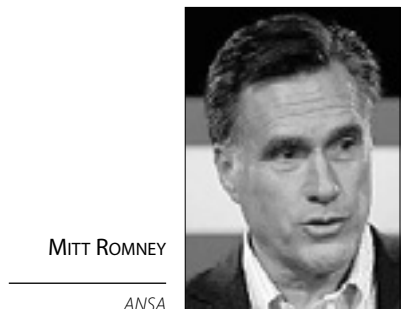
ZDA - Potem ko so se sfižile alternativne izbire Michele Bachmann, Ricka Perryja, Hermana Caina in Newta Gingricha

Nekdanji guverner Massachusettsa Romney na dobri poti za osvojeitev republikanske predsedniške nominacije

NEW YORK - Nekdanji guverner Massachusettsa Mitt Romney se po letu dni iskanja alternativne republikancem spet kaže kot najboljša izbira za predsedniškega kandidata, ki se bo novembra 2012 na volitvah pomeril z demokratom Barackom Obamo.

Potem ko so se sfižile alternativne izbire Michele Bachmann, Ricka Perryja, Hermana Caina in nazadnje Newta Gingricha, se Romney spet vrača na vrh in nabira podporo uglednih strankarskih veljakov. V sredo ga je podprl nekdanji predsednik George Bush starejši, ki je v pogovoru za Houston Chronicle dejal, da je Romney najboljša izbira, ker je stabilen, izkušen in načelen. Bush je sicer povedal, da ne gre za uradno podporo, ker ima rad tudi svojega teksaškega guvernerja Perryja, katerega kampanja pa na žalost teče v prazno.

Kot zadnja možna alternativa se v anketah Iowe, kjer bodo že 3. januarja strankarska zborovanja republikancev, kaže teksaški kongresnik Ron Paul, ki je v vodstvu ali tik za Romneyjem. Vendar pa

MITT ROMNEY

ANSA

je Paul preveč nekonvencionalen republikanec in prenevaren za "establišment", da bi mu dovolili osvojeitev nominacije. Dokaz je objava Paulovega glasila iz leta 1993 v republikanski reviji Weekly Standard.

Paul je v pogovoru za CNN vsebino glasila zavrnil in dejal, da ga nikoli ni niti prebral, nato pa jeznost odkorakal z intervjuja. Glasilu med drugim opozarja na nevarnost rasnih vojn v velikih mestih, trdi, da so črnci v Los Angelesu prenehali z nemiri leta 1992, šele ko je prišel čas, da dvignejo črke socialne podpore, obsoja homoseksualce in iz-

raelski lobi, ki "igra na kongres, kot na poceni harmoniko", in podobno.

76-letni Paul je za predsednika že kandidiral, vendar pozornost zbudila šele sedaj, ko so Američani zaradi krize hudo jezni na Washington in iščejo drugačne odgovore. Nekdanji ginekolog ponuja revizijo in ukinitve centralne banke, prehod iz monetarnega na zlati standard, prenehanje tujih vojn in preselitev porabe za vojske k pokojninam ter obuja svarila nekdanjega predsednika Dwighta Eisenhowera pred vojaško-industrijskim kompleksom.

Obljublja znižanje davkov za korporacije, obenem pa tudi njihove državne subvencije. Ukinil bi pet zveznih ministrstev (za izobraževanje, notranje zadeve, stanovanja, trgovino, energijo), pomoč ZDA tujini, odpravil finančno in zdravstveno reformo in si znižal predsedniško plačo s 400.000 na 40.000 dolarjev letno.

Problem je v tem, da je preveč dosleden in v četrtek je na primer izgubil podpornico v Iowi, ko ji je odvrnil, da ne more prisiliti zavarovalnic, da jo zavaru-

jejo, če ima raka. Poslal jo je v dobrodelne ali cerkvene zdravstvene ustanove ter jo primerjal z osebo, ki se zavaruje proti orkanu, ko je ta že pred vrati.

Podobna "načelnost" škodi tudi nekdanjemu predsedniku predstavniškega doma kongresa Gingrichu, ki je homoseksualnemu volivcu naročil, naj kar voli za Obamo, ker sam njegovega glasu ne potrebuje. Gingrich se je začel uničevati tudi z izjavami, kot je ta, da bo aretiral zvezne sodnike, ki ne bodo sodili tako, kot želijo republikanci.

Trenutno kaže, da se bodo republikanci zadovoljili z Romneyjem ne glede na to, da ga nimajo za iskrenega konservativca, ker je v preteklosti podpiral zdravstveno reformo in ni vodil križarske vojne proti homoseksualcem. Glede zdravstvene reforme si je sedaj premislil, vendar pa je glede homoseksualcev načelen in jih ne napada. Ima enako stališče kot Obama - diskriminacijo zavrača, obenem pa tudi homoseksualne poroke.

Romney je v anketah Iowe skupaj s Paulom pri vrhu, vendar se tam in na

nacionalni ravni s povprečno podporo okrog 25 odstotkov ne more odlepiti od skupine kandidatov. Zmaga v Iowi in pričakovana zmaga na strankarskih volitvah v New Hampshireu pa bi ga po 10. januarju 2012 verjetno ponesla proti končnemu uspehu.

Romney doma napoveduje politiko po meri stranke, to je nizke davke in povečana poraba za obrambo. Glede zunanje politike pa poudarja zavezništvo z Izraelom, nevarnost islamskih skrajnežev, Irana, Rusije in Kitajske. Guantanamo ne bi ukinil, povečal bi proizvodnjo bojnih ladij, pospešil delo na protiraketnem ščitju in poslal letalonosilke v Perzijski zaliv.

Skušal bi podaljšati arabsko pomlad, potrdil bi posebne odnose z Veliko Britanijo in se bolj vpletal v zadeve držav Latinske Amerike. Zelo malo ali nič ne govori o odnosih s tradicionalnim zavezniškim območjem Evropo. Obama pa bo skušal premagati tudi s kritiziranjem umika iz Iraka, če se bo do uresničitve črnogleda napovedi in bo država zapadla v kaos. (STA)

K
Hotel Restavracija
KRIŽMAN

REPEN 76
Tel. 040.327115 / 327002
Fax 040.327370

<http://www.hotelkrizman.eu>
e-mail: info@hotelkrizman.eu

zaprto ob torkih (cel dan) in ponedeljkih (za kosilo)

SARDOČ
gostilna

Vošči vesele božične praznike

PREČNIK 1/b

Tel. 040 200871 - Fax 040 201267 - info@sardoc.eu - www.sardoc.eu

Zaprto v ponedeljek in torek

Restavracija Diana

Opčine - Narodna 11
tel. 040211176, 040211646

gostilna
Bak
Tom Oberdan
tel. 040 9220286

tomoberdan@gmail.com Pesek, št 2 - 34018 Dolina (TS)

Vošči vsem gostom in prijateljem vesele praznike

Cufar *melnica*
Vesel božič!

Tel. 040 226786
ul. Igo Gruden 35, Bazovica

Guštin
SERVICE PARTNER

   GOSPODARSKA VOZILA

SERVISIRANJE IN AVTOKAROSERIJA
OBRtna CONA "ZGONIK" Ul. Proseška Postaja, 29/a
☎ 040 225343 - email: assistenza@gustin.volkswagengroup.it

Vesel Božič!

OŠTERIA BORIS

ob ponedeljkih zaprto
Mavhinje 1 Tel. 040.299449

IMMOBILIARE Puntocasa
Mira Bole

cenitve,
nasveti za nepremičnine,
kupoprodaja

TRST
Ul. Cicerone 8, Tel. 040 662111
Fax. 040 634301
www.immobiliarepuntocasa.it

Restavracija Gruden

Šempolaj 49
Tel. 040.200151

Zaprto
ob ponedeljkih
in torkih

La Combustibile s.r.l.
TRST - DOMJO 38 TEL 040 820331 - 810252

**Vsem voščimo
vesel in topel Božič
ter srečno novo leto!**

- 🔥 Diesel goriva
- 🔥 Kurilno olje za ogrevanje
- 🔥 Dostava na dom drvi in pelleta
- 🔥 Peči in štedilniki na drva in pellet

VELIKA IZBIRA - IZLOŽBA V NOTRANJOSTI

Cvetličarna Nadja

Cvetje za
vsako priložnost!

Prosek 131 - Tel. 040 225450

Vesel Božič

Terčon
ŽELEZNINA
VRTNARSTVO
SESLJAN, Tel. 040 299220

KAVARNA GRUDEN
VESEL BOŽIČ

Nabrežina 89

BAR - BUFFET - PIZZERIA
» RINO «

ob nedeljah zaprto

KOSILA - VEČERJE
PIZZE OPOLDNE
IN ZVEČER

OPČINE
Dunajska c. 11/A
Tel. 040 213821

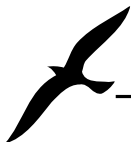

SES LJAN CONAD
Bossi Alessandro
Sesljan 24/H
Tel. 040 291496

OPČINE CONAD
NOVA srl - Dunajska 61
Opčine, Tel. 040 215433
Društvena prodajalna
Ul. Alpini 95 - Opčine

**Vsem strankam
vesele božične
in novoletne
praznike!**

Vdnehi od 28. novembra do 11. decembra letos se je v Durbanu v Južni Afriki odvijala 17. konferenca držav pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja. V središču zasedanja je bilo slej ko prej vprašanje, kako na globalni ravni omejiti podnebne spremembe, ki vse bolj ogrožajo življenje na našem planetu. Kakšen je bil izid konference? Kakšne podnebne spremembe se nam pravzaprav obetajo, če se nadaljuje sedanjí trend? Kakšne posledice bi te spremembe imele za obstoj in razvoj življenja ter same človeške vrste? In kako bi jih mogli omejiti?

Da bi se nekoliko poglabili v ta vprašanja, smo se obrnili na dr. Lučko Kajfež Bogataj, ki je na Slovenskem duša prizadevanj za vzdržne podnebne razmere. Naša intervjuvanka je doma z Jesenic, kjer se je rodila leta 1957. Po maturi na gimnaziji v Kranju je leta 1980 diplomirala na Fakulteti za matematiko in fiziko, doktorirala pa na Biotehniški fakulteti v Ljubljani ter se nato še izobraževala na Švedskem in v ZDA. Od leta 1997 je redna profesorica na Univerzi v Ljubljani. Predava na Biotehniški fakulteti in na Fakulteti za matematiko in fiziko. Od leta 1996 je vodja Centra za biometeorologijo na Biotehniški fakulteti. V letih od 2002 do 2008 je bila članica Medvladnega odbora za podnebne spremembe v Ženevi, ki je leta 2007 prejel Nobelovo nagrado za mir. Od leta 2006 je članica komiteja Globalnega klimatskega opazovalnega sistema (GCOS) pri Svetovni meteorološki organizaciji (WMO). Ukvarja se z raziskavami na področju klimatskih sprememb in aplikativne meteorologije ter vodi tako nacionalne kot evropske znanstvene projekte. Objavila je okrog sto znanstvenih, kakih petsto strokovnih in poljudnih člankov ter leta 2008 knjigo *Kaj nam pri-
našajo podnebne spremembe?* Za svoje delo je poleg že omenjene skupinske Nobelove nagrade za mir prejela še vrsto priznanj doma in po svetu.

Kakšna je vaša splošna ocena nedavne podnebne konference Združenih narodov v Durbanu?

Pričakovala sem, da zaradi finančne krize, zaradi prihajajočih ameriških volitev in zaradi že zdavnaj preživelega načina delovanja Organizacije Združenih narodov na pogajanjih ne bo posebnega uspeha. Kljub temu me je končni rezultat razočaral. V Durbanu je namreč postalo jasno, da so politiki podnebne spremembe odrinili v skupino nerešenih svetovnih problemov. Na tem seznamu so zaradi pomanjkanja politične volje že terorizem, revščina, nepismenost žensk, kršitve človekovih pravic in še kaj. Ta generacija z Durbanom sporoča naslednjim, da segregiranja ne bo omejila na še relativno varni 2 stopinji Celzija in da smo zdaj na poti v vsaj 4 stopinje Celzija toplejši svet z vsem, kar to pomeni. Durban ne prinaša zmagovalcev, ampak same poražence, med katere je treba prištevati tako ZDA kot Kitajsko, tako bogate kot revne. Porazena je znanost, poražen je tako opevan princip previdnosti. Čakanje na leto 2015 ali celo na leto 2020, kot predvideva sklep konference v

Durbanu, je pač nedopustno in nevarno.

Po razširjeni oceni je konferenca v Durbanu dokončno pokopala kjotski protokol iz leta 1997. Kaj je botrovalo prerani smrti tega nekoč tako obetavnega dogovora?

Kjotski sporazum je pokopalo to, da svetovno gospodarstvo ni pripravljeno na

V Durbanu je postalo jasno, da so politiki podnebne spremembe odrinili v skupino nerešenih svetovnih problemov.

Na tem seznamu so zaradi pomanjkanja politične volje že terorizem, revščina, nepismenost žensk, kršitve človekovih pravic in še kaj.

spremembe, da državni politiki nimajo doma nacionalnih konsenzov za kaj takšnega in da so imele mnoge podpisnice očitno figo v žepu. Kjoto umira, ker se politika ne meni za globalne interese, ampak le za to, kako ohraniti posamične nacionalne interese. In da je stvar še bolj ironična, o vsebini nacionalnega interesa posameznih držav, kljub opevani demokraciji, odloča le peščica vplivnežev in politikov. Zadnje žeblje v krsto pa so zabile Japonska ter fosilni velesili Rusija in Kanada. Slednja je že izstopila iz protokola, verjetno pa bosta tudi ostali dve. EU je kjotski sporazum na tiho že itak nadomestila s podnebno-energetskim paketom.

Čemu je sploh potreben dogovor, kakršen je kjotski protokol?

Dogovor je potreben zato, da omejimo vsebnost toplogrednih plinov v ozračju, zlasti gre za ogljikov dvokis (CO₂). Dviga globalne temperature ozračja v zadnjem stoletju namreč ni mogoče pojasniti z naravnimi vzroki — tektonskimi, astronomskimi ali s spremembami Sončeve aktivnosti, ampak je skoraj gotovo posledica človekovega delovanja, ko z uporabo fosilnih goriv ter z drugimi dejavnostmi sprošča v ozrač-

Ob sklepu podnebne konference ZN v Durbanu je bila minulega 11. decembra predsedujoča zasedanju, južnoafriška ministrica za mednarodno sodelovanje Maite Nkoana-Mashabane (na sredi), deležna ovacije, kljub temu pa mnogi dvomijo v resnični uspeh konference

ANSA

Podnebne spremembe ogrožajo življenje na našem planetu

Pogovor z dr. Lučko Kajfež Bogataj ob nedavni konferenci Združenih narodov v Durbanu

MARTIN BRECELJ

je CO₂ in druge toplogredne pline. S tem spreminja sestavo ozračja in posredno energijsko oziroma sevalno bilanco zemeljskega površja.

Države udeleženske konference v Durbanu so sprejele načrt, ki ga je predlagala EU, da bi do leta 2015 oblikovali obvezujoč sporazum za vse države sveta, ki naj bi začel veljati leta 2020. Smemo trditi, da novi načrt v zadostni meri upošteva negativno izkušnjo s kjotskim protokolom?

Gre za papirnat dogovor, brez vsake fizikalne in gospodarske podlage. Nekaj takšnega kot pismo otrok Božičku. Prav nobenega zagotovila nimamo, da si že prihodnje leto ne bodo recimo ZDA premislile. Ali pa da ne bi Indija postavila novih zahtev glede upoštevanja njene nerazvitosti in zgodovinskih krivic. Mnogi politični analitiki namigujejo, da če Obama ne dobi še enega mandata, do dogovora sploh ne more priti.

Se je po vašem sploh mogoče učinkovito spopadati z globalnimi izzivi, kakršne so podnebne spremembe, brez vzpostavitve svetovne oblasti »super partes«?

Verjetno res ne, a svetovna okoljska politična oblast je zaenkrat čista sanja. Da bomo lahko sprejeli alternativne modele znotraj družbeno-ekonomske znanosti, ki bodo spoštovali omejenost planeta, bo potrebna preobrazba naše spoznavnosti, gospodarstva, politike in norm, skratka potrebna bo prenova civilizacije in naše kulture. V ospredje bo morala stopiti kakovostna in ne več količinska rast.

Je s časovnico, ki jo predvideva dogovor v Durbanu, še mogoče doseči prvotni cilj, da bi segrevanje ozračja na globalni ravni do leta 2100 omejili na 2 stopinji Celzija?

Mislím, da ne. Če bi želeli omejiti dvig temperature na še varno raven, torej pod 2 stopinji Celzija, bi morale emisije CO₂ doseči vrh leta 2015 in potem bi bila nujna zmanjševanja za najmanj 2 do 3 odstotke na leto, v globalni skali. Če pa čakamo do leta 2020, potem bomo morali zniževati emisije toplogrednih plinov za že kar 5 do 6 odstotkov letno. To je pa skoraj nemogoče in časa zmanjkuje. Naj povem preprosteje. Vzemimo, da moramo priti na Triglav v enem dnevu. Če gremo na pot še sredi noči, bomo pot lahko prehodili z zmerno hitrostjo in brez problemov. Če pa se podamo iz doline popoldne, nam bo kljub hudim naporom zmanjkalo dneva.

Kakšne bi bile posledice na globalni ravni, če bi se ozračje do konca

stoletja segrelo za 4 stopinje Celzija, kot nekateri napovedujejo?

Tako velik dvig globalne temperature bi bil izjemen, saj bi se zgodil tudi zelo hitro. Zelo težko je predvideti vse učinke, saj bi se recimo posamezni predeli ogreli tudi za več kot 10 stopinj Celzija. Zanesljivo bi se močno dvignila morska gladina, vremenski vzorci pa bi bili zelo drugačni. Na kopnem bi bilo mnogo več sušnih območij, ogroženi bi bili vsi gozdovi zmernih širin, kmetijstvo pa v velikih težavah. Tudi ekstremnega vremena vseh vrst bi bilo več, torej tudi škode in izgubljenih človeških življenj. Ocenjujejo, da bi kar tri milijarde ljudi imelo omejen dostop do pitne vode, več

Družba se mora glede razvoja učiti iz delovanja ekosistemov in preseči stanje, ko v ekonomiji in politiki prevladuje doktrina nenehne gospodarske rasti. Zapoved neomejene rasti na planetu z omejenimi viri ni niti fizikalno smiselna, z družbenega vidika pa za zdaj ne odpravlja revščine in nas niti ne naredi srečnejše.

sto milijonov ljudi pa bi postalo klimatskih beguncev.

Kako pa bi bilo konec tega stoletja v naših krajih, če bi se povprečna temperatura zraka na globalni ravni dvignila za 4 stopinje Celzija?

Za Slovenijo pomeni dvig povprečne globalne temperature zraka za 4 stopinje Celzija ogrevanje za tudi do 8 stopinj. To pomeni slovo od naših gozdov, vsaj takih, kot jih poznamo danes, in tudi od vseh drugih naših ekosistemov. Pomeni mile zime brez snega in zelo vroča poletja. Kako bi pridelovali hrano, lahko samo ugibamo. Brez namakanja že ne. Raje ne bi razmišljala naprej, saj do tega enostavno ne sme priti!

Bi nam vsaj v grobem opisali ukrepe, ki bi bili potrebni za zadovoljivo omejitev segrevanja ozračja?

Globalni ukrepi bi lahko šli v štiri smeri: 1. zaustavljati rast svetovne populacije, 2. zmanjševati gospodarsko aktivnost (manjši bruto domači proizvod na osebo), 3. zmanjševati energijsko intenzivnost gospodarstva in 4.

zmanjševati ogljikovo intenzivnost virov. Zlasti prvi dve smeri sta vedno naleleti na silovit odpor. Zmanjšana rast bruto domačega proizvoda (BDP) na prebivalca je pri politiki zelo nepopularna zaradi splošnega prepričanja, da je to, kar je večje, tudi boljše. Vendar ne bogatimo tako hitro, kot se zdi glede na rast BDP, saj gre ta na račun naše blaginje prek slabšega stanja okolja. Sprememba življenjskega sloga v razvitem svetu bi namreč lahko povečala kakovost življenja, četudi bi se BDP zmanjšal. Tudi v Sloveniji so bili učinki gospodarske rasti večkrat v senci naraščajoče neenakosti, degradacije okolja in zmanjševanja kakovosti življenja. Tretja opcija je bolj obetavna, saj ima lahko gospodarstvo od nje takojšnje koristi. Gre za povečanje učinkovitosti pri pretvarjanju energije v končno obliko ter za učinkovitost končne rabe energije. Četrta smer pa so zamenjave nafte in premoga s plinom, oz. fosilnih goriv z obnovljivimi viri ali z jedrsko energijo. Svetovna politika se mora resno ukvarjati z vsemi zgoraj naštetimi vzvodi in jih ne sme obravnavati ločeno, saj se med seboj dopolnjujejo.

**Več znakov kaže, da se naš planet vsekakor bliža izredno kritični fazi. Najbolj črnoogledi scenariji govori-
jo celo o kolapsu biosfere, ki bi postavil na kocko samo preživetje človeške vrste. Koliko so po vašem takšni scenariji verjetni?**

Žal so še kako verjetni in se skoraj že uresničujejo. Eksponentna rast človeških aktivnosti ustvarja izjemne pritiski na biofizikalne sisteme Zemlje, ki je omejen planet. Dosegli smo stopnjo rasti, ki v nekaterih pogledih že presega skrajne biofizikalne točke zmogljivosti našega planeta, znotraj katerih lahko naša civilizacija deluje brez nevarnih pritiskov na okolje. Zelo kmalu bomo dosegli meje varnega območja na področju rabe pitne vode, spremembe rabe tal, zakisljevanja oceanov in fosforjevega cikla. Močno pa smo že presegli mejo varnega na področju podnebnih sprememb, dušikovega cikla in zmanjšanja biodiverzitete. Čim prej bo treba upoštevati omejitve. Družba se mora glede rasti in razvoja učiti iz delovanja ekosistemov in preseči stanje, ko v ekonomiji in politiki prevladuje doktrina nenehne gospodarske rasti. Zapoved neomejene rasti na planetu z omejenimi viri ni niti fizikalno smiselna, z družbenega vidika pa za zdaj ne odpravlja revščine in nas niti ne naredi srečnejše.

BAR - SLADOLEDI
Marco
s.p.a. - IMMO Modigliani & C.
PEKARNA - SLAŠČIČARNA
Torte po naročilu
 Bazovica - Ul. Igo Gruden, 64 - Tel. 040.226147

Vesel božič!

BAR Sladoledarna

icecafe

Ulica Gruden 39/1
Bazovica (TS)

gradbeni material

CELESTINO DANIELI snc
 Paolo Iscra Skerl e C.
 Opčine - Dunajska cesta 19B, Tel/Fax: 040/213963

IZOLACIJSKI MATERIAL - SREDSTVA PROTI VLAGI
 VODNI ISOLATORJI - ŠAMOTNI MATERIAL - ODOČNE CEVI

TRŽAŠKA KNJIGARNA

TRST - Ul. Sv. Frančiška, 20
Tel. 040 635954

OPČINE - Proseška ul., 13
Tel. 040 214570

** kjer je slovenska beseda doma **

Branje - duhovni praznični užitek!

PIPAN

Lastna proizvodnja

Aluminijaste zasteklitve
Obdelovanje železa
Aluminijasto-lesene zasteklitve
Inox ograje

vesel božič

OBRтна CONA NABREŽINA
NABREŽINA KAMNOLOMI 44/E1
 Tel.: 040/200329 - Fax.: 040/2025392
 Mob.: 347/3205989
 email: info@pipan.info

Vesel

VITAL

Servisi za podjetja in
privatnike za tržaško in
goriško pokrajino

PESEK 42
34149 - Občina Dolina
Tel. 040 226 868
Fax 040 226 791
e-mail: vitalcoop@tin.it
info@vitalcoop.net
www.vitalcoop.net

PLESKARSTVO - FASADNI IZOLACIJSKI SISTEMI - DEKORACIJE
 "STUCCO VENEZIANO" - SISTEMI Z MAVČNIMI PLOŠČAMI

Gruden

Obrtna cona Nabrežina tel. 347 9900488 www.pitturazioni-gruden.com

ZGONIK 3/A Tel. 040.229123
 www.gustintrattoria.com/info@gustintrattoria.com

GOSTILNA GUSTIN

hotel - restavracija

Furlan

*želi vsem vesel božič
in srečno 2012*

REPENTABOR - tel. 040.327125

AVTOKAROSERIJA COLJA

Obrtna cona "Zgonik" ulica Proseška postaja, 29/E
 ZGONIK (TRST)
 tel. 040 2529399
 fax. 040 2529428

GOSTILNA

BATIČ

REPNIČ 3 - Tel. 040229178

AVTOMEHANIČNA
DELAVNICA

ENZO

Redni vzdrževalni pregledi
na avtomobilih in avtodomih
vseh znamk

Priprava vozil za
tehnični pregled

Pooblaščen
Ford delavnica

Opčine - Bazoviška ul.
Via di Basovizza 60 tel. 040.214618

GOSTILNA **PRI VODNJAKU
AL POZZO**

*Posebna postrežba za
poroke, obhajila in bankete*

JEZERU - Tel. 040 228211 - ZAPRTO OB ČETRTKIH

TRGOVINA

Kosmina Sergij

TU, HI-FI, gospodinjstvi
stroji tudi za ugradnjo

NABREŽINA CENTER - TEL. 040200123

LUKSA

- BAR
- SLADOLEDI
- POSLOVALNICA
TOTOCALCIO
DIRKA TRIS
SUPERENALOTTO
BETTER

**Igrate lahko tudi ob
NEDELJAH**

PROSEK 140 - Tel. 040/225286

**Restavracija, Pizzeria
Časopisi, Tobakarna**

HOTEL

Milič

od leta 1883

BRIŠČIKI 87 - 10, tel. 040.327330
www.ristobargrotta.it

ZAPRTO OB PONEDELJKIH

POTOVALNI URAD

AURORA VIAGGI

TRST - ul. Milano, 20 - tel 040631300 fax 040365587 - www.auroraviaggi.com

*Zaupajte
izkušnosti!*

**ŽELIMO VAM
VESEL BOŽIČ!**

**AVTOPRALNICA
BAR-BIFE
GORIVO**

AdriaEnergy

ADRIAENERGY - OMV - ZRAVEN OBRATNE CENE "ZGONIK" - Tel. 040-225007

Božič

Gostilna

Scabar

Giorgio in Amalija Scabar

*voščita vsem
klientom vesele
božične praznike*

Ul. Erta S. Anna 63 - TRST
Tel. 040.810368

Restavracija

Slavko

*želi vsem
vesel božič
in srečno 2012*

Kontovel št. 453 - Tel. 040 225393

ŠUŠHMEL

**REGISTRATORI DI CASSA
PRODAJA IN SERVIS
PAROVEL S. & SAIN A. SAS**

Ul. S. Francesco 11 - TRST
Tel. 040.370802

Med prazniki vam priznamo še dodatni 10% popust
ob nakupu nove blagajne s predstavitvijo tega odrezka.

Hotel ★★★
Restavracija

Sonia srl

Domjo 47 Tel. 040.820229 - www.hotelsonia.com - info@hotelsonia.com

POROČNI SEZNAMI

BOMBONIERE

Anuška

Nabrežina 149, (TS) - Tel. in Fax 040.200082

Vesel božič in srečno 2012

- RAZVIJANJE FOTOGRAFIJ
- FOTOGRAFIJE ZA OSEBNE IZKAZNICE
- DARILA ZA VSAKO PRILOŽNOST

AluCarso
di SKABAR MARCO

Proizvodnja in montaža aluminijastih vrat
oken, verand ter železna dela

Proseška ulica 173 - Opčine

tel: 3490955671
fax: 040327459
e-mail: alucorso@gmail.com

**Vesel Božič
in
Srečno novo leto**

Vesel Božič

Center Hotel

Ul. Igo Gruden, 43 - Bazovica (TS) Tel. +39 040 9221334
info@centerhotel.it - www.centerhotel.it

Bar Makadam

MAKADAM SNC DI HUSU TAMARA & C.
PROSEK - PROSECCO 1 - Tel. 040 251043

MARKET KUKANJA

**VESEL BOŽIČ IN SREČNO
NOVO LETO!**

DESPAR

NABREŽINA 106/B • Tel. 040.200172

Trgovina s prehranskimi dopolnili,
olji in kozmetičnimi izdelki znamke

Viva
(Vida Legiša)

planet zdravja
planet of health

vam želi

**VESEL BOŽIČ
in srečno**

NOVO LETO!

Sesljan, 54/D, tel. 040 299314
(ob trgovini koles Motorbike, blizu hotela Ai sette nani).

MESNICA DA FUFO

Robio Vittoraz

SVEŽE MESO IN SPECIALITETE ZA ŽAR

PROSEK - Ul. S. Nazario 46 - TRST - Tel. 040 2528145

EDIL CARSO SNC
www.edilcarso.it
e-mail: edilcarso@libero.it

**GRADBENO PODJETJE
IN OBNOVA ZGRADB**

Obrtna cona ZGONIK
Proseška postaja 29/B

Tel. 040.2528036
Faks 040.2529521
Mob. 348.5211656

Certificirani po
standardih ISO
in člani
konzorcija KARST

**PREHRAMBENI
DISKONT
MIMA
Snc**

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE!
FERNETIČI 24 REPENTABOR
TEL. 040.2176832**

Brundula
od 1954 na vašo razpolago

**Želimo vam vesel Božič in
srečno novo leto 2012!**

Dunajska cesta 48 - OPČINE (Trst), Tel. in fax 040 211022, brundula@inwind.it, Odprto: 8.30 - 12.30 / 15.30 - 19.30 Ob ponedeljkih zaprto

Godba za cesarja

Nekoč so železniške proge iz Trsta peljale v vse smeri

SERGIJ PREMUR

Leta 1946 je britanski premier Winston Churchill v znamenitem govoru dejal, da »se je od Ščecina na Baltiku do Trsta na Jadranu nad celino spustila železna zavesa«. S hladno vojno je namreč nepremostljiva ločnica razdelila Evropo na dva dela: na zahodu kapitalistične države, na vzhodu pa socialistične. Minilo je 65 let, železne zavese ni več, a spustila se je nova zavesa – tokrat ni železna, ampak železniška, in ločuje Trst od njegovega zaledja.

Pred kratkim, 10. decembra, so namreč ukinili še zadnjo potniško povezavo proti vzhodu, vlak Benetke-Budimpešta. Odslej se iz Trsta lahko peljemo do Tržiča in potem proti Benetkam ali pa mimo Gorice v Videm. Nikakor pa ne proti vzhodu, v Slovenijo in naprej, in niti proti severu, v Avstrijo in naprej, ker niti iz Vidma ni več čezmejnih vlakov, od kar so ukinili vlak Benetke-Dunaj. Z vidika železniških povezav je severno in vzhodno od naše dežele zazijala popolna praznina.

Bilo je 20. julija 1857, ko je iz Ljubljane prispel v Trst prvi poskusni vlak. Lokomotivo z dvema vagonoma je pričakala navdušena množica Tržačanov. Še bolj navdušeni so bili teden pozneje, ko je 27. julija 1857 ob 10.30 prisopihal okrašen »hlaпон«, kot so pravili parni lokomotivi. V štirih vagonih so se pripeljali cesar Franc Jožef v spremstvu vseh habsburških nadvojvod, številnih ministrov in drugih visokih predstavnikov avstrijskih dežel. Cesarja so pričakali z godbo in s topovskimi salvami, praznovanje pa je trajalo do večera.

Že sam seznam uglednih potnikov, ki so se pripeljali s prvim vlakom, dokazuje, kako je bila nova železnica pomembna za celotno avstro-ogrsko cesarstvo, saj je povezala srednjeevropsko zaledje z njegovim naravnim pristaniščem, s Trstom. Prvi redni vlaki so začeli voziti konec oktobra, iz Trsta na Dunaj so vozili trikrat dnevno, hitrejši vlak je prispel v prestolnico 17 ur po odhodu iz Trsta. Tržaško pristanišče se je iz ribiškega portiča začelo razvijati v pravo trgovsko pristanišče sredi 18. stoletja, potem ko je leta 1719 cesar Karel VI. dodelil Trstu protocarinski status. Z razvojem industrijske revolucije je v 19. stoletju Trst postal pomorski terminal Avstrije, Češke in drugih razvitih predelov dvoglavega cesarstva. Takrat še ni bilo modernega pristanišča: jadrnice so raztovarjale na bregovih kanala pri Rušem mostu in šele po letu 1860 so na območju med Terezijansko četrtjo in nekdanjim Rojanskim zalivom začeli urejati »novo pristanišče«, ki mu danes pravimo staro. A že pred začetkom gradnje štirih, za takratne čase modernih pomolov in valobrana so do Trsta pripeljali železniško povezavo.

Gradnjo nekaj več kot 550 kilometrov dolge proge od Dunaja do Trsta, t.i. m. Južne železnice (nem. Südbahn, it. Meridionale) so odredili z dvornim dekretom leta 1841. Gradnja se je začela naslednje leto in je bila še posebej zahtevna na prelazu čez Semmering, kjer se je izkazal glavni načrtovalec inž. Carl von Ghega. Proga se je vila naprej do Gradca in potem čez Maribor do Celja. Prvi vlak je zapeljal po slovenskem ozemlju julija 1846, v Ljubljano pa je pripeljal 18. avgusta 1848, na cesarjev rojstni dan.

Tudi proga do Trsta je bila zahtevna. Na ljubljanskem barju so bile težave zaradi močvirnatga terena. Pri Borovnici so zgradili viadukt, ki je s svojimi 561 metri dolžine in 38 metri višine dolgo veljal za največji zidani most v srednji Evropi, a je bil uničen med drugo svetovno vojno. Proga se je nato vila po hribovitem in zaraščanem območju do Postojne, naprej po vijugasti in zamudni trasii mimo redkih kraških vodnih virov, pri katerih so se »napajale« parne lokomotive. Po Divači, Sežani, Opčinah in Proseku je železnica pri Nabrežini zavila po 646 metrov dolgem in 19 metrov visokem viaduktu in se spustila po bregu med Krasom in morjem vse do barkovljanskega mostu. Po krajšem predoru pod Greto je končno pripeljala do postaje, prednice današnje glavne železniške postaje, pred katero je bil zastekljen nadvoz, s katerim so želeli potnike zavarovati pred morebitno okužbo iz bližnjega rojanskega lazareta.

Kot »stranski proizvod« nove železnice je Trst pridobil novi vodovod, ki je nadomestil dotedanji nezadostni vir pri Sv. Ivanu. Parnim lokomotivam potrebno vodo so do nabrežinske postaje črpali iz Brojence pod Križem, ker pa je bila voda pitna in v veliki zalogi, so skupaj z železniško progo do mesta speljali tudi vodovod. Pol stoletja pozneje, na začetku 20.

stoletja, je iz Trsta vozilo po tej progi na Dunaj šest direktnih potniških vlakov na dan. Takrat so se v Trst stekale tri različne železniške povezave. Že leta 1860 so uredili novo povezavo Nabrežina-Gorica-Videm, od koder je en krak peljal proti Benetkam in v notranjost kraljevine Italije, od leta 1875 pa še drugi krak do avstrijsko-italijanske meje pri Tablji in tri leta pozneje prek Trbiža do Beljaka po t.i. Rudolfsbahn, Rudolfovi železnici proti Salzburgu. In končno so speljali še znamenito Bohinjsko progo (nem. Wocheinerbahn, it. Transalpina).

O alternativni železniški povezavi do Trsta so začeli razmišljati že v 70. letih 19. stoletja, da bi neposredno in po krajši poti povezali industrijsko območje gornje Avstrije in Češke s tržaškim pristaniščem. Železniška povezava je že tekla od Prage prek Lienza, ki je bil povezan z bavarskim Münchnom, vse do Beljaka oz. Celovca, kjer se je začela prava Bohinjska proga. Graditev 158 km dolgega odseka je bila skrajno težavna. Pod Karavankami so zvrtili skoraj 8 kilometrov dolg predor do Jesenic, pa še 6 km dolg predor z bohinske strani do doline Bače. Zahtevna je bila tudi graditev številnih predorov in mostov po Soški dolini, med katerimi je izstopal velikan pri Solkanu, s kamnitim lokom v razponu 85 metrov, ki velja za največji železniški kamniti most na svetu.

Manj težav je bilo od Gorice čez Vipavsko dolino in Kras mimo Repentabra do Opčin, kjer se je nova trasa križala z Južno železnico. Z razliko od »stare« železnice je nova proga peljala skozi predor pod Trstenikom in po obronkih nad mestom do Vrdele, po predoru do Rocola in pod Sv. Jakobom do Sv. Andreja, kjer so uredili železniško postajo, ki je s svojo obokano zastekljeno streho nad peroni veljala za eno najlepših v srednji Evropi.

Promet po Bohinjski progi je stekel 19. julija 1906 v navzočnosti prestolonaslednika Franca Ferdinanda. Kljub zahtevni vožnji po hribovitem območju, se je Bohinjska proga kmalu uveljavila in uspešno konkurirala z Južno železnico. Tako je v letih pred prvo svetovno vojno po tej progi od središča srednje Evrope do Ja-

dranskega morja vozilo dnevno celo 70 vlakovnih kompozicij, v glavnem tovornih.

Poleg omenjenih glavnih železniških povezav sta iz Trsta peljali še dve manj pomembni progi. Od leta 1902 je ozkotirna Parencana vodila iz Trsta v Istro do Poreča, pet let pozneje pa je iz nastajajočega novega pristanišča pri Sv. Andreju stekla železnica prek Magdalene in po dolini Glinščice do Hrpelja in od tam proti Pulju oz. Divači.

Moderne in učinkovite železniške povezave so bile odločilnega pomena za razvoj tržaškega pristanišča, ki je leta 1900 doseglo milijon 800 tisoč ton pretovora, leta 1913 pa 3 milijone in 500 tisoč ton. Uvedli so preferenčne tarife za železniški prevoz do tržaškega pristanišča. Tako je s t.i. jadransko tarifo vagon steklenih izdelkov iz Prage do Trsta plačal 195 kron, medtem ko je redna tarifa znašala 1331 kron. Trst je predstavljal glavno pristanišče ene od velikih evropskih držav, habsburškega cesarstva, ki je obsegalo doberšen del industrijsko razvite srednje Evrope, dunajska vlada pa se je zavzemala za razvoj »svojega« pristanišča. Potem je izbruhnila prva svetovna vojna in - »finis Austriae«.

V okviru italijanske kraljevine je Trst postalo obrobno mesto, za katerega v Rimu niso imeli (in še danes nimajo) posebnega interesa. Pod Italijo je pristanišče izgubilo svojo vlogo in životarilo, kot dokazuje dejstvo, da se je rekordnemu pretovoru iz leta 1913 približalo šele tik pred začetkom druge svetovne vojne. Zadeva je pač taka: Trst je bil na začetku 20. stoletja drugo najpomembnejše pristanišče Sredozemlja, danes pa je glede pretovora zabojnikov na desetem mestu v Italiji, morda celo nižje (in daleč za Koprom).

Pred nekaj leti sem sledil gospodarski misiji tržaške Trgovinske zbornice v Budimpešti. Tukajšnji gospodarstveniki so prepričevali madžarske partnerje, naj upoštevajo prednosti, ki jih nudi prevoz madžarskega blaga skozi Trst. Sledilo je nekaj vljudnih priložnostnih odgovorov gostov, eden od madžarskih špediterjev pa je novinarjem »off records« povedal, da je varianta skozi bolj oddaljeni Hamburg cenejša in hitrejša, saj od Du-

naja naprej peljejo kontejnerje po železnici visoke hitrosti in zmogljivosti, pa tudi v nemškem pristanišču so hitrejši pri pretovarjanju. Trst naj bi torej konkuriral Hamburgu z železnico iz polovice 19. stoletja, primerno za hlaпone? Skladno s temi dejstvi se je tržaški občinski svet pred kratkim daljnovidno opredelil proti gradnji nove in sodobne hitre železnice: logika pa taka, da bogpomagaj.

V ta nespodbudni okvir spada tudi ukinitve zadnjega mednarodnega potniškega vlaka, ki je iz Trsta peljal proti Srednji Evropi. Danes ni več niti vlaka z Opčin do Sežane! Pač pa se iz Sežane lahko peljemo na Dunaj: prvi vlak odpelje ob 5.15 in pripelje na Dunaj ob 13.28, zadnji ob 19.50 in pripelje na dunajsko Westbahnhof naslednje jutro ob 7.32. Z več vmesnimi prestopi je možno potovati tudi do Budimpešte, vendar se vožnja vleče nemogoče dolgo.

Na Dunaj se lahko peljemo tudi z novogoriške postaje, in sicer po stari Bohinjski progi do Jesenic, potem pod Karavanke in naprej do avstrijske prestolnice. Potovanje traja 8 ur, nekaj več pa trajajo variante skozi Salzburg oz. čez Zidani Most. Ko so pred časom italijanske železnice ukinile vlak Benetke-Dunaj, so avstrijske železnice uvedle avtobusno povezavo, ki pelje iz Benetk skozi Videm in potnike pripelje do Beljaka, kjer prestopijo na vlak za Dunaj. Potovanje iz furlanskega mesta do avstrijske prestolnice traja dobrih 6 ur.

Posodobljenje infrastrukturnih povezav zastaja že nekaj desetletij. Tudi glede avtoceste smo na psu, saj še razpravljajo o tretjem pasu na odseku Trst-Benetke, ko pa je bilo že sredi 90. let prejšnjega stoletja jasno, da je dosedanja dvopasovnica nezadostna za močno povečan promet iz vzhodne Evrope. Medtem je bilo načrtov še in še. Kot peti koridor Barcelona-Kijev, ki je verjetno zamrl in bo ostal v knjigi sanj. Na papirju je ostal tudi fantastični načrt za plovni kanal od Tržiča po Soči in Vipavski dolini, nato po predorih in sistemu zapornic do Ljubljane, Save in Donave, kot je bilo predvideno v Osimskih sporazumih iz leta 1975.

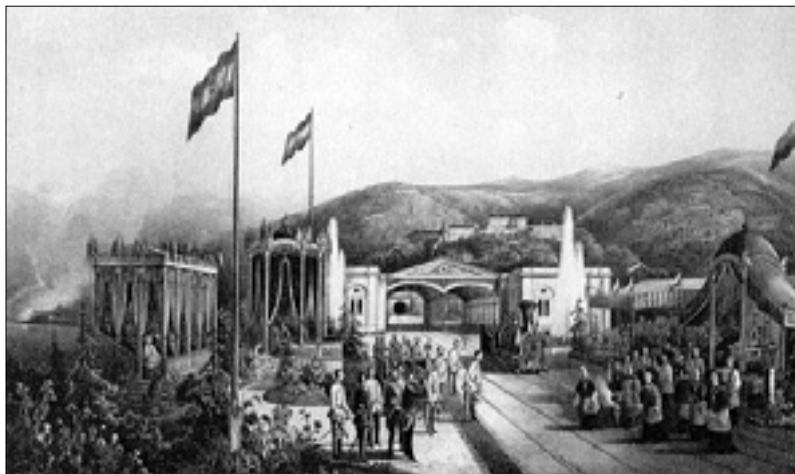
Niso uresničili niti razmeroma manj zahtevnih načrtov na krajevni ravni. Ko sem bil novinarski pripravnik, je takratni župan Marcello Spaccini, sicer železniški inženir, predlagal inovativno zamisel. Bilo je v letih, ko so vrtali železniški predor od novega pristanišča do glavne železniške proge pod Greto, po kateri tečejo vlaki s pristaniškimi tovari. Dela za 5 km dolg predor so trajala od novembra 1959 do konca 1980, torej 21 let, kar je več kot za ureditev celotne proge od Dunaja do Trsta, ki so jo gradili »samo« 15 let ... Vsekakor, v Rojanu, pri Ul. Kandler in na D'Annunzиеv drevoredu predor teče tik pod cesto in inž. Spaccini je predlagal, da bi tam uredili dohode za potnike in s sorazmerno manjšo investicijo pridobili mestno podzemsko železnico, metró od Barkovelj do Sv. Andreja z vmesnimi postajami. Od železniškega križišča pod Sv. Jakobom bi se lahko povezali s progo, ki pelje mimo Rocola, Lonjerja in Vrdele, gornjega dela Scale Sante in Opčin, pa tudi do Sežane. Seveda iz tega ni bilo nič.

Potem je bil govor o železniški povezavi s Koprom. Tiri so že speljani od novega pristanišča mimo Škednja, skozi Valmauro in industrijsko cono po predoru do ravnine pri Orehu. Zamisel, da bi to skorajpopolnoma opuščeno progo z novim predorom pod miljskimi hribi preuredili v tovorno povezavo med tržaškim in koprskim pristaniščem je nerealna, saj bi jo bilo treba usposobiti za tovarni promet, kar ni mogoče sredi goste obljudenega predmestja. Posodobitev tirov za potniški promet pa bi bila neprimerno manj zahtevna. A tudi iz tega ni bilo nič. Večkrat je bilo rečeno, da železnica teče samo nekaj sto metrov od izhoda letališča v Ronkah in da bi z manjšo postajo lahko zagotovili hitro povezavo do Trsta. Pa se tudi to ni uresničilo.

Torej, veliko lepih besed o lepih načrtih, storjenega pa praktično nič. Medtem so se prometni tokovi iz srednje Evrope razvili in se ustalili na smernicah proti Hamburgu in Rotterdamu, pa tudi prek Brenerja do Benetk. Trst ostaja lepo in prijetno mesto, a je vedno bolj odrezano od sodobnega sveta.

Desno železniška postaja v Trstu kmalu po odprtju v drugi polovici 19. stoletja; spodaj levo nabrežinska postaja, desno tržaška postaja ob prihodu avstroogrskega cesarja

Vesel Božič

KULTURNI DOM GORICA

Lokanda VRH SVETEGA MIHAELA
"Deveta" 1870
Tel. 0481.882488
www.devetak.com

OKUSNE DOBROTE DOMACE ZEMLJE
in sproščen oddih na Krasu v prostorih Lokande
Čotova družina vošči vsem blagoslovljene
Božične praznike in srečno Novo leto

GRADBENO PODJETJE

KOSIČ GIOVANNI

DOBERDOB, Ul. Marconi 3, tel. 0481/78012

Gostilna
«FRANC»

Pri Francetu

Domača kuhinja

Zaprto ob nedeljah in ponedeljkih

SOVODNJE OB SOČI (GO)

Prvomajska 86, telefon 0481.882038

avto delavnica
avtoličarstvo
vulkaniziranje

**BASTIANI
SERGIO**

DOBERDOB (GO)
Tel. 0481.78305

Vesel Božič

**GoLd
AnD
SiLvEr**

kupimo zlato, srebro,
diamante in ure,
plačamo v gotovini

Tel. 0432.730932

Gorica

ulica Carlo Favetti 16

Čedad

ulica Monastero Maggiore 22

urnik: ponedeljek: 13.30 - 17.30

od toka do petka: 10.00 - 17.30

sobota: 10.00 - 13.30

www.goldandsilvergroup.it

AGRITURIZEM

Kovac

DOBERDOB

ZA CERKVIJO

Tel. 0481 78125

www.kovac.it - info@kovac.it

OKUSNA IN ZDRAVA HRANA

TUDI ZA NA DOM

Odprto ob petkih, sobotah,

nedeljah in praznikih

PELLETTERIE TOMANI

CROMIA > DAKS > MIMI > GUESS > MOSCHINO > GIANFRANCO FERRÉ
GORICA - Korzo Verdi 86 - Tel. 0481 536797

**BUIATTI
MARIO**

naprave za ogrevanje
in hlajenje, vodna in
električna napeljava

Ul. Manzoni 19, ŠLOVRENC

OGLASE ZBRALA
IN PRIPRAVILA
AGENCIJA

AWS

GORICA
Tel. 0481.536602
Fax 0481.536603
mail: aws.it@tin.it

THERMOTRADE ALBERT SOŠOL

Vodovodne in plinske instalacije - Montaža radiatorskega in talnega ogrevanja;
Klima naprave in toplotne črpalke - Namestitve kotlov na plin, kurilno olje
in drva-biomasa-peleti - Vakumski in ploščati sončni kolektorji
Servis in tehnično svetovanje.

... od vsega, najbolj primerno.... **BIASI Savio**

TRAVNIK 21, 34170 Gorica - email: thermo@inwind.it - tel/fax 0481/534607

**PRODAJA BARVNIH IN
NEBARVNIH KOVIN**

Vesele praznike!

Ul. Grado, 64 - TRŽIČ (GO) zraven Kinemaxa

Tel. 0481-40469-43423 • Fax 0481-40570 • www.pahor.it • e-mail: info@pahor.it

**MAXI
Discount**

**SOVODNJE OB SOČI
PRVOMAJSKA, 3**

URNIK: OD PONEDELJKA DO PETKA 8.30-13.00/15.00-19.30 - OB SOBOTAH NEPREKINJENO 8.30-19.30

Danes podarimo vsem kupcem božično zvezdo!

Razdalja ni pomembna. Če je družina prava, je lepo tudi na domačem vrtu. Pet dni smo preživel v sončni (in vročinski oazi) in zajemali znanje z vonjem po morju, okusom po soli, skozi prijazno besedo mentorjev in predavateljev s koreninami v Istri, ki je pestra, bogata, čarobna in polna presenečenj, kot vsaka zemlja, ki ti nudi toliko več svojega posebnega, izvirnega in pristnega, kolikor niže se skloniš k njej.

Že samo zbiranje, v ponedeljek, 22. avgusta v zgodnjih dopoldanskih urah, je bilo nekoliko neobičajno in nenavadno. V Kongresnem centru – kjer se je v prijetno ohlajenih, udobnih prostorih in v dvorani »Amerigo Vespucci« odvijal strokovni del seminarja – nas je pričakala naša seminarska mati Andreja Duhovnik, višja svetovalka za slovenske šole v Italiji ZRŠS OE Koper. Kmalu je prišla tudi predstojnica ZRŠS Območne enote Koper Alica Prinčič Rölher in vsakega posebej prisrčno pozdravila.

Uradni dvojezični pozdrav političnih oblasti je udeležencem izrekel podžupan/vicesindaco Občine Piran-Comune di Pirano Bruno Fonda, pripadnik italijanske skupnosti, znana in cenjena osebnost ne samo med Italijani v Sloveniji, temveč tudi med Slovenci v Italiji. Govoril je tudi v imenu župana Občine Piran Petra Bossmanna. »Tudi sam izhajam iz učiteljskih krogov, saj sem dolga leta poučeval na gimnaziji z italijanskim učnim jezikom v Kopru in Piranu. Kot pripadnik italijanske narodnosti pa prav tako dobro razumem pomen delovanja slovenskih učiteljev na narodnostno mešanem območju ...

Občina Piran slovi kot najbolj turistična občina v Sloveniji. Zato vas ob tej priložnosti vabim, da si vzamete nekaj časa in uživate v čudovitem poletnem soncu in morju. Želim vam uspešen seminar, prijetno bivanje v naši občini ter vas vabim, da se še kdaj vrnete k nam kot turisti. Hvala! Grazie e buon lavoro!«

Nato je povzela besedo predstojnica OE Koper Alica Prinčič Rölher in predstavila šolsko strukturo v Območni enoti, ki jo vodi. Že v samem uvodu je predstojnica izpostavila, da je to »narodnostno mešana enota«, ki sega na Obalno-Kraško in Notranjsko-Kraško regijo ter meji s Hrvaško in Italijo.

Enota je specifična, ker v svojem okolju delovanja združuje tudi delovanje izven slovenskih meja.

Prvo predavanje v popoldanskem razporeženju, se je glasilo »Posodobljeni pouk slovenščine kot prvi in drugi jezik (v šolah z italijanskim učnim jezikom)«

Predavateljica Mira Hedžet Krkač je povedala, da je posodabljanje pouka sestavni del šolskega sistema. Posodabljanje nakazuje tudi Svet Evropske skupnosti, ko priporoča, da je treba razviti temeljno izobraževanje kot osnovno učenje za kasnejše izobraževanje v življenju.

Izobraževalni sistem se mora sproti odzivati na potrebe sodobne družbe in uveljavljati nove koncepte znanja, ki omogočajo razvoj posameznika za vseživljenjsko učenje.

V naslednjem predavanju je Neva Šečerov posvetila nekaj podrobnejših pogledov na »Posodabljanje pouka italijanščine«. K predmetu svojega razpravljanja se je spustila z evropske perspektive SEJO – skupnega evropskega jezikovnega okvira. Ta okvir vsebuje temeljna izhodišča sodobnega pouka tujih jezikov v Evropi. Italijanščina je na narodnostno mešanem področju lahko mišljena kot tuj jezik ali kot drugi jezik, nekoč se je temu reklo jezik okolja. Nепrestanim spremembam se mora učitelj/profesor prilagajati z novimi vsebinami, pristopi in oblikami dela. »Na sodobne izzive pripravljani učitelji s prejšnjo izbiro dejavnosti, z individualiziranim pristopom in z njim povezano diferenciacijo učnih vsebin ustrezno usmerja učni proces.«

Kako se je uveljavljalo učenje italijanščine v šolah z italijanskim učnim jezikom v Sloveniji, nam je zelo nazorno prikazal Sergio Crasnich.

Veliko pozornosti je posvečene študiju jezika, književnemu izobraževanju in specifičnosti. Glede na velike spremembe zadnjega desetletja se je spremenil tudi način učenja, predvsem pa pristop do rabe jezika in kakovost učenja in obvladovanja jezika.

Obenem pa je neizpodbitno tudi dejstvo, da so učenci in dijaki vpleteni v neko okolje, ki je večkulturno in večjezično in predstavlja torej veliko spodbudo za učenje.

Napore prvega dne je sklenila slavnostna večerja. Dobili smo tudi ugledne

Solni cvet, v njem je ujeto morje ...

Seminarski utrinki s Pirana

BORIS PANGER

Piran: seminarski narod v zavetju sv. Jurija

Seminarski oddih od zgoraj

obiske: svoj pozdrav sta prinesla Roman Gruden kot odposlanec ministra za šolstvo in šport Igorja Lukšiča in predstojnica za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu Furlanije Julijske krajine Tomaž Simčič.

Po toplih in prijaznih uvodnih besedah sta se s svojima kitarama oglasila Rudi Bučar in Zdenko Cotič. Tako smo slišali »pu istrjansko« zapete pesmi, ki so nastale med istrskimi ljudmi kmečkega pokraja, Rudi Bučar pa jih tudi je ovekovetil na svojih zgoščenkah.

Po mirnem počitku je napočil torek, 23. avgusta. V prvem jutranjem predavanju sta nas vzeli v klešče predstojnica Alica Prinčič Rölher in njena sodelavka Sandra Mršnik. Predmet razprave: Spremembe ob uvajanju fleksibilnega predmetnika.

Namen fleksibilnega urnika (teorija prihaja iz Finske in Švedske) je razbremenitev učencev, lažja organizacija pouka in možnost šole, da sama razporedi predmete v časovnih obdobjih. Manj predmetov na dan olajša učencem in učiteljem način dela.

V drugem dopoldanskem srečanju je sledil primer iz šolske prakse. Skupina učiteljic je predstavila praktičen primer reše-

vanja problemov. V svojem koordiniranem posegu so izmenično nastopile: Nataša Olenik in Nadja Baša z OŠ Antona Zmuderšiča v Ilirski Bistrici ter Nada Nikolič in Tamara Grbas z OŠ Vojka Šmuc iz Izole. Prikazale so učno enoto »Reševanje problemov pri matematiki« na podlagi treh šolskih ur. Enoto so prepletle z ostalimi šolskimi predmeti, v prvi vrsti z zgodovino in italijanščino. Za iztočnico so si izbrale tematično vsebino s področja geometrije v 8. razredu.

Popoldanski del seminarja smo za dihali na prostem. V najhujši sončni pripeki nam je Andreja tako naprožila, da smo si ogledali (antološko) slikarsko razstavo Sijajni pop art, ki jo je Občina Piran postavila v palači Trevisini v Piranu. Pod prijetnim in duhovitim strokovnim vodstvom Polone Senčar smo občudovali najbolj prestižna in najbolj pomembna dela umetnikov pop arta. Gibanje se je pojavilo v Veliki Britaniji v petdesetih letih prejšnjega stoletja in začelo prikazovati potrošniško družbo, ki je vzniknila v tistem času. Desetletje kasneje pa se je močno razmahnilo v Združenih državah Amerike, kjer je pop art – popularna kultura – tudi dosegel višek. Največji predstavniki te umet-

Andreja od Alenke: »Cvetje hvaležno sprejemam«

nosti so: Andy Warhol, Tom Wesselman, Roy Lichtenstein, James Rosenquist, John Chamberlain (še živi) in Robert Rauschenberg (še živi).

Ko smo izstopili iz prijetno hladne veže, nas je na Trgu Tartini že čakal Luka Mrdaković, mlad turistični vodič, a izjemno podkovan in zelo slikovit v svojem zagnanem pripovedovanju o lepotah in posebnostih Pirana, kar je izdajalo veliko ljubezen do rodnega mesta.

Ena od razlag pripoveduje, da je Piran svoje ime dobil po grški izpeljanki besede za ogenj. Ko so Grki jadrali ob naših obalah, so za boljšo obzidja našli steklenico, v kateri je bila listina s podatki o Piranu in s podpisi delavcev, ki so opravljali utrjevalna dela. Listino je župnik prebral pri slovesni maši v cerkvi, nato so jo ponovno vzdali v obnovljene oboke; zraven so priložili listino s podatki o današnji Občini Piran in s podpisi delavcev, ki so tokrat obnavljali cerkveno obzidje. Nato smo se spustili v mestno jedro in pristali na Trgu 1. maja, ki je najbolj slikovit predel mesta.

Na vrhu, v senci mogočnega masiva cerkve, nam je povedal naslednjo resnično zgodbo: »Morje spodjeda cerkveno obzidje in erozija grozi, da se bo cerkev zavalila v morje. Zato je potrebno vsako toliko let zidne oboke utrditi. Pri zadnji obnovi so v osrčju obzidja našli steklenico, v kateri je bila listina s podatki o Piranu in s podpisi delavcev, ki so opravljali utrjevalna dela. Listino je župnik prebral pri slovesni maši v cerkvi, nato so jo ponovno vzdali v obnovljene oboke; zraven so priložili listino s podatki o današnji Občini Piran in s podpisi delavcev, ki so tokrat obnavljali cerkveno obzidje.« Nato smo se spustili v mestno jedro in pristali na Trgu 1. maja, ki je najbolj slikovit predel mesta.

»Tu je bilo posnetih veliko filmov – najbolj znan je 'Poletje v školjki'. Na tem znamenitem trgu stoji veliki kamniti zbiralnik iz 17. stoletja, ki je v preteklosti oskrboval z vodo prebivalce celega mesta. To je po Tartinijevem najvažnejši trg v Piranu. Imamo primer na tem trgu, ko je bilo potrebno zaradi obnove neko hišo zrušiti do tal; in še sreča, da je bilo tako. V temeljih so našli prave zaklade: prešo za stiskanje oljk iz rimskih časov, denar, posodo in še veliko drugih dragocenosti.«

Živahni naš turistični vodič Luka Mrdaković si je prislužil topel in skladen aplavz, nato smo se razšli vsak v svojo smer.

Izza istrskega predgorja je naslednjega dne vzniknila sredi, 24. avgusta. Ekскурzija. Prva smer – Sečoveljske soline. Na vratih solinarskega muzeja stoji, naslonjen na podboje, mladi solinar Matjaž Klun, ki je prava zmes simpatije, duhovitosti, navghanosti in odličnega poznavanja solinarske obrti, pa tudi zgodovine.

»Sečoveljske soline so stare osemsto let, strunjske pa tisoč dvesto. V preteklosti so bile vir bogastva Pirančanov. Soline še danes pregleduje rudarski inšpektor. Ker se pač sol pridobiva tudi iz rudnikov, je ta praksa ostala takšna. Sol žanje mo v kavedinih, v katere z vetrnicami prečrpavamo zelo slano vodo, da ne zbeži v morje. Različna barva soli pomeni različno kakovost. Slanica je rumenkasta, ker izloča mangan in magnezij. Na slanici se tvori solni cvet, to je prava sol, skorja na vodi. Pod Benetkami je bilo tvorjenje solnega cveta prepovedano, ker se je pod skor-

jo voda segrevala in je umirala petula; to je alga, ki živi v blatu in so jo prinesli s Paga pred sedemsto leti; petula je bistvena za pospeševanje tvorjenja soli; potrebuje tri do štiri leta, da se obnovi.

Sečoveljske soline sestavlja šest bazenov, vsak ima po šest kavedinov, in pet servidorjev, zadnji je povezan z morjem. Sol žanjemo od aprila do konca septembra ali oktobra. Prva sol se tvori 15. maja. En bazen da približno 100 kg soli. Na dan bi morali pobrati tri tone soli, odvisno od burje in vode. Nekoč je imel Piran osem skladišč soli. Na solinah pa je bilo 250 kažunov, solinarskih hišic. Čez pomlad in poletje se je preselilo na soline 3.500 ljudi, tako rekoč cel Piran in se je tu ustvarilo posebno življenje, posebne socialne vezi, značilne samo za solinarje. Pozimi pa so prihajali pregledovat polja in opravljat vzdrževalna dela. Vse delo – takrat in danes – delamo ročno. Tudi orodje, ki so ga uporabljali takrat, ga uporabljamo še danes. Zdaj sva tukaj samo dva.«

Potem smo se spustili po kavedinih. Matjažev sodelavec je vzel »gavero« in začel nabirati sol in jo zlagati na kup. Cvetka, ki ne more držati križem rok, če vidi nekoga, da dela, se je kar samodejno oprijela strgala in tudi sama žela sol. Nažela je je za kar zajetno gomilo in olajšala solinarju delo.

Za kaj več ni bilo časa; avtobus je že trobil ...

V Svetem Petru nas je sredi prijazne istrske vasi že čakala vodička, domačinka, Marija Bažec, ki nam je odklenila vrata v Tonino hišo, svojevrsten spomenik stare kmečke hiše, kakršne so bile v Istri nekoč običajne domačije. Stara je tristo let. Zidana je iz kamna. V pritličju so torklja, vrhkletna stavba pa je prekrita z dvokapno streho pod katero se razprostira »baladur«.

V tej torklji so stiskali domače oljke ta zelene belice in jih mleti še s konjem. Pridobivali so neverjeno domače olje, ki mu danes pravimo ekstra deviško oljčno olje, in so ga uporabljali kot zdravilo. »Torklja je delala tristo let«, je s ponosom povedala gospa Marija.

Po ogledu še gornjih prostorov smo ubrali pot proti Hrastovljam. Obisk hrastovske cerkve je vedno zelo privlačen. Cerkev je iz 12. stoletja, sezidana je v romanskem slogu; ima namreč tri ladje. Obzidje pa je iz 16. stol. Prijazna vodička z brnjenjem, Rozana Rihter, nam je stregla, a nazorno raztolmačila starodavno vsebino cerkvenih sten, ko ljudje še niso znali brati in so se svetega pisma učili s podob, naslikanih na notranjih cerkvenih zidovih. Cerkev je poslikal Ivan iz Kastva in delo dokončal leta 1490. Kasneje so zaradi kuge stene prebelili z apnom in vedenje o freskah se je izgubilo. Akademski slikar Jože Pohlen je leta 1949 med restavriranjem zidov poslikave ponovno odkril in jim vrnil nekdanji lesk.

Iz Hrastovelj smo se odpeljali na kosilo v znano restavracijo ob vhodu v Rižansko dolino. Pravo presenečenje pa nas je še čakalo. Ko smo se v koprskem pristanišču vkrcali na ladjo »Lahov«, nas je minila vsa poobedna lenoba in smo na polna pljuca in počasčeni z odlično travarico občudovali lepote slovenske obale. Na misel mi je prišel latinski pregovor »Parva sed apta mihi – Majhna, vendar primerna zame«, najbrž smo pluli počasneje, zato da smo dobili vtis, da je obala daljša ... Vendar, pogled z morja proti kopnemu pod kristalno čisto kuliso živo modrega neba brez oblaka, s soncem visoko v zenitu, ki je v daljavi zarisovalo ostre robove med sencami in osvetljenimi predeli zelenih preprog, rjavih previsov, strnjenih naselij in zmesmi mestne urbanistike, do pravljično nagrmadenega starinskega Pirana okrog ponosne cerkve in zvonika, ki se pne na visokem krnu nad mestno stisnjeno uličic in trgov, me je potegnil vsega vase, da sem lebdel na morski gladini kot eno samo veliko ribje zrklo. Ves ta pogled z morja, med pozibavanjem na modrih slano vonjivih valovih, ti razgrne pred očmi biser, ki mu ni para. To je naša slovenska obala, kratka, strnjena, a bogata, raznolika, pisana, živahna – z morske strani. In se res počutiš tako, kot da je čisto po meri zate, ker je tvoja. In s te obale lahko odpluješ na široko morje in se spojiš z oceanom, prav tako kot vsakdo drug, ki je doma z morja, in mu je morska obala z leve in z desne določena v nedogled. Ko odrišeš od obale, smo vsi enaki. Če ga spoštujete, ti je morje družabnik in prijatelj, če ga izzivaš, in se z njim nespoštljivo obnašaš, postane nevarno in se lahko pred tabo odpre in nad tabo za vedno zapre. Ni važno, koliko imaš obale, pomembno je, kakšen odnos imaš do morja, ki jo oblika. Kajti, valovi prihajajo do nje vedno s širo-

kih prostranstev in se izlijejo na točko, kjer sedi ti in čakaš na val, ki se usuje k tebi, da ga zajameš v svoje prgišče. V tistem prgišču so vse obale sveta, je morje, ki je svoje širne razsežnosti zgostilo na površino tvojih dlani.

Ko smo se izkrcali, smo bili za dan bogatejši, za dan, ki nam je razgrnil in učvrstil novo spoznanje – lepota nima razsežnosti ...

V četrtek, 25. avgusta je bil dopoldan posvečen obiskom. Razdelili smo se na skupine in se razblinili po prostoru. Cvetka se je podala v Vrtec Mornarček Piran,

Pogled na slovensko obalo

ki ima pet oddelkov in vanj zahaja 150 otrok,

Vrtec vodi ravnateljica Tanja Tomič. Vrtec Mornarček Piran je že od leta 2006 član Unesco, izvedel pa je že dva projekta, leta 2006 projekt »Naš kraj – Njegova kulturna in naravna dediščina«, leta 2009 pa »Mornarčki o barčicah« in »Od Pirana do Sečovelj«.

Zelo prisrčen in domače sproščen sprejem smo doživeli na osnovni šoli »Vincenzo e Diego De Castro« z italijanskim učnim jezikom v Piranu. Toplo dobrodošlico nam je izrekla ravnateljica Helena Maglica Susman, tako elegantna mlada gospa in mamica, da bi šla skozi šivankino uho. V prijetno hladni zbornici – zunaj je še vedno razsajala pasja vročina – so okrog mize z nami posedele Mojca Železen Repe, ki poučuje slovenščino (kot drugi predmet), Dolores Bressan, razredna učiteljica, Nadia Gigante, razredna učiteljica in Massimo Medot, profesor zgodovine.

V pogovoru s kolegi so prišle na dan mnoge stične točke med manjšinsko (italijansko) šolo v Sloveniji in manjšinsko (slovensko) šolo v Italiji.

Vendar oboji prisegamo na bogastvo dveh kultur, na medsebojno sodelovanje in razumevanje in na spoštovanje različnosti. Do polne uveljavitve teh idealov je morda še dolga pot, vendar gotovo bo veliko manj nesporazumov in razumevanje bo dosti globlje in trajnejše, ko bo vsak Italijan znal slovensko in vsak Slovenec italijansko; naši kolegi manjšinci v Sloveniji so pri tem v veliki prednosti in so tudi prehodili že veliko daljšo pot do cilja, kajti vsi, brez izjeme, odlično obvladajo slovenščino, oziroma so perfektamente bilin-gui/popolnoma dvojezični, kar jim dela seveda veliko čast in kar je izzvalo tudi naše občudovanje v zbornici, kjer je lahko vsak govoril v svojem jeziku in ga je sogo-vornik perfektamente razumel in mu od-govarjal v svojem jeziku. Od tu dalje se lahko pogovarjamo o multikulturalnosti kot vrednoti ...

Popoldansko tlako sta vestno izpolnili Zdenka Vodeb in Milenka Oštir Uhelj. Razvili sta temo: Vzgoja in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami. Otroci s posebnimi potrebami so otroci, ki so mote-ni v telesnem in duševnem razvoju. Bela knjiga iz leta 1996 je prinesla konceptualno spremembo, ko se je uveljavilo druga-čno pojmovanje: otroka je treba spremlja-ti od najnižje starosti, do mladostne dobe in naprej v odraslost. Otroka je treba spremljati celo življenje in program je treba prilagajati glede na stanje, ki se v raz-voju spreminja.

Po predavanju smo se prepustili in-dividualnim programom, večer, ki se nam je obetal, je bil spet imeniten in pester. Na obisk so prišli pevci Okteta Škofije, pod vodstvom Vladislava Korošca, ki so s svo-jo ubrano pesmijo in priljubnim hudo-mušnim nastopom zapeli nekaj takih viž, ki pogrejejo srce in razvedrijo dušo.

In napočila je zadnja noč in dvignil se je poslednji dan seminarja, petek, 26. av-gusta.

Zadnji strokovni dopoldan nam je nudil dva izredna predavatelja, ki sta oča-

rala udeležence seminarja. Najprej je za »kateder« sedel naš stari znanec, priljubljeni prof. Silvo Fatur.

»Istrska književnost je danes slovenski literarni fenomen, ki se je razvil iz skoraj brezupne zaostalosti izpred 50 let prejšnjega stoletja«, je dejal uvodoma. Renesansa slovenske Istre se je začela, ko so v letih po drugi svetovni vojni zrasli prvi domači izobraženci, ki so postali nosilci preroda v družbi in v kulturi. Takrat je polno zaživela tudi istrska književnost. Peruti so ji dali pesniki kot Alferija Bržan, ali pa pisatelji »forešti« kot na primer Mar-

Cvetka gradi piramido soli

»Gremo!«

jan Tomšič. Največji in danes občepriznani bard slovenske Istre pa je pesnik in narodni buditelj, duhovnik in začetnik prave književnosti Slovenske Istre Alojz Kocjančič (1913-1991).

Vzporedno s Tomšičem so ustvarjali Vlado Šav (1945-2009), Edelman Jurinčič (1952) in pa Bert Pribac (1933), ki je moral iz političnih razlogov v Avstralijo, kjer je objavil prvo slovensko pesniško zbirko na tej celini Bronasti tolkač, 1962.

Prof. Fatur je omenil tudi revije, med njimi revijo Fontana, ki jo že 25 let vztrajno krmari Danilo Japelj. Veliko vlogo je s svojimi izdajami odigrala založba Lipa, po njenem propadu pa je v središču literarnega dogajanja s svojo dejavnostjo knjigarna Libris v Kopru. Združenje književnikov Primorske (1989) pa je povežalo besedne ustvarjalce na obeh straneh meje.

V publicistični dejavnosti je najbolj prisoten Milan Gregorič.

Predavatelj je svoj literarni sprehod po Slovenski Istri sklenil z nekaterimi vse-slovenskimi pesniškimi imeni, ki so Istro izbrali za svoj drugi dom. Najbolj znan med njimi je pesnik »štirih« Tone Pavček (1928-2011).

Za poslednjo zgodbo na letošnjem seminarju je na predavateljski prestol sedel direktor Inštituta Jožefa Stefana dr. Jadran Lenarčič. Zajeti v besede bistrost tega uma in ognjeniško vrvenje tega značaja, njegove izjemne intelektualne in človeške razsežnosti, bi bilo enako kot z golimi dlanmi zaustaviti pošastno vodno gmoto, ki se usodno premakne, ko se zruši jez.

Dr. Lenarčič je znanstvenik, ki živi z navdihom, kajti – pravi: » Niti ene same stvari nisem naredil brez Muze. Če se Muza ne prikaže, ne naredim nič! Navdih in dvom v lastno delo je osnova. Če si zadovoljen s svojim delom, ni napredka.«

V Ljubljani se je vpisal na elektro-tehniko. Prelomnica se je zgodila v 4. letniku, ko se je zaposlil na Stefanu. Delal je na teoriji in se posvetil robotiki. Postal je popularen v svetovnem merilu. »Ugotovil pa sem, da sem sam, nisem imel kon-

frontacije, z nikomer se moja mnenja ni-so kresala. Kakor da v mojem delu ne bi bilo napredka. Pa sem prišel na idejo, da povabim v Ljubljano 22 ljudi, vrhunskih znanstvenikov z vsega sveta. To je bilo leta 1988, v času vladanja Milke Planinc. Odgovorilo mi je 21 ljudi, ki so prišli na 1. konferenco o problematiki idej v robotiki. Tisti, dvaindvajseti, ki ni odgovoril, se še danes kesa, a ga nisem več vabil. Konferenca je izjemno uspela; ideja je dala idejo in začeli smo odpirati nove znanstvene ideje, o katerih se sploh še ni govorilo. Začeli smo se obiskovati, in sicer smo se dobivali vsaki dve leti. Danes nas je 80; na znanstvenem področju pa so se začele pojavljati stvari, ki so spremenile svet, ki spreminjajo zgodovino človeštva. Rodil se je ARK – Advances in Robot Kinematics (Napredki v robotski kinematiki), združba prijateljev, katerih prijateljstva so se razvila po celem svetu. Med vojno v Sloveniji, leta 1991, so me vabili naj pridem k njim, da bom na varnem. A jaz sem ostal doma; tu je bilo moje mesto v ključnem trenutku slovenske zgodovine.«

Toda za Slovenijo, pravi, da zadnjih 20 let ni naredila nobene razvojne napake, ker ni naredila nobenega razvoja. Premnogo stvari je bilo v Sloveniji zavojenih. V Sloveniji ni kulture napredka: kako priti od ideje do rezultata. Karkoli je človeštvo naredilo dobrega, je začelo z idejo, vizijo in ustvarjalnostjo. Domišljijo vodi kreativnost in dvom v tisto, kar počneš. Dobre odločitve so rezultat izkušenj, dobre izkušnje pa so rezultat slabih odločitev.

»S svojim nastopanjem želim ljudi motivirati za razmišljanje. Vsak izmed nas naj naredi nekaj dobrega za razvoj. Eno minuto na dan posvetimo našemu razvoju, da damo idejo zanj.

V slabih razmerah se pojavljajo ustvarjalni, uspešni ljudje. Potrebni so ljudje, ki verjamejo v razvoj in napredek in znajo nekaj narediti. Naša generacija je odgovorna za preživetje te države. Ustano-

viti bi morali gibanje za razvoj. Mislim, da Slovenija potrebuje ministrstvo za ideje.

V življenju so pomembni tisti dnevi, ko niste zadovoljni s svojim delom. Takrat ste naredili korak naprej.«

Korak naprej – iz neslutnih intelektualnih višin v trdo realnost naših razredov, naše šolske resničnosti v skrajno iz-zivalnem in obenem skrajno napornem okolju. Korak naprej v boju z mlino na veter...

Dr. Jadran Lenarčiča smo hvaležno pozdravili z dolgim, toplim aplavzom ... res doživetje, ki še močneje podčrtuje paradoks, v kakršnega padeš, ko se sklene seminarski lok in se odprejo šolska vrata; ti-sta prava ...

Kakor je pisatelj in alpinist Duško Jelinčič iskal pod Everestom bisere pod snegom, kajti, kdor jih najde, bo srečen, tako smo mi v Portorožu iskali solni cvet, srž zdravja, da bi lahko s pridobljenim znanjem še dolgo darovali šoli svoje najboljše moči.

Nismo seveda mogli prej odjadrati iz Portoroža ne da bi se prisrčno zahvalili direktorici seminarja Alici Prinčič Rölher in da nismo naši seminarski materi Andreji posvetili lepo istrsko »laudo« v toplo, iskreno in prisrčno zahvalo za njen trud in njeno zavzetost.

»Doste se se zmantrela z name, mertaš an bešek ne ret – su rekke stare – ma ku te kunsemjeremo zdej, ka bo ustalo ze drugo leto?

Ma mi, ke smo toje fansle, jen ke te štemamo doste, molimo boga de be te dou zdravje jeno anka ano malo pamete, de nes be mogla še ano malo šoportjeret .

Ben, cara mama Andreja, doste huala ze use jen: SAKO DOBRO! rečemo Istr-jane.”

Prav takšno kot je bilo seminarsko vzdušje, je bilo tudi slovo: iskrivo in igri-vo.

Prihodnje leto pa – z modrih morskih planjav v zelene prekmurske ravnice: Murska Sobota, ku čaš al pej ku nečeš, mi bemo ten, in naša Andreja tudi!

(... če bi lahko jedel idejo, bi naredil svojo revolucijo)

Ne moremo izhajati iz drugega, kot iz mednarodnega scenarija. Statistični podatki, ki jih je objavil Mednarodni denarni sklad (IMF), neusmiljeno fotografirajo stagnacijo, ki je zajela italijansko gospodarstvo. Če vzamemo v poštev vse države sveta v zadnjih desetih letih, je samo Haiti - ki ga je prizadel katastrofalen potres - zabeležil nižjo stopnjo rasti buto domačega proizvoda (BDP) od Italije. In če pogledamo naprej, nam napovedi za prihodnjih pet let obetajo scenarij, v katerem bo italijanska gospodarska rast višja samo od tiste, ki jo bodo beležili na Portugalskem, v Grčiji in Venezue-li.

Lahko bi se ustavili tukaj, saj že te številke zadostujejo za opis države, ki vsaj 15 let ne raste več in ki pred seboj ne vidi perspektive, ki bi šle dlje od preprostega životarjenja, krmarjenega s prostim očesom.

S kolesom ali avtomobilom?

Možna je tudi drugačna ponazoritev razmer. Če se bo Italija v dveletju 2011-2012 premikala s hitrostjo 30 kilometrov na uro, bo Nemčija drvela s 87 kilometrov na uro, svet s 142, Kitajska in Indija pa z več kot 250 kilometrov na uro. Če bi šlo za hitrostno tekmo, bi morala Italija na kolesu tekovati z dirkalnimi motorji in avtomobili formule ena. Nemogoča kompeticija, brez možnosti za uspeh.

V svoji počasnosti se država premika kompaktno. Furlanija-Juljska krajina je rahlo hitrejša s 37 kilometri na uro, a se oddaljuje od sosednjih regij, kjer zahodna Slovenija napreduje s 180 kilometrov, avstrijska Koroška pa s 195 kilometrov na uro.

Na našo srečo hitrost premikanja ni vse, bolj pomembna je kondicija, v kateri pridemo na cilj. Če pustimo metaforo ob strani, ugotovimo, da BDP - čeprav ostaja temeljni termometer za merjenje zdravja neke ekonomije - ne izraža vseh vidikov razvojne poti neke države, ne pove nam, ali gospodarstvo raste na zdrav način in trajnostno, tako, da na svoji poti ne pušča žrtve in ranjence.

Po drugi strani pa ne moremo prezreti, da je potovanje z avtomobilom udobnejše kot s kolesom, o posledicah pritiskanja na pedala zgovorno pričajo številke. Dovolj bo opozoriti na dve.

Med Nemčijo in Tunizijo

Konec 80. let je bil naš dohodek na prebivalca višji od današnjega povprečja držav območja evra. Od takrat se je začelo upadanje, ki se je od leta 2000 naprej spremenilo v pravo pravcato prosto padanje. Danes je naš BDP na prebivalca približno 13 odstotkov nižji od povprečja držav območja evra.

Aldo Bonomi, sociolog, pozoren na ekonomske dinamike, trdi, da se Italija nahaja med Nemčijo in Tunizijo, s čimer seveda ne misli samo na geografsko umestitev. Podoba, ki jo potrjujejo podatki: naši življenjski stroški so enaki, če ne še višji kot v najbolj razviti evropskih državah, medtem ko prejemamo znatno nižje mezde in plače. V Nemčiji stane življenje v povprečju okrog 10 odstotkov manj kot v Italiji, medtem ko so nemške plače v povprečju enkrat višje kot italijanske; v celoti vzeto je kupna moč nemškega državljana za 65 odstotkov višja od kupne moči Italijana. Podobno se dogaja, čeprav z različnimi dinamikami in intenzivnostjo, tudi pri primerjavah s Francijo, Veliko Britanijo, Španijo ... Če želimo najti državo, kjer je kupna moč državljanov nižja kot v Italiji, se moramo ozreti na Grčijo; v razponu med

Nemčijo in Tunizijo pa Italija vse bolj drsi proti severnoafriški državi.

Če bi evolucijo našega ekonomskega modela opazovali s filtri, s katerimi se fotografira nek biološki cikel ali cikel življenja nekega proizvoda, bi bili razlogi za naše polzevo napredovanje bolj jasni. Kot je znano, cikel življenja nekega proizvoda predvideva tri glavne faze, ki gredo od rojstva prek rasti do zrelosti. Prodaja, ki je kazalnik zdravstvenega stanja nekega proizvoda, med to potjo zariše gibanje, ki ga lahko grafično ponazorimo s krivuljo v obliki črke S: počasna rast v začetni fazi, postopno pospeševanje rasti v času uveljavitve proizvoda in upočasnjevanje z možnostjo upada v dobi zrelosti.

Če upoštevamo številne ekonomske spremenljivke - tako tiste, ki se nanašajo na podjetja, kot tiste, ki so vezane na ozemlje v celoti -, ugotovimo, da reproducirajo natanko krivuljo v obliki črke S in da se danes nahajajo v zadnjem delu krivulje, torej v fazi zrelosti.

Kadar nek proizvod preide v svojo fazo zrelosti ali zatona, ga ni več mogoče oživiti z majhnimi popravki. Treba ga je radikalno na novo premisliti, ustvariti nov proizvod, ki zareže realno diskontinuiteto s preteklostjo, kot se je npr. zgodilo pri prehodu od mobilnega na pametni telefon. Če je analogija z življenjskim ciklusom nekega proizvoda pravilna, si je treba za ponoven zagon faze rasti izmisliti iPhone, nov model, ki je označil resničen prelom s preteklim.

Denar, ki proizvaja denar

Morda uporaba izraza model ni najbolj ustrezna. Kajti govoriti o modelu priključ v spomin nekaj mehanškega, sistem, ki se po predefiniranih pravilih giblje na avtomatičen način. To je učinkovalo v preteklosti, ko je do sprememb prihajalo postopoma in je za ponovno vzpostavitev ravnovesja zadostovalo od časa do časa spremeniti katero od pravil in vnesti majhne popravke.

V sistemu stalnega preoblikovanja, kakršen je postal naš, bi se morala tudi pravila stalno spreminjati, ker se sicer pojavljajo distorzijski učinki. Evolucija namreč nikoli ne poteka na linearen način, ampak po ciklusih in s prelomi.

Pomislimo npr. na delovanje trga v zadnjih desetletjih in na degeneracije, ki jih je povzročil. Zgodilo se je, da so s pravili uravnavani avtomatizmi postali pravila sama. Cilji so se pomnešali s sredstvi za njihovo doseg, profit pa se je iz sredstva in merila ekonomske učinkovitosti prelevil v svoj lasten namen. Po mnenju sociologa Maura Magattija je imela gospodarska rast v zadnjih dveh desetletjih kot edini cilj nediskriminirano večanje individualnih priložnosti - s predpostavko, da je to povečevanje dobro samo po sebi -, ki jih je treba zasledovati na vsak način. Gospodarstvo pa je vzopredno izgubilo socialno dimenzijo in občutek za »smisel«, torej kakršnokoli vrednotenje - v socialnem, političnem ali moralnem smislu -, ki ni izrazilo tehnično, ki ga ne narekujejo avtomatizmi.

Ni bilo malo in ni malo poskusov umika iz te sheme, poskusov postavljanja pravil za ponovno pridobitev smisla, za zaviranje egoistične težnje po golem bogatstvu in za njeno utirjenje v meje proizvodne fiziologije. Od tod izhajajo etični kodeksi, socialne bilance, »družbeno odgovorno« obnašanje, ki ga delimo znotraj in sporačamo navzven. Pa vendar zadostuje porast na borzi, da se špekulativni nagon po »denarju, ki proizvaja denar« prebudi in prevlada, pri čemer pomete s pravili, vrednotami in etičnimi kodeksi. Enron v ZDA, Parmalat v Italiji ... seznam bi lahko bil žalostno dolg.

Če bi se opredelili za »žrtve« modela bi bilo seveda hinavsko, saj gre za telo brez duše, za avtomatizem, ki je popolnoma neobčutljiv in ni odgovoren za rezultate, ki jih proizvaja. Križa, ki jo preživljamo, ima veliko globlje korenine, ki gredo daleč čez mehaniko avtomatizmov. Sedanja kriza ima entropični značaj, fotografira končni del krivulje na S oziroma sistema, ki je tik pred kolapsom zaradi implozije. Še prej kot gospodarska, je to kriza smisla, razumljenega kot izguba smeri in tudi kot izguba smisla bivanja in delovanja.

Še aktualno Pasolinijevo svarilo

O krizi priča tudi statistika. To, kar pripovedujejo ali celo vpijejo ekonomske in socialne številke, je, da se je izgubila duša, kolektivnost. In tudi individualnost, ego brez duše trpi, saj ne najde več smisla.

Številke nakazujejo, kje je treba ukrepati, svetujejo uravnoteženje dejavnikov, za katere se zdi, da silijo v nasprotni smeri: ekonomska sfera je ločena od socialne, trg od demokracije, proizvodnja bogastva od dela. To ni nova tema, Pier Paolo Pasolini je že leta

vrednote, ko jih povezuje smisel pripadnosti.

Odporna in krhka podjetja

Nekaterim se bo tak način pojmovanja ravnovesja med individualizmom in kolektivnostjo morda zdel kot stilna vaja, sicer pravilna definicija, a popolnoma ločena od realnosti in torej neuporabna za naš razvojni model.

Še enkrat se bom zatekel po pomoč k številkam in njihovi govorici, da bi razumeli, kakšne so pravzaprav stvari. V nedavni študiji sem analiziral ši-

Proti koncu nekega modela?

GUIDO CASELLI* - uredila in prevedla VLASTA BERNARD

1973, sredi hude naftne krize, kritiziral neravnovesje med razvojem in napredkom, razhajanje med individualnim in kolektivnim interesom. Pasolini je čutil, da brez antropološke metamorfoze ne bo mogoča rešitev kolektivnosti, ampak le individualnosti. Preživeli bi bil v tem primeru brodolomec, potopljen v morju nafte.

Čeprav ni prišlo do nobene antropološke metamorfoze, je model po Pasolinijevem svarilu nadaljeval s proizvajanjem bogastva še vsaj drugi dve desetletji. To pa zato, ker cilji podjetij - največja profitnost in čim večja učinkovitost razpoložljivih resursov - v sedemdesetih in osemdesetih letih niso bili v navzkrižju z ambicijami ljudi, in to tako v njihovi vlogi delavcev kot državljanov. Ob tem se je treba zavdati, da je egoistična težnja po bogatstvu vedno obstajala, le da je bila v preteklosti sprejeta in spodbujana, ker je jamčila razširjeno bogastvo in blagostanje - že omenjeni rdeči niti.

Iskanje smisla

Dokler sta rdeči niti držali, so svarila, kot je bilo Pasolinijevo, padala na neplodna tla, danes pa so - kot dokazujejo številke - postala neizogibna nujnost.

Če želimo spet najti smisel, je treba usklajevati individualne in kolektivne interese, kajti bližnjic ali alternativnih poti preprosto ni. Kako uresničevati to potrebo v sedanjih razmerah, ne da bi se skrivali za etičnimi kodeksi ali socialno odgovornim ravnanjem, ki jim je usojeno, da bodo odpihnjeni ob prvi ugodni sapi? Kako priti na plano s strategijo »win-win«, kjer ne individualna ne kolektivna stran ne bosta poraženi?

Za družbene vede, še posebej za trenerja in svetovalca Roberta Diltsa, je ravnovesje med individualnimi in kolektivnimi interesi mogoče doseči takrat, ko so legitimne osebne ambicije (kaj želim zase?) skladne s širšo, k drugim usmerjeno vizijo (kaj želim ustvariti za druge s pomočjo mojega prispevka?). Poleg tega mora biti vloga, ki si jo ustvarimo za realizacijo svojih ambicij (kakšne vrsta oseba moram biti za utelešenje moje ambicije), skladna in funkcionalna tudi za realizacijo kolektivne vizije (misija, kakšen je lahko moj razločujoč prispevek za to, da se lahko vizija uresniči?).

Ta definicija ravnovesja velja za posameznike, za podjetja, za organizacije, za ozemeljske sisteme. Seveda bi morala biti povezava teh štirih komponent - ambicija, vizija, vloga in misija - naravno dejanje, ni ga namreč mogoče vsiliti od zgoraj in še manj vključiti v nek model in ga upravljati po mehaniških pravilih in s popravki. Nikogar, ne posameznika ne podjetja, ni mogoče prisiliti, da bo etičen in odgovoren, da bo imel ambicije, ki bodo skladne s celovito vizijo. To namreč postane naravno dejanje, ko je kolektivnost tista, ki nagrajuje etična ravnanja in kaznuje tiste, ki gledajo samo osebne interese. To pa se zgodi takrat, ko kolektivnost postane skupnost, ko nastane skupina ljudi, ki so jim skupni cilji in

rok izbor kazalnikov, ki se nanašajo na posamezna podjetja iz severovzhodne Italije, nato pa sem jih razvrstil v skupine glede na gospodarske rezultate v zadnjem triletnju in glede na njihovo sposobnost ustvarjanja delovnih mest. Podjetja, ki so v obravnavanem obdobju povečala dohodke in zaposlenost, sem imenoval odporna, podjetja, ki so zabeležila upad dohodka in števila zaposlenih, pa krhka.

Pripadnosti tem skupinam ne določata dimenzija in niti področje dejavnosti. Tudi majhna podjetja in tista, ki delujejo v zrelih sektorjih, so lahko odporna.

Skupni imenovalec odpornih podjetij je namreč sposobnost izdelave neke vizije in njenega izvajanja s strategijami na srednji in dolgi rok. To nam postane jasno, kadar gledamo na inovacijo in internacionalizacijo.

Tri četrtine odpornih podjetij vlagajo v inovacijo, številna tudi veliko. Toda najbolj zanimivo je, da ne vlagajo toliko za izboljšanje ali spremembo proizvodov in niti procesov, po katerih jih proizvajajo. Odporna podjetja vlagajo v organizacijo, ciljajo na izboljšanje svojega notranjega funkcioniranja, popravljajo svoj podjetniški stroj in stavijo na usposabljanje in tudi na dobro delovno počutje svojih uslužbencev. Stimulans za inoviranje nastaja prav z vključevanjem zaposlenih.

To so podjetja, ki so močno zakoreninjena v svojem okolju in manj selijo svojo proizvodnjo drugam. Več kot polovica jih izvažajo, in sicer tako, da se na tujih trgih ne predstavlja improvizirano, ampak na dobro strukturiran način, predvsem z odpiranjem podružnic in komercialnih predstavništev na svojih izvoznih trgih. Ne nepomembno je ob tem tudi dejstvo, da gre za podjetja z mlajšim menedžmentom.

Krhka podjetja ne vlagajo, a če to delajo, je njihov cilj izključno zmanjšanje stroškov in prilagajanje konkurenci. Dve tretjini takih podjetij izvažajo, a to dela na improviziran način, s priložnostnim ravnanjem, katerega cilj je pridobitev takojšnje prednosti, ne zanima pa jih vzpostavitev stabilnega odnosa. V skupini krhkih podjetij najdemo dve različni tipologiji, ki ju družijo slabi ekonomski rezultati. Na eni strani so tista podjetja, ki so pred pomembnimi spremembami, kot so tiste, ki jih je prinesla kriza, ostala nepremična, nesposobna (ali strukturno neustrezna) odzivanja. Na drugi strani pa so podjetja, ki so se odločila za nasprotno ravnanje, ki se gibljejo, pa čeprav na zmeden način in s prioritarnim ciljem zmanjšanja stroškov in izboljšanja ekonomskih rezultatov. Na svoj način skušajo ta podjetja pretrgati s preteklostjo.

Pomen vizije

Če se vrnemo k prejšnjim razmišljanjem, lahko zatrdimo, da je za številna odporna podjetja smisel določen z vizijo, ki jo zasledujejo s široko zastavljenimi strategijami. Prelom s preteklostjo je treba še prej kot v ravnanju navzven iskati znotraj samih podjetij - v generacijski zamenjavi menedžmenta, v orga-

nizacijski inovativnosti in skrbi za zaposlene. V odpornih podjetjih se vrednost realizira s konsenzom in z osmišljanjem vsega tistega, kar se vrta okrog podjetja - od dejanj podjetnika in delavcev vse do končnih potrošnikov.

Številke nam ne dajejo gotovosti (in tega tudi ne bi mogle) o tem, ali se je v odpornih podjetjih res ustvarilo ravnotežje med egom in dušo, vendar dajejo sklepati, da avtomatizmi, ki vodijo k maksimiziranju učinkovitosti razpoložljivih resursov, ostajajo pomemben dejavnik, vendar ne več zadosten. Sodba o izbira-

in o akcijah ni več omejena na ekonomsko sfero in na kriterij profitnosti, ampak prihajajo v igro ocene, ki zadevajo pomen, smisel, pripisan delovanju in osebnim ambicijam (podjetja in posameznih uslužbencev), kot tudi njihovi skladnosti s celovito vizijo. To je gotovo nov način razumevanja in merjenja konkurenčnosti podjetja, kjer profit spet postane merska enota dobrega funkcioniranja podjetja, ne pa zadnji cilj.

Tak način gledanja na odporno podjetje spominja na podobo podjetjeskupnost, kot jo obujajo nekateri ekonomisti, med njimi Zamagni in Rullani. Skupnost, ki jo sestavljajo ljudje, katerim je skupen smisel (ambicija/vizija) in ki s svojim delom izvajajo neko funkcijo (vlogo) in sprejemajo odgovornost (misija). Vendar konsenz znotraj skupnosti podjetja ne zadostuje, potrebno je priznanje in potrditev od zunanjih subjektov, s katerimi ima podjetje opravka. Pri znanju s strani družbe, ki ne izhaja iz tega, v koliki meri je podjetje sposobno ustvarjati bogastvo - kot se dogaja danes - ampak iz njegove sposobnosti odgovarjanja v interesu širše skupnosti - civilne družbe - ki je tudi sama na poti iskanja smisla.

JAZ in MI

Korak od podjetja-skupnosti do ozemeljskega sistema-skupnosti je kratek. Skupnost, ki postavlja v središče ljudi in njihove sposobnosti, da v odnosu z drugimi proizvedejo novo. Skupnost moških in žensk, ki jim je tako kot podjetju skupen smisel in ki s svojim prispevkom izvajajo neko funkcijo in prevzemajo odgovornost. Skupnost, ki se pred težavami in nerešenimi problemi odloči, da bo prevzela to breme na kolektivnem način. Skupnost, ki ni ekskluzivna in izločujoča, ampak jo priznavajo in legitimirajo zunanji subjekti, s katerimi se sooča.

Girogio Gaber je pel:

»L'appartenenza non e' lo sforzo di un civile stare insieme / non e' il conforto di un normale voler bene / L'appartenenza e' avere gli altri dentro di se' / ... / Sarei certo di cambiare la mia vita se potessi cominciare a dire NOI.«

(»Pripadnost ni prizadevanje za civilno sobivanje / ni prijetnost normalnega imeti nekoga rad / Pripadnost je imeti druge v sebi. / ... / Gotovo bi lahko spremenil svoje življenje, če bi lahko začel govoriti MI.«

V tem je vse, resnični indikator, tisti, ki nam lahko pove, kaj nas čaka v prihodnjih letih. Je število oseb, ki bodo začele praviti MI.

*direktor Študijskega centra zveze trgovinskih zbornic Unioncamere Emilia-Romagna

Trojčki v Novi Gorici. Tri zgradbe, tri različne namembnosti. Tudi tri različne starosti; to se vidi na prvi pogled. Takšni se mi prikazujejo, ko se s kolesom tja pripeljem na jutranji žur. Pred 62 leti sem stal prav na tem mestu, kjer sem posnel priloženo fotografijo. Stal med cipresami in topoli, na trati, kjer je tu pa tam ležal obdelan kamen, ostanek nekdanjega pokopališča. Stal pred zgradbo, ki so ji takrat rekli frnaža in jo še kdo pozna pod tem imenom: bila je dotrajana in zanemarjena. V spodnjem prostoru so kasneje odprli trgovino z električnim materialom, zgoraj uredili nekaj stanovanj, zadaj pa postavili barako, nekakšno kuhinjo.

Po sklenitvi mirovne pogodbe so na tem kraju zasnovali novo mesto, ki naj nadomesti izgubo Gorice, središče naravnega zaledja. Urbanisti, arhitekti, gradbeniki so se lotili uresničevanja zamisli takratnih politikov, državnikov in občanov, razočaranih zaradi krivične meje, a polnih volje in moči, da nadomestijo izgubljeno. Uresničevati so začeli politično odločitev v še danes vidnih besedah ob maketi pred skupščino: »Zgradili bomo nekaj velikega, lepega in ponosnega, nekaj kar bo sijalo čez mejo ...« Delovne brigade so si zavihale rokave. Njihovo delo so nadaljevali in nadgradili. Postopoma in vztrajno. Tako »palček«, nekdanja frnaža, danes govori o preteklosti, palača Hit, ki stoji za njim, o hitri rasti mesta, dograjena in že letos vseljiva palača Eda v ozadju, imenovana po letalu pilota Edvarda Rusjana, ki ima spomenik tik palače, pa predstavlja višek ustvarjalne sposobnosti. Tako palača Eda morda že postaja ikona mesta vrtnic.

Njegov neverjeten vzpon ni ostal neopazen. Nanj je prejšnji mesec opozoril grof Attems, ki je za nekaj dni s Koroške prišel na obisk v Gorico. Rekel je, da Gorica nazaduje, Nova Gorica pa napreduje. Zaradi te izjave je v Gorici zavrsalo. Začeli so izpodbijati njegovo izjavo in poudarjati, kako prav sedaj postaja lepša. Lahko bi se polepšala že pred desetletji, ko je imela milijonsko množico nakupovalcev in so imeli prodajalci milijardne dobičke. Toda to je že druga, zastarela zgodba.

Graditelji Nove Gorice niso dovolili rušenja frnaže, sedaj evropske hiše in sedeža krajevne skupnosti. Če bi se to zgodilo, bi bilo mesto osiromašeno za pomembno pričevanje. Nič ne moti, če stoji na tistem mestu. Nasprotno. V središču Tokia sem videl pritlično hišo tik nebotičnika: bila je paša za oči in motiv za fotko.

Sicer pa je bila frnaža upravno splotje opekarnice, ki je davno od tega za svoje izdelke kopala ilovico pod vznožjem Škabrijela, za sedanjo občinsko palačo in Bevkovo knjižnico. Do prve svetovne vojne je bilo v bližini frnaže glavno goriško pokopališče, kjer so, med drugimi, pokopali številne ugledne slovenske meščane. Na tem kraju se je zaključilo veliko zanimivih in pozabljenih zgodb. Ko bi se našel nekdo, ki bi s pomočjo porumenelih fotografij, slik, spomenikov in zapisov, skritih v zasebnih zbirkah in v redkokdaj odprtih omarah, pred pozabo rešil nekdanji utrip mesta ob Soči, bi naredil lepo delo. Povedal bi nam, da so po kostanjem drevoredu, ki je mesto povezoval z okolico nekdanje frnaže, mrtve na pokopališče vozili s konjsko vprego. Le redki pogrebci so pokojnega spremljali z avtom. Veliko je bilo kočij, takšnih, kakršna je razstavljena v županstvu, največ pa pešcev.

Življenje se je odvijalo v okoliških vaseh, ki so bile samostojne občine, predvsem pa v Gorici, na Travniku, v Gosposki ulici, na Senenem trgu. Kakšna sreča bi bila, torej, če bi se našel pisec, ki bi vdahnil življenje avstrijski Nici, kakor so jo takrat imenovali, opisal življenje naših prednikov jim položil v usta besede in opisal dejanja, ki jih ne poznamo, opozoril na njihov življenjski stil, da bi zaživel pred nami. Opisal njihova shajanja v gostilnah, ki so bile v lasti naših ljudi, se dotaknil pogovorov, ki so takrat še imeli mitolevropski navdih, da bi nam, radovednim potomcem, predstavil njihov življenjski stil. Prijateljske vezi. Spore in zamere. Vzpone in padce. Pa ljubezenske doživljaje. Kulturna in politična dogajanja. Tudi njihove sanje, kajti brez njih zagotovo niso živeli. Ki so se marsikdaj izjalovile. Kdo ve, kaj vse bi se našlo v arhivih, v javni in zasebni lasti. Te plati življenja ne poznamo. Pa nam manjka. Kako za-

Trojčki v mestu vrtnic, priče različnih časov

GORAZD VESEL

nimivo bi bilo izvedeti kaj več o prijateljskih stikih očeta Janeza Stanovnika, ki je bil prijateljaval z odvetnikom Engelbertom Besednjakom, rimskim poslanecem. To vest navaja Janez Stanovnik, oče domovine Slovenije, v nedavno objavljenem zborniku »Vstala Primorska...« Vsi navedeni si bili krščanski socialisti in so pripadali skupini Edvarda Kocbeka, ene od vodilnih osebnosti našega osvobodilnega boja.

Sicer pa bi knjiga o naši preteklosti in ljudeh, ki so zapustili sled, bila zanimiva in bi se lepo brala. Vsaj toliko, kot je bil zame zanimiv in bralen opis Trsta, avstrijskega okna v svet, nekdanjega trgovskega in vojaškega oporišča velikega cesarstva, kakršnega je prikazala angleška časnikarka in pisateljica Jan Morris. Za knjigo »Trst in kaj pomeni nikjer«, takšen je njen v slovenščino preveden naslov, je uporabila gradivo, ki ga je našla v arhivih. Zagotovo se je poslužila še živih prič in ljudi s poznavanjem zgodovine. V njej je predstavila

znamenite osebnosti, ki so živele v mestu, polnem protislovij, nekdanjega močnem in svetovljanskem, v svetovnem merilu danes komajda omembe vrednem. Njegovi prebivalci so poslušali izvajanja Toscaninija in Mahlerja, srečevali Freuda, Joycea, Napoleonove sorodnike in toliko drugih znanih osebnosti. Oboževali so Wagnerja in Ibsena. Le kako je avtorica prišla tudi do našega pesnika Tomaža Šalamuna, tega si res ne morem predstavljati. Tudi on je posvetil v skrit kotiček nekdanjega Trsta. Pesnik je doma morda v rahli začasni pozabi in se o tem tudi piše (pred časom je odšel v svet), zato pa je pod žarometi v Ameriki. Uporabila ga je, Morrisova, za opis meščana v tržaški kavarni za časa Avstrije. Šalamun ga je takole predstavil: »Bil je mož počasnih kretenj, z brki...Vse življenje fantast, čeprav bančnik.« Preprost in hkrati izčrpen opis. Pojdite danes iskati bančnika – fantast. Ne boste ga našli, našli boste lopove. Onkraj luže so nam zakuhali se-

danjo krizo. Namenoma, za svoj žep.

V idiličnem, urejenem, skromnem kraju, s po svoje zadovoljnim večjezičnim prebivalstvom, ki je morda bolj slišalo za Görz kot za Gorizio, zagotovo pa bolj za Gorico kot za ostali dve imeni, čeprav je vedelo tudi za furlansko ime Guriza, v tem kraju je na vsem lepem zaropotalo. Nanj in na okolico so se po ukazu francoskega maršala Joffreja ki je po italijanski zamenjavi zaveznikov prevzel poveljstvo soške fronte, vsule italijanske granate, ki so rušile hiše in prisilile prebivalstvo k umiku. Padale so tudi na mestno pokopališče in razmetavale trupla, ker se v ilovici niso razkrajala. Kot piše general Gradnik v svoji knjigi Krvavo Posočje, je maršal Joffre ukazal rušiti mostove, bolnišnice, cerkve in pobijati ljudi ...

Od tistih časov sta od nekdanjega kostanjevega drevoreda, kjer so se pomikali pogrebi in se danes imenuje Erjavčeva ulica, ostali samo dve drevesi; tako so mi povedali. Toda ob tej ne-

kdanji pokopališki poti, po kateri so morda peljali tudi Simona Gregorčiča v njegovo zadnje bivališče, je nastal pantheon na prostem, posejan z doprskimi kipi slavnih in zaslužnih goriških Slovencev, politikov v rimskem parlamentu, literatov, podjetnikov, akademikov; tudi mučenik iz fašističnega časa je med njimi. Večji del teh osebnosti je živel v avstrijski Gorici in ji vtisnil pečat. V začetku 70-ih let je nanje opozoril Klub starih goriških študentov. Spomenik so najprej postavili pisatelju in naravoslovcu Franu Erjavcu, takoj za njim pa pesniku Simonu Gregorčiču. Erjavec je dal tej aleji tudi ime. Oba si ogledujeta »trojčke«. Stojita v parku pred igralnico. Zadnji doprski kip je dobil pater Stanislav Škrabec, zaslužen za slovenski jezik. Živel je v samostanu na Kostanjevici.

Za časa življenja vseh teh velikih mož je bila Gorica središče velikega zaledja, z dolinami in hribi, morda od vseh najbolj slovensko mesto. Normalno bi bilo, da bi ti kipi bili v tem mestu, kjer je večina od njih tudi živila. Toda kaj je normalnega v Gorici ostalo po razpadu Avstro-ogrske? Zaradi strašnega klanja in mrtvih je postala Santa Gorizia. Pomembna pridobitev za Italijo, spodbuda za fašistično retoriko in priložnost za zanikanje naše prisotnosti. Se vam zdi normalno, da so v Štandrežu, nekoč povsem slovenski vasi, ulice poimenovali po vojaških enotah, ki so sodelovale v bojih za Gorico? In ta imena so še vedno tam.

Dosti vode se je moralo preliti po Soči, v svetu pa se izvršiti tektonski premiki, da se je pokazal prvi rahel znak, ki namiguje, da se z velikimi težavami vzpostavlja normalno stanje v duhu Združene Evrope. Postavitev spomenika Simonu Gregorčiču v Ljudskem parku je eden od sadov takšnega spoznanja.

Sicer pa se z Gorico v zadnjem času res marsikaj dogaja. Očinska uprava je sklenila, da jo polepša. Odprla je nove peš cone in načrtuje njihovo širjenje. Celotni Verdijev korzo nameravajo zapreti za promet. Vzpostoredno s tem podjetni in predvsem mladi odpirajo trgovine v krajih, kjer si obetajo večji promet, pa nove lokale s kakovostno gastronomsko ponudbo. Čez dan dajejo središču mesta pečat univerzitetni študentje. Teh je neverjetno veliko. Pod večer, ko zaprejo trgovine in urade, pa zaživijo lokali, ki so jih odprli na Travniku, v Raštelu, v peš conah, na dvoriščih, za katere nikoli nismo vedeli, danes pa se z njimi odkrivajo arhitektonsko zanimivi kotički, kjer od dobri kapljici in prigrizku tudi duša pride do svojega. Dodati je potrebno, da se imena naših gostincev pojavljajo v osrednjih slovenskih dnevnikih. Navajajo, med drugimi, izvršno restavracijo Rosenbar Petra Loviščka v Ul. Duca D' Aosta v Gorici ter uveljavljene mlade briške vinogradnike. Kako pomembni so gostilne. vinotoči. osmice ali krčme, te svojevrstne inštitucije, ki jih v zadnjem času pri nas res ne manjka, je davno tega najbolje vedel moj znanec Mario Gallas, nekdanji funkcionar Trgovinske zbornice. Po povratku iz Sovjetske zveze je rekel, da ta država ne more preživeti, ker nima gostiln. Ni se zmotil.

Novi čas, ki je za nas nastopil z vstopom Slovenije v EU, za moj okus najlepše simbolizira v deblo stesan prijateljski stik dveh rok, sicer skromen spomenik z daljnosežno sporočilnostjo, postavljen na Trgu Evrope pri svetogorski železniški postaji. Da bo ta simbol postal tudi odraz splošno sprejete politike in torej bolj ali manj odraz normalne stanja, bo potrebno odstraniti predsodke, ki so sad dolgoletne fašistične in šovinistične politike. Pozabiti bomo morali na mejo, ki je še vedno prisotna predvsem v glavah ljudi, ki živijo v preteklosti. Verjamem, da se to najraje dogaja nam, ki smo v letih. Osebnost, vsaj tako sodim, ne spada medne, ker sem zaradi poklica in tudi zaradi značaja vedno živel na meji in ne ob njej, doma sem se počutil na eni ali na drugi strani. Zato mi je preskakovanje »meje« tako domače, kar se morda občuti tudi v tem izdelku. In prav zato že slutim možnost, da bodo nove generacije postopno uresničevale idejo »dve Gorici eno mesto«.

Res, veliko gradiva ponuja »avstrijska Nica«. Zaslužila bi si, da bi jo opisovali »po dolgem in počez«, kot bi rekel gledališki igralec in kantavtor Iztok Mlakar.

(Oktober 2011)

»**N**enormalno grozno je, če si Rom,« mi je pred desetimi leti dejal znani romski jazz glasbenik, s katerim sem hotela govoriti o težavah Romov v Sloveniji.

»Sploh nečem več premišljevat o tem in ne bom se o tem pogovarjal niti s teboj. Ti greš domov, pozabiš na vse skupaj, mene pa vso noč tlači mora. Če hočeš pisati o meni, piši o moji glasbi. Ne prenesem fotografov, etnologov, novinarjev, vseh vas, ki se ukvarjate z našo bedo. Kako me živcirajo razstave podob iz vsakdanjega življenja v romskih naseljih. Kar zmrza me, ko si predstavljam elegantne obiskovalke galerij, ki visijo pred fotografijami zanemarjenih otrok in govorijo: Poglej, kako ima lepe oči. Pa kako je luštkan. Vraga luštkan. Njegov oče ga dne-

ve in dneve pije, mama, ki ima največkrat prvega otroka že pri štirinajstih, sploh ne dojema življenja. Ko otrok začne obiskovati šolo, ga v začetku mogoče še veseli. Počasi ne sledi več pouku, ker so starši nesposobni, da bi mu pomagali, sošolci se norčujejo iz njega, ker je umazan, učitelji se ga naveličajo in ga posadijo v zadnjo klopo.«

»Koliko časa misliš, da zdržiš?« me je še vprašal, čeprav odgovora ni počakal.

Dialog s prebivalci romskega naselja nam je po tolkih letih omogočila Jerneja Turin, delavka nevladne organizacije Amnesty International. Ko je pripravljala poročilo o romskih bivalnih razmerah na Dolenjskem, je redno obiskovala družine, se seznanjala z njihovimi težavami, jih beležila in jim predvsem pri birokratskih zapletih tudi pomagala. Samo zaradi nje so sprejeli fotografa in samo zaradi nje so sprejeli mene.

Življenje v segregiranih naseljih

Natančne ocene, koliko je Romov v Sloveniji, ni, poznavalci menijo, da jih je od 7.000 do 12.000. Njihova naselja, teh naj bi bilo nekaj več kot 100, veliko je še vedno ilegalnih, so v glavnem na Dolenjskem, v Posavju in Beli krajini ter v Prekmurju. Dr. Jernej Zupančič s Filozofske fakultete v Ljubljani v raziskavi Romska naselja kot poseben del naselbinskega sistema v Sloveniji (2007) ugotavlja, da je dobra polovica romskih naselbin dejansko zaselkov in malih naselij z manj kot 50 prebivalci. Le 7 jih ima več kot 200 prebivalcev, Pušča v Prekmurju celo več kot 500, po nekaterih podatkih pa je tako številno tudi Brezje – Žabjek pri Novem mestu. Dvanajst naselij ima 100 do 200 prebivalcev.

tigov plastični kiosk za prodajo časopisov in tobaka, ki je konec 60. let prejšnjega stoletja osvojil jugoslovanske mestne ulice. Nenevarni Brajdič, mati s tremi otroci živi v njem, sem zvedela kasneje. Brez elektrike, brez vode. Stranišče imajo za prvim grmom.

Vstopila sem v tujo deželo, deželo bede, revščine, stigmatiziranih ljudi. Številne razpadajoče kolibe se skoraj ne razlikujejo med seboj. Najpogosteje ni v njih takorekoč ničesar: na ilovnatih tleh umazana posoda, v enem kotu gašperček, v drugem kup cunj, to pa je tudi vse.

»Nekako velja, da so se Romi pri nas nomadstvu začeli odpovedovati v 70. letih prejšnjega stoletja, zares pa že dosti prej. V okolici Črnomlja so se ustalili okrog leta 1890. Res pa je, da je bila država tista, ki jih je prisilila, da so opustili potovalni način življenja, in so jih pogosto občine usmerile, kam naj se naselijo,« je razložila Jerneja Turin. Zaradi nasprotovanja prebivalcev in tudi zaradi ekonomske preračunljivosti so jih naseljevali na manj zanimiva odročna področja, ki pa so bila povetini nezazidljiva. V Jugoslaviji je to bila družbena lastnina, vendar občinski uradniki vseeno niso poskrbeli za legalizacijo njihovih zemljišč; zaradi nezakonitosti pa so Romi kaznovani.

Silva in Zvonimir Hudorovac živita v Mihelji vasi na številki 29. Rdeča hišna številka na zasilni stavbi iz opečnatih zidakov je pravzaprav obešena zgolj v posmeh njenim prebivalcem. Njun dom, v katerem živita skupaj z najstniško hčerko, je namreč en sam prostor, ki sicer ima vrata in okna, vendar smo se v njem zaman ozirali po kopalnici in stranišču. Črna gradnja je, zato nimajo vode in ne elektrike. O, saj se znajdejo. Po vodo gredo na pet km oddaljeno pokopališče. Res je, da pozimi, ko je hud mraz, upravitelj zapre vodovod, da ne bi popokale cevi, ampak saj se mraz druži s snegom, mar ne? Le stopiti ga je treba, pa je. Tudi do elektrike se dokopljejo. Samo generator vključijo. Drobna težava je sicer v tem, da je ta pogolten in da v nekaj urah pokuri precej goriva. Ker družina živi z nekaj več kot 200 evri na mesec, ga pač bolj redko zaženejo. Zato ne potrebujejo pralnega stroja, prav tako se jim ni treba obremenjevati z zalogami hrane: brez hladilnika, zamrzovalne skrinje bi z njimi lahko hranili le podgane in ščurke, teh pa je že tako ali tako dovolj.

»Slovenskim sodržavljanom hočemo povedati, da vsi Romi ne želijo živeti v izoliranih naseljih,« je dejala Jerneja Turin. »Marsikdo se sicer ne bi hotel seliti, ker pravi, da tam živi že vse življenje. Gotovo pa se ne bi nihče branil boljših življenjskih razmer. Veliko si jih tudi ne želi neprofitnih stanovanj, saj bi se v njih počutili omejene. Ampak to ne pomeni, da številni ne bi v hipu zapustili naselja. Nekateri se bojijo nasilja sosedov, drugih Romov.«

Sedeli smo za mizo pri Liljani Grm in Milanu Novak. Brajdič se je pisal včasih, pa se je preimenoval, da bi laže našel službo oziroma se sploh dokopal do pogovora za službo. Jerneja je pregledovala uradna pisma najvišjih državnih ustanov, ki so si podajale Liljanino prošnjo, naj družini vendar pomagajo do spodobnega stanovanja, naslovljeno na urad predsednika republike, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstva za delo družine in socialne zadeve, Ministrstva za zdravje ... Vsi so ji zaželeli, najbrž iz srca, če smo nekoliko sarkastični, da bi se stanovanjske težave njene družine čim prej rešile, in jo napotili na njeno občino, občino Škocjan. Položaj Romov v Dobruški vasi je še toliko bolj absurden, ker je prav občina bila tista, ki je naselila prvo romsko družino. Na nezazidljivo zemljišče, seveda. Zato je nerazumljivo, zakaj se občinski možje niso nikoli potrudili,

li, da bi uredili formalnosti. Ker Romom ves čas visi nad glavo groznja, da jim bodo bivališča rušili, jih ne izboljšujejo, dograjujejo ...

»Vedno se konča na občini,« je zagrenjeno rekla Liljana. Občina pa nima neprofitnih stanovanj. To Novakovi že dolgo vedo.

»Mislite, da bi vam kdo oddal stanovanje v občini Škocjan? Potem so možnosti, da bi vam neko obdobje občina subvencionirala najemnino,« je pojasnjevala in sprasovala Jerneja Turin.

Sredi pogovora je Liljana nenadoma vstala in začela oblačiti Kristjana, petletnega sina. Na glavo mu je poveznila kapo, ga obula v zimске škornje, ogrnila z debelo bundo. Začudeno sem pogledala. Dan je bil plesniv, neprimeren za igranje na dvorišču. Megla je pokrajino zavila v prezgodnji mrak, zrak je bil zasičen z vlago.

»Na stranišče ga peljem,« je pojasnila. »Srce mi začne razbijati, ko samo pomislim na kopalnico.«

Klasična zgodba. Družina Novak živi v prijetni, lični baraki, a še vedno baraki, v kateri lahko Liljana in Milan vzdržujeta red le z neznansko voljo. Mednarodni standardi določajo, da mora imeti vsak človek dostop do pitne vode, ne glede na to, ali živi v ilegalnem naselju. »Pri nas morajo lastniki zemljišč najprej imeti gradbeno dovoljenje, dobijo pa ga lahko šele, ko je naselje legalizirano. Ker imajo Romi prebivališča v glavnem na kmetijskih zemljiščih, bi morali najprej prepričati birokrate, naj spremenijo namembnost zemljišč, jih odkupiti, potem zaprositi za gradbeno dovoljenje in šele nazadnje za dostop do vode. S tem pa so po mednarodnih zakonih kršene njihove osnovne človekove pravice,« je pojasnila Jerneja. Kristjan in njegov starejši brat David imata srečo, saj bi njuni starši naredili vse na svetu – in naredijo res skoraj vse – da bi spodobno hodila v šolo. Edino upanje vidi jo v njunem izobraževanju. Zato Liljani ne zmanjka iznajdljivosti, moči, vztrajnosti, pravzaprav trme, da bi dosegla »nemogočec«: svojima otrokoma dala možnost, da bi se enkrat, enkrat ... iztrgala iz primeža stigmatiziranega okolja.

V kolibi, mogoče sto metrov oddaljeni od prebivališča Grm Novakovih, je izsušena in izmučena žena – le katera ne bi bila po devetih porodih – pestovala smrkavega otroka.

»Napačne tablete sem imela, sploh nisem vedela, da sem noseča,« je pojasnila, čeprav ji ne bi bilo treba. Medtem ko sem jo poslušala in poslušala, kaj vse jo pesti, sem opazila moškega, kako je z otroško stekleničko zajemal vodo v bližnjem potoku, ki je hkrati zbiralni jarek za odplake celotnega naselja, jo zamašil z dudko in ponudil tri ali štiri leta staremu otroku. »Sosedova punčka ima pamperčke, moja jih nima nikoli,« je potozila gospa. Čeprav nimajo niti vode niti elektrike, čeprav so njeni predšolski otroci res umazani, pa so starejši popolnoma urejeni.

»V šoli se že ne bodo norčevali iz njih,« je rekla.

To je Slovenija, sem se morala marsikdaj prepričevati, ko sta mi Jerneja Turin in njen sodelavec odpirala vrata romskih domov. Janez Pezelj, generalni sekretar Rdečega križa Slovenije, je povedal, da si skoraj 50 let zastavlja vprašanje, zakaj živijo Romi v tako nedostojnih bivalnih razmerah. Jean-Paul Sartre je nekoč dejal, da ni dovolj, če se rodiš kot buržuji; če hočeš biti buržuji, moraš ves čas živeti kot buržuji! Če parafraziramo njegovo misel, bi morda lahko rekli: ni dovolj, da se rodiš Rom, če hočeš biti Rom, moraš ves čas živeti kot Rom. In to v Sloveniji najpogosteje pomeni, da romski otroci nimajo toplega, pravemu domu podobnega okolja in da bodo tudi njihovi otroci prikrajšani zanj.

Doma pri Romih na Dolenjskem

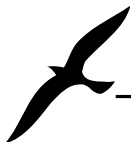
besedilo: **META KRESE** - fotografije: **ARNE HODALIČ**

Prof. Zupančič meni, da je za številna povsem upravičena oznaka etnični in socialni geto, po svoji fiziognomiji, strukturi in tudi funkciji pa so izraziti »slumi«.

»Že zato, ker živijo v segregiranih naseljih, so jim kratene človekove pravice,« pojasnjuje Jerneja Turin, ko smo se vzpenjali po blatni poti proti vrhu romskega naselja Žabjek, ki je le nekaj kilometrov oddaljeno od Novega mesta. Bilo je hladno. Veter je neprijetno pihal, kazalo je na sneg. Mlake so bile zaledenele, vendar to ni oviralo otrok, da se ne bi goli podili med hišami. Hišami? Ne, večinoma so to lesene ali pločevinaste zanikrne barake s stenami, nagnjenimi na vse, gnili zaradi dežja in snega, preperelemi od sonca. Enoprostorci, če uporabimo avtomobilsko izrazoslovje, v katerih se stiska osem-, deset ... kdo ve koliko ... članska družina. Na vrhu vzpetine se je valil dim iz razmajanega dimnika, ki je štrlel iz rdečaste podrtije. Šele ko sem se znašla tik ob njej, sem ugotovila, da gre za znameniti Mäch-

P etinšestdesetletni Gigi, štiri leta mlajši Alfredo in »komaj« dvainštiridesetletni Mario se pogosto srečajo ob kanalu Est-Ovest v industrijski coni Ližerc pri Tržiču, kjer skupaj s številnimi drugimi ribiči iz vse dežele in tudi iz bolj oddaljenih krajev lovijo orade, brancine in še zlasti ciplje. Ravno zaradi slednjih so kanali v Tržiču in okolici znani med ljubitelji ribolova iz vse severovzhodne Italije, saj nikjer drugje ni toliko rib kot tu.

Za jate rib predstavlja pravi zimski magnet topla voda, ki se izteka v kanal iz termoelektrarne družbe A2A. Vodo za hlajenje kurilnih peči črpajo iz kanala Valentinis in jo z nekaj stopinj višjo temperaturo vračajo v kanal Est-Ovest, ne da bi bila pri tem onesnažena. Zaradi tople vode velja v začetnem delu kanala prepoved ribolova, v njegovem nadaljevanju pa je postavljenih več velikih mrež, v katerih gojijo mladice orad.

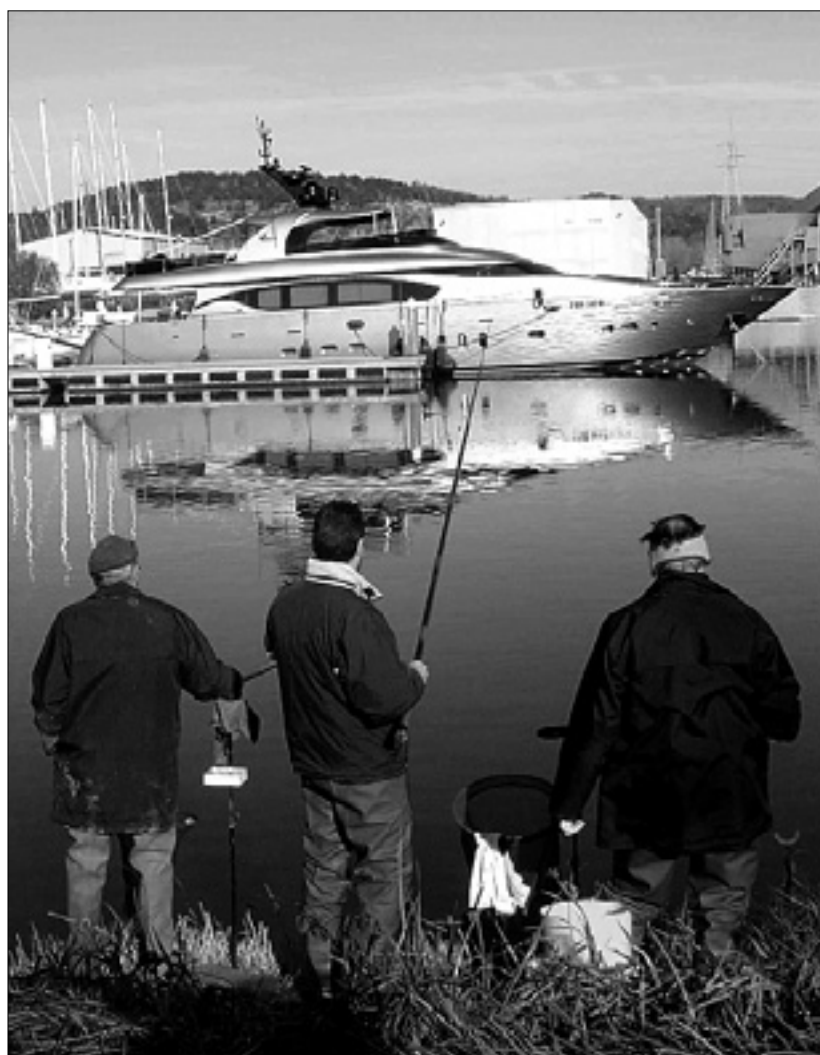
»Jeseni ciplji zaplavajo v kanale, v katerih se mešata slana in sladka voda, potem pa tu ostanejo do pomladi. Ko ti pride jata pod trnek, lahko v eni uri uloviš tudi do pet kilogramov rib, kar je največji dnevni vplen po pravilih deželnega zavoda za zaščito ribolova ETP. Tržiški kanali so namreč obravnavani kot sladkovodne vode, zato pa je za ribolov v njih potrebno ribiško dovoljenje,« pravi Gigi in pojasnjuje, da se sam odpravi na ribolov tudi večkrat na teden, saj je v pokoju in ima veliko prostega časa na razpolago. »Nikoli ne lovim edino ob nedeljah in sobotah, saj je takrat ribičev toliko, da se gnetejo eden blizu drugega. Danes je ponedeljek (op.pis. zadnji v novembru), vseeno pa je ribičev kar nekaj, tako da so bila najboljša mesta zasedena že ob 9. uri, ko je bilo še precej hladno,« nadaljuje svojo razlago Gigi, medtem ko Alfredo pojasnjuje, da na ribolov cipljev prihajajo v Tržič tudi številni Furlani. O tem se je mogoče prepričati s sprehodom po bregu kanala, kjer je vsakih par metrov slišati, da se ribiči med sabo pogovarjajo v furlanščini. Njihove pogovore začini tudi marsikatera kletvica, kar še posebej velja, ko jim ciplji utržejo predvrnico in po krajšem boju spet zaplavajo v kanal.

Gigi in Alfredo sta zelo zgovorna, medtem ko je Mario tišji. »Danes ni še ujel niti ene ribe,« pojasni Gigi, kmalu zatem pa tudi Mario doživi prijem, ujame tristogramskega ciplja in je že dobre volje. Mario je mlajši od obeh prijateljev, kaj kmalu prizna, da ima veliko časa na razpolago, ker je trenutno v dopolnilni blagajni. Njegovo podjetje je zašlo v krizo, sam pa ne ve, kdaj se bo vrnil na delo. Gigi in Alfredo sta pa oba že več let v pokoju. »Zaposlen sem bil v ladjedelnici Fincantieri, kjer se sem med pavzami za kosilo večkrat odpravil do kanala od ladjedelniškem

Tržiški kanal Est-Ovest, v ozadju dimnik termoelektrarne in navtični privezi (levo); na enem bregu kanala ribiči lovijo ribe, na drugem v navtičnih gradivih luksuzne jahte (desno); pozimi v kanal pripravljajo jate cipljev (spodaj)

FOTO DANJEL RADETIČ

Sredi industrijske cone Ližerc zimski magnet za ciplje in ribiče

DANJEL RADETIČ

doku in preizkusil svojo ribiško srečo. Čeprav sem ribolovu lahko posvetil le nekaj deset minut, sem bil včasih uspešen in ujel kakega ciplja,« pojasnjuje Alfredo, ki s prijateljsko lovijo ribe ravno pred navtičnimi privezi, ob katerih je privezana jahta.

Ob kanalu Est-Ovest ima svoj sedež več navtičnih podjetij. Ob koncu kanala je lani zgradila svojo tovarno slovenska družba Seaway, ki pa je letos zaradi negativnih učinkov gospodarske krize in upada naročil svoje hale oddala podjetju Monte

Carlo Yachts. Poleg nje so na severnem bregu kanala še Marina Lepanto in nekaj drugih navtičnih delavnic, kjer servisirajo in popravljajo jadralnice, motorne čolne in jahte. Povsem nova jahta je tako privezana nasproti ribičev, ki s težavo pridejo do konca meseca. Večina izmed njih je upokojencev, nekaj je tudi delavcev, ki si take ladje nedvomno ne morejo privoščiti. »Kdor ima kak evro več kot mi, si kupi kvečjemu motorni čoln, dolg kakih pet do šest metrov, in se odpravi na morje na lov orad in brancinov, mi pa tukaj čepimo in čakamo na ciplje, z lovom katerih pa se vsekakor zabavamo. Za vabo je dobra zmes med kruhom, sirom in ribjo moko, včasih ciplji primejo na morske črve. Za lov cipljev uporabljamo od šest do osem metrov dolge palice brez mlinčkov, ki so povsem nepotrebni, saj lovimo le par metrov pred bregom. Kanal so izkopali v tridesetih letih prejšnjega stoletja, ko so bonificirali celotno območje Ližerc, kjer je bilo dotlej močvirje,« poudarja Alfredo in pojasnjuje, da v tržiške kanale pozimi zaplava več vrst cipljev. »Nekateri dosežejo tudi nekaj kilogramov teže in so zelo okusni, poleg tega nam omogočijo, da z njihovim ulovom prihranimo nekaj evrov pri nakupu hrane,« zaključuje Mario, eden izmed vse številnejših ribičev, ki dandanes ribe lovijo zaradi hrane, ne pa zaradi užitkov, ki jih zagotavlja športni ribolov.

V vodnih imenih sled slovenske prisotnosti

Na območju med Sočo, Timavo in Krasom, ki ga poznamo s slovenskim imenom Laško in italijansko različico Bisia-caria, je cel kup ledinskih imen slovenskega izvora, kar nedvomno dokazuje, da je pred tisoč in več leti slovenski naseliteni prostor vključeval tudi ravnico, ki pod kraškimi robom sega do Soče. Z imenoslovjem se že veliko let ukvarja raziskovalec Maurizio Puntin, ki se s posebno pozornostjo posveča preučevanju podatkov o slovenski prisotnosti ravno v prostoru med Krasom in Sočo. Puntin je ledinskim imenom v Laškem posvetil dve knjigi, ki sta ju izdali slovenski društvi Jadro in Tržič skupaj z dokumentacijskim centrom Leopoldo Gasparini iz Gradišča.

V svojih knjigah Puntin opisuje tudi številna vodna imena slovenskega izvora, ki so razpršena po raznih občinah tržiškega mestnega okrožja. Vodna imena dokazujejo, da je Laško izredno boga-

to z vodnimi viri, saj se na tem območju nahajajo številni izviri, iz katerih pricurlja na dan tako voda iz kraškega podzemlja kot iz podtalnice, povezane s Sočo. Prva vodna imena slovenskega izvora segajo v šesto stoletje po Kristusu, ko so se prva slovanska plemena naselila v Laškem in nato na etnično mešanem območju sobivala s prebivalstvom, ki je govorilo neolatinjski jezik pod vplivom furlanščine. Številna slovenska ledinska imena se v arhivih pojavljajo vse do konca 15. stoletja, ko se je sestava prebivalstva iz Laškega popolnoma spremenila. V Tržiču je takrat razsajala kuga, zaradi katere je pomrl večji del prebivalstva; poleg tega je leta 1420 Tržič z okolico prešel pod Beneško republiko in zatem ostal ločen od Krasa, ki je spadal pod avstrijsko oblast. Benetke so Laško naselile s prebivalci iz Veneta, saj je baje večji del prejšnjega prebivalstva pomrl. Novi prišleci so pokrajini dala nova imena, prev-

zeli pa so tudi številne slovenske toponime, ki so se tako ohranili do današnjih dni.

Kar se tiče vodnih imen, v bližini Selca, katerih ime je ravno tako slovenskega izvora, najdemo *Mucille* (v slov. *Močile*). Ime izhaja iz slovenske besede močilo, ki je vezano na prisotnost izvirov tik pod kraškimi robom. Med Tržičem in Štarančanom (katerega ime je slovenskega izvora) se nahaja vas *Bistrigna*. Izvor njenega imena je po vsej verjetnosti vezan na prisotnost bistrega potoka, sploh pa je *Bistriga* zelo razširjeno vodno ime v vsem slovenskem prostoru. Tik ob Bistrigni je vas *Dobbia*, ki izhaja iz slovenske besede *dobje*, kar dokazuje, da je bil na tem območju hrastov gozd. Med zanimivimi krajevnimi imeni v bližini Bistrigne je tudi *Schiavetti*. Toponim je vezan na prisotnost zadnjih slovenskih prebivalcev v 17. stoletju, ko je bil proces venetizacije območja v polnem teku.

Ime vasi Bistrigna v občini Štarančan je slovenskega izvora (zgoraj); Mucille so močvirnato območje pod kraškimi robom v Selcah (desno)

FOTO D.R.

Veliko slovenskih vodnih imen je tudi na območju industrijske cone Ližerc, kjer imamo vodotoka *Lokovac* in *Močenič*, kraški rob *Robac* in potok *Studenc*. To ime je mogoče zaslediti še v Pierisu in Škocjanu, kjer sta nekoč tekla *Studensa*. V raznih krajih so razširjena vodna imena, ki izhajajo iz slovenske besede *kaliči*, majhni kali: v Pierisu *Calichie* in *Calicci*,

v Škocjanu *Calici*. Da so nekoč ob potokih rastle vrbe, pa dokazujejo imena *Verbicia piccola* in *Verbizzie* v Tržiču, *Verbicie* pa v Turjaku. Zelo razširjena so imena, ki izhajajo iz beseda mlaka: *Mlaca* v Tržiču, *Mlacca* v Pierisu, *Mlacca della nave* v Škocjanu, *Mlacha* v tržiškem raju, *Mlaccelliana*, *Mlaca* pri San Polu in *Mlache* pri Casseglanu. (dr)

Režija in poveljstvo nacističnega uničevalnega stroja

Muzej topografije terorja v Berlinu

BOJAN BREZIGAR

Na fotografiji levo: poljski judovski deček z dvignjenimi rokami, eden simbolnih posnetkov preganjanja Judov; desno: skupina gestapovcev v Jesnicah, peti z leve je komandant Clemens Druschke, ki je po vojni končal na seznamu vojnih zločincev Wiesenthalovega inštituta; spodaj: obiskovalci muzeja si ogledujejo celice, zadaj ostanki berlinskega zidu.

Pravkar sem prebral italijanski prevod knjige Auschwitz Denisa Aveya. Gre za zgodbo angleškega vojaka, avtobiografsko Pri-poved Aveya, ki je bil zajet med drugo svetovno vojno v Afriki in kot vojni ujetnik prepeljan v Auschwitz, kjer je preživel več kot tri leta. Seveda ne v taborišču, v katerem so bili zaprti Judi, ampak v »privilegiranem« ujetništvu zajetih vojakov, ki pa so jih Nemci prisilili, da so delali v veliki tovarni, ki je proizvajala umetno gumo za vojno industrijo, ramo ob rami z judovskimi zaporniki. Avey je bil vseskozi avanturist, do mere, da je dvakrat celo zamenjal svojo angleško vojaško uniformo z jetniško obleko judovskih deportirancev in z njimi preživel dve noči v taborišču Auschwitz III.

Pripoved je grozljiva, tako, da se človeku ježijo lasje, ko to bere. Čeprav knjiga nima nobene literarne vrednosti, saj je besedilo dokaj suho in je videti, da ga je obdeloval novinar, vaje vsakodnevne kronike, pa je vsebinsko zelo zanimiva. Še zlasti tisti del, ki zadeva povojna leta, kako so Angleži z nezaupanjem obravnavali vojne ujetnike in kako pozno so v javnost prodrla informacije o uničevalnih taboriščih. Medtem ko smo v državah, kamor so se vrnili preživeli iz taborišč za ta dogajanja vedeli že desetletja, je bilo velikemu delu sveta vse to nepoznano.

To velja tudi za Nemčijo, kjer je v zahodnem delu države sicer prišlo do velike denacifikacije, vendar neke globalne slike tragičnih medvojnih dogajanj tudi Nemci dolga leta niso imeli. To se pravzaprav dogaja šele v zadnjih dveh desetletjih, ko se tudi odpirajo najpomembnejši muzeji, ki razgaljajo grozote nacizma, marsikje pa tudi grozote komunizma, predvsem Stalinovega časa.

Kraj, kjer je raziskovanje nacističnih grozodejstev doživelo višek, je zagotovo Berlin. Tu je pred leti nastal velik judovski muzej, pred kratkim pa tudi muzej Topografija terorja, ki stoji v središču mesta, na kraju, kjer je nekoč stalo osrednje poveljstvo Gestapa, SS in Hitlerjeve varnostne službe. Poslopje je bilo med bombardiranj ob koncu druge svetovne vojne porušeno, ostala je samo še vrsta kletnih celic ob cesti, ob kateri so po vojni zgradili berlinski zid. Oboje še danes stoji, vrsta celic, ki si jih obiskovalci lah-

ko ogledujejo, in ostanek berlinskega zidu, ki ga na tistem mestu niso porušili. Oboje v spomin in opomin. Kjer je nekoč stala palača, v kateri je bila režija nacističnega terorja, stoji danes muzej, velika, vendar nizka zgradba.

To je muzej posebne vrste. V njem ni eksponatov, ni muzejskih zbirk, so samo fotografije s kratkimi napisi, ta špartanska postavitve pa gotovo še povečuje utesnjenost obiskovalca, ki vstopa v poslopje in se po njem pomika od panoja do panoja, od slike do slike. Gre za dolgo pripoved, ki te vodi od začetkov nacizma do konca vojne in nürnberškega procesa kot logičnega epiloga vsega, kar je tu prikazano.

Začne se torej leta 1933, ko nacisti prevzamejo oblast. Komaj mesec dni potem izkoristi Hitler požig Reichstaga za množične aretacije nasprotnikov režima, napove nove volitve in utrdi oblast. To se je lahko zgodilo, ker so Nemci videli v Hitlerju človeka, ki bo zajamčil red v državi po dejanskem razpadu Weimarske republike. To pa je bil tudi že začetek nasilja, tako nad socialdemokratsko opozicijo kot tudi nad Judi. Zemljevid nazorno prikazuje nastajanje zaporov, v katere so zapirali predvsem politične nasprotnike, fotografije pa že kažejo začetke terorja, nasilje policije, aretacije in prve deportacije. Tu je tudi nastanek Gestapa s Himmlerjevo izjavo, da je pripadnost politični policiji posebna čast in da v Nemčiji mrgoli sovražnikov, tudi takih, ki dvigajo roko v nacistični pozdrav. Teh vidimo na fotografijah na tisoče, ljudi, ki pozdravljajo, častijo in naravnost obožujejo Hitlerja in celo romajo v njegovo rojstno hišo. Z

dvignjeno roko postrojene mladenke in tudi otroci pozdravljajo Hitlerja. Režim je vzpostavljen, prevzel je absolutno oblast in glavnina Nemcev mu sledi, ker v njem vidi vzpon iz sramote po porazu v prvi svetovni vojni.

Z naslednjim panojem vstopa razstava v živo, to je v tematiko, po katerem nosi naslov. To je prava »topografija terorja«, z natančnim opisom, kako so nastale enote, ki so sejele strah med prebivalstvom v zasedeni Evropi. Tu so podrobni opisi o nastanku in delovanju oddelkov SS, Gestapa in tajne policije SD, o njihovih voditeljih in o njihovih zadolžitvah. Tu dobimo že prvo sliko uničevalnega stroja, ki ga je ustvaril nacizem in s katerim je dolga leta teptal večji del Evrope.

Vendar v tem delu še ne dobimo prave slike o posledicah tega terorja. Tudi fotografije, v glavnem propaganda režima, kažejo zelo urejena koncentracijska taborišča, lahko bi rekli skoraj nor-

Private Erinnerungsaufnahme des Personals der Gestapo-Außenstelle Jesenice, Slowenien, Dezember 1941.

Photo of the staff of the Gestapo branch office in Jesenice, Slovenia, taken as personal memento, December 1941.

malne zapore in pa prijetno življenje policijskega in vojaškega osebja; med drugim je kar nekaj posnetkov iz koncentracijskih taborišč, ki so v tistem času veljala za nekakšen preventivni zapor, zelo pomenljive pa so tudi fotografije iz letovišča Sola-Hütte, kakih 30 km od Auschwitza, kjer je osebje tega uničevalnega taborišča preživljalo prosti čas. Posnetki nasmejanih in razigranih nemških policistov v družbi živahnih deklet so iz leta 1944, torej iz časa, ko je bilo uničevalno taborišče na višku svoje smrtonosne dejavnosti.

Tragedija, ki jo je nacizem povzročil v Nemčiji, se začne na naslednjem panoju. Tu je prikaz terorja, preganjanja in uničevanja na ozemlju tretjega rajha. Začne se s podatki o deportacijah Judov in o aretacijah političnih nasprotnikov, ki so jih zapirali prav v celice, ki so še danes vidne kot pomnik pred to muzejsko stavbo. Političnih nasprotnikov je bilo na stotine in fotografije, ki so izpostavljene v muzeju, so le skromen vzorec, primer, kako je nacizem obravnaval drugače misleče.

Veliko več prostora so namenili preganjanju Judov. Tu je nazorno prikazano delo propagandnega stroja, ki je najprej ustvaril splošen odpor do judovskega prebivalstva, kar je nato omogočilo uničevalno politiko. Tu je vrsta fotografij, ki gredo od policistov, ki kupcem preprečujejo vstop v judovsko trgovino, do protijudovskih člankov. Je tudi fotografija požiga sinagoge v Ober-Ramstadt leta 1938, fotografija, ki prikazuje kopico radovednežev, ki gledajo, kako gori sinagoga in na las spominja radovedneže, ki so 18 let prej mirno gledali, kako je goril Narodni dom v Trstu. Seveda so tudi posnetki številnih aretacij in deportacij. Sledijo Romi, prav tako z masovnimi aretacijami in deportacijami, med drugim s podatkom, da so jih samo v taborišče Auschwitz Birkenau prepeljali 22.600, od teh so 5.600 ubili v plinskih celicah, 13.000 pa jih je umrlo zaradi lakote in bolezn. Potem je tu še preganjanje »asocialnih

elementov« in homoseksualcev ter pobijanje bolnikov, nazadnje pa še izkoriščanje vojnih ujetnikov in prisilnih delavcev z grozljivo fotografijo skupinskega obešanja prisilnih delavcev kot svarilo prebivalstvu.

Naslednji pano pa je namenjen državam, ki so jih nacisti okupirali. Začne se s Poljsko in tu je znana fotografija dečka z dvignjenimi rokami, simbolna fotografija preganjanja poljskih Judov. So tudi prizori javnih usmrtitev, javnega ponižanja Judov, deportacij, aretacij, požigov, javnega obešanja. Nadaljuje se s Sovjetsko zvezo z množičnimi grobišči, streljanjem civilistov, obešanjem partizanov, aretacijami žensk in otrok. Sledi posnetki iz srednje Evrope, med drugim z množičnim pobojem prebivalcev Lidic, nedaleč od Prage; nato Norveška, Nizozemska, Danska, Belgija in Francija. Prostor je namenjen tudi Srbiji s fotografijami iz Beograda, med katerimi je tudi omizje Gestapa na Jesenicah, s pripisom, da je to v Sloveniji. In v nadaljevanju še Grčija, Madžarska ter prav na koncu Italija s sliko srečanja med Hitlerjem in Mussolinijem pri Salzburgu aprila 1944.

Zadnji del razstave je namenjen dogajanju po koncu vojne, z osvobajanjem jetnikov koncentracijskih taborišč in aretacij krvnikov, med drugim skupine ženskega osebja oddelka SS v taborišču Bergen Belsen, žensk, ki jim z obraza seva sovraštvo. Tudi tu aretacije, procesi in nekatere usmrtitve.

Skratka, muzej je grozljiv prikaz početa uničevalnega aparata Hitlerjeve Nemčije, je prikaz najbolj tragičnega obdobja evropske zgodovine dvajsetega stoletja, je tudi prikaz majhnih tragedij milijonov evropskih družin, zbranih v eni sami veliki tragediji, v poslopju, ki simbolno stoji na kraju, kjer sta bili nekoč režija in poveljstvo nacističnega uničevalnega stroja. Ogled še zdaleč ni prijeten, je pa zelo poučen. Vse več ljudi bi moralo ta muzej obiskati.

SLIKOVNA KRIŽANKA *Božičnice naših športnih društev...*

SESTAVIL LAKO	AZIJSKA DRŽAVA Z GL. MESTOM MASKAT	SOČASNO JAVLJANJE PODOBNEGA RAZVOJA	SLOVENSKI PEVEC PESTNER	EVROPSKI VELETOK	DOLG, OZEK KOS BLAGA	UNIJA ITALIJANOV	AMERIŠKI PEVEC KING COLE	KRAJ POD FRUŠKO GORO V SREMU NA HRVAŠKEM	NEKDANJI FRANCOŠKI NOGOM. AS (ZINEDINE)	ORGANSKE KEMIČNE SPOJINE	MARK TWAIN
KORISTO-LOVSTVO											
SEBIČNEŽ											
KRAJ V ITALIJI OB JEZERU MAGGIORE						NEKDANJI DIREKTOR FERRARIJA FR. IGRALEC					TINA TURNER
KEMIJSKI ZNAK ZA NATRIJ			ANGLEŠKI IGRALEC, HUMORIST (PETER)	KOFI ANAN AMERIŠKI RAPER, DR. ...			MAJHEN DIRKALNI AVTOMOBIL OZN (MEDN.)				
CENTIMETER	VRSTA MAMILA USPEŠNA POPEVKA				LAURENCE OLIVIER SPODNJI DEL POSODE			KOS SUKANCA JOKAV OTROK, KISLA JERA			
										SPISEK CERKVENIH PRAZNIKOV	ŠKRAT, PALČEK
									KILOGRAM ELIZABETA (KRAJŠE)		
ZADNJA STRAN SEKIRE				JAZ, TI, ... PRISTANIŠČE, MORSKI PRISTAN			DELOVNA VNEMA PRODAJNI PREDMET				
FOTO SLOSPORT	ZDRAVILNA RASTLINA ITALIJANSKA REKA (ORIG.)				POKLON						
JUŽNO-AMERIŠKA DRŽAVA					PREDJAMSKI VITEZ						
MESTO V SIBIRIJI					LEV TOLSTOJ LOJZE ABRAM			ANTON NOVAČAN PLOD			EGIPTOVSKI PISATELJ
BERI PRIMORSKI DNEVNIK	GOSPODARSKI RAZCVET, HITER RAZVOJ	PODLAHTIČNI ŽIVEC	TUJE MOŠKO IME PRILJUBLJENA SORODNICA						NAŠA PRITRDLJNICA TRAK IZ NABOJEV		
SL. PESNICA (ANKA)				LETOVIŠČE PRI KOPRU PUCCINIJEVA OPERA							
PLAVALNI KLUB						FRANCOŠKI PISATELJ (BORIS)	TRŽAŠKO ŠPORTNO DRUŠTVO ERNA MUSER				
									FOTOGRAFSKA ENOTA ITAL. IGRALKA (FRANCA)		
RUSKI PISATELJ GORKI							STRANSKI POGANJEK DREVES BEL ALKOLOID				
PRIMORSKI DNEVNIK, TVOJ DNEVNIK	DOMAČA PER-NATA ŽIVAL PORAZ V BOKSU					GRŠKI BOG PASTIRJEV NARODNO – OSVOB. BOJ				ŠIRNE RAVANI V TROPSKIH DEŽELAH	NAJVIŠJA GORA V TURČIJI
KOCIJANČIČ IGOR			ITALIJANSKO ŽENSKO IME KMETIJSKI STROKOVNJAK								
ŽUŽELKA, KI BOLEČE PIČI				BEOGRAJSKI NOGOMETNI KLUB	IZDELOVALEC ZIDAKOV DEL STATEV, RAVNAČICA						
NICOLAS SARKOZY	KRAJ PRI ANKARANU	DELAVEC NA POKOPALIŠČU ŠTIRI IZŽREBA-NE ŠTEVILKE							VIDA ALBREHT ZDRAVSTVENA ZAPORA		
						POMOŽNI DUHOVNIK, NAMESTNIK JURIJ URŠIČ					
								OSEBNI ZAIMEK SLIKOVIT KRAJ V GRČIJI			
INDUSTRIJSKA RASTLINA				EV. INTER-NETNA MREŽA RAVNATELJ GORIŠKEGA KD							
DEL KOPNEGA SVETA, OBDAN Z VODO					ITALIJANSKA PEVKA PAVONE	OTOK V JADRANU STARO MESTO BABILONIJE			NEKDANJI BOROV KOŠ. TRENER (MARIO)		
SPOMENICA, OBIČAJNO DIPLOMATSKA											MAJHNA ITALIJANSKA PODMORNICA
BORIS RACE			PRIVLAČNOST, ČAR KAJETAN KOVIČ				KNEŽJI NASLOV V ARABIJI				
ZBIranJE PODATKOV V DOLOČEN NAMEN							NEKDANJA JAPONSKA PRESTOLNICA				
TOVOR, BREME (STAR.)							POLIFEMOV TEKMEC, GALATEJIN LJUBIMEC				

SLOVARČEK - ANANA = egiptovski pisatelj iz 13. stoletja pred našim štetjem • BUT = slovenska pisateljica • DIN = enota za občutljivost fotografskega materiala za svetlobo • DRE = popularni ameriški beatmaker in raper, pravo ime André Romell Young • ILOK = kraj pod Fruško goro na Hrvaškem • NARA = stara japonska prestolnica • OSDINA = kraj v Grčiji • VIAN = francoski pisatelj

KOŠARKA - Po dvomesečni stavki se bo začel redni del severnoameriške poklicne lige

Liga NBA kot božično darilo

Božič je obdobje daril in lepih presečenj. Letos pa bo božič za ljubitelje najkakovostnejšega košarkarskega prvenstva, severnoameriške lige NBA, tudi dan, ko bodo lahko znova gledali tekme tega prvenstva. Po več kot dvomesečni stavki se bodo ravno jutri začele tekme skrajšane sezone, ki bo dodelila neuradni naslov svetovnega klubskega prvaka. Redni del bo zaradi zamude pri začetku sezone trajal »le« 66 tekem, ne pa običajnih 82. Od 26. decembra do 26. aprila si bo vsaka ekipa poskušala izboriti najboljši izhodiščni položaj za končnico, v katero se bo uvrstilo 16 najboljših ekip (po osem z Zahod in Vzhoda).

TAKO DOSLEJ - Več kot polovica vseh do zdaj dodeljenih naslovov je bila domena dveh ekip. Najbolj zmagovita ekipa so s 17 naslovi Boston Celtics, katerim manjka naslov od leta 2008, po naslovu, ki so ga osvojili lani pa so se jim Lakersi (zdaj iz Los Angelesa, a že prej so domovali v Minneapolisu) približali na zgolj en naslov. Celticsi in Lakersi so torej skupno zbrali 33 naslovov, zlasti ekipa Kobeja Bryanta pa je tudi letos med kandidati za osvojitev slovitiga prstana, ki je lani pripadel Dallasu (prvič v zgodovini kluba).

SOUTHWEST DIVISION - V jugozahodni diviziji igrajo branitelji naslova Dallas Mavericks, ki so lani nekoliko presenetljivo pometli z ostalo konkurenco. Nosilec igre ostaja Dirk Nowitzky. Že v tej skupini se bodo morali paziti ekipe Memphis Grizzlies. Napoved: 1. Dallas; 2. Memphis, 3. San Antonio, 4. Houston, 5. New Orleans.

NORTHWEST DIVISION - Oklahoma City Thunder si v tej diviziji nesporni favoriti, dobre možnosti pa naj bi imeli tudi za osvojitev prvega mesta na zahodu. Mlada, a nazadnje izkušena ekipa z liderjem Durantom in dolgo klopjo bo marsikoga lahko presenetila. Za petami bi jim lahko bili Nuggets iz Denverja, čeprav je to ekipo zapustil zvezdnik Carmelo Anthony. Napoved: 1. Oklahoma City, 2. Denver, 3. Portland, 4. Utah, 5. Minnesota.

PACIFIC DIVISION - Clippers so se zelo okrepili z nakupom Chrisa Paula in po dolgih letih bi lahko ogrozili mestnega tekmeča, ki so ga pred dnevi na pripravljalni tekmi že premagali za kar 19 točk. Vseeno je trojica Bryant-Gasol-Bynum še vedno sanjska in zagotavlja vsaj uvrstitev v finale na zahodu. Napoved: 1.

Italijan Danilo Gallinari (desno) se je vrnil čez lužo

ANSA

LA Lakers, 2. LA Clippers, 3. Sacramento, 4. Phoenix, 5. Golden State

SOUTHEAST DIVISION - Miami Heat je glavni favorit za naslov, premoč pa bi morala biti še bolj očitna na vzhodu, kjer nimajo pravih konkurentov. Toliko manj v tej skupini, kjer se bo bil boj izključno za drugo mesto z Atlanto Hawks Tracyja McGradyja, ki naj bi izpodrinila Orlando Magic. Napoved: 1. Miami, 2. Atlanta, 3. Orlando, 4. Charlotte, 5. Washington.

CENTRAL DIVISION - Biki iz Chicaga so se že lani uvrstili v konferenčni finale, kjer so morali priznati očitno premoč Miamija. V Chicagu niso veliko spremenili, tako da je soliden rezultat na vidiku, morda pa manjka nekaj, da bi lahko ciljali na odmeven uspeh; a če se Derrick Rose dodatno izboljša, potem postane Chicago res nevaren. V tej skupini se bodo morali biki paziti pred Pacersi iz Indiane. Napoved: 1. Chicago, 2. Indiana, 3. Milwaukee, 4. Detroit, 5. Cleveland.

ATLANTIC DIVISION - Za Kelte je morda zadnja priložnost, da se s sedanjo generacijo igralcev povzpnejo na sam vrh NBA. Allenu, Garnettu in Pierceu se počasi začenjajo poznati leta, a morda jim bo prijala letošnja skrajšana sezona. Letos želijo Celticsi osvojiti petič zapored Atlantisko skupino. Edini, ki bi jim lahko to preprečili, so New York Knicksi. Napoved: 1. Boston, 2. New York, 3. Philadelphia, 4. Toronto, 5. New Jersey.

POBIRALCI STAV - Kako pa gledajo na letošnjo NBA pobiralci stav? Lanski prvak Dallas je šele peti, medtem ko je na papirju vrhunska zasedba Miamija, ki je (z majhnimi razlikami v kotacijah) v prednosti za vse pobiralce stav. Kotacije pred začetkom sezone: Miami Heat 2.50, Los Angeles Lakers 5.50, Chicago Bulls 6.00, Oklahoma Thunder 8.00, Dallas Mavericks 10.00, Boston Celtics 12.00, San Antonio Spurs 20.00, Orlando Magic 22.00. Sledi jo ostale ekipe. (I.F.)

PO IZBORU BBC Športna osebnost leta je kolesar

LONDON - Britanski kolesar Mark Cavendish je bil izbran za športno osebnost leta 2011 po izboru britanske televizijske in radijske mreže BBC. Cavendish je na dirki po Franciji osvojil pet etapnih zmag, postal pa je tudi svetovni prvak. Po letu 1965 in Tommyju Simpsonu prvi Britanec z naslovom svetovnega prvaka v kolesarstvu Cavendish, doma je z otoka Mana, je letos osvojil tudi zeleno majico najboljšega sprinterja na Touru, kjer ima že 20 etapnih zmag. Cavendish je ugnal golfista Darrena Clarka, na tretje mesto pa se je prebil Somaljec z britanskim potnim listom atlet Mo Farah. Številka 1 svetovnega tenisa Srb Novak Đokovic, ki je v iztekajočem se letu osvojil tri turnirje za veliki slam od štirih, je bil izbran za tujo športno osebnost leta, najboljša ekipa pa je postala angleška reprezentanca v kriketu.

PO TV KOPER Po Športelu z Brumnom o mlajših trenerjih

Na božičnem oziroma štefanovem Športelu, v ponedeljek ob 22.30 na TV Koper Capodistria, bo voditelj športne oddaje Igor Malalan gostil dekana trenerjev Petra Brumna in mlajše trenerje Karin Malalan, Erika Piccinija in Marka Švaba.

Govorili bodo, kako se skuša otroke uvajati v šport preko športnih šol ter preko sodelovanja na osi športna društva - šola in o težavah trenerjev nekoč in danes. Svoje mnenje je izrazil tudi Andrej Vremec, mentor številnih mladih trenerjev.

REPREZENTANCA Selektor Prandelli in etični kodeks

GUBBIO - Selektor italijanske nogometne reprezentance Cesare Prandelli je za poštenost in pogum nogometaša B-ligaša Gubbio Simoneja Farino, ki se je uprl poskusu podkupovanja v stavniški aferi, nagradil z vpoklicem v državno izbrano vrsto.

SLABOST - Predsednika Triestine Sergia Alettija so včeraj zjutraj zaradi slabosti s pridržano prognozo sprejeli v bolnišnico.

NAJBOLJŠI AFRIČAN - Reprezentant Slonokoščene obale in član angleškega Manchester Cityja Yaya Toure je najboljši afriški nogometaš leta 2011 po izboru afriških selektorjev. Prestižne naslove so podelili v prestolnici Gane Akri. Toure je šele drugi nogometaš iz Slonokoščene obale s tem naslovom po napadalcu Chelsea Didierju Drogbaju. Toure je prejel več glasov od nekdanjega soigralca pri Barceloni Malija Seydouja Keita in Gancu Andrea Ayewa, ki igra za Marseille.

TANJA ROMANO - Nekdanja svetovna prvakinja v umetnostnem kotkanju Tanja Romano bo nocoj (ob 20.30) in jutri (ob 18.30) po vsedržavni televiziji Rai-Sport1, ki bo kazal posnetke z eksibicijskega nastopa International Roller Cup. Nastop je bil na začetku decembra v Modeni.

EVROLIGA - V drugi del Top 16 košarkarske evrolige so se uvrstili: Barcelona, CSKA Moskva, Real Madrid, Fenerbahçe, Panathinaikos, Maccabi, Montepaschi, Olympiacos, Efes Istanbul, Unics Kazan, Unicaja, Bennet Cantu, Ea7 Milano, Žalgiris, Galatasaray in Bilbao. Žreb bo v torek ob 13.00.

Obvestila

ZŠŠDI obvešča, da bo goriški urad zaprt do vključno ponedeljka, 2. 1. 2012.

SPDT sklicuje informativni sestanek za tečaj smučanja v četrtek, 12. januarja 2012 na Stadionu 1. maja ob 19. uri. Za dodatne informacije www.spdt.org, smucanje@spdt.org in telefonska številka 3395000317 od ponedeljka do petka od 19.00 do 20.00 ure.

AŠD SK BRDINA - nadaljuje se vpisovanje glede tečajev smučanja za sezono 2012. Informacije na sedežu društva, Repentabska ul. 38 na Opčinah, ob ponedeljkih od 20. do 21. ure. Tel. št. 340-5814566 (Valentina). V nedeljo, 8. januarja, bo možen avtobusni prevoz za člane društva v Forni di Sopra. Predviden odhod avtobusa ob 6.30 iz parkirišča izpred črpalke ESSO na Opčinah. Tel. 335-5476663 (Vanja).

AŠD MLADINA obvešča, da se bodo tečaji smučanja začeli v nedeljo, 15. januarja 2012. Po potrebi organiziran avtobusni prevoz. Informacije na tel. št. 347-0473606.

ŠZ Dom: športniki vseh sekcij pokazali, kaj znajo

Prejeli smo

Božična akademija Doma je za mlade športnike goriškega združenja vsako leto priložnost za prikaz veščin in spretnosti, ki so jih usvojili v prvih mesecih sezone. Tako je bilo tudi v četrtek, ko so se v telovadnici Kulturnega doma predstavile vse društvene sekcije. Prvi so nastopili mlčki športnega vrtca pod vodstvom profesorja Bernarda Hrovatina in pomočnice Mateje Fajt, sledila pa je prva točka najmlajših košarkarjev, ki so uprizorili krajšo tekmo. Skupino vodi profesor in državni inštruktor mini basket Andrej Vremec, ki mu pomagata Martina Dellisanti in Ivan Bernetič. V nadaljevanju je pozornost občinstva prevzela mlajša skupina Cheerleading. Nova dejavnost, ki jo ponuja ŠZ Dom, je namenjena osnovnošolkam, nastala pa je iz lanske ritmične sekcije. Skupino vodita Ana Vukoje in Bernard Hrovatin. Nato je bila na sporedu ekipa mladih košarkarskih upov U12, ki jo trenira Vremec s pomočjo Davida Abramija in Mateja Zavadlava. Po njihovem prikazu vadbe s kolebnico je bil čas za nastop navijaške skupine Doma Stardust elite Cheer. Skupino deklet, starih med 11 in 14 let, trenirata Nikol Križmančič in Stefano Bernetti. Dalje so s poligonom ponovno nastopili najmlajši košarkarji, sledili pa so jim igralci skupine U12 s krajšo tekmo. Z zahtevnejšo zaključno točko je postregla skupina Stardust, nakar so otroke obdarili. Izvedbo akademije so omogočili Lintech, Banca di Cividale, Mark medical in Kulturni dom.

ŠZ Olympia: nastopile so ritmičarke in telovadci

Prejeli smo

ŠZ Olympia je v Gorici organizirala telovadno božičnico, na kateri je nastopilo 80 športnikov in športnic goriškega društva (ritmične sekcije, orodna telovadba, predšolske telesne vzgoje in športnega plesa). Najmlajši skupine Gymplay so pod vodstvom trenerjev Damijane Češćut, Mihe Vogrinčiča ter pomožnih vadiateljic Gioie Innocenti ter Marije Jussa prikazali krajšo vadbno uro z žogami, poligon in štafeto. Starejša skupina ritmičark je uvedla večer s točko »trakovi in kolebnica« ob spremljavi gospel glasbe »Kum-ba-ya«. Mlajši dečki in deklice športne gimnastike so staršem pokazali kratek prikaz dela, talno akrobatiko, preskok in trampolin, starejša – tekmovalna ekipa pa je prikazala vaje na bradlji in drogu, parterju, preskoku in preskoke na kanvasu. Program sta jim pripravila trenerja Miha Vogrinčič in Matija Komel. Dekleta Show dance skupine so se predstavila s točkama »Bad Santa Claus«, »Space Jam« (mlajša skupina), »Charlotte« in »Angelčki in hudiči« (starejša skupina). Za zaključek sta vse v imenu društva pozdravila predsednik Mihael Corsi ter športni direktor Andrej Vogrič. Telovadno božičnico do posneli po TV postaji Fvg Sport Channel (kan.113).

TA TEDEN EDINOST PRED 100 LETI

EDINOST

GLASILO POLITIČNEGA SVETA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO

»V žganjarno gospoda Bonifačiča v ulici Ghega je prišel človek, ki se mora čutiti velikega bojevnika pred materjo Italijo za – italijanstvo Trsta. Najbolj ga opravičuje do te ponosne zave-sti že njegov priimek. Saj se piše za – Jablonske-ga!! Jel je silno rentaćiti proti Slovincem in gorje njim, če bi vrli Jablonski to mogel, kar bi hotel! Šment je namreč ta, da – kakor je sam priznal – ne more. Ko bi bil on gospodar Trsta – tako se je junačil – bi nemudoma vse Slovence pogнал iz Trsta. In če bil bi on lastnik hiše – pa ima zopet to smolo, da tudi ta dobrota mu ni usojena – ne bi principijelno dal stanovanja nobenemu Slo- vencu. Tako se je mož in veliki Italijan bahatil z junaštvij, ki jih – ne more izvršiti! Da so padale vmes najsočnejše žaljivke na račun Slovencev in nji-hove narodnosti, to se umeje že samo ob sebi.

Sreča njegova je bila, da je bil gospod Boni-fačič, ki ima narodne zavesti v srcu, tople krvi v

žilah in pa krepkih mišic, sam in preveč zaposlen, da ni imel časa za primeren obračun z bojevitim Italijanom s slovanskim priimkom. Tako je juna-čenje Jablonskega minolo brez – občutnih posle-dic. Ali že stari pregovor pravi: kar ni danes, se ute-gne jutri. In zgodilo se je res naslednjega dne. Pri-šel je zopet in zopet rentaćil, žalil Slovence in jih izganjal iz Trsta. Slučaj pa je hotel, da je bilo nav-zočih nekaj ljudi, ki ne puščajo žaliti sebe in svo-je narodnosti, še manje pa goniti se iz Trsta. Kon-stituirali so se v „naglo sodbo“ in so tudi takoj iz-vršili eksekucijo. Padlo je nekaj trda pest na raz-gretega vele-Italijana. In efekt je bil tako imeni-ten, da je veliki Italijan že pod prvim udarcem pri-šel v malce neprijetne stike z materjo zemljo. In potem so ga – limali!

Gospod Jablonski sedaj ve, da je žaljenje in izganjanje Slovencev iz „italijanskega“ Trsta ro-kodelstvo, ki ni brez vsakega rizika!“

TA TEDEN PRIMORSKI DNEVNIK PRED 50 LETI

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Med številnimi komemoracijami drugega tržaške-ga procesa je izstopala proslava, ki jo je na stadionu Prvi maj priredila slovenska mladina.

»Proslavo je priredila Mladinska iniciativa s sodelo-vanjem članov Slovenskega gledališča, ki so nastopili v dra-matiziranih prizorih in z recitacijami. K vsemu temu so do-dali še glasbene vložke in skioptične slike, tako da so res živo prikazali delo in življenje padlih junakov. Proslave se je udeležila velika množica ljudstva, med katero je bilo zla-sti mnogo mladine. Navzoči so bili tudi mati in sorodniki narodnega heroja Pinka Tomažiča, konzul Kovačič v ime-nu generalnega konzula FLRJ v Trstu, ter predstavniki Neodvisne socialistične zveze, Slovenske kulturno-gos-podarske zveze, Prosvetne zveze, federacije Komunisti-čne mladine Italije, federacije KPI in PSI in okrajnega od-bora Ljudske mladine Slovenije iz Kopra. Prišli so tudi šte-vilni obsojenci s procesa in tovariši, ki so bili skupno z nji-mi dolgo v zaporu ter nato konfinirani.

Že začetek proslave je napravil na vse navzoče zelo globok vtis. Proslava se je pričela z Internacionalo, nakar je član gledališča recitiral, kot bi govoril Pinko Tomažič, „Našo pesem“. Sledil je prizor, v katerem je Silvij Kobal v uniformi fašističnega miličnika prebral takratno obsodbo vseh šestdesetih obsojencev, medtem ko je donela z ma-gnetofonom „Giovinezza“ in savojska himna.

Nato je B. Samsa, tajnik Mladinske iniciative, orisal tedanje razmere, proces, lik Pinka Tomažiča, njegovih to-varišev in drugih borcev, vmes pa so se na steni prikazo-vale njihove slike in so člani gledališča prebrali Pinkova pi-sma staršem, dekletu in tovarišem komunistom ter pismo Simona Kosa staršem in sestri. Še posebej so prikazali pri-zor, kako je stal Ivančič pred fašističnim sodnikom, kako je Pinko Tomažič sestavljal svoj program, medtem ko so njegovi tovariši pisali na pisalni stroj in razmnoževali s ci-klostilom ter tragični prizor, ko je vseh petero obsojencev sedlo na stolice na strelišču ter omahnilo pod streli.«

GLEDALIŠČE

FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

TRST

Stalno gledališče FJK II Rossetti

V torek, 10. januarja 2012, ob 21.00 / Donna Juanita" od Rosarija Gallija in "Patriottismo orizzontale" od Marije Letizije Compatangelo: »Spie« / Reži-ja: Irene Noli / Ponovitve: od srede, 11. do sobote, 14. ob 21.00 in v nedeljo, 15. januarja, ob 17.00.

Gledališče Orazio Bobbio - La Contrada

V petek, 13. januarja, ob 20.30 / Do-nald Lee Coburn: »Gin game«. / Reži-ja: Francesco Macedonio / Nastopata: Valeria Valeri, Paolo Ferrari / Ponovi-tve: v soboto, 14. ob 20.30, v nedeljo, 15. in v torek, 17. ob 16.30, od srede, 18. do sobote, 21. ob 20.30 ter v nede-ljo, 22. januarja, ob 16.30.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

SNG Drama

Veliki oder

V četrtek, 29. decembra, ob 17.00 / Ot-fried Preußler, Andrej Rozman Roza: »Mala čarovnica«. / Ponovitve: v petek, 30. decembra, ob 11.00.

V petek, 30. decembra, ob 19.30 / Mi-lena Markovič: »Barčica za punčke«.

V soboto, 31. decembra, ob 19.00 / William Shakespeare: »Beneški trgo-vec«.

Mala dvorana

V torek, 27. decembra, ob 20.00 / Ernst

Lubitsch: »Ko sem bil mrtev«.

V sredo, 28. decembra, ob 20.00 / Jean Anouilh: »Orkester«.

V četrtek, 29. decembra, ob 20.00 / Os-car Wilde: »Slika Doriana Graya«.

V petek, 30. decembra, ob 20.00. / Via Negativa, Via Nova 2011 »Mandič-Stroj«.

V soboto, 31. decembra, ob 20.00 / Vinko Möderndorfer: »Nežka se moži«.

Spodnja dvorana

V torek, 27. decembra, ob 19.30Mat-jaž Pograjc »Ljubezen na smrt«. / Po-novitve: v sredo, 28., v četrtek, 29. in v petek, 30. decembra, ob 19.30.

Stara pošta

V sredo, 28. decembra, ob 21.00 / Vin-ko Möderndorfer: »Šumi« / Režija: Pe-ter Božič / Ponovitve: v četrtek, 29. de-cembra, ob 21.00.

GLASBA

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

V soboto, 31. decembra, ob 17.00 / »Concerto di fine anno« / Nastopa or-kester gledališča Verdi.

BAZOVICA

Cerkev Marije Magdalene

V ponedeljek, 26. decembra, ob 18.30 / 150-letnica cerkve / Božični koncert domačih zborov za praznovanje 150-le-tnice cerkve.

GORICA

Kulturni dom

V torek, 27. decembra, ob 20.30 / go-

spel koncert z ameriško skupino iz Vir-ginije »Earl Bynum As we are« in »Co-ra Sister Armstrong«.

VIDEM

Novo gledališče Giovanni da Udine

V soboto, 31. decembra, ob 18.00 Kon-cert: »Ohne sorgen: senza pensieri!« / Strauss Festival Orchester / Dirigent in solist: Willy Büchler - violina.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov dom

V ponedeljek, 26.decembra ob 20.00 / Novoletni koncert – The Beatles re-vival.

KOMEN

Športna dvorana OŠ Komen

Jutri, 25. decembra, ob 20.00 / Boži-čno-novoletni koncert Pihalnega or-kestra Komen / Solisti: Otom Vrhov-nikom - saksofon, Dušan Sodja - kla-rinetu in Matijo Tavčar - tolkala ter Mladinski pihalni orkester.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Linhartova dvorana

V torek, 27. decembra, ob 19.30 / ba-let / Cirkus Cirkör Švedska: »Nosi jih kot krono«. / Režija: Tilde Björfors / glasba: Rebekka Karijord. / Ponovitve: v sredo, 28. in v četrtek, 29. ob 19.30 v petek, 30. ob 18.00 in v soboto, 31. de-cembra, ob 19.30.

Gallusova dvorana

V sredo, 28. decembra, ob 20.00 / ba-let / Herman Severin Loevenskjold: »Sifilda«. Koreografija: August Bour-nonville / dirigent: Marko Gašperčič / Ponovitve: v četrtek, 29. ob 16.00, v pe-tek, 30. ob 20.00 in v soboto, 31. de-cembra, ob 19.00.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Zgodovinsko-umetniški muzej in la-pidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgo-dovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egiptčanski, grški, rimljanski in antični predmeti z

FILMI PO TV

Nedelja, 25. decembra, Rete 4, ob 23.35

Piccole donne

Režija: Gillian Armstrong

Igrajo: Winona Ryder, Susan Sarandon, Trini Al-varado, Kirsten Dunst

Ena najbolj priljubljenih povesti vseh časov, s kate-ro je že avtorica Louisa May Alcott, dosegla never-jeten uspeh, je v začetku devetdesetih let dobila tu-di novo filmsko obdelavo, pri kateri sodeluje cela vrsta priznanih ženskih igralk. Pripoved pa je v res-nici vedno ista in življenje štirih sester Jo, Meg, Amy in Beth ostaja vedno enako privlačno.

Ponedeljek, 26. decembra, Rai 1, ob 21.10

La sirenetta

Risanka

Na svoj 16. rojstni dan si sme najmlajša princesa med morskimi deklicama končno ogledati svet nad mor-jem. Zagleda veliko ladjo, na kateri prelep mlad princ proslavlja svoj 16. rojstni dan. Ko nevihta razbije lad-jo, ga reši in pripelje na obalo. Mala morska dekli-ca se je pripravljena odpovedati vsemu, da bi bila s princem, čeprav se mora v zameno za noge odpove-dati svojemu prekrasnemu glasu.

Torek, 27. decembra, Premium cinema, ob 21.15

The American

Režija: Anton Corbijn

Igrajo: George Clooney, George Clooney, Violante Placido, Thekla Reuten, Paolo Bonacelli, Bruce Alt-man, Filippo Timi.

Američan Jack oz. Edward je poklicni morilec, ki se hoče umakniti iz tega posla in zaživeti drugače. Po vrsti trupel, ki jih pusti na Švedskem, se umakne v majhno mestoce v Italiji, kjer ga čaka še zadnji pos-el – pripraviti mora posebno puško za mlajšo kon-kurentko Mathilde. A v mestu se ne drži zase, tem-več se spoprijatelji z duhovnikom in se zaljubi v mla-do Claro in najde nov smisel življenja. Vendar pa pre-teklost ne more biti pozabljena in s tako imenova-nim «normalnim življenjem» Jack izziva usodo.

Sreda, 28. decembra, La 7, ob 14.05

Parenti serpenti

Režija: Mario Monicelli

Igrajo: Alessandro Haber, Maria Confalone, Cin-

zia Leoni in Pia Velsi

Priletna zakonca predlagata svo-jim otrokom, da bi ju gostili v ča-su božičnih praznikov in jim obljubita celotno premoženje. Sinovi in hčerke pa bi se staršev ra-di čimprej znebili, pri čemer pa se ne mislijo od-povedati njihovemu imetju. Ironični film, ki se v marsičem navezuje na legendarne prvine itali-janske komedije, skriva v sebi tudi kar nekaj tem-nejših plati sedanje družbe.

Četrtek, 29. decembra, Canale 5, ob 21.10

Il bambino con il pigiama a righe

Režija: Mark Herman

Igrajo: Asa Butterfield, Jack Scanlon, David Thew-lis, Vera Farmiga, Sheila Hancock, Richard Johnson in Rupert Friend

Bruno ima 8 let. Njegov oče ima v nacistični vojski visok položaj in zaradi nepredovanja se družina iz Berlina preseli na neko podeželje blizu koncentra-cijskega taborišča, za katerega si Bruno razlaga da je to velika kmetija. A tudi njegova mama in sestra ne vesta, da je koncentracijsko taborišče in kaj se tam dogaja. Bruna pa velikanska kmetija zelo zanima, za-to začne raziskovati okolico in nekega dne pride do ograje taborišča. Tam sreča na drugi strani žice ju-dovskega dečka Shmula in se z njim takoj spoprija-telji.

Četrtek, 29. decembra, Rai 3, ob 23.35

Nightmare before Christmas

Režija: Henry Selick

Zamisli in produkcija: Tim Burton

Nekega dne Jack odkrije Božično mesto - čudovite svetlikaajoče lučke in bleščeče pakete. Očaran nad nje-govo lepoto se odloči, da bo na novo odkriti praz-nik dal svojim prijateljem, čemur sledi cel kup no-rnih dogodkov. Ta čudovita in drugačna božična fan-tazija odpira vrata v nov in skrivnosten svet, poln ne-verjetnih presenečenj in očarljive glasbe. (Iga)

SLOVENIJA

KOZINA

Knjižnica: do konca decembra je na ogled Božično-novoletnega bazarčka, ter razstava Podobe knjig Jerneje Rodica (knjižna oprema) in Tinke Volarič (ilu-stracije).

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako ne-deljo med 14.00 in 16.00 ali po pred-hodnem dogovoru. Informacije: Dra-gica Sosič (05/7346425).

ŠTANJEL

Galerija Lojzeta Špacala: stalna raz-stava grafik v galeriji Lojzeta Špacala. Urnik: med tednom, od 11.00 do 14.00, v soboto in nedeljo od 10.00 do 17.00, v ponedeljek zaprto.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: na gradu Kromberk je na ogled razstava iz zbirke podarjenih del Vladimirja Ma-kuca z naslovom »Risbe in kipi«; Sv. Go-ra - zaprta do nadaljnega zaradi po-pravila prostorov; Grad Dobrovo ob po-nedeljkih zaprto, od torka do petka ob 8.00 do 16.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13.00 do 17.00; Ko-lodvor ob ponedeljka do petka po ur-niku Turistične agencije Lastovka, ob sobotah od 12.00 do 19.00, ob nedeljah pa od 10.00 do 19.00. Najavljene sku-pine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

TOLMIN

Tolminska muzejska zbirka: od pone-deljka do petka, od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna mu-zejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan, od 9.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Prvo preddverje: do 2. januarja, 2012, je na ogled »World Press Photo 2011«. Gre za fotografsko razstavo nagrajenih del istomišljenjskega mednarodnega fo-toreporterskega tekmovanja.

*priredivte
kje in kdaj na
www.primorski.eu*

SLOVENSKI PROGRAM
Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Kralji ulice
20.30 Deželni TV dnevnik, Utrip Evangelija
20.50 Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

6.00 Aktualno: Euronews **6.10** Aktualno: Da Da Da **6.30** Variete: Unomattina in famigli **9.55** Aktualno: Settegiorni **10.50** Aktualno: ApriRai **11.00** Reportaža: Dreams Road 2010 **11.40** Vera: Pietrelcina come Betlemme **12.10** Glasb.: Božični koncert **13.30** Dnevnik **14.00** Aktualno: Buon Natale con Frate Indovino (v. M. Giletti) **16.00** Glasb.: E' quasi Natale **17.00** Dnevnik **17.15** Aktualno: A Sua immagine **17.45** Dok.: Passaggio a Nord Ovest **18.50** Kviz: L'eredità **20.00** Dnevnik in športne vesti **20.35** Kviz: Soliti ignoti - Speciale Natale (v. F. Frizzi) **21.55** Božična maša **0.00** Vera: A Sua immagine **0.15** Glasb.: Canto di Natale

7.00 Variete: Cartoon Flakes **9.00** Film: Trilli e il tesoro perduto (ris., ZDA, '09) **10.15** Rubrika: Sulla via di Damasco **10.45** Vremenska napoved **11.05** Aktualno: ApriRai **11.15** Variete: Mezzogiorno in famiglia **13.00** Dnevnik **13.25** Film: Natale di ghiaccio (fant., Kan., '10)

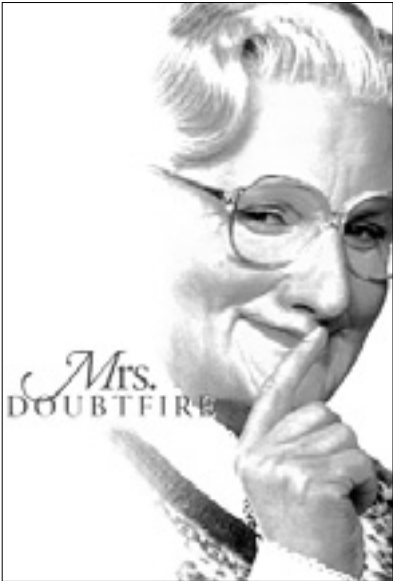
15.00 Film: Santa baby - Natale in pericolo (kom., i. Jenny McCarthy Kan., '09) **16.30** Film: La notte prima della notte di Natale (kom., Kan., '10) **18.00** Film: Miracolo a Manhattan (fant., Kan., '10, r. M. Scott) **20.25** Žrebanje lota **20.30** Dnevnik **21.05** Glasb.: Božični koncert (v. L. Bianchetti) **23.30** Film: Eloise a Natale (kom., ZDA '03, i. S. Vassilieva) **1.10** Film: Nick e l'amnesia di Natale (kom., '08, r. M. Rosman, i. T. Cavanagh)

7.35 Film: L'albero di Natale (dram., Fr., '70, r. T. Young) **9.10** Aktualno: PaeseReale **10.15** Glasba: Il gran concerto **11.00** Aktualno: Tgr Bellitalia **11.30** Aktualno: Tgr Prodotto Italia **12.00** Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved **12.25** Aktualno: Tgr Il settimanale **12.55** Aktualno: Tgr Ambiente Italia **14.00** Deželni dnevnik, sledi Dnevnik in vremenska napoved **14.45** Aktualno: Tg3 Pixel **14.50** Aktualno: Tv Talk **16.40** Dnevnik - L.I.S. **16.55** Film: Sabrina (kom., ZDA, '54, r. B. Wilder) **19.00** Dnevnik, deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Aktualno: Blob **20.10** Variete: Che tempo che fa (v. F. Fazio) **21.30** Show: 35° Festival del Circo di Montecarlo **23.40** Film: Il grande Joe (pust., ZDA, '98, r. R. Underwood) **1.30** Rubrika: Fuori orario

7.55 Nan.: Zorro **8.15** Film: Le nuove avventure di Pippi Calzelunghe (pust., ZDA '88, r. K. Annakin) **10.50** Aktualno: Ricette di famiglia **11.30** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **12.05** Nan.: Un detective in corsia **13.00** Nan.: La signora in giallo (i. A. Lansbury) **13.50** Variete: Il tribunale di Forum **15.05** Film: In Natale di Poirot (krim., V.B. '95, r. E. Bennett) **17.00** Nan.: Psych **18.00** Dok.: I miti

del cinema **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **21.15** Film: Il cow-boy coll velo da sposa (kom., ZDA '60, r. D. Swift, i. H. Mills) **23.55** Film: The Blues Brothers (kom., ZDA, '80, r. J. Landis, i. J. Belushi)

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije in vremenska napoved **9.05** Film: Il miracolo di Natale di Jonathan Toomey (dram., V.B.'07, r. B. Clark **11.00** Film: Jack Frost (kom., ZDA, '98, r. T. Miller) **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Resn. show: Grande Fratello 12 **14.15** Film: La vigilia per farli conoscere (kom., ZDA'08, r. N. Ganatra) **16.00** Film: Tre bambini sotto l'albero (kom., ZDA'09, r. D. S. Cass) **18.00** Film: Fuga dal Natale (kom., ZDA'04, r. J. Roth) **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.30** 0.35 Aktualno: Striscia la notizia (v. E. Greggio in E. Iacchetti)

21.10 Film: Mrs. Doubtfire (kom., ZDA '93, r. C. Columbus, i. R. Williams) **0.00** Film: La fabbrica del Natale (kom., Kan., '06, r. R. Oliver, i. M. Keena)

7.00 9.55, 12.20 Risanke **8.45** Film: Il magico sogno di Annabelle **9.50** Film: Due fratelli (pust., Fr., '04) **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **13.30** Film: Il Grinch (kom., ZDA, '00, r. R. Howard) **15.25** Show: Ice Cristmas Galà (v. C. Chiabotto) **17.35** Glasb.: Michael Bublé **18.30** Dnevnik in vremenska napoved **19.00** Risanke **19.10** Film: Santa Clause (pust., ZDA, '94, r. J. Pasquin, i. T. Allen) **21.10** Film: Fred Claus - Un fratello sotto l'albero (kom., ZDA'07, r. D. Dobkin, i. V. Vaughn)

23.25 Film: Sweeney Todd - Il diabolico barbiere di Fleet Street (glasb., ZDA '07, r. T. Burton, i. J. Deep) **1.45** Mediashop-ping

7.00 Dnevnik **7.30** Variete: Dopo il Tg... Tutti i gusti (pon.) **8.00** Aktualno: Lezioni di pittura **8.30** Dnevnik **9.00** Dok.: Borgo Italia **9.30** Nan.: Maria Maria **10.30** Film: Angelo **12.00** Dok.: Patrimonio dell'Unesco **13.00** Dok.: Luoghi magici della terra **13.30** Dnevnik **14.00** Aktualno: Dai nostri archivi **14.50** Šport: Ski Magazine **15.30** Dok.: Italia da scoprire **16.00** Variete: 80 Nostalgia **16.30** Dnevnik **17.00** Risanke **19.05** Aktualno: Videomotori **19.20** Aktualno: Fede, perché no? **19.30** Dnevnik in športne vesti **20.00** Dok.: Dolomiti Doc **20.30** Dnevnik in Deželni dnevnik **21.00**

Glasba: Sms Solo Musica e Spettacolo **23.00** Nočni dnevnik **23.30** Aktualno: Stoa'

6.00 Dnevnik, horoskop in prometne informacije **7.00** Aktualno: Omnibus **7.50** Film: Ardena (dram., It., '97, i. L. Barbareschi) **10.10** Film: Il bianco, il giallo, il nero (western, It., '74, r. S. Corbucci) **12.25** Aktualno: I menù di Benedetta **13.30** Dnevnik

14.05 Film: I Muppets alla conquista di Broadway (ris., ZDA '84, r. F. Oz) **16.15** Film: Kazaam - Il gigante Rap (kom., ZDA'97, r. P.M. Glaser, i. S. O'Neil) **18.10** Nan.: The District **20.00** Dnevnik **20.30** Variete: Italialand Remixata!!!! (v. M. Crozza) **21.10** Film: Surf'up - I re delle onde (ris., ZDA, '07, r. A. Brannon, i. C. Buck) **23.05** Film: La storia infinita (fant., Nem., '84, r. W. Peterson, i. N. Hathaway) **1.10** Film: Sciuscià (dram., It., '46, r. V. De Sica, i. F. Interlenghi)

6.00 Kultura, sledi Odmevi **7.00** Igr. nan.: Zgodbe iz školjke **7.20** Nočko Il **7.35** Odd. za otroke: Studio Kriškraš **8.20** Otr. serija: Ribič Pepe **8.35** Iz popotne torbe **8.55** Ris. nan.: Smrkci **9.15** Kviz: Male sive celice (pon.) **10.00** Igr. nan.: V dotiku z vodo **10.35** Polnočni klub (pon.) **11.55** Tednik (pon.) **13.00** Poročila, vremenska napoved in športne vesti **13.25** Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem (pon.) **14.30** Film: Pravi Božiček **16.05** O živalih in ljudeh (pon.) **16.25** Na vrtu - odd. Tv Maribor **17.00** Poročila, vremenska napoved in športne vesti **17.15** Sobotno popoldne **18.30** 1.30 Ozare **18.40** Risanke **18.55** Dnevnik, Utrip, vremenska napoved in športne vesti **20.00** Film: Sanja **21.40** Dok. oddaja

22.35 Božični koncert Simfonikov **23.50** Polnočnica, prenos iz ljubljanske stolnice **1.05** Ozare (pon.) **1.10** Film: Pisma za očeta Jakoba

8.30 Skozi čas **8.40** Pogledi Slovenije (pon.) **10.05** Posebna ponudba (pon.) **10.45** Polnočni klub **12.00** Tednik (pon.) **12.55** Kraji in običaji **13.25** Slovenci v Italiji (pon.) **13.55** Circum Regional **14.20** Knjiga mene briga **15.15** Magazin in alpskem smučanju **15.40** Dok. odd.: Anka Tasmanika **16.30** Film: Pridanici **18.05** Nad.: Zgornji in spodnji **19.00** Nad.: Starši v manjšini praznujejo božič **20.00** Operni film: G. Puccini: La Boheme **21.50** Dok. serija: Žeželj nas Vinico

22.15 Na lepše (pon.) **22.40** Film: Gospodična Potter **0.10** Brane Rončel izza odra (pon.) **2.00** Zabavni infokanal

6.00 Sporočamo **7.10** 9.40, 21.30 Žarišče **8.20** 10.25, 13.50 Beseda volilcev **8.50** Studio City (pon.) **9.40** 21.30 Žarišče **10.10** Evropski premislek **12.35** Prava ideja (pon.) **14.00** Poročila Tvs1 **15.40** Tedenski pregled **16.20** 20.30 Na Tretjem **17.30** 18.00 Poročila Tvs1 **17.50** Kronika **19.00** Tv dnevnik Tvs1 **20.00** Satirično oko

13.45 Dnevni program **14.00** Čezmejna TV - deželne vesti **14.20** Glasb. odd.: Boben **15.20** Nautilus **15.30** Čiak Junior **16.20** Arhivski posnetki **17.10** 23.20 Vsdanes - Aktualnost **18.00** Evropski magazin **18.35** Vreme **18.40** Primorska kronika **19.00** 21.50, 0.10 Vsdanes - TV dnevnik **19.25** Šport **19.30** Vsdanes - Svet **19.45** Jutri je Božič - verska odd. **20.10** Tednik **20.40** Koncert: Soul Circus Gospel Choir **21.05** Glasb. odd.: Stil Quartet **22.05** Božič: Slovenske jaslice **22.50** Koncert: Bertas & Corale Canepa **0.25** Čezmejna TV

6.30 Tv prodaja **7.00** Risanke **10.15** Živalski fenomeni (mlad. serija) **10.35** Nan.: Beverly Hills 90210 **11.25** Nan.: Razočarane gospodinje **12.15** Nan.: Dobra mačka **12.45** Film: Najlepši čas leta **14.25** Resnič. serija: Prenovimo kopalnico **14.55** Resnič. serija: Kuharski mojster **15.50** Dok. serija: Kamera teče **16.20** Kuharska odd.: Jamie kuha za božič **17.15** Film: Nori božič (ZDA) **18.50** Ljubezen skozi želodec **18.55** 24UR vreme, Vremenska napoved **19.00** 24UR, Novice **20.00** Film: Škrat

21.50 Film: Oceanovih 12 (ZDA) **0.05** Film: Zgodba o Kristusovem rojstvu (ZDA/Kan.) **2.00** 24UR (pon.) **3.00** Nočna panorama

7.50 Tv prodaja **8.05** Nan.: Merlinove pustolovščine **8.55** 12.20 Nan.: Zoey 101 **9.15** Film: Božična pesem družbe Looney Tunes **11.20** Mojstri iluzije **11.50** Družina za umret (hum. nan.) **12.50** Film: Ameriška pita 7 (ZDA)

14.25 Nan.: Merlinove pustolovščine **15.20** Film: Kloniranka (ZDA) **17.00** Nan.: Top Gear **18.00** Svet: Povečava **18.30** Volan - odd. o avtomobilizmu **19.05** 1.25 Zabavna serija: Navihanci iz Benidorma **19.30** Pazi, kamera! **20.00** Film: Čudež na 34. uli-

ci (ZDA) **22.00** Film: Božič na ulici (ZDA) **23.30** Film: Doc Hollywood (ZDA) **0.05** Šola seksa (dok. serija) **1.00** Nan.: Navihanci iz Benidorma **1.50** Nočna ptica

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; Koledar; 7.25 Dobro jutro, napovednik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 9.00 Primorska poje; 10.00 Poročila; 10.15 Istrska srečanja; 11.30 Tedenski intervju Studia D; 12.00 Ta rozajanski glas; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Nediški zvon; 15.00 Mladi Val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Jazz odtenki; 18.00 Mala scena: Tanja Rebula - Ozvezdje Orion - radijska igra, režija Franko Žerjal; 20.00 Božični večer na Radiu Trst A; 23.00 Kratka poročila, sledi Svetovečerni pogovor; 0.00 Polnočnica iz cerkve sv. Antona puščavnika v Borštu, sledi zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK; 6.45, 19.45 Kronika; 7.00 Jutranjik; 7.30 Noč in dan; 8.00 Pregled tiska; 9.00-12.30 Sobota in pol; 12.00 Kulinarični kotiček: dobrote iz drobnice; 12.30 Opol-dnevnik; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Oddaja o morju in pomorščakih; 14.45 Du jes - humoristična oddaja; 15.30 DIO; 16.20-19.00 SMS z žogo ali brez, glasbena lestvica; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Dnevnik; 20.00 Posnetek koncerta zasedbe Atlanta gospel choir; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30-0.00 Crossroads.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.00 Dobro jutro; Almanah; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.38 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 6.25 Drobci zgodovine; 6.58 Viaggian-do (vsako uro do 19.58); 8.00-10.30 Calle degli orti grandi - Jutranjik; 8.05 Horoskop; 8.10 Prireditve; 8.35 Nogometna kabala; 8.50, 15.05 Pesem tedna; 9.00 Gostje tedna; 9.35 Appuntamenti; 10.15, 19.15 Sigla single; 10.25 Programi radio in tv; 10.35, 13.35, 22.30 Glasbena lestvica; 11.00 Per un'ora di radio; 11.35 Play list; 12.00 Kratke vesti; 12.01 Collezione musicale di RC; 12.30, 15.30 Dogodki dneva; 13.00 Baluardi di cultura e tradizioni; 14.00 Slot parade; 14.35 The Chillaut Zone; 16.00-18.00 Popoldan ob štirih, Hot Hits; 18.00 London calling; 20.00 Proza; 20.30 L'Italia è fatta; 21.00 Radio Indie Music Like; 22.00 Glasba RC; 23.00 Etnobazar; 0.00 Prenos RSI.

SLOVENIJA 1
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.10 Rekreacija; 7.00 Jutranja kronika; 7.40 Čitalnica; 7.45 Vremenska napoved; 8.05 Ringaraja; 9.05 Program za mlade; 10.10 Kulturomat; 10.30 Gori, doli, naokoli; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Obvestila in osmrtnice; 13.45 Labirinti sveta; 14.30 Sobotno branje; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.30 Razkošje v glavi; 17.05 Tedenski aktualni mozaik; 19.00 Dnevnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sobotni glasbeni večer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz sporedov; 22.40 Kratka radijska igra; 23.05 Literarni nokturno.

SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 5.30, 6.40 Športna zgodba; 6.50 Črna kronika; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Kulturne prireditve; 8.55 Sporedi; 9.15, 17.45 Na Val na spored; 9.35, 16.05 Popevki tedna; 10.00 Reakcija; 10.30, 14.30, 17.30 Novice; 11.35, 14.20, 17.35 Obvestila; 10.45 Zapis iz močvirja; 11.00 Heroji za vse čase - poklici; 13.00 Danes do 13-ih; 13.30, 18.50 Sporedi; 14.00 Kulturnice; 14.45 Gost izbira glasbo; 15.03 RS napoveduje; 15.30 DIO; 19.30 Športna sobota; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Glasba svetov.

SLOVENIJA 3
6.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.25 Jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Zborovski pannotikum; 10.50 Skladba tedna; 11.05 Naši umetniki pred mikrofonom; 11.25 Oddaljeni zvočni svetovi; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Kulturna panorama; 14.05 Divertimento; 14.30 Gremo v kino; 15.00 Filmska glasba; 15.30 DIO; 16.05 Sporedi; 16.10 Baletna glasba; 17.00 Operni recital; 18.00 Izbrana proza; 18.30 Arsov sobotni večer; 20.00 Sobotni operni večer; 21.40 Slovenski koncert; 23.00 Prišel je čas okrog božiča; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA
6.00-9.00 Dobro jutro; 9.00-10.00 Bi-Ba-Bo veseli vrtljak; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-18.00 Arant; vmes 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; Radio Agora: 13.00-15.00 Agora - Divan; 18.00-6.00 svobodni radio; Radio Dva: 10.00-12.00 Mozaik (105,5 MHz).

SLOVENSKI PROGRAM
Na kanalu 103

20.25 Tv Kocka: Risanka »Riba vas gleda« - Božične zvezdice

20.30 Deželni TV dnevnik

20.50 Božični koncert, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

6.00 Aktualno: Da da da in musica **6.30** Aktualno: UnoMattina in famiglia **9.30** Dnevnik L.I.S. **9.35** Glasba: Magico Natale (v. V. Maya) **10.30** Aktualno: A Sua immagine, Prenos svete maše, božično voščilo in blagoslov Urbi et Orbi **12.30** Božični koncert iz Bazilike sv. Frančiška v Assisiju **13.30** Dnevnik, vremenska napoved in Focus **14.00** Gledališče: Aladin **16.30** Dnevnik in vremenska napoved **16.35** Film: Una fidanzata per papà (kom., ZDA, '63, r. V. Minnelli) **18.50** Kviz: L'eredità **20.00** Dnevnik in športne vesti **20.40** Kviz: Soliti ignoti (F. Frizzi) **21.30** Nan.: Tutti pazzi per amore 3 **23.30** Dnevnik - kratke vesti **23.35** Film: Lassie (pust., '05, r. C. Sturridge) **1.15** Nočni dnevnik in vremenska napoved **1.40** Aktualno: Applausi

7.00 7.55 Risanke **8.45** Film: Topolino e la magia di Natale (ris., ZDA, '99) **9.40** 20.00 Kratkometraž: Masha and the Bear **10.00** Prenos božične sv. maše **11.00** Variete: Mezzogiorno in famiglia **13.00** Dnevnik, Tg2 Motori in vremenska napoved **13.45** Film: Il gobbo di Notre Dame (ris., ZDA, '96) **15.10** Film: Trilli e il grande salvataggio (ris., ZDA, '10) **16.20** Film: Chicken Little - Amici per la pelle (ris., ZDA, '05) **17.45** Variete: Art Attack **18.10** Film: Snow dogs - 8 cani sotto zero (kom., ZDA, '02) **19.45** Risanke: I classici Disney **20.30** Dnevnik **21.00** Kratkometraž: Lanny&Wayne 3 (ris.)

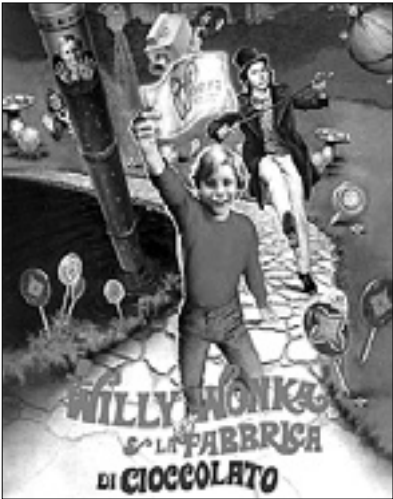

21.20 Film: Bolt - Un eroe a quattro zampe (ris., ZDA, '08) **23.00** Film: Conciati per le feste (kom., ZDA, '06, i. D. DeVito) **0.35** Nočni dnevnik **0.55** Variete: Protestantesimo **1.35** Film: Trovate John Christmas (kom., ZDA, '03) **2.55** Film: Quando gli angeli scendono in città (fant., ZDA, '04, r. A. Wolk, i. T. Blanchard, B. Chula)

6.00 Fuori orario - Cose (mai) viste **7.30** Nan.: La grande vallata **8.20** Glasba: Božični koncert - Coralità di Montagna **9.15** Film: Scrivimi fermo posta (kom., ZDA, '39) **10.55** Aktualno: Tgr EstOvest **11.15** Aktualno: Tgr Mediterraneo **11.40** Aktualno: Tgr RegionEuropa **12.00** Aktualno: Tg3 TeleCamere **12.55** Opera: Prima della Prima **13.25** Rubrika: Passepartout **14.00** Deželni dnevnik, vremenska napoved in Dnevnik **14.30** Glasba: Božični koncert **15.40** Dnevnik L.I.S. **15.45** Dok.: Alle falde del Kilimangiaro **19.00** Dnevnik in deželni dnevnik **20.00** Glasba: Il gran concerto (v. A. Greco) **21.05** Film: L'ultima legione (voj., Fr./VB/ZDA, '07, r. D. Lefler, i. C. Firth, B. Kingsley) **22.50** Dnevnik in deželni dnevnik **22.55** Film: La première étoile - La prima stella (kom., Fr., '09) **0.25** Nočni dnevnik **0.35** Aktualno: TeleCamere Salute **1.30** Aktualno: Fuori orario - Cose (mai) viste **2.00** Film: La Divina Commedia (dram., Fr./Port., '91)

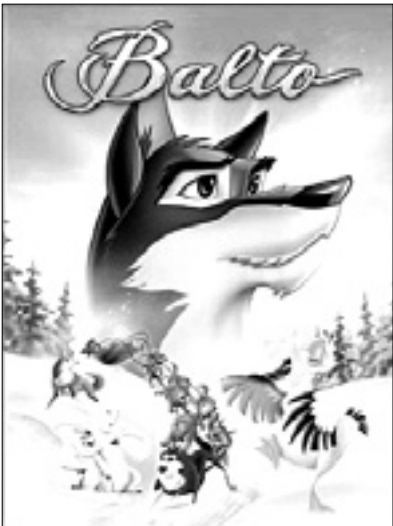
7.30 Dok.: Michelangelo **8.20** Dok.: Parco nazionale del Circeo - Estate **8.55** Reportaža: Storie di confine **9.30** Dok.: Magnifica Italia **10.00** Sv. maša **11.00** 13.20 Aktualno: Pianeta mare **11.30** Dnevnik in vremenska napoved **12.00** Aktualno: Mela-verde **14.00** Dok.: Donnavventura **15.00** Film: Sette spose per sette fratelli (glasb., ZDA, '54, r. S. Donen) **16.50** Film: Superfantagenio (kom., It., '86, r. B. Corbucci) **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **21.30** Nan.: Downton Abbey **23.25** Film: Piccole donne (dram., ZDA, '94, r. G. Armstrong, i. W. Ryder, G. Byrne) **1.45** Nočni dnevnik **2.30** Film: I diavoli volanti (kom., ZDA, '39, r. E. Sutherland, i. S. Laurel, O. Hardy)

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik - prometne informacije in vremenska napoved **8.50** Aktualno: Le frontiere dello spirito **9.40** Dnevnik - kratke vesti **10.00** Dok.: Tibet ed Himalaya, viaggio in Nepal

10.15 Film: Willy Wonka e la fabbrica di cioccolato (fant., ZDA, '71, r. M. Stuart) **12.45** 13.40 Resnič. show: Grande Fratello 12 **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **14.00** Show: Opera on ice **16.30** Film: La città del Natale (kom., Kan./ZDA, '08, r. G. Erschbamer) **18.30** Film: Una tata magica (kom., ZDA, '09, r. M. Scott) **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.40** 2.00 Show: Paperissima Sprint **21.30** Film: La sacra famiglia (ver., It., '06, r. R. Mertes, i. A. Gassman, A.C. Morariu) **23.50** Film: Tutti insieme a Natale (kom., ZDA, '08, r. J. Parkin, i. J. Duffy, D.O. Stiers)

6.50 Nan.: Fantaghirò **7.40** 11.30 Risanke **8.40** Film: Niko, una renna per amico (ris., '08) **10.25** Film: Angeli (kom., ZDA, '94, r. W. Dear) **12.25** Dnevnik in vremenska napoved **13.00** 14.00 Risanke: Simpsonovi **13.30** Film: The Polar Express (ris., ZDA, '04)

15.25 Film: Balto (ris., ZDA, '95) **17.00** Film: Balto 2 - Il mistero del lupo (ris., ZDA, '01) **18.30** Dnevnik in vremenska napoved **19.00** Nan.: Mr. Bean **19.20** Film: Che fine ha fatto Santa Clause? (kom., ZDA, '02, r. M. Lembeck, i. T. Allen, E. Mitchell) **21.30** Variete: Zelig Off **23.50** Show: Poker!mania - Christmas Stars for Charity **1.50** Film: La vita è un miracolo (kom., Fr./Yu, '04, r. E. Kusturica, i. S. Stimac, V. Trivalic)

7.30 Variete: Letà non conta (pon.) **8.00** Aktualno: Lezioni di pittura **9.00** Variete: Mukko Pallino **9.30** Nad.: Maria Maria **10.50** Aktualno: Balla coi lupi 2011 **11.40** Dok.:

Borgo Italia **12.00** 1.00 Šport: Ski magazine **12.10** Aktualno: Sky Magazine **12.45** Dok.: Borgo Italia **12.35** Dok.: Agrisapori **13.10** Variete: Camper Magazine **13.30** Talk show: A tambur battente **14.25** Božični koncert **16.45** Variete: 80 nostalgia **17.30** Risanke **19.30** Variete: Sms Solo Musica e Spettacolo **21.00** Aktualno: Dai nopstri archivi **21.00** Dnevnik **21.20** Film: Grand Champion (kom., i. B. Willis) **23.00** Nedeljski dnevnik **23.00** Dok.: Dolomiti Doc **23.20** Film: Angelo (dram./kom., i. M. Dietrich)

6.00 Dnevnik, vremenska napoved, horoskop in prometne informacije **7.30** Dnevnik **7.50** Film: Fifa e Arena (kom., It., '48, r. M. Mattoli, i. Totò, I. Barzizza) **9.35** Film: Little Nicky - Un diavolo a Manhattan (fant., ZDA, '00, r. S. Brill, i. A. Sandler, P. Arquette) **11.30** Film: Dracula è morto (kom., ZDA, '96, r. M. Brooks, i. L. Nielsen, P. MacNicol) **13.30** Dnevnik **14.05** Aktualno: Ma anche no **17.10** Film: Qui temerari sulle loro pазze scatenate, scalciate carriele (pust., VB, '69, r. K. Annakin, i. Bourvil, L. Buzzanca) **20.00** Dnevnik **20.30** 2.05 Show: Italland - Remixata!!! (v. M. Crozza) **21.40** Nan.: L'ispettore Barnaby **23.40** Dnevnik **23.55** Film: Blade Runner - The final cut (fant., ZDA, '07, r. R. Scott, i. H. Ford, R. Hauer) **3.15** Aktualno: La7 Colors

6.40 Ozemlje na prepihu (pon.) **7.00** Risanke **10.00** Evangelicansko božično bogoslužje **11.00** Božična pravljica **11.15** Obzorja duha **11.55** Urbi et orbi **12.35** Zvočnost slovenske duše **13.00** Prvi dnevnik **13.00** Poročila, šport in vremenska napoved **13.20** Koncert: Boš videl, kaj dela Dolenc **15.10** Film: Sneženi božič **16.35** Prvi in drugi **17.00** Poročila, vremenska napoved in športne vesti **17.15** Film: Najdenček **18.15** Risanke **18.55** Dnevnik, vremenska napoved, Zrcalo tedna, športne vesti **20.00** Dok. film: Pedro Opeka **21.40** Dok. film: Pedro Opeka **21.40** Nad.: Moja družina **22.40** Poročila, športne vesti in vremenska napoved **23.10** Ars 360

7.30 Skozi čas **7.55** Globus (pon.) **8.45** Univerza (pon.) **9.15** Turbulenca **9.45** Ave Maria - Panis Angelicus **10.10** Prislunimo tišini **10.45** Film: Prijateljica **13.05** Dok. odd.: Gospa pisateljica **14.00** Veliki božični koncert Gimnazije Kranj 2011 **15.45** Tv priredba: Andrej Rozman Roza - Najemnina **17.00** Migaj raje z nami! (pon.) **17.00** Koncert: A. Bocelli in D. Foster **17.50** Dok. odd.: Sadovi narave **18.30** Nad.: Zgornji in spodnji **19.50** Žrebanje lota **20.00** Nad.: Mali širni svet **21.00** Film: Upanje ob božiču **22.30** Balet SNG Opera in Balet Ljubljana

6.05 8.05, 21.30 Žarišče **7.30** 15.50 Iz svetovnih agencij **9.30** 16.40 Na tretjem... **11.40** Pogledi Slovenije (pon.) **13.30** Poročila Tvs1 **14.00** Posebna ponudba (pon.) **17.30** Poročila Tvs1 **18.15** 21.45 Satirično oko **19.00** TV Dnevnik Tvs1 **20.00** Slovenija in Evropa **20.30** Tedenski pregled kronike **20.50** Zrcalo tedna (pon.)

13.45 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv - deželne vesti **14.10** Vsedanes - Svet **14.30** Tednik **15.00** »Q« trendovska oddaja **15.45** Koncert: Bertas & Corale Canepa **16.10** Dok. odd.: Božič **17.30** Potopisi **18.00** Ljudje in zemlja **18.50** Presek **19.20** 22.15, 0.50 Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Vzhod - Zahod **19.45** Kino premiere **20.00** Vesolje je... **20.30** Istra in... **21.00** Božični koncert iz Rima **22.30** Čezmejna Tv - Koncert **23.30** Glasb. odd.: SMS **1.05** Čezmejna Tv - TDD

6.00 Tv prodaja **6.30** Risane serije **10.35** Beverly Hills 90210 (nan.) **11.10** Radovedni George (ris. serija) **11.20** Nan.: Razočarane gospodinje **12.45** Film: Mladi očka **14.25** Resnič. serija: Prenovimo kopalnico **14.55** Resnič. serija: Kuharski mojster **15.55** Dok. serija: Kamera teče **16.25** Film: Božiček 3 (ZDA) **18.15** Ljubezen skozi železodec (hrana in pijača) **18.55** 24UR vreme, Vremenska napoved **19.00** 24UR, Novice

20.00 Film: Bitka za božič **21.40** Film: Beseda za besedo (ZDA) **23.35** Film: Srečnej (ZDA) **1.55** 24UR (pon.) **2.55** Nočna panorama

7.50 TV prodaja **8.05** 14.05 Nan.: Merlinove pustolovščine **8.55** 12.25 Nan.: Zoey 101 **9.15** Film: Zgodba o Kristusovem rojstvu **11.00** 19.05 ŠKL, mladinska oddaja **11.55** Hum. nan.: Družina za umret **12.50** Film: Nori božič (ZDA)

15.15 Film: Gremlini (ZDA) **17.00** Top Gear **18.00** Norci na delu **18.30** Naj reklame **19.05** ŠKL **20.00** Film: Poljub za lahko noč **22.00** Film: Izgubljeni ključ noč (ZDA)

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Prenos sv. maše; 9.45 Pregled slovenskega tiska; 10.00 Iz domače zakladnice; 10.35 Otroški kotiček: ANATOMI-JA, piše Maja Gal Štormar; 11.10 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in čas; 12.00 Mariza Perat: Pastir Samuel, otroška radijska igra, sledi To je Božič!, otroške misli in voščila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.15 Za smeh in dobro voljo; 14.30 Nedeljskih sedem not; 15.30 Z goriške scene; 16.00 Drugačna podoba Božiča: ko kriza za-reže v socialno tkivo; 17.30 Božični koncert; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

7.15 Dobro jutro; 7.30 Kmetijska oddaja; 8.00 Noč in dan; 8.10 Kronika; 8.30 Jutranjik; 9.00-12.00 Božični dan z Nevo Zajc: Pravljичni svet skozi ilustracije, gostja Ančka Gošnik Godec; 10.30 Poročila; 12.00-14.00 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du jes; 14.30 Napoved prireditve Športnik Primorske; 16.30 Obletnica smrti župnika iz Komna Bohumila Nemca, žrtve fašizma; 15.30 DIO; 17.30 Božični koncert Slovenskega komornega zbora; 19.00 Dnevnik; 20.00 Večer večzozelenih; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30-0.00 Easy come, easy go....

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; Almanah; 7.15, 8.28, 10.30, 12.28, 13.30, 17.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 6.45 Drobci zgodovine; 6.58 Viaggian-do (vsako uro do 19.58); 8.05, 14.45 Pesem tedna; 18.15, 12.00 Kratke vesti; 9.00 Fonti di acqua viva; 9.30 Sonoramente classici; 10.00 Il giardino di Euterpe; 10.45 Sigla single; 11.00 Osservatorio; 11.35, 14.30, 17.33 Playlist; 12.05, 20.00 Fegiz files (od novembra dalje); 12.30 Dogodki dneva; 13.00, 20.30 La rosa dei venti; 14.00 Classici Italiani; 15.00-17.30 Ferry Sport; 17.45 Sigla single; 18.00 Album Charts; 19.00, 21.30 Scaletta musicale; 20.00-21.55 E...state freschi; 22.00 Extra Extra Extra; 22.30 Pic nic electronique; 0.00 Prenos RSI.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 20.00, 23.00, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.10 Rekreatija; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Igra za otroke; 9.30 Medenina; 10.10 Sledi časa; 10.40 Promenada; 11.05, 12.10 Pozdravi in čestitke; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 13.20 Za kmetovalce; 14.30 Reportaža; 15.30 DIO; 16.30 Siemprе primeros; 18.15 Violinček; 19.30 Obvestila; 19.40, 22.20 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 (Ne)obvezno v nedeljo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.00, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 6.40 Športna zgodba; 6.45, 7.25 Vremenska napoved; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.45 Koledar prireditve; 8.50 Napoved sporeda; 9.15 Na Val na šport; 9.35, 16.05 Popevki tedna; 10.00 Nedeljski izlet; 10.45 Nedeljski gost; 11.35, 14.20 Obvestila; 12.00 Centrifuga; 13.00

Športno popoldne; 13.10 Predstavitev oddaje s pregledom novic; 14.35 Športnik izbira glasbo; 15.30 DIO; 18.00 Morda niste vedeli; 18.35 Pregled športnih dogodkov dneva; 19.00 Dnevnik; 19.30 Generator; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Drugi val.

SLOVENIJA 3

6.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.22 Dobro jutro, 8.00 Lirični utrinek; 10.00 Prenos sv. maše; 11.05 Evroradijska koncert; 13.00 Arsove spominčice; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.35 Nedeljsko operno popoldne; 15.30 DIO; 16.05 Musica noster amor; 18.05 Spomini, pisma in potopisi; 18.25 Serenade; 18.40 Sedmi dan; 19.00 Obiski kraljice; 20.00 Vokalnoinstrumentalna glasba; 22.30 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA

6.00-9.00 Dobro jutro - Guten Morgen; 9.00-10.00 Zajtrk s profilom; 12.00-13.00 Čestitke in pozdravi; 15.00-18.00 Vikend, vmes Studio ob 17-ih; - Radio Agora: dnevno 13.00-15.00 Agora - Divan; 18.00-6.00 svobodni radio; -Radio Dva: 10.00-12.00 Sedmi dan.

HOROSKOP

OVEN 21.3.-20.4.: Pred vami so prijetni dnevi. Doma boste znali pričarati praznično razpoloženje in nasmehe na obrazih. Na ljubezenskem področju se samo od sebe ne bo nič premaknilo.

BIK 21.4.-20.5.: Slabo počutje bo posledica vašega neprimernega prehranjevanja. Po praznikih poskrbite za boljšo hrano in več fizične aktivnosti. Na čustvenem področju bo za vas precej razburljivo.

DVOJČKA 21.5.-21.6.: Po padcu razpoloženja v začetku tedna vas čaka vzpon. Za novo leto lahko pričakujete, da boste polni pozitivne energije, zato bo zadnja letošnja zabava za vas še toliko bolj vesela.

RAK 22.6.-22.7.: Ne bodite preveč egoistični in večkrat prislunhte bližnjim in njihovim skritim željam ob koncu leta. Potrudite se in jih uslišite, saj boste tako osrečili ljudi, ki vam pomenijo največ.

LEV 23.7.-23.8.: V prihodnjih dneh se boste srečevali z veliko težavami, ki vam bodo počasi jemale energijo. Za vas bo najbolje, da se poskušate čim manj obremenjevati z njimi, saj bodo počasi izginile.

DEVICA 24.8.-22.9.: Pred vami je obdobje preizkušenj in izzivov, za katere boste potrebovali močno voljo. Postavite si visoke cilje in naredite vse, da jih boste izpolnili.

TEHTNICA 23.9.-22.10.: Vaše razpoloženje bo v prihodnjih dneh boljše, o kateri se boste pogovarjali med prazniki. Preden prehitro sklenete dogovor, se posvetujte z osebo, ki ji zaupate.

ŠKORPION 23.10.-22.11.: V domačem okolju se boste počutili sproščeni in sprejeto, s prijatelji pa se v prihodnjih dneh ne boste najbolje ujeli. Imeli boste nekaj finančnih težav zaradi prazničnih daril.

STRELCE 23.11.-21.12.: Med kratkimi počitnicami se napolnite z delovno energijo, predvsem pa se odpocijte od obveznosti, ki so za vami. Po novem letu se bodo lahko pojavile težave na delu.

KOZOROG 22.12.-20.1.: Hoteli boste sprejeti neko ponudbo, o kateri se boste pogovarjali med prazniki. Preden prehitro sklenete dogovor, se posvetujte z osebo, ki ji zaupate.

VODNAR 21.1.-19.2.: Ne nasedajte sladkim besedam nekoga, ki vas je že v preteklosti poskušal pretenatati. Teden, ki sledi, bo intelektualno naporen, vendar se boste pred najdaljšo nočjo v letu sprostili.

RIBI 20.2.-20.3.: Pazite na svojo finance, ki bodo zaradi praznikov precej obremenjene. Če ne boste brzdali svojih želja, boste zašli v precejšnje denarne težave. Večkrat se spomnite na najboljšega prijatelja!

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM

Na kanalu 103

18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika

20.25 Tv Kocka: Risanka »Riba vas gleda« - Žogova božična pesem

20.30 Deželni Tv Dnevnik

20.50 Miroslav Košuta: »Stirje fantje muzikantje« - Skupina O'Klapa, sledi Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1

Rai Uno

6.00 Aktualno: Euronews **6.10** Aktualno: Unomattina Caffè **6.30** Dnevnik **6.45** Aktualno: Unomattina **7.00** Dnevnik in vremenska napoved **7.30** Dnevnik L.I.S. **8.00** Dnevnik in Focus **9.00** Dnevnik **9.05** Aktualno: I Tg della Storia **9.30** Dnevnik Flash **11.00** Dnevnik **11.05** Aktualno: Occhio alla spesa **12.00** Aktualno: La prova del cuoco (v. A. Clerici) **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.05** Dnevnik Focus **14.10** Aktualno: Da da da **14.45** Film: L'uomo che cavalcava nel buio (dram., It., '09) **17.00** Dnevnik **17.15** Film: Il commissario Rex - Regalo di Natale (pol., Avstr./Nem., '96) **18.50** Kviz: L'eredità **20.00** Dnevnik **20.30** 1.15 Aktualno: Qui Radio Londra **20.35** Kviz: Soliti ignoti (v. F. Frizzi)

21.10 Film: La Sirenetta (ris., ZDA, '89)
22.45 Dnevnik - kratke vesti **22.50** Film: Zanna Bianca, un piccolo grande lupo (pust., ZDA, '91, i. E. Hawke) **0.40** Nočni dnevnik, vremenska napoved in Focus **1.20** Aktualno: Sottovoce

Rai Due

6.00 Nad.: Cuori rubati **6.30** 8.20 Risanke: Cartoon flakes **6.50** Film: Un Natale australiano con i fratelli Koala (ris., Avstral., '03) **7.40** Film: I saurini e i racconti della fonte magica (ris., It., '11) **9.10** Risanke: I classici Disney **9.30** Aktualno: Sorgente di vita **10.00** Aktualno: Tg2punto.it **11.00** Variete: I fatti vostri **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** Film: Un angelo, un amore (kom., Nem., '09) **15.45** Film: Ballo di nozze (kom., ZDA, '09, r. M. Jean) **17.10** Nan.: L'Africa nel cuore **17.50** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **18.45** Film: Luna di miele con fantasmi (kom., Nem., '11) **20.30** Dnevnik

21.05 Film: Earth - La nostra terra (dok., VB/Nem./ZDA, '07, r. A. Fothergill, M. Linfield) **22.40** Dnevnik **22.55** Talk show: Medjugorje: i messaggi di Maria **0.30** Aktualno: Protestantesimo **1.05** Film: Miss Marple al Bertram's hotel (krim., VB, '07, r. D. Zeff) **2.35** Film: Il profumo della paura (triler, Kan./ZDA, '06)

Rai Tre

7.00 Aktualno: Tgr Buongiorno Italia **7.30** Aktualno: Tgr Buongiorno Regione **8.00** Film: La figlia un po' speciale di Babbo Natale (kom., ZDA, '06, r. R. Underwood) **9.25** Film: Tuttototò - Totò ye ye (kom., It., '67, r. D. D'Anza) **10.10** Dok.: La Storia siamo noi **11.10** Dnevnik - kratke vesti **11.15** Nan.: Doc Martin **12.00** Dnevnik in športne vesti **12.25** Aktualno: Le storie - Diario italiano **12.50** 17.40 Dok.: Geo & Geo **13.10** Nad.: La strada per la felicità **14.00** Deželni dnevnik in Dnevnik **14.50** Aktualno: Tgr Leonardo **15.05** Nan.: Lassie **15.55** Dok.: Cose dell'altro Geo **19.00** Dnevnik in Deželni dnevnik **20.00** Variete: Blob **20.15** Film: La sbornia (kom., ZDA, '30, r. J. Parrott) **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Film: C'eravamo tanto amati (dram., It., '74, r. E. Scola, i. N. Manfredi, V. Gassman) **23.20** Nočni in deželni dnevnik ter vremenska napoved **23.35** Film: Sognando Becham (kom., VB/Nem., '02, i. P. Nagra) **1.35** Film: Mon cas (dram., Fr./Port., '86)

Rete 4

7.00 Dnevnik - kratke vesti **7.50** Film: Superfantagenio (kom., It., '86, r. B. Corbucci) **9.40** Nan.: Monk **10.50** Aktualno: Ricette di famiglia **11.30** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **12.05** Nan.: Un detective in corsia **13.00** Nan.: La signora in giallo **15.00** Film: Il Dottor Zivago (dram., ZDA, '65, r. D. Lean, i. O. Sharif) **18.55** Dnevnik **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **20.30** Nan.: Walker Tewas Ranger **21.10** Film: Trappola di cristallo (akc., ZDA, '88, r. J. McTiernan, i. B. Willis, A. Rickman) **23.55** Film: Kiss kiss bang bang (kom., ZDA, '05, r. S. Black, i. V. Kilmer, R. Downey Jr.) **1.50** Nočni dnevnik **2.15** Film: Stanlio e Ollio nel paese delle meraviglie (kom., ZDA, '34, i. S. Laurel, O. Hardy)

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.40** Film: Mi sposo a Natale (kom., ZDA, '06, r. M. Zinberg) **9.30** Dnevnik in vremenska napoved **10.55** 16.40 Resnič. show: Grande Fratello 12 **11.00** Aktualno: Forum **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.40** Film: L'ultimo Babbo Natale (rom., ZDA, '10, r. K. Connor, i. C. Taylor)

17.10 Film: Hook - Capital Uncino (fant., ZDA, '91, r. S. Spielberg, i. R. Williams) **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.30** 1.30 Aktualno: Striscia la notizia (v. E. Greggio, E. Iacchetti) **21.10** Resnič.: Grande Fratello 12 (v. A. Marcuzzi) **0.15** Variete: Mai dire Grande Fratello **1.00** Nočni dnevnik in vremenska napoved

Italia 1

6.10 Nan.: Fantaghirò **7.15** Risanke **8.50** Film: Anastasia (ris., ZDA, '97) **10.35** Film: La storia infinita 3 (fant., ZDA, '95, r. P. MacDonald) **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **13.40** Risanke: Simpsonovi **14.35** Film: Prancer, una renna per amico (fant., Kan./ZDA, '01, r. J. Butler, i. G. Fink) **16.25** Film: Astro Boy (ris., H.K./Jap./ZDA, '09) **18.15** Risanke: Dragon Ball **18.30** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.25** Film: Dennis, la minaccia di Natale (kom., ZDA, '07, r. R. Oliver, i. M.P. Cotton) **21.10** Film: Mi sono perso il Natale (kom., ZDA, '06, r. P. Feig, i. L. Black, T.J. Williams) **23.00** Film: Appuntamento sotto il vischio (dram., Kan., '06, r. G. Mendeluk, i. J.R. Newman, M. Shanks) **1.00** Variete: Modamania **1.35** Aktualno: Poker1mania

Tele 4

7.00 8.30 Dnevnik **7.35** Aktualno: Domani si vedrà **8.00** Aktualno: Lezioni di pittura **9.00** Dok.: Piccola grande Italia **9.30** Nan.: Maria Maria **10.30** Nan.: The F.B.I. **12.00** Variete: Camper magazine **12.50** Videomotori **13.05** Aktualno: Dai nostri archivi **13.30** Dnevnik **14.05** Aktualno: ...E se domani **14.35** Aktualno: Mukko Pallino **15.45** Šport: Ski magazine **16.10** 0.50 Aktualno: Balla coi lupi 2011 **17.00** Risanke **19.15** Koncert: Spettacolo in arancione **20.35** Film: The incredible Mrs Ritchie **22.10** Koncert: Voci dal ghetto **23.30** Božični koncert

La 7

6.00 Dnevnik, vremenska napoved, horoskop in prometne informacije **7.30** Dnevnik **7.50** Film: Buck e il braccialeto magico (akc., It./ZDA, '97, r. T. Ricci, i. J. Alexander, M. Arnone) **9.40** Nan.: Ultime dal cielo **11.30** Resničnostni show: SOS Tata **12.25** Rubrika: I menù di Benedetta **13.30** Dnevnik **14.05** Rubrika: Speciale I menù di Benedetta **16.15** Dok.: Atlantide **17.30** Košarka: Bennet Cantù - Emporio Armani Milano (DP, prenos) **19.30** 0.40 Variete: G' Holiday **20.00** Dnevnik **20.30** 1.15 Show: Italialand - Remixata!!!, v. M. Crozza **21.10** Film: Il grande dittatore (kom., ZDA, '40, r. i. C. Chaplin, i. P. Goddard) **23.55** Aktualno: InnovatiON **0.30** Dnevnik **1.55** Dok.: La7 Colors

Slovenija 1

6.10 Ars 360 (pon.) **6.25** Utrip (pon.) **6.40** Zrcalo tedna (pon.) **7.00** Take božične pesmi Janeza Bitenca **8.00** Risanke **10.10** Risani film: Božična dogodivščina (pon.) **11.20** Film: Karlin božič **12.00** Poročila **13.00** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **13.30** Prvi in drugi (pon.) **13.45** Na lepše (pon.) **14.10** Obzorja duha (pon.) **14.50** Film: Hit poletja **17.00** Poročila, vremenska napoved in športne vesti **17.25** 0.45 Duhovni utrip **17.40** Dok. odd.: Pozabljeno bogastvo **18.00** Dok. odd.: Soča, življenje ob reki **18.55** Dnevnik, kronika, vremenska napoved in športne vesti **20.00** Tednik **20.55** Dok. film: Generacija **22.00** Odmevi, kultura, šport in vremenska napoved **23.30** Glasbeni večer **0.50** Duhovni utrip (pon.)

Slovenija 2

8.10 Pozdrav iz Notranjske: Pihalni orkester Logatec **8.25** Državna proslava ob Dnevu samostojnosti in enotnosti **9.15** Dok. odd.: Tu sem doma (pon.) **10.35** Ljudje in zemlja **11.25** Dok. film: Sodobni Božiček (pon.) **14.45** Videozid (pon.) **15.25** Dok. odd.: Stik **16.15** Sobotno popoldne (pon.) **17.20** Dober dan, Koroška (pon.) **17.50** Hum. nad.: Pri Pearsonovih **18.10** Ars 360 (pon.) **18.45** Peklenski izbor **19.50** Zrebanje 3x3 plus 6 **20.00** Film: Dediščina Evrope **21.45** Dok. odd.: Zgodba o baletu Hrestač **22.50** Film: Pokrajina Št. 2

Slovenija 3

6.05 21.30 Žarišče **6.30** Evropski premislek **7.30** Tedenski pregled **8.40** Tedenski pregled kronike **11.25** Iz svetovnih agencij **13.30** Prvi dnevnik Tvs1 **15.05** 16.40, 20.40 Na Tretjem **15.50** Svet v besedi in sliki **17.30** Poročila Tvs1 **17.50** Kronika **19.00** Tv dnevnik Tvs1 **19.55** Sporočamo

Koper

13.45 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv - TDD **14.20** Euronews **14.30** Vsedanes - vzgaja in izobraževanje **15.00** Ciak Junior **15.30** Čezmejna Tv - Koncert **16.30** Veso-lje je **17.00** Avtomobilizem **17.15** Istra in... **18.00** 23.25 Naj igralec, naj strelec **18.35** Vremenska napoved **18.40** 23.00 Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Risanke: Mala Nell **20.00** Sredozemlje **20.30** Artelevisione - pripravlja Martina Gamboz **21.00** Meridiani - aktualna tema **22.15** Kino premiere **22.30** Športel **23.15** Presek **23.50** Čezmejna Tv - TDD

POP Pop TV

6.50 9.00, 10.10, 11.30 Tv prodaja **7.20** 16.45, 17.10 Nad.: Ko se zaljubim **8.10** Nan.: Beverly Hills 90210 **9.30** Nad.: Larina izbira **11.00** Levji kralji **12.00** 17.50 Nad.: La-

rina izbira **12.30** Najboljši čarovniki sveta 2009 **14.00** Resn. serija: Čista hiša **14.55** Nad.: Moji dve ljubezni **15.50** Nad.: Eva Luna **17.00** 24UR popoldne **18.50** Ljubezen skozi želodec **18.55** 24UR vreme, Vremenska napoved **19.00** 24UR, Novice

20.00 Film: Asterix na olimpijskih igrah(ZDA) **21.50** 24UR Zvečer **22.10** Nan.: Razočarane gospodinje **23.10** Nan.: Mentalist **0.00** Film: Beseda za besedo **0.50** 24UR (pon.) **1.50** Nočna panorama

Kanal A

7.35 Nan.: Obalna straža **8.20** Risane serije **10.10** 16.10 Nan.: Teksaški mož postave (pon.) **11.00** Film: Beseda za besedo **12.50** Tv prodaja **13.20** Vsi županovi moške (hum. nan.) **13.45** Film: Bitka za božič (pon.) (ZDA) **15.40** Nove pustolovščine stare Christine (hum. nan.) **18.00** Svet **18.55** Nan.: Policisti New Yorka **19.45** Svet **20.00** Film: Večna uspešnica (ZDA) **21.55** Film: Nevarnost v Bangkoku (ZDA) **23.50** Nan.: Will in Grace **0.30** Film: Čistilec trupel (ZDA) **1.55** Love TV **3.55** Nočna ptica

RADIO

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; Koledar; 8.25 Dobro jutro: napovednik; 9.00 Prenos sv. maše; 9.45 V novi dan: Glasbene muze; 11.00 Studio D: 11.15 Posameznik in družba (dr. Martina Flego); 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Radio brez meja: 20-letnica samostojne Slovenije; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.30 Odprta knjiga: Boris Vian - Pena dni, 17. nad.; 18.00 Poklon Slavističnega društva prof. Mariji Pirjavec 2. del; 18.40 Vera in naš čas; 19.35 Zaključek oddaj.
RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK; 6.45, 8.10, 19.45 Kronika; 8.00 Noč in dan; 8.30 Jutranjik; 9.00 Pregled prireditev; 9.30 Nova nacionalna enciklopedija Slovenika; 11.00 Dokumentarni portret Cirila Zlobca; 12.30 Primorski dnevnik; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Pogovor s kapetanom Splošne plovbe Portorož; 15.30 DIO; 16.30 Pogovor z dr. Martinezom iz izolske bolnišnice; 17.30 Božično-Novoletni koncert Obalnega komornega orkestra; 18.55 Pesem tedna; 19.00 Dnevnik; 20.00 Sotočja; 21.00 Gremo plesat; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Študentska oddaja.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.00 Dobro jutro; Almanah; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 6.25 Drobci zgodovine; 6.58 Viaggiando (vsako uro do 19.58); 7.00 Jutranji dnevnik, vremenska napoved, prometne informacije in športne vesti; 8.00-10.30 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.10 Appuntamenti; 8.35, 17.33 Euroregione News; 8.40, 15.05 Pesem tedna; 9.00 La traversa; 9.35, 22.30 Storie di bipedi umani e non; 10.15, 19.15 Sigla single; 10.25 Radijski in televizijski program; 10.35-12.28 Glocal; 12.30, 15.30 Dogodki dneva; 13.00 Ballando con Casadei; 13.40 Anteprima classica; 14.00 Baluardi di cultura e tradizioni; 14.35 Reggae in pillole; 16.00-18.00 Popoldan ob štirih; 18.00 In orbita show; 20.00 Proza; 20.30-22.30 Glocal; 23.00 Osservatorio; 0.00 RSI.

SLOVENIJA 1
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.10 Rekreacija; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 Varčevalni nasveti; 8.05 Svetovalni servis; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Junaki našega časa; 10.10 Med štirimi stenami; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Eppur si muove; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Naše poti; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 Etnofonija; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 6.50, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30,

14.30, 17.30, 19.00, 0.00 Poročila; 6.40 Športna zgodba; 6.45, 7.30, 8.25 Vremenska napoved; 6.50 Črna kronika; 7.00 Kronika; 8.00, Ime tedna - kandidati; 8.45 Koledar prireditev; 9.15, 17.45 Na val na šport; 9.35, 16.10 Popevki tedna; 10.10 Teren; 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30 Novice; 11.00-12.00 Ime tedna; 11.35, 14.20 Obvestila; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturnice; 14.45 Express; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje; 15.30 DIO; 16.15 Spored; 16.30 Twit na i; 17.10 Povzetek imena tedna; 17.35 Obvestila; 18.00 Telstar; 19.00 Radijski dnevnik; 19.30 Nocoj ne zamudite; 19.45 Londomat; 20.00 Cede-rama; 21.00 Razmerja; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 V soju žarometov.

SLOVENIJA 3
6.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.00 Evangeličansko bogoslužje; 11.05 Mojstri samospeva; 11.33 Na štirih strunah; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Pogled v znanost; 13.30 Ženske v svetu glasbe; 14.05 Ars humana; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.15 Svet kulture; 16.30 Iz slovenske glasbene ustvarjalnosti; 17.30 S knjižnega trga; 18.00 Nove glasbene generacije; 19.00 Allegro ma non troppo; 19.25 Sporedi; 19.30 Mali koncert; 20.05 Koncert Evro-radia; 22.05 Radijska igra; 23.00 Jazz avenija; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA
6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan. (105,5 MHZ)

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
Cena za Slovenijo: 1,00 €
Letna naročnina za Slovenijo 215,00 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 21%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

VSAK DAN IMA NOVO PODOBO.

Marko Hussu, Igor Pertot, Nikolaj Kovačič, Ivan Novak - grafični operaterji

Primorski dnevnik. Iz naših v vaše roke.

NAROČNIŠKA
AKCIJA 2012

Zaupajte nam.

Potrdite naročnino za leto 2012.

Naročnina ostaja nespremenjena: **215,00 evrov**, kar pomeni, da vas bo vsak izvod časopisa stal le **0,70 evra**!
Če še niste naročeni, naročite se čimprej: Primorski dnevnik boste do konca leta 2011 **prejemali brezplačno!**

Dostava na dom Primorskega dnevnika je za vse naročnike brezplačna! Brezplačno boste tudi objavljali neposlovna sporočila in čestitke. Vsi novi in stari naročniki pa bodo prejeli knjigo **“Spomini na leto 1945”** darilo Zadruga Primorski dnevnik.

Znižano naročnino za leto 2012 se lahko plača do 31.1.2012: z nakazilom na enega od sledečih tekočih računov na ime PRAE srl - DZP doo:

» na pošti na račun Št. 11943347

» Pri naslednjih bančnih zavodih:

Banca Antonveneta Trst, ag. 8	št. računa: IT44 V 05040 02208 000001136670
Banca di Cividale - Kmečka banka sedež v Gorici	št. računa: IT48 E 05484 12401 001570404860
Banca di Cividale - Kmečka banka - podružnica Trst	št. računa: IT80 O 05484 02200 004570422289
Nova Ljubljanska banka - podružnica Trst	št. računa: IT56 P 03018 02200 010570002197
Zadružna banka Doberdob in Sovodnje	št. računa: IT34 R 08532 64560 000000019102
Zadružna kraška banka	št. računa: IT71 C 08928 02200 010000010730

na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici

grafica goriziana
tipografia
tiskarna
printing house
buchdruckerei

since 1966

34170 Gorica • Ul. Gregorčič, 18
tel. +39 0481 22116 • fax +39 0481 22079
e-mail: info@graficagoriziana.com

Distribucija pijač **NARDIN** **GORICA**

Ulica Svetega Mihaela 324
Tel. 0481.21065, Faks 0481.522410

Agraria N. & M. Zavadlav

Semena, sadike in sadno
drevje, orodje za vrt
in za zelene površine
krma za domačo žival
Gorica

ul. Trieste 18, Tel. 0481.520898

GOSTILNA **TURRI** Štandrež Gorica

Trg S. Andrea 11
Tel. 0481.21856
zaprto ob nedeljah

fotoDIGITAL **ALTRAN**

Gorica - Korzo Italia 41
tel: 0481/533124 - email: fotoaltran@libero.it

Vse za amatersko
in poklicno fotografijo
Servis v 30. minutah
na Kodak papirju
Profesionalni tisk
digitalnih fotografij
na fotografskem papirju

AVTOLIČARSTVO GAJOTTO B. & PODGORNICH D. & MARCO

UL. TRIVIGIANO 15
ŠTANDREŽ
☎ 0481 / 21366

POČITNICE V NARAVI

LA SUBIDA
kraj Monte 22
Krmin (GO)
Telefon: 0481.60531
www.lasubida.it

FIEGL

OSLAVJE
GORICA
Zaselek Lenzuolo Bianco 1
Tel. 0481.547103, 0481 31072
www.fieglvini.com
info@fieglvini.com

OGLESE ZBRALA IN PRIPRILA AGENCIJA

AWS

GORICA
Tel. 0481.536602
Faks 0481.536603
mail: aws.it@tin.it

ALUMINIJASTE ZASTEKLITVE KOVAŠKI IZDELKI

Tabaj F.lli s.n.c. Miloš in Rajmund

ŠTANDREŽ - GORICA, ul. A. Gregorčič 24
Tel. 0481/21514 • Faks 0481/21987 - barbara@tabaj.191.it

Poklicno Združenje Svetovalcev za Delo

Adriano Peric & Martin Drufovka
POSVETOVANJA ZA UPRAVLJANJE OSEBJA
IZRAČUNAVANJE PLAČILNIH IN SOCIALNIH DAJATEV
DAVČNO SVETOVANJE

*Želimo Vam vesel Božič in ob vstopu
v leto 2012 veliko veselja, zdravja,
uspehov in nadaljnjega uresničevanja
vaših želja!*

Gorica, Ul. Cantore 2 • Tel. 0481 538998 • Faks: 0481 539441 • www.consulenzelavoro.it

Vesele božične praznike

URARNA ZLATARNA ŠULIGOJ
Gorica, ulica Carducci 49, Tel. 0481.535657, www.suligoj.com

Cvetličarna
Antica
Bottega
del Fiore
Gorica, ul. Seminario 12, tel. 0481.30682

PRODAJA IN
POPRAVILA KOLES
E. ČUK
CEPARIN R. & SAKSIDA A.
GORICA
Trg Cavour 9, Tel. 0481 535019

JESTVINE PETER POVŠIČ
Tutti di
MARKET
Ulica Trieste 261 - Gorica

*Vesel
Božič*

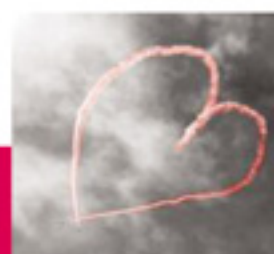
MARIO **MUCCI** MARIO MUCCI S.R.L.

PROIZVODNJA
IN INŠTALACIJA
KLEPARSTVA
Ulica A. Gregorčič 20/2 • 34170 GORICA
Tel. 0481/21828 • Fax 0481/524657
info@muccilattonerie.com • www.muccilattonerie.com

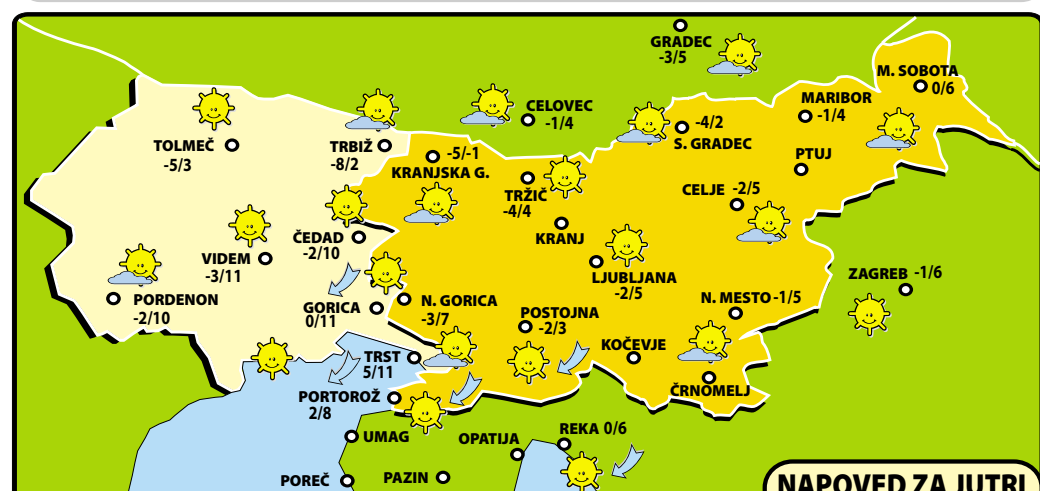
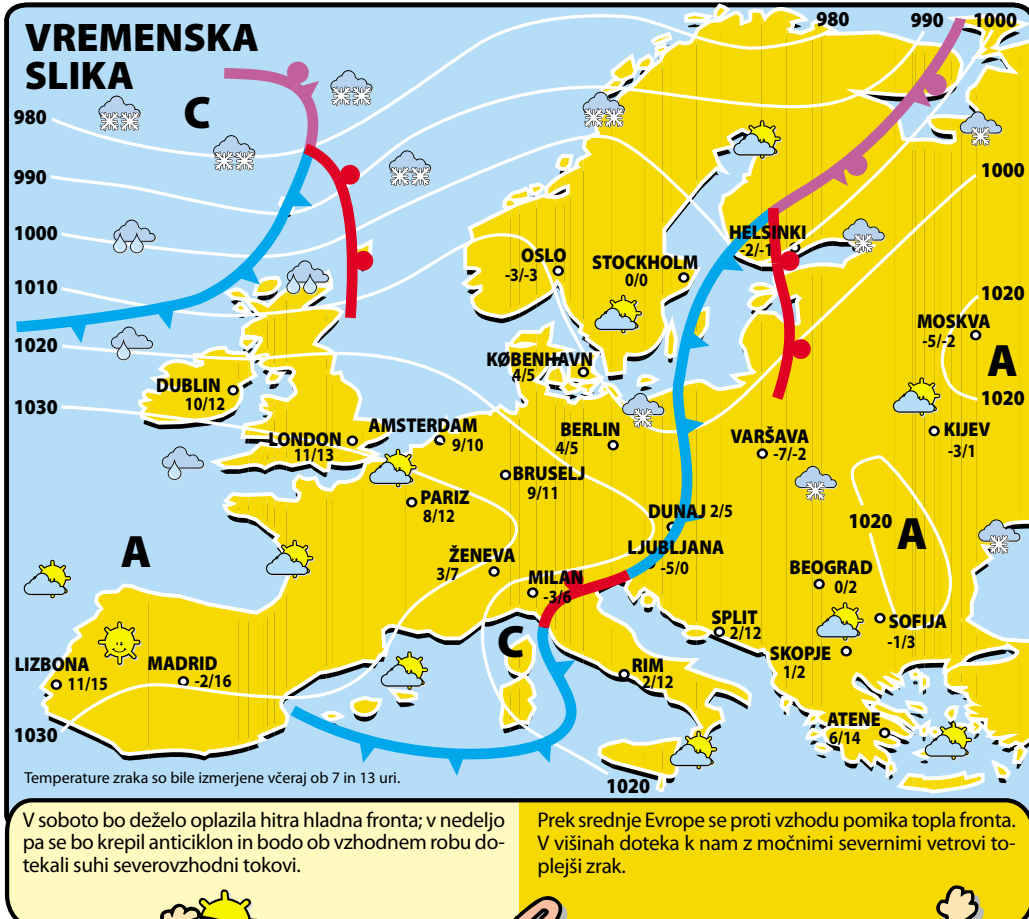
*Vesel
Božič*
MSA
GLASS GLOBAL SYSTEM

mark medical™
empowering healthcare.

www.mark-medical.com

GRUPPA
KB
1909
EUROPA

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 7.44 in zatone ob 16.25
Dolžina dneva 8.39

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 7.16 in zatone ob 16.19

PLIMOVANJE
Danes: ob 3.36 najnižje -9 cm, ob 9.20 najvišje 54 cm, ob 16.20 najnižje -73 cm, ob 23.18 najvišje 35 cm.
Jutri: ob 4.29 najnižje -7 cm, ob 9.59 najvišje 47 cm, ob 16.56 najnižje -68 cm, ob 23.08 najvišje 28 cm.

BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv bo obremenjen, veliko ljudi bo imelo z vremenom povezane težave, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Zvečer bo splošna obremenitev ponehala, vendar bodo nekateri bolezenski znaki še okrepljeni.

MORJE
Morje je skoraj mirno, temperatura morja 11,8 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	2000 m	-8
1000 m	2500 m	-11
1500 m	2864 m	-13

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu 1.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Kako izgleda tematska zbirka?

V prejšnjih zapisih o tematskih zbirkah smo že omenili, da so te zbirke sestavljene kot članki s številnimi ilustracijami. Namesto slik najdemo znamke, žige, pisma in razglednice. Ko se je zbiralec odločil za temo svoje raziskave, je moral zbrati kar največ filatelističnega materiala, da ga ima na razpolago, ko se bo lotil sestavljanja strani svoje zbirke.

Vsaka zbirka mora imeti najprej svoj naslov, ki z nekaj besedami zaobjame vsebino razstavljenega materiala. Imeti mora svoje kazalo, iz katerega se že razbere, kako je zbirka sestavljena, zato morajo biti vse strani oštevilčene in imeti navedeno tudi ime poglavja, približno tako kot v knjigah. Velikost zbirke je seveda zelo različna. Tudi o tem odloča vsak razstavljalec sam. Lahko imajo samo 12 strani, lahko pa tudi 100 in več.

Na vsaki strani je lahko prikazanih več elementov, morajo pa biti tako razporejeni, da je stran pregledna. Na prvi strani je navadno nekaj več teksta, ker avtor z njim prikaže vsebino svoje zbirke, potem pa so potrebni le krajši vezni teksti po nekaj vrstic in podnaslovi pod različnimi razstavljenimi elementi, ki morajo bralcu oz. gledalcu povedati, zakaj sta tista znamka ali žig razstavljena in kaj je pri tem zanimivega.

Za zbiranje filatelističnega gradiva so na razpolago razni državni in

Postiljon

svetovni katalogi, obstajajo pa tudi že tematski katalogi, ki tudi s sliko prikazujejo razne znamke. Danes pa si zbiralci še najbolj pomagajo z internetom, kjer so na razpolago raznovrstne tematske strani (check-lists), ki nudijo izjemno veliko informacij. Avtor zbirke si navadno pomaga tudi z različnimi enciklopedijami, saj smo v tej rubriki že velikokrat zapisali, da filatelija služi predvsem širjenju osebnega kulturnega obzorja. Zato je pogosto priporočamo kot koristno in uspešno vzgojno sredstvo v šolah in pri mladini nasploh.

Zelo koristen za sestavljanje tematskih zbirk je tudi ogled raznih filatelističnih razstav, kjer se obiskovalec vedno nauči kaj novega in vidi kaj zanimivega. Take razstave v glavnem delimo v dve skupini. To so razstave z različnimi tematskimi zbirkami in razstave na eno samo temo. Tak monotematska razstava je bila recimo pred dnevi v Tolmeču (7.-11. dec.) v palači Frisacco na temo *Božič v umetnosti*. Razne države namreč vsako leto za božične praznike izdajo znamke na to temo in zelo pogosti so prikazi znanih umetniških slik

velikih avtorjev. Tudi Italija je letos izdala znamko z znano sliko neznanega umetnika iz 16. stoletja Marija z detetom in granatno jabolko. (Slika 1)

Zadnje letošnje slovenske znamke

Kot napovedano, je Slovenija 25. novembra izdala letošnjo zadnjo skupino znamk. Izšle so štiri serije in dva bloka. Najprej bi omenili božično in novoletno serijo, ki jo sestavlja dve znamki. Na božični je prikazan obredni kruh poprtnik, na novoletni pa štiripersna deteljica. Obe imata dve vrednosti A in C (za notranji in mednarodni promet), sta samolepilni in sta izšli tudi v praktičnih zvečkkih. V seriji *Z žlico po Sloveniji* sta izšli dve znamki. Na prvi je prikazana tipična dietična jed iz Škofje Loke z imenom *loška smojka*. Na drugi pa je prikazana zelo znana in cenjena blejska kremna rezina, s katero se zelo radi postavlja na Bledu pred domačini in turisti.

Letos se zaključuje dolgoletna serija *Arheološka odkritja v Sloveniji*. Znamka, ki je izšla v bloku, prikazuje motiv bronaste pasne sponke iz starejše železne dobe, ki so jo našli na

Molniku pri Orlah, vzhodno od Ljubljane. Slovenija pa je začela novembra z izdajami dveh novih serij znamk, ki bodo izhajale v prihodnjih letih. Prva je namenjena slovenskim naravnim parkom. V tej seriji je letos na vrsti znamka o sečoveljskih solinah in je izšla v bloku z vrednostjo 0,77 €. (Slika 2)

Druga serija pa je namenjena dosežkom slovenskega industrijskega oblikovanja. Prva na vrsti je znamka o vrsti mikrofona MKS – Exclusive, ki ga je leta 1988 izrisal oblikovalec Marko Turk.

Težave italijanske pošte

V tej rubriki moramo, žal, pogosto pisati o nenapovedanih spremembah pri izdajanju italijanskih poštних znamk. Povedali smo tudi, da so za zbiralce datumi izdaj zelo pomembni, ker so vezani na poštne žige prvega dne izdaje. Slovenija in Avstrija sta na primer že izdali svoje filatelistične programe za prihodnje leto z določenimi datumi izdaj. V Italiji takega programa še ni in bomo morali nanj še nekaj časa počakati.

Letos je italijanska pošta v svojem programu napovedala izdajo dveh blokov s štirimi znamkami v

okviru proslav ob 150-letnici zedinjenja Italije. Znamke naj bi prikazovale kraje spomina vezane na ta dogodek. Vse kaže, da do konca leta te znamke ne bodo izšle.

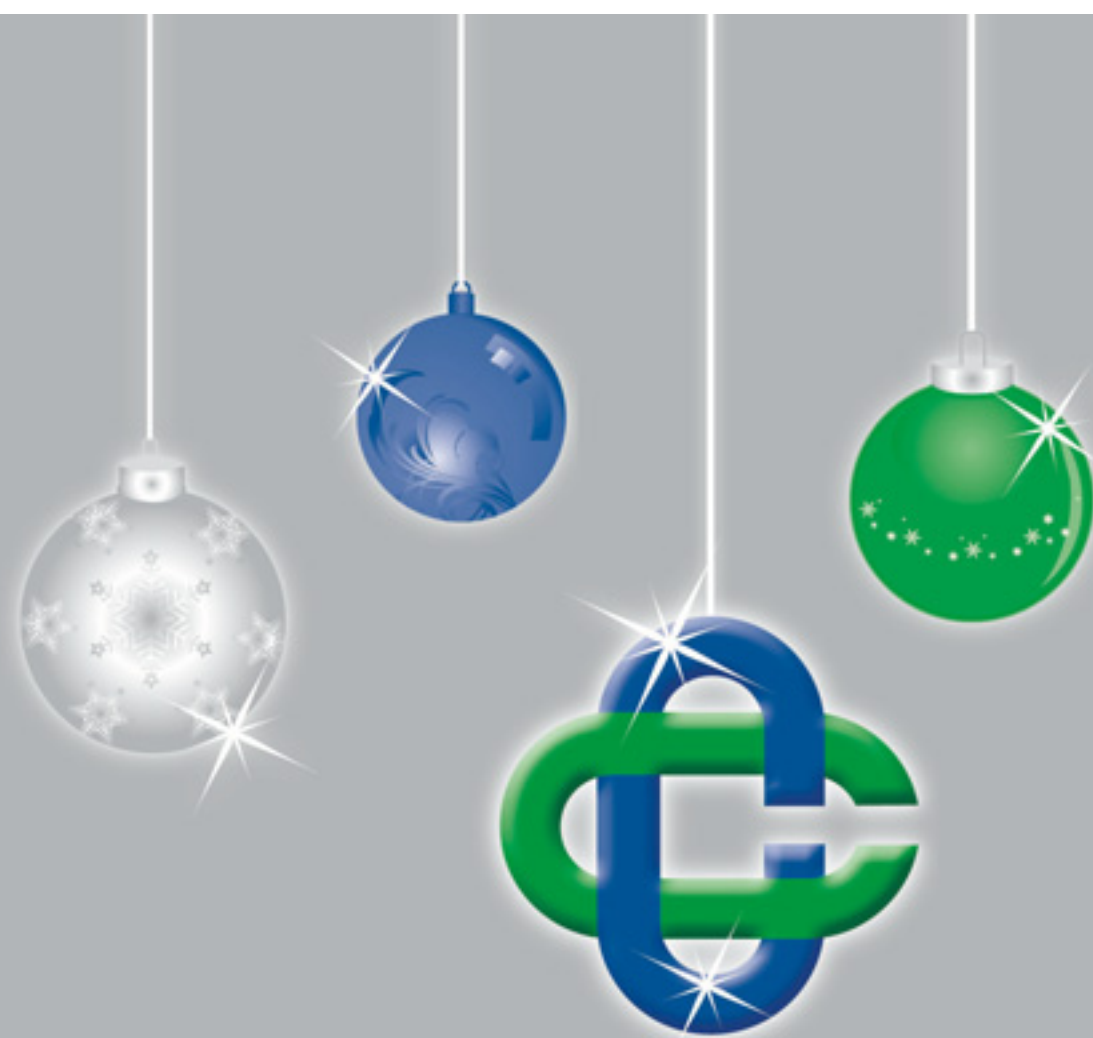
Nenapovedano pa je poštna uprava izdala znamko Italija – Rusija posvečeno Letu kulturnih izmenjav med obema državama. Znamka ima vrednost 0,75 € in je izšla 10. decembra, a že pred izidom so na svoji spletni strani napovedali, da jo bodo začeli prodajati šele 16. decembra. (Slika 3)

V resnici pa je znamka naprodaj v Trstu že od 10. decembra, čeprav je še deset dni kasneje na spletni strani italijanske pošte ostalo objavljeno opozorilo v rdeči barvi, da je prodaja te znamke zaenkrat prekinjena.

Prisrčno voščilo

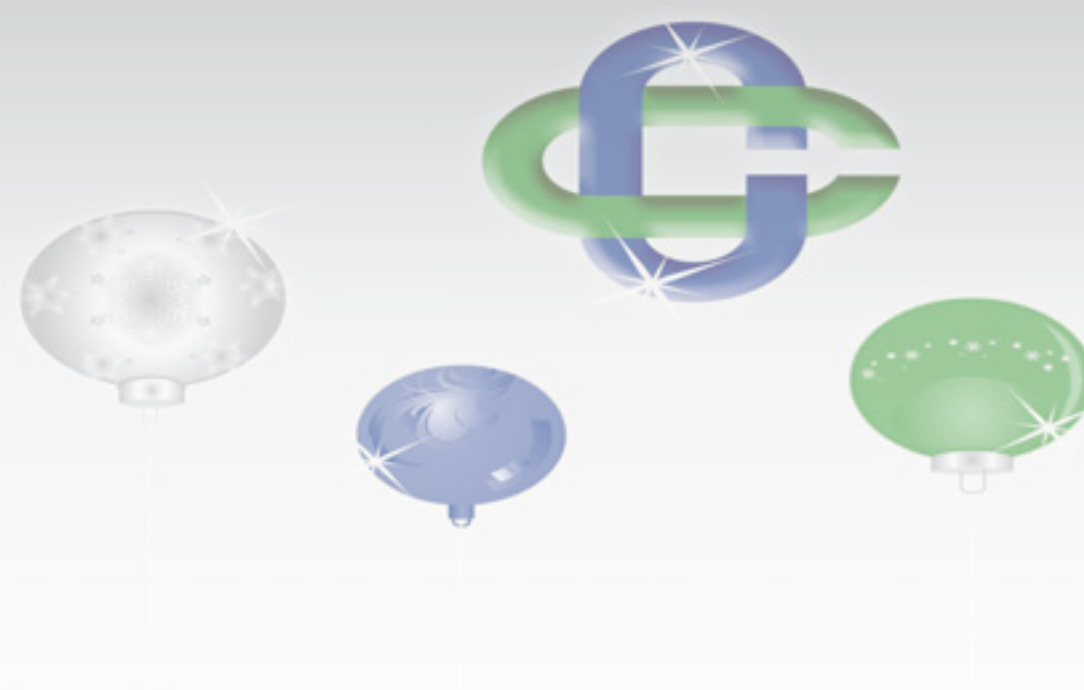
Ker je ta rubrika zadnja v letošnjem letu, vam drage bralke in bralci, dragi filatelisti in drugi prijatelji iz srca voščimo prijetne, srečne in vesele božične praznike, v novem letu pa veliko uspeha pri delu in zabavi v prostem času. Vsem, ki se kjerkoli udeležujete na družbenem področju v korist naše narodnostne skupnosti pa želimo, da bi s svojim prizadevanjem nadaljevali tudi v novem letu. S Postiljonem se bomo oglasili spet v drugi polovici januarja. Srečno! (Slika 4) I.T.

Veseli Božič

Veseli Božič

ZKB

1908 credito cooperativo del carso
zadružna kraška banka

**Doberdob
Sovodnje**

